

НАТО злочини у Југославији

Документа и докази

25. април – 10. јун 1999.

II

БЕОГРАД

јул 1999.

НАТО злочини у Југославији

Документи и докази

25. април – 10. јун 1999.

II

САВЕЗНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА
САВЕЗНО МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

ISBN 86-7549-150-6

Штампа: „Службени гласник“, Београд

НАТО злочини у Југославији

Документа и докази

25. април – 10. јун 1999.

II

БЕОГРАД

јул 1999.

Садржај

Страна

Предговор	XV
БОМБАРДОВАЊЕ КОЛОНЕ ИЗБЕГЛИЦА НА ПУТУ ПРИЗРЕН – СУВА РЕКА, 13 МАЈ 1999. ГОДИНЕ	
Избегличка колона, цивилне жртве – један драстичан пример	1
БОМБАРДОВАЊЕ СТАМБЕНИХ ОБЈЕКТА У НАСЕЉЕНИМ МЕСТИМА	
Сурдулица	19
Записници о увиђају суда, Кр. бр. 84/99 и 85/99	24–50
Записник о идентификацији лешева и обдукциони записници	51–79
Записник о саслушању сведока оштећеног Стојанча Петковића	80
Призрен и Јабланица	83
Гошићи код Подгорице	92
Суботица	95
Списак лица власника или корисника оштећених објеката	95
Београд	100
Записник о увиђају суда Кр. бр. 593/99, 11. мај 1999. године	102
Извештај, 30. април 1999. године	104
Записник о увиђају СУП-а, 30. април 1999. године	106
Извештај о криминалистичко-техничком прегледу лица места	108
Извештај, 30. април 1999. године	109
Мурино код Плава, 30. април 1999. године	110
Витановац и Жарче код Краљева	111
Сремска Митровица	112
Ваљево	113
Записник о саслушању сведока Драгољуба Тешића	114
Нови Сад	116
Ниш и Медошевац	118
Београд – Кинеска амбасада	122
Извештај о криминалистичко-техничком прегледу лица места, 8. мај 1999. године	134
Извештај, 8. мај 1999. године	135

Чачак	137
Записник о увиђају суда, Кри. бр.14/99, 10. мај 1999. године.	140
Обдукциони записници	143–154
Скице лица места	155–156
Записник о саслушању сведока Слађана Ристића	157
Извод из матичне књиге умрлих	159
Записник о саслушању сведока Снежане Јовчић	160
Извод из матичне књиге умрлих	162
Орљане код Дољевца	163
Мурино код Плава, 11. мај 1999. године.	164
Врбовац код Косовске Витине	168
Записник о саслушању сведока Данијела Ивића	172
Записник о саслушању вештака, 17. јун 1999. године	173
Јасеница код Ваљева.	174
Записник о увиђају суда, Кри бр. 90/99, 18. мај 1999. године	176
Записник о обдукцији Милке Крунић	180
Записник о саслушању сведока Милете Крунића.	184
Записник о саслушању сведока Мирољуба Крунића	187
Записник о саслушању сведока др Драгана Јеремића	189
Сомбор	191
Таковица	194
Шабац.	195
Новопазарска Бања.	196
Радосте код Ораховца.	196
Раља	198
Алексинач.	201
Нови Сад – Петроварадин.	206
Чамурлија код Ниша	207
Ћуприја	208
Брвеник код Рашке	209
Записник о увиђају суда, Кри. бр. 58/99, 31. мај 1999. године	211
Извештај о криминалистичко-техничком прегледу лица места, 31. мај 1999. године	213
Рипањ	214
Дражевац код Обреновца.	216
Нови Пазар.	217
Службена белешка СУП-а Нови Пазар, 1. јун 1999. године	226
Нови Сад – Насеље Шангај.	228

БОМБАРДОВАЊЕ ЗДРАВСТВЕНИХ ОБЈЕКТАТА

Извештај о оштећеним здравственим објектима за период 26. април – 24. мај 1999. године	229
Панчево	234

Извештај од маја 1999. године	234
Записник о саслушању сведока др Драгомира Стефановића	236
Ваљево	238
Извештај о оштећењима на згради Болнице, 2. мај 1999. године	238
Записник о саслушању сведока др Драгана Јеремића	242
Београд	245
Институт за урологију и нефрологију	245
КБЦ „Др Драгиша Мишовић”	246
Сурдулица	252
Записник о увиђају суда, Кри бр. 113/99, 31. мај 1999. године	262
Записник о саслушању сведока Милице Божић	271
Записник о саслушању сведока Милета Ракића	274
Записници о прегледу лешева	277–291
Списак повређених особа у НАТО бомбардовању Сурдулице на дан 31. маја 1999. године	292
Списак лица на смештају и исхрани у Колективном центру Специјалне болнице за ТБЦ – Санаторијум	295

БОМБАРДОВАЊЕ ОБЈЕКТА КУЛТУРЕ

Београд	297
Зграда Пословног центра „Ушће”	297
Музеј савремене уметности	297
Извештаји од 29. априла 1999. године	297–298
Записник о поломљеним и полупаним стаклима у Музеју савремене уметности на дан 27. априла 1999. године	299
Београдска тврђава	300
Топчидер, Конак кнеза Милоша	300
Записник о саслушању сведока Борислава Корице	301
Комплекс зграда Савезног министарства одбране и Генералштаба Војске Југославије	303
Палата Савезног министарства иностраних послова	303
Палата Владе Републике Србије	303
Телевизијски торањ на Авали	303
Раковица	303
Зграда МУП-а; зграда Генералштаба; зграда Савезног министарства иностраних послова	303
Зграда Владе Србије	303
Зграда касарне Седмог пука	303
Стара зграда Генералштаба	303
Хотел „Југославија”	304
Зграда Министарства социјалне политике и народног здравља	304
Зграда у Немањиној бр. 6	304
Зграда на углу улица Немањине, Генерала Жданова и Бирчанинове	304

Зграда на углу улица Кнеза Милоша бр. 20 и Адмирала Гепрата . . .	304
Комплекс Шећеране у Радничкој улици	304
Комплекс зграда старе Железничке болнице	304
Зграда Етнографског музеја	304
Ниш	305
Рановизантијска гробница у Јагодин Мали	305
Северозападни део града	305
Спомен музеј „12. фебруар“ (концентрациони логор на Црвеном крсту)	305
Ћеле кула	305
Доњи Матејевац, Црква Св. Арханђела Михаила	305
Центар града око пијаце	305
Зграда старог Среског начелства	305
Објекти градске архитектуре у комплексу Универзитета	306
Зграда Музеја	306
Зграда Нишке акционарске штедионице	306
Трг ослобођења	306
Блок зграда на кеју Животе Ђошића	306
Зграда Трговачког дома	306
Зграда Хранта Мумџијана	306
Зграда Пастеровог завода	306
Орљане – Црква Св. Јована	306
Дуванска индустрија, касарна Стеван Синђелић, логор на Црвеном крсту	307
Медијана	307
Синагога	307
Новопазарска Бања	307
Стари Хамам	307
Нови Пазар	307
Петрова црква	307
Ђурђеви ступови	308
Гучево	308
Нови Сад	308
Жежељев мост	308
Стара зграда телевизије	308
Врдник	308
Термоелектрана рудника угља	308
Врдничка кула	308
Манастир	308
Шишатовац	309
Вршац	309
Утврђење	309
Копаоник	309
Меморијал Јосифа Панчића	309

Куршумлија	309
Св. Никола, Богородичин манастир, Маркова црква	309
Балајнац	309
Самаила	309
Заблаће	309
Цветке	310
Прилике	310
Трстеник	310
Стари мост на Морави	310
Стара трстеничка чаршија	310
Ђунис	310
Крчмар	310
Панчево	311
Трг код болнице и стара управна зграда	311
Зграда старе болнице	311
1. Манастир Војловица	311
2. Зграда старе болнице	311
3. Преображењска црква	311
Грачаница	311
Драганац	311
Крагујевац	311
Зграда старе ливнице са ковачницом	311
Касарна, Гимназија, Црква и оба конака	312
Зграда музеја у Шумарицама и зграда Архива Шумадије	312
Дечани	313
Гораждевац	313
Чачак	313
Зграда старог суда	313
Црква вазнесења Христовог	313
Зграда основне школе	313
Ваљево	314
Зграда старе болнице	314
Кадинача	314
Велика Хоча	314
Срећковац	314
Буштрање	314
Винча, Бело Брдо	314
Горње Неродимље	315
Житорађа	315
Смедерево	315
Палић	315
Вила Јожефа Сигетија	315

Шабач	316
Тврђава	316
Старо урбано градско језгро	316
Газиместан	316
Текериш (Спомен-костурница на Церу)	317
Села у околини Краљева	317
Јарчујак и Совљак	317
Туприја	317
Стара Управна зграда Пољопривредног добра Добричево	317
Дрсник (Црква Св. Петке)	317
Мрсаћ	317

БОМБАРДОВАЊЕ ВАСПИТНО-ПОПРАВНИХ УСТАНОВА

КПД „Дубрава“ код Истока – Пећ	319
--	-----

БОМБАРДОВАЊЕ МОСТОВА И КОМУНИКАЦИЈА

Жежељев мост у Новом Саду	327
Записник о увиђају суда, Кри. бр. 447/99, 26. април 1999. године . . .	328
Остружнички мост	330
Записник о увиђају суда, Кри. бр. 584/99, 29. април 1999. године . . .	332
Извештаји, 29. април 1999. године	334–335
Записник о увиђају СУП-а, 29. април 1999. године	336
„Сарајевски мост“ у Грделичкој клисури	337
Друмски и железнички мост на реци Топлици код села Подина	338
Мост на Западној Морави код Трстеника	340
Мост код села Лужани	341
Мост преко Расине у селу Дедина	347
Мост на Топлици код Подине (други пут)	348
Савине Воде	349
Железнички мост код Ватина	354
Железнички мост код Богутовца	356
Записник о увиђају суда, Кри. бр. 25/99, 9 мај 1999. године	358
Мост на Нишави у Нишу	360
Мост на Великој Морави близу Мијатовца	361
Зграда Поште у Ужицу	362
Надвожњак код Велике Плана	363
Обилазница код Чачка	365
Мост на Лиму, Пријеполје	367
Надвожњак код Хоргоша	368
Мост у Кокином Броду	369
Мост у Мурину	370

Мост у Врбасу	372
Надвожњак у Високој код Куршумлије	373
Надвожњак код Трупалских шума	374
Мост у Владичином Хану	375
Мост преко реке Стари Бегеј у Банатском Двору	378
Мост преко реке Јасенице у Великој Плани, 21. мај 1999. године	379
Службене белешке	380-381
Мост преко реке Јасенице у Великој Плани, 26. мај 1999. године	382
Службене белешке	383-384
„Цекавички мост“ на реци Јабланици	385
„Теновачки мост“ на реци Јабланици	387
Колосек у селу Половац	389
Мост и аутопут код села Половац	390
Пут Призрен – Брезовица	393
Записник о саслушању сведока Ненада Голубовића	394
Записник о саслушању сведока Миодрага Радојевића	396
Извод из матичне књиге умрлих	398
Мост у Варварину	400
Записник о саслушању сведока Зорана Миленковића	406
Извод из матичне књиге умрлих	408
Тунел код Сремске Каменице	412
Надвожњак код Великог Орашја	414
Мост на Јасеници у Великој Плани, 2. јун 1999. године	415

БОМБАРДОВАЊЕ РЕЛЕЈА И РЕПЕТИТОРА

Иришки венац	417
Пословни центар "Ушће"	418
Записник о увиђају суда, Кри. бр. 482/99, 27. април 1999. године	418
Извештај, 27. април 1999. године	420
Записник о увиђају СУП-а, 27. април 1999. године	421
Телевизијски торањ на Авали	422
РТС – ТВ Нови Сад, 4. мај 1999. године	423
Записник о увиђају суда, Кри. бр. 485/99, 4. мај 1999. године	424
Репетитор на планини Рудник	428
Репетитор на Вршачком брегу	429
РТС Нови Сад, 13. мај 1999. године	431
Записник о увиђају суда, Кри. бр. 529/99, 13. мај 1999. године	432
ТВ предајник на планини Копаоник на Гобељи, 19. мај 1999. године	435
Репетитор на планини Цер	436
РТС Нови Сад, 26. и 29. мај 1999. године	438-439
Репетитор на планини Бесна кобила	440
Репетитор на брду Козарица код Димитровграда	441

Предајник у Звечки и Стублинама код Обреновца	443
Предајник на Козјем Долу	445
Предајник „Гобеља” на планини Копаоник, 3. јун 1999. године	446
Записник о увиђају суда, Кри. бр. 62/99, 4. јун 1999. године	448
Извештај о криминалистичко-техничком прегледу лица места УВ-66/99, 4. јун 1999. године	450
Предајник на планини Бесна кобила, 3. јун 1999. године	451
Репетитор на Црном врху	452
Репетитор на планини Рудник	452
Репетитор на брду Козарица, 3. јун 1999. године	454
Репетитор ТВ Краљево у селу Сикча	454

БОМБАРДОВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ОБЈЕКТА

Црпна станица у Бадовцу код Приштине	455
Термоелектрана „Никола Тесла” у Обреновцу	457
„Крушик” Ваљево	459
Записници о увиђају суда, Кри. бр. 83 и 85/99	462–465
„Цер”, Чачак	466
Записник о увиђају суда, Кри. бр. 136/99, 17. мај 1999. године	469
„Прва искра”, Барич	477
Рударско топионичарски басен Бор	479
„Крушик”, Ваљево, 18. мај 1999. године	481
„Биначка Морава”, Гњилане	482
„Младост”, Гњилане	486
Фабрика „Борово Борели”, Сомбор	489
Термоелектрана „Велики Црљени” код Лазаревца	490
Термоелектрана у Уровцима код Обреновца	493
Електропостројења „Електроисток” у Нишу	494
Трафо станица „Нови Сад 3” (Римски шанчеви)	495
Електропостројења на Бежанијској коси, Нови Београд	496
Електропостројења у Лештанима	497
Центар за снабдевање водом „Јарош” у Сомбору	498
Дуванска индустрија Ниш	500
Електропостројења на Римским шанчевима, 31. мај 1999. године	501
Фарма у селу Подгорац код Бољевца	502

БОМБАРДОВАЊЕ СКЛАДИШТА НАФТЕ И НАФТНИХ ДЕРИВАТА

Смедерево, 29. април 1999. године	507
Нови Сад, 4. мај 1999. године	508
Ниш, 5. мај 1999. године	509
Прахово, 7. мај 1999. године	511
Ниш, 8. и 11. мај 1999. године	512–514

Бор, 15. и 17. мај 1999. године	515
Записник о увиђају суда, Кри. бр. 23/99, 17. мај 1999. године	517
Записник о саслушању сведока Југослава Лападатовића	519
Записник о саслушању сведока Љиљане Милошевић	521
Записник о саслушању сведока Нине Ступаревић	523
Записник о саслушању сведока Славише Лападатовића	525
Лекарски извештај – налаз, 3. јун 1999. године	527
Извештај – уверење, 3. јун 1999. године	528
Медицинска документација	529–530
Прахово, 17. мај 1999. године	531
Београд, 19. мај 1999. године	532
Сомбор, 20. и 21. мај 1999. године	533
Бор, 27. мај 1999. године	535
Смедерево, 1. јун 1999. године	536
Панчево, 8. јун 1999. године	537
Нови Сад, 9. јун 1999. године	539

БОМБАРДОВАЊЕ СПОРТСКИХ И ТУРИСТИЧКИХ ОБЈЕКТА

Хотел „Југославија“, Нови Београд	541
Записник о увиђају суда, Кри. бр. 602/99, 8. мај 1999. године	544
Извештаји СУП-а, 8. мај 1999. године	547–549
Спортски стадион у Пријеполу	550

Предговор

Први том Беле књиге о НАТО агресији на СР Југославију објављен је крајем маја 1999. и обухвата период од почетка агресије 24. марта до 24. априла 1999. године. Други том садржи даље податке и доказе о злочинима НАТО и његових држава чланица које су учествовале у агресији на СРЈ у периоду од 25. априла до окончања агресије 10. јуна 1999. године. Иако обимнији од првог тома, ни овај том није потпун. Од окончања агресије до објављивања овог другог тома није протекло довољно времена да би се прикупио доказни материјал о свим злочинима.

Подаци о злочинима, фотографије, изјаве сведока, обдукциони налази објављени у овом тому сведоче о димензијама и карактеру злочина. Агресори су користили бомбе од чијег удара су се у њиховом непосредном домету угљенисала људска тела. Ове бомбе су коришћене за погађање мета у насељеним местима, које не само да су уништиле већ су и оштетиле читава стамбена насеља. Бацане су касетне бомбе на поља и неексплодиране чекале су на радозналу децу да их пронађу и скупо плате своју радозналост. Нису поштедели ни рафинерије нафте ни хемијска постројења, изазивајући масовно загађење ваздуха, воде и тла са несагледивим последицама. Нису оклевали ни да употребе оружје са осиромашеним уранијумом, које такође има далекосежне и опасне последице. Агресори су циљали читав народ, погађајући електричне инсталације и користећи графитне бомбе. Мета агресора били су и цивили. Бомбардован је железнички мост у Грделичкој клисури усред дана док је њиме пролазио међународни путнички воз. Бомбардовали су 30. маја мост у Варварину на Великој Морави у подне на верски празник, иако су знали и видели цивиле на њему. Тако су, на пример, гађали ту исту конструкцију и један сат касније, знајући да су тамо спасилачке екипе које покушавају да рањенима укажу помоћ (Београд, Нови Сад, Сурдулица...). Циљ таквог бомбардовања био је да се терорише и сломи цела југословенска нација.

Оба тома Беле књиге говоре о злочинима над цивилима, који по својој природи представљају злочине геноцида, злочине против човечности и ратне злочине. Они не садрже податке о убијању припадника Војске Југославије односно полиције. То не значи да њихово убијање не сматрамо злочинима. Криминални карактер ових дела произлази из саме агресије, која представља злочин против мира и свакако један од најтежих злочина. Ако мир представља највишу вредност Уједињених нација, онда је злочин против мира најтежи злочин.

Почињени злочини не могу се ничим оправдати. То су били смишљени злочини. Агресија на СРЈ планирана је неколико месеци унапред. Мето су ода-

бране неколико месеци пре тога. Поред тога, подношење неприхватљивог текста наводног споразума из Рамбујеа који је подразумевао окупацију територије целе СРЈ (Поглавља II, V и VII), пружио је антисрпској и антијугословенској пропаганди у најутицајнијим медијима потребан изговор за наступајућу агресију. Данас је више него очигледно да је прави разлог НАТО агресије било геостратегијско проширивање интереса НАТО и појединих његових чланица, односно да се створи преседан за агресију, употребу силе супротно Повељи УН и без одобрења Савета безбедности УН.

Почињени злочини не застаревају у правном и моралном смислу. Они који су одговорни за њих не треба да се осећају спокојно. Ова Бела књига сведочи о њиховој одговорности.

Главни правни саветник
у Савезном министарству
иностраних послова

Др Родољуб Етински

**Бомбардовање колоне избеглица
на путу Призрен – Сува Река
13. мај 1999**

Избегличка колона, цивилне жртве – један драстични пример

Дана 13. 05 1999. године, у 23,50 сати, на магистралном путу Призрен – Сува Река, на раскрсници код села Кориша, општина Призрен, НАТО авијација је гранатирала колону од 500–600 албанских избеглица које су се враћале својим кућама у село Кориша. У овом нападу агресора погинуло је 48 лица, углавном деце, жена и стараца, док је тешко повређено најмање 60 лица. (слике 1-32)

Слика 1 *Шири изглед места где је бомбардована колона избеглих лица албанске националности на магистралном путу Призрен – Сува Река у близини села Кориша*

Слика 2 Изглед места бомбардовања колоне из правца села Кориша

Слика 3 Срушени објект на месту где је бомбардована колона

Слика 4 Ближи изглед срушеног објекта са уништеним и оштећеним тракторима

Слика 5 Угњенисана тела жртава и изгорели трактори на месту где је бомбардована колона

Слика 6 Ближи изглед угљенисаних тела жртава

Слика 7 Угљенисана тела жртава у тракторској приколици и поред приколице

Слика 8 Угљенисани остаци жртава у тракторској прикопици

Слика 9 Угљенисано тело жртве

Слика 10 Полуугљенисано тело жртве и уништени трактори

Слика 11 Ближи изглед остатака угљенисаних тела жртава са преврнутим и изгорелим тракторима

Слика 12 Угљенисани остаци три жртве у тракторској приколици

Слика 13 Угљенисано тело жртве испод трактора

Слика 14 Тело детета на месту бомбардовања колоне избеглих лица

Слика 15 Једна од десет настрадалих беба из колоне избеглих лица

Слика 16 Настрадало дете из колоне избеглих лица

Слика 17 Тело настрадалог детета из колоне избеглих лица

Слика 18 Једно од 26 деце које је настрадало приликом бомбардовања колоне избеглих лица

Слика 19 Повреде главе на настрадалом детету

Слика 20 Угљенисано тело жртве из копоне

Слика 21 Угљенисано тело жртве на тракторској приколици

Слика 22 Полуугљенисано тело жртве настрадале у копони

Слика 23 Угљенисано тело жртве поред изгорелог трактора

Слика 24 Мушки леш настрадалог приликом бомбардовања колоне

Слика 25 Тело настрадале бебе из колоне

Слика 26 Настрадали дечак из колоне

Слика 27 Настрадало дете из колоне

Слика 28 Тело настрадалог детета из колоне

Слика 29 Леш настрададе жене из колоне

Слика 30 Шири изглед оштећеног асфалта са деловима

Слика 31 Остаци пројектила пронађени на месту где је бомбардована колона

Слика 32 Делови главе за навођење пројектила којима је бомбардована колона

Сурдулица (слике 1–10)

Слика 1 *Срушене куће Александра Милића, Улица Змај Јовина број 5, Сурдулица, где је 10 лица изгубило живот, 27. 04. 1999. године*

Слика 2 *Ближи изглед срушених кућа испод којих је пронађено 10 тела*

Слика 3 Ближи изглед оштећене куће Драгана Стефановића, у непосредној близини места пада пројектила

Слика 4 Поглед на оштећену кућу Слободана Милошевића, Улица Змај Јовина број 5 у Сурдулици

Слика 5 *Срушене куће Илић Драгана и Стојковић Верице, ул. Југословенска бр. 5 и 7 у Сурдулици*

Слика 6 *Шири изглед потпуно срушених кућа породице Ристић Радице, ул. Београдска 20 и Цветковић Драганке, ул. Београдска 18*

Слика 7 Ближи изглед кратера где су биле куће породице Ристић и Цветковић

Слика 8 Лешев и остаци лешева пронађени испод рушевина срушених кућа

Слика 9 Остаци идентификованог леша Милић Александра

Слика 10 Остаци идентификованог леша Рашић Стане

ЗАПИСНИК О УВИЂАЈУ

Састављен од стране истражног судије Општинског суда у Сурдулици, на дан 27. априла 1999. год., А ПОВОДОМ ЗЛОЧИНАЧКОГ БОМБАРДОВАЊА ОД СТРАНЕ АГРЕСОРСКИХ СНАГА „НАТО ПАКТА“ НА ЧЕЛУ СА СЈЕДИЊЕНИМ АМЕРИЧКИМ ДРЖАВАМА, тога дана, у времену између 12,15 и 12,30 часова, на објекат КАСАРНЕ ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У СУРДУЛИЦИ, и део стамбених објеката – кућа цивилних лица у непосредној близини ове касарне у Улици Јована Јовановића Змаја у Сурдулици, којом приликом је у том бомбардовању био и већи број људских жртава међу цивилним лицима због бомбардовања кућа у наведеној улици, као и огромних материјалних штета на кућама цивилних лица у тој улици, Улици Дринске дивизије, Улици југословенској и другим улицама које непосредно гравитирају према објекту касарне Војске Југославије, изазваних детонацијом бачених преко 10 граната пројектила на наведене објекте и услед распрскавања материјала погођених објеката у кругу Војске, касарне па да је потребно извршити увиђај.

ПРИСУТНИ СУ:

Истражни судија,
Драгиша Апсмовић,

Јавни тужилац,
Десимир Здравковић

Криминалистички техничар
Одељења за унутрашње
послове у Сурдулици
Станислав Павловић

Започето у 14,10 часова.

I. ПРЕТХОДНА ОБАВЕШТЕЊА И ИНФОРМАЦИЈЕ

Дежурна служба Одељења за унутрашње послове у Сурдулици, преко овлашћених службених лица, а и на основу обавештења сопствене дежурне службе овог суда која, установљена у вези са проглашеним ратним стањем у Савезној Републици Југославији од стране Владе Савезне Републике Југославије, због извршене агресије снага „Нато пакта“ на челу са Сједињеним Америчким Државама на Савезну Републику Југославију, око 13,45 часова, а након извршеног бомбардовања објекта касарне Војске Југославије и кућа цивилних лица у наведеним улицама, а и улицама које гравитирају у ширем рејону око објекта Војске, касарне, обавестила је истражну службу органа овога суда да је због бомбардовања кућа цивилних лица у наведеној улици било више људских жртава, да је у наведеним улицама на цивилним објектима – кућама наступила огромна материјална штета разарањем, изазвана тим бомбардовањем и да је потребно извршити увиђај. С обзиром да је оштећење у великом обиму захваћено на нешто знатнијем подручју око објекта касарне Војске Југославије, било би целесходније, у циљу бржег и ефикаснијег завршавања увиђа-

ја, са чиме се сагласио и јавни тужилац Десимир Здравковић, као и начелник Одељења за унутрашње послове Драган Ж. Станковић, нужно да се увиђај врши од најмање тројице истражних судија са одговарајућим екипама на подручју које је напред наведено а захваћено бомбардовањем наведених агресорских снага.

Председник суда је, сагласно томе, поступао истовремено и као истражни судија и обезбедио да се увиђај обави од стране тројице судија, укључујући и председника суда и то тако што су подељени одређени рејони у којима су наступиле штете на цивилним објектима овим бомбардовањем уз сарадњу са одговарајућим екипама које присуствују увиђају ради бржег и ефикасног обављања увиђаја.

Такође је добијено обавештење да су предузете одговарајуће мере и од стране других органа на нивоу општине, а пре свега кризног штаба и штаба Општине, да се хитно приступи откопавању рушевина ради проналажења жртава из овог бомбардовања у Улици Јована Јовановића – Змаја где је погођена кућа цивилних лица у којој је било више жртава међу цивилима и предузимања даљих других мера у вези с тим.

II. ОПИС МЕСТА УВИЂАЈА И ТРАГОВА СА ОПИСОМ ОШТЕЋЕЊА НА ОБЈЕКТИМА ЦИВИЛНИХ ЛИЦА – КУЋА У УЛИЦАМА И ТО: УЛИЦИ ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ, ОД РАСКРСНИЦЕ ТЕ УЛИЦЕ СА УЛИЦОМ ДРИНСКЕ ДИВИЗИЈЕ ОДМАХ НАСПРАМ ГЛАВНЕ КАПИЈЕ ЗА УЛАЗ У КАСАРНУ ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ, ПА ПРЕМА ИСТОКУ ГДЕ СЕ ТА УЛИЦА СУЧЕЉАВА СА УЛИЦОМ ТОМЕ ИВАНОВИЋА, У УЛИЦИ СТОЈАНА СТАМЕНКОВИЋА И УЛИЦИ МИРОЉУБА СТАНКОВИЋА У СУРДУЛИЦИ

По доласку истражног судије са општинским јавним тужиоцем Десимиром Здравковићем и крим. техничарем ОУП-а Сурдулице, Станимиром Павловићем, истражни судија пре свега констатује посматрањем Улице југословенске од наведене раскрснице са Улицом Дринске дивизије према истоку где се она сучељава са Улицом Томе Ивановића, на коловозу улице велике количине разбачаног грађевинског материјала у виду камених блокова величине од најмање 5 до 100 кг тежине са комадима цигле, малтера и бетона са арматуром која је покидана највероватније од бомбардованих објеката у касарни Војске Југославије и услед детонације, те потпуног запречавања коловоза ове улице и тротоара баченим брезовим и тополовим стаблима која су покидана и налазила су се у кругу касарне Војске Југославије која су била поред објекта који је тотално разрушен, а према обавештењу било је карактера амбуланте – стационара тако да је услед овога потпуно онемогућен било који саобраћај овом улицом.

Поред коловоза дела Улице југословенске, која је напред описана гледано из правца запада према истоку, постоје тротоари просечне ширине 4 м, који нису асфалтирани, који су такође наспрам објекта који је имао карактер стационара у касарни Војске Југославије потпуно срушен и запречен пролаз, а по левом тротоару су постављени бетонски стубови за нисконапонску мрежу за коју се констатује да је у том делу улице ова нисконапонска мрежа потпуно уништена кидањем жица на самој мрежи, а и каблова који воде електричну енергију према приватним кућама од те електро линије и у моменту вршења увиђаја дежурна екипа погона Електродистрибуције у Сурдулици је приступила оправци и санирању кварова на тој мрежи.

Након овога истражни судија је приступио опажању трагова и оштећења на кућама цивилних лица у делу Улице југословенске, а са северне стране од објекта касарне Војске Југославије у наведеној улици, па тим опажањем констатује на тим кућама појединих цивилних лица која ће бити описана одређеним редоследом са најкарактеристичнијим описима без могућности вршења процене висине штете на сваком појединачном објекту, што ће се учинити касније од стране стручних лица грађевинске струке, и то:

1. Улица југословенска

1. Кућа која носи број 51 власника МИЛОША ИГЊАТОВИЋА, из Сурдулице, има следећа оштећења услед наведеног бомбардовања и то потпуно разрушен кров објекта, како конструкције покрива и детаља тако и препа, тако да се може сматрати посматрањем на овај начин да је практично дошло до штете већег обима или тзв. тоталне штете. Приближна површина ове куће је око 150 м².

2. Кућа СТОЈАНА ПЕТКОВИЋА, која носи број 53 има оштећење крова у виду полупаних препова на целој страни кровне конструкције која гравитира према Улици југословенској са полупаним свим стаклима на два прозора према наведеној улици и потпуним откидањем пластичних ролетни које су биле на овим прозорима, са присуством комада бетонског блока и цигала величине од по 2, 3 па и 5 кг у самом дворишту овог објекта.

3. Кућа СЛАВКА ПЕТКОВИЋА која носи број 53А у истој улици има оштећења такође на кровној конструкцији у виду ломљења препа у количини која ће се накнадно пријавити што је саветовано власнику, а на основу пребројавања давањем одговарајуће изјаве истражном судији, те пуцања плафона у просторијама унутар куће, као и избијањем врата из лежишта, са уништавањем и оквира прозора избијањем из лежишта са разбијеним свим стаклима и кидањем пластичних ролетни на којима се виде поједине рупе разне величине настале ударцима материјала цигле и слично од објекта који је долетео, након бомбардовања услед детонације, у двориште ове куће. Површина куће која носи број 53 и 53А које су међусобно слеpljene укупно износи 210 м² и ради се о објекту новијег датума, изградње од тврдог материјала.

4. Кућа која носи број 55, својине ТАСИЋ ВАСИЛИЈА, има следећа оштећења која се окуларно посматрањем уочавају: избијени прозори из лежишта са поломљеним стаклима и потпуно избијених ролетни а објекат је од приземља и спрата од тврдог материјала, нове изградње који је практично тотално уништен јер се налази непосредно прекопута наведеног стационара касарне Војске Југославије који је савијен са земљом. Површина овог објекта је око 150 м².

5. Објекат – кућа СЛАВКА ВЕЉКОВИЋА, из Сурдулице, која носи број 57, је тотално уништена јер се такође налази непосредно прекопута објекта стационара у кругу касарне Војске Југославије. Према обавештењу које је истражни судија добио, ове две куће, које имају тотална уништења, су биле знатно оштећене у бомбардовању исте касарне које је било 6. 4. 1999. године.

6. Кућа која носи број 52, чији је власник ВЕЉА МОМЧИЛОВИЋ, из Сурдулице, је потпуно уништена јер је практично и овај објекат, са приземљем и спратом од тврдог материјала, у непосредној близини – прекопута објекта стационара и амбуланте који су у кругу наведене касарне, а у дворишту се види велика количина разног материјала баченог услед детонације од објекта из круга касарне према овом цивилном објекту. Површина овог објекта је између 70 до 90 м².

7. Кућа која носи број 61 својине ДОБРИВОЈА БОШКОВИЋА, површине 80 м², такође има тоталну штету јер је објекат потпуно уништен будући да је и он у непосредној близини потпуно разрушеног објекта стационара у кругу касарне Војске Југославије који је такође уништен што се јасно види из Улице југословенске.

8. Кућа која носи број 63 својине БРАНКА РАДОИЧИЋА, чија је површина око 240 м², а од тврдог материјала са приземљем, спратом и поткровљем, има следеће трагове оштећења: кров куће је потпуно уништен, тако да се мора вршити измена не само препа већ и делова конструкције крова, сви прозори који су окренути према Улици југословенској избијени су из лежишта, са потпуно оштећеним пластичним ролетнама које су избачене из својих лежишта. На фасади куће постоје оштећења малтера које је највероватније настало од одбачених делова материјала који су одбачени од објекта Војске Југославије.

9. Кућа у овој улици која носи број 65, у својини је ЉУБИШЕ КОСТИЋА, а има следеће трагове оштећења: кров куће је потпуно уништен, уништени прозори са попутно разбијеним стаклима су избачени из лежишта, а иначе површина објекта је око 200 м².

10. Кућа у овој улици, која носи број 65А, својине СТАНКОВ АЦЕ, има следеће трагове оштећења: улазна врата избијена су из лежишта, ролетне од пластике на прозорима ка Улици југословенској су потпуно деформисане и избијене из лежишта, а иначе кућа има приземље и спрат и од тврдог је материјала. Површина ове куће је око 150 м², има оштећења и кровне конструкције и са северне стране у виду ломљења препа највероватније због удара отпадног материјала од различитих објеката из касарне Војске Југославије. Према грубој процени површина препа која је потребна за покривање је око 100 комада, а можда и више.

11. Кућа, која носи број 67, својина је СЛОБОДАНА СТАНКОВИЋА. Објекат је приземни са једним спратом површине 150 до 200 м², кућа је новијег датума, од тврдог материјала и има оштећења: прозори су потпуно разбијени избацивањем футера из лежишта, са разбијеним свим окнима. Горња улазна врата деформисана су и избијена из лежишта, а на источној страни овог објекта такође се виде оштећења у виду удубљења која су настала од удараца материјала који је долазио од објекта из касарне. Кровна конструкција овог објекта је знатно оштећена јер је практично на целој површини крова преп поломљен са оне стране која гравитира ка Улици југословенској.

Такође је затечено у дворишту возило типа „застава 101“ са рег. ознаком ВР 543-43 са разбијеном предњом шофершајбном од удараца отпадних материјала и бетона или цигала који су услед детонације долетели из круга касарне. Површина овог објекта је око 120 м².

12. Кућа која носи број 69, својине ВОЈИСЛАВА НАЈДАНОВИЋА из Сурдулице, је од тврдог материјала изграђена новијег датума с приземљем и спратом и делом поткровља и има следеће трагове оштећења услед бомбардовања: кров објекта је потпуно уништен, преп је изломљен по целој површини, ролетне од пластичне масе на свим прозорима према ул. Југословенској, у приземљу и на спрату, избачене су из лежишта и покидане, разбијена су стакла на свим тим прозорима, а у унутрашњости се виде одређене пукотине на плафону настале највероватније услед детонације. Објекат је површине око 190 м², са оштећењима плафона и других просторија и у купатилу. Констатује се да део овог објекта користи син поменутог Војислава, Бранко Најдановић, и то са источне стране где постоји посебан улаз на којем се такође виде делови објекта као напред описано.

13. Кућа која носи број 71 у овој улици, својине БРАНКА БОЖИЛОВИЋА, из Сурдулице, је новијег датума, изграђена од тврдог материјала, укупне површине око 160 м², а опажањем се констатују следећи трагови и оштећења: оштећење крова и то у виду ломљења црепа у већој количини са оне стране која је окренута према Улици југословенској са поломљеним окнима на тим прозорима и оштећењем фасаде од удараца палих делова материјала од објеката из круга касарне који су после бомбардовања долетели до ових објеката, па и ове куће. Такође се констатују оштећења ролетни од пластичне масе на прозорима избијањем из лежишта и потпуног ломљења, са оштећењима плафона у собама и ходнику, са делимичним оштећењима која се виде и са северне стране објекта.

14. Кућа која носи број 71, својине МИЛАНА АРИЗАНОВИЋА, је такође од тврдог материјала површине око 90 м², и овај власник је изјавио да је у бомбардовању 6. 4. 1999. год. објекта касарне Војске Југославије имао оштећења: само делимично поломљена стакла на објекту. Међутим, сада се опажањем констатује да је овим бомбардовањем наступило оштећење црепа на кровној конструкцији објекта, избијање футера прозора, а количина поломљених црепова се није могла утврдити јер је нужно извршити детаљније бројање из разлога који су већ изнети у записнику, па је власнику, као и другима, лато упозорење да истражним судијама овог суда, накнадно, кроз давање изјаве пријаве стварну количину поломљених црепова.

15. Кућа која носи број 73, својине ВЛАДЕ ЈАНКОВИЋА и ЖИВКА ЈАНКОВИЋА, је приземна, направљена од тврдог материјала, има оштећења у виду ломљења црепа и стакала на прозорима, као и оштећења плафона у дневној и спаваћој соби и у другим собама. Површина објекта који користи Јанковић Влада је око 80 м², а површина коју користи Живко Јанковић је око 55 м².

16. На кући која носи број 75 у овој улици, својине СЛАВОЉУБА ЈАНКОВИЋА, укупне површине 60 м², констатују се следећа оштећења: напруге плафона и зидова у унутрашњости куће, као и делимично ломљење црепа чија ће се количина утврдити накнадним бројањем.

17. Кућа која носи број 77, својине ЉУБОМИРА МОМЧИЛОВИЋА, има следећа оштећења: оштећење крова куће која има приземље и спрат и новијег је датума изградње, од тврдог материјала, површине око 180 м², са поломљеним цреповима на кровној конструкцији објекта по целој површини западне стране и избијеним и поломљеним ролетнама на прозорима према Улици југословенској и наспрам објекта касарне Војске Југославије. Поред наведених оштећења на означеној кући се констатује оштећење улазних врата избијањем из лежишта и ломљењем мат стакла.

18. Кућа која носи број 79, својине ЈОВАНА АРИЗАНОВИЋА, из Сурдулице, површине 240 м², од тврдог материјала, приземља и спрата и власник ове куће изјавио је да има оштећења црепа на крову у количино од 100 комада.

19. Кућа која носи број 104 у Улици југословенској, својине ИЛИЋ ЗОРАНА, са приземљем, спратом и поткровљем у изградњи, а налази се као прва кућа са десне стране у Улици југословенској из правца запада према истоку и практично се граничи са кругом касарне Војске Југославије, има следећа оштећења: поломљен цреп са западне стране која гравитира према кругу касарне Војске Југославије по целој површини, те оштећења избијања прозора са те стране из лежишта, као и окана на прозорима са те стране, а делимично оштећења у виду избијања пластичних ролетни на прозорима приземља и спрата који гравитира према Улици југословенској.

20. Кућа која носи бр. 83, својине СРЕТЕНА АРИЗАНОВИЋА, има оштећења у виду ломљења стакла на вратима и прозорима, а кућа је површине 100 м².

21. Кућа која носи број 85, својине АРИЗАНОВИЋ МИЛОРАДА и налази се са леве стране Југословенске улице има приближну површину око 150 м², изграђена новијег датума са приземљем и спратом, али власник није затечен, већ само у приземљу на улазним вратима истражни судија је затекао један комад папира од шпартане хартије који вероватно потиче од школске свеске са следећим натписом „код зета сам у Житорађу сви смо живи и здрави“.

Посматрањем ове куће истражни судија констатује оштећења крова у виду разбијања одређене количине препова и релативно мали број поломљених окана стакала на спрату куће, четири до пет. Друга оштећења виднија се не виде.

22. Кућа која носи број 85 у овој улици, власника СИМЕ МИХАЛОВИЋА приближне површине око 250 м², опажањем се констатују следећа оштећења и трагови: деформација у виду избијања футера улазних врата на спрату до Улице југословенске, као и видна оштећења у поткровљу, избијањем врата из лежишта, те ролетни од пластике, а одређена оштећења се јашљају и на крову помоћног објекта који је у дворишту.

Кровна конструкција је такође оштећена у виду разбијених препова, али се штета не може утврдити јер власник није код куће.

23. Кућа која носи број 87, власника БРАНКА АРИЗАНОВИЋА у наведеној улици, је приземна од тврдог материјала, површине око 100 м². У овом објекту констатују се оштећења изведена бомбардовањем и то: напрснуће плафона унутрашњости објекта, разбијена стакла на прозорима који гравитирају према ул. Југословенској и избијање пластичних ролетни са њиховим кидањем из лежишта.

24. Кућа која носи број 89, у истој улици, власника ВЛАДИМИРА ПЕТРОВИЋА, је површине око 60 м², на којој се констатују следећа оштећења: деформација пластичних ролетни на спрату објекта према ул. Југословенској у виду избијања из лежишта. Делимична оштећења препа на крову у количини до 50 комада.

25. Кућа која такође носи бр. 89, и налази се прилепљена практично под истим кровом као и претходни објекат, је својина ВОЈИСЛАВА ПЕТРОВИЋА, а прављена је од чврстог материјала на којој се констатују оштећења: избијање ролетни на два прозора до Улице југословенске. Површина овог објекта је приближно као и претходног, око 60 м².

26. Кућа која носи број 89, у ул. Југословенској, власника СТОЈАНА ПЕТРОВИЋА која је грађена од чврстог материјала и са новијим датумом градње, са приземљем и спратом, има следеће трагове од бомбардовања и оштећења и то: деформисање и ломљење пластичних ролетни на свим прозорима и избијањем из лежишта до Југословенске улице са свим разбијеним окнима на тим прозорима, деформација избијања из лежишта делимично футера прозора, као и делимично ломљење препова на кровној конструкцији и то дела крова који гравитира према Улици југословенској. У погледу површине, приближно је површина овог објекта између 150 – 160 м².

27. Кућа која носи бр. 112, у истој улици власника ВЕЉЕ ДИМИТРОВОГ, има следеће трагове оштећења: деформација ломљење пластичних ролетни у приземљу избијањем из лежишта са знацима пробијања услед дејства отпалих камених делова или цигала од објеката из круга касарне који су бомбардовањем већ констатовани, а о којима је већ констатовано у записнику, те разбијање свих стакала у овој улици који су окренути према Југословенској улици. На улазним гвозденим вратима такође се види оштећење разбијањем стакла такозваног мат стакла, површине 60x30 cm. Оштећење зида са западне стране у виду удубљења промера 20x10 cm, дубине скоро 5 cm, које је настало ударцем гелера гранате или неког комада од каменог блока или сличног материјала након детонације и распрскавања матери-

јала из круга касарне. На металним вратима у подрумском простору поломљено је такође стакло, а на спрату разбијена улазна врата величине 2x0,40 м, оштећење врата на купатилу и оштећен футер на прозору купатила и соба у виду делимичног избијања из лежишта. Кућа је површине око 100 м².

28. Кућа која носи број 108, власника ИЛИЋ СЛАВКА, има следећа оштећења: поломљено приближно 20 до 30 ком. црепова на крову са западне стране објекта, поломљене ролетне на вратима и прозорима од пластике са разбијеним окнима, а површина куће је иначе око 120 м².

29. Кућа која носи број 108 као и претходна, а својина је ИЛИЋ ДРАГОЉУБА, је практично приљубљена уз претходну, има приближно исту површину, виде се оштећења посматрањем црепа на крову објекта од 20 до 30 комада, као и одређене мање деформације на прозорима објекта у виду делимичног избијања из лежишта.

Истражни судија посебно констатује у вези са траговима и оштећењима наведених кућа власника у Југословенској ул., да је приликом опажања на терену, истражни судија улазио и у двориште и у објекте који су били доступни за улажење јер су се ту налазили власници док се у друге није могло ући, те се опис вршио спољним посматрањем али је истовремено констатовао да у свим објектима постоји знатна количина баченог материјала детонацијом након гранатирања објекта у кругу касарне Војске Југославије са знатним слојем прашине и другог материјала, који је такође набацан како у двориште, тако и у друге делове куће.

Даље, истражни судија констатује да се не само на коловозу улице, већ и у објектима не констатују нека оштећења, због чега даље у тој улици није вршио посматрање и одређене констатације наставио је опажање и констатације оштећења на кући у Ул. Стојана Стаменковића-Дајка у Сурдулици, која је паралелна са Улицом југословенском, и налази се северно од ове улице где такође постоје видна оштећења на кућама појединих власника а цивила.

II. КОНСТАТАЦИЈА ОШТЕЋЕЊА НА КУЋАМА И ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА У УЛ. СТОЈАНА СТАМЕНКОВИЋА – ТАЈКА

1. Долазећи из Југословенске улице северно од улице Стојана Стаменковића до броја 40, где се налази кућа власника ПАВЛА АРИЗАНОВИЋА из Сурдулице, истражни судија је у парцели власника Стојановић Слободана зв. „Цаворац” из Сурдулице затекао једно возило комби црвене боје са свих страна, осим крова који је драп боје, са предњим трапом окренутим према Југословенској ул. на којем се види свеже оштећење предње шофершајбне која је потпуно разбијена и у унутрашњости возила комади долетелог материјала од објекта који су бомбардовањем разрушени, који је по сличности исти материјал као који је пронађен у двориштима кућа у ул. Југословенској и нема сумње да је ово оштећење настало долетањем наведених предмета бомбардовањем објекта у кругу касарне.

Од Павла Аризановића истражни судија је дознао да се ради о власнику овог комбија Зорану Аризановићу из Сурдулице, Ул. Стојана Стаменковића-Тајка.

2. Даљим запажањем у Ул. Стојана Стаменковића које је истражни судија отпочео од куће ПАВЛА АРИЗАНОВИЋА из Сурдулице која носи број 40, истражни судија констатује: да према казивању власника, који је затечен, објекат има површину од 160 м², а кућа је са приземним спратом, прављена новијег датума, потпуно довршена и од чврстог материјала. На овом објекту истражни судија констатује следећа оштећења и трагове: са северне стране избијен је из лежишта прозор у приземљу, као и

оштећење ролетни прозора са северне стране у виду избијања из лежишта, разбијено стакло на прозорима и вратима, оштећење црепа, у количини од око 50 ком. ударцима гелера или распрскавањем материјала од бомбардовања објекта у касарни.

Код ове куће, а испод гараже која је са северне стране, истражни судија је за-текао путничко возило типа „застава 101” рег. ознаке ВР 110-84 црвене боје дели-мично покривено једном циралом на којем се возилу са бочне леве стране виде видни знаци удара свежијег датума од гелера или комада разбацаног материјала бомбардовањем, као и разбијених предњих левих врата.

3. На кући која носи број 109, у Ул. Стојана Стаменковића, власника МАРИН-КОВИЋ ДУШАНА, истражни судија констатује да је она приближне површине 150 м², а од оштећења се констатују: разбијена стакла на прозору и на металним вратима промера 40 цм.

4. На кући која носи број 36, у овој улици, власника ЛЈУБИСАВЉЕВИЋ ПЕТРА, истражни судија констатује да је приближне површине од 60 м², направ-љена скоријег датума са чврстим материјалом. У приземљу се констатује разбијена два окна на прозору који је величине 1,20x0,30 цм. На спрату куће са северне стра-не истражни судија констатује разбијена 4 окна површине 0,50x0,40 цм.

На помоћном објекту овог власника који се налази у дворишту такође на јед-ном прозору величине 1x0,50 м, разбијено је потпуно стакло а и оштећење се види јасно зида од неког долетелог предмета гелера или ком. материјала долетелог из круга касарне са направљеним удубљењем на зиду величине 0,20x0,10.

5. На кући која носи број 34 у овој улици, својине СТОЈКОВИЋ ДОБРИВО-ЈА, истражни судија констатује да је она 60 м² величине, а констатују се следећа оштећења: поломљен цреп у количини од 60 ком. на крову објекта, а делимично и на помоћном објекту који је покривен салонитом са видним рулама, (10 рупа) раз-личите величине од 0,40x0,20 до 0,10x0,30 м, на кући на прозору који је на спрату куће ролетна потпуно деформисана избијањем из лежишта са разбијањем стакла на том прозору. На западној страни на прозору нађен је комад гелера величине 0,20x0,30 м и на том месту разбијено стакло величине 0,30x2,60 м, са оштећењима која су констатована и на металној огради дворишта једне шипке у огради ударом неког предмета или гелера од остале конструкције ограде са западне стране.

6. На кући која носи број 30 у овој улици, власника СТАНКОВИЋ БОРЕ, која је приближне површине 50 м², констатује се оштећење црепа на крову у количини од око 100 ком., као и на помоћном објекту, а на кући која је од чврстог материјала и сагра-ђена са приземљем и спратом деформација црепа избијањем футера и врата прозора.

7. На кући која носи број 28, својина СТАНКОВИЋ МИЛАНА, која је при-ближне површине 90 м², изграђена новијег датума од чврстог материјала, са јужне стране објекта који гравитира према Југословенској улици констатују се оштећења: разбијање прозорских окана и избијање пластичних ролетни из лежишта прозора.

8. На кући која носи број 17, својина СРЕТЕНА ЦВЕТКОВИЋА, у овој улици која је приземна и изграђена старијег датума, која у продужетку има и помоћни објекат, која има карактер штале и надаље помоћни објекат према северу који има карактер шупе, истражни судија је опажањем констатовао оштећења на кровној конструкцији овог помоћног објекта – шупи у виду оштећења рогова и црепа у пот-пуности а падом комада материјала и то бетона са армираним гвожђем тежине скоро 50 кг, који највероватније потиче од неких бомбардованих и срушених обје-ката из касарне јер је по сличности овај комад истоветан са истим материјалом који су нађени и у Улици југословенској.

9. На кући која носи бр. 24, власника пок. РАДОСАВА МИЛУТИНОВИЋА из Сурдулице, констатују се следећи трагови оштећења: црепа на кровној конструкцији куће која је изграђена нешто старијег датума али од чврстог материјала и то на северном делу објекта у виду оштећења не само ломљењем црепа у количини од скоро 30 ком. већ и одламањем дела конструкција са олуком који је настао вероватно ударом неког комада материјала који је долетео из објекта који је бомбардован у касарнеском кругу. У објекат се није улазило јер никог није било, нити неки сродник.

10. На кући број 27, у овој улици, својине ЈАНКОВИЋ СТОЈАНА, констатују се следећи трагови оштећења: на крову ломљење црепа у количини од око 100 ком., а кућа је иначе изграђена од чврстог материјала приближне површине 110–120 м².

11. На кући која носи бр. 24, у овој улици, власника СТОЈКОВИЋ ПАВЛА констатују се оштећења у виду ломљења црепа у количини до 100 ком.

12. На кући која носи број 22, власника ИЛИЋ РАДИСАВА, у овој улици констатују се оштећења крова са северне стране објекта у виду ломљења црепа у површини од око 50 ком., оштећења зида са те стране, као и оштећења прозора у приземљу у виду избијања футера из лежишта са деформацијом ролетне и разбијеним стаклима окна. На спрату овог објекта – куће констатују се оштећења у виду ломљења прозорских окана и ролетни која су поломљена и избијена из лежишта прозора. Иначе, кућа је по изградњи новијег датума од чврстог материјала, приближно око 200 м².

13. На кући број 20, у овој улици, својине РАДОЈКОВ МЕНКА, која је изграђена од чврстог материјала са приземљем и спратом, констатују се следећа оштећења: поломљене пластичне ролетне са прозора и избијена стакла, а кућа је иначе у изградњи, те делимично оштећење крова овог објекта у виду ломљења црепа у површини до 50 ком. Приближна површина овог објекта је око 100 до 110 м².

14. На објекту кући која носи број 21, својине НИКОЛИЋ МИЛАНА И ПЕЈКОВИЋ ЗОРАНА, констатују се оштећења: на спрату објекта поломљене ролетне прозора са разбијеним окнима и црепом на крову у количини око 100 ком. Објекат је иначе површине до 100 м².

15. На кући која носи број 19, у овој улици, својине ЂОРЂЕВИЋ СЛОБОДАНА, а која је новијег датума изградње и од чврстог је материјала са приземљем и спратом, те констатују се следећа оштећења: потпуно разваљивање пластичних ролетни и избијених из лежишта прозора, као и оштећење врата у виду избијања из лежишта са разбијеним окнима, поломљеним деловима конструкције у виду рупа различите величине са поломљеним цреповима у количини преко 100 ком., а иначе објекат је површине око 200 м².

16. На кући која носи број 18, својине БОРИВОЈА КОСТИЋА, констатују се следећа оштећења: оштећење зидова са западне стране ударцима највероватније долетелих предмета из круга касарне јер је у овој улици не само у двориштима већ и на коловозу улице која је од макадама затечена већа количина разбацаног материјала која потиче од објеката из круга касарне, а посебно комади рогова од кровних конструкција из круга касарне који су величине чак и до 2 м, као и комади бетонских конструкција са армираним гвожђем тежине чак и до 100 кг, а приближно растојање између ове куће и касарне је 200 метара.

17. На кући која носи број 16, својине СТАНИШЕ ДИМИТРИЈЕВИЋА, чија је приближна површина 150 м², констатују се следећа оштећења: поломљена кровна конструкција делимично, те оштећење црепа у виду ломљења од овога крова до 100 ком, као и избијање прозора и врата из лежишта. Кућа је иначе направљена новијег датума од чврстог материјала.

18. На кући број 7, својине ДУШАНА ЦВЕТКОВИЋА, која је површине око 100 м², а саграђена је од чврстог материјала и новијег је датума, констатују се следећа оштећења: видна оштећења прозора до улице у виду ломљења ролетни од пластике и ломљења прозорских окана, оштећења крова, и то ломљењем црепа у количини до 50 ком., те разбијањем стакла на свим прозорима.

19. На кући која носи број 4, својине БОРИВОЈА ИВАНОВИЋА, која је приближне површине око 100 м², констатују се следећи трагови и оштећења, тотално оштећење кровне конструкције ломљењем црепа са свих страна и делова крова (рогова и летава) са разбијеним свим прозорима у виду избијања футера из лежишта и ломљења пластичних ролетни са присуством материјала црепа, малтера од плафона по стварима у унутрашњости куће у појединим просторијама са знатним присуством комада палог материјала који потиче од објекта из круга касарне са затеченим разбијеним и изваљеним вратима од пом. објекта – гараже за које је истражни судија добио обавештење да су та врата са одређеним оштећењима у виду рупе оштећена првим бомбардовањем Војске Југославије 6. априла 1999. године.

На фасади објекта постоје видни знаци оштећења у виду рупа у малтеру који су проузроковани ударцима комада бетона и цигле који су долетели након детонације и гранатирања објекта у кругу касарне.

20. На кући која носи број 5, чији су власници МИЛАН ДИМИТРИЈЕВИЋ И МИЛОРАД ДИМИТРИЈЕВИЋ, у овој улици констатују се следећи трагови оштећења: пре уласка у само двориште а до улице Стојана Стаменковића види се видно оштећење металне оgrade у виду разваљивања ударцем комада бетонске конструкције са армираним гвожђем, тако да је скоро цело платно од овог објекта извађено из свог лежишта величине 2x2 м, до самог помоћног објекта. Даљим посматрањем се констатује у приземљу овог објекта, чији је власник Милан Димитријевић видно оштећење оgrade на тераси у приземљу објекта које је настало ударцем неког комада бетона са армираним гвожђем које је нађено у дворишту тежине до 150 кг и то потпуним разваљивањем ове оgrade и одвајањем од осталог дела оgrade од терасе. Потпуно избијање футера прозора са поломљеним ролетнама, како на приземљу, тако на спрату и поткровљу са ове стране куће која гравитира према улици са ломљењем свих окана прозора.

Посматрањем из дворишта са јужне стране види се видно оштећење кровне конструкције и поткровља и то кровне конструкције у виду ломљења црепа по целој дужини крова са те стране, а посматрањем са северне стране који део објекта држи и власник Милорад Димитријевић, такође су видна оштећења у виду разваљивања ролетни и избијања из лежишта на свим прозорима, а испред главног улаза, који је заједнички за овај објекат, нађен је у дворишту комал греде који највероватније потиче од крова неког од објекта из касарне, дужине скоро 1,50 м, четвртастог облика.

Уласком у просторије објекта преко главног улаза у поткровље и посматрањем кровне конструкције из поткровља објекта констатује се јасно оштећење у виду пробијања крова промера 2 м x 1,5 м са потпуним разбијањем и рогова на том месту и летава, највероватније долетањем неког бетонског комада од објекта из круга касарне. На зидовима објекта виде се одређене пукотине на самој фасади, а објекат је иначе величине до негде око 200 м².

21. На кући која носи број 12, у овој улици, својине СТЕВАНОВ СТОЈАНА И ДУШКА, чија је површина 110 до 150 м², истражни судија на самом објекту констатује следећа оштећења: деформација прозора до саме улице у виду избијања футера из лежишта, као и ломљење ламперија на прозорима од пластичне масе са поломљеним прозорским окнима, оштећење олука и дела до улице са поломљеном одређеном кров-

ном конструкцијом која је потпуно уништена јер сав цреп на кровној конструкцији је поломљен, а са јужне стране куће која је окренута према касарни Војске Југославије која је у ул. Југословенској на свим прозорима ове куће која је са приземљем, спратом и поткровљем и од тврдог материјала се виде видни знаци оштећења у виду избијања прозора из лежишта са поломљеним прозорима и стаклима. Са те јужне стране, на растојању од 5 метара од објекта, затечен је један комад армираног бетона који је направио удубљење у земљи величине 1x1 м, и како се ради о влажном земљишту тај комад армираног бетона, који је тежине најмање преко 50 кг, је покренуо са површине земљу и блато и набацио на фасаду куће са јужне стране. У приземљу објекта, а посматрањем унутрашњости куће, затечен је један простор који има карактер радње и присутни сувласник Стојан је објаснио да је то обућарска радња његовог брата Душана у којој на прозору са јужне стране има одређени шит и машине које су оштећене.

Испред ове куће затечено је путничко возило марке „опел кадет“ са регистарском ознаком ВР 110-964, власника Стојана Стефановог, који је црвене боје, на коме се виде свежа и видна оштећења настала бомбардовањем наведеног објекта касарне и долетањем комада материјала из касарне и то у виду потпуног разбијања задње шофершајбне, оштећење скоро свих делова каросерије возила, а посебно предње хаубе удубљивањем падањем предмета од бетона и цигле са направљеним удубљењем у том делу возила по целој површини предње хаубе. Даље је истражни судија констатовао да је напрела и предња шофершајбна која је у виду секурит стакла у виду зракастих линија а на самом возилу се види знатан слој прашине и другог материјала који највероватније је избачен детонацијом бомбардовањем објекта у кругу касарне. Објекат је иначе величине око 110-115 м².

Поред овога на кровној конструкцији објекта истражни судија је након одласка у поткровље констатовао видно удубљење – руб на крову величине 5 x 5 м, на ком месту је кров лишен и конструкције крова летава односно и то летава и рогова и црепа.

22. На кући која носи број 3 у овој улици, чији је власник БУДА СТОИЉКОВИЋ констатују се следећа оштећења: кровна конструкција куће до улице знатно оштећена у виду ломљења летава и црепа, али се поуздано не може утврдити у којој количини, али је најмање до 100 ком., оштећење ролетне на вратима и прозора од пластике са деформацијом путем избијања врата и прозора из лежишта, а такође и деформацијом металних врата за улазак у гаражу. Уласком у унутрашњост куће констатује се напруге плафона у поједицим просторијама у приземљу, а кућа је иначе од тврдог материјала, приближне површине од 80 до 100 м².

23. Кућа која носи број 10 у овој улици, чији је власник ДИМИТРИЈЕВИЋ МИРОЉУБ, истражни судија констатује следеће трагове и оштећења: на делу куће која је окренута према касарни Војске Југославије виде се видна оштећења на фасади у виду рупа у малтеру која су највероватније направљена долетањем комада бетона, цигле или сличног материјала од срушених објеката бомбардовањем објеката круга касарне. У приземљу објекта прозори су деформисани делимичним избијањем футера из лежишта, а поред објекта су нађена два комада бетона, величине скоро до 100 кг тежине. Такође истражни судија констатује оштећење оgrade на спрату на тераси, а и црепа на крову у одређеној количини од најмање 50 – 80 ком. Иначе површина овог објекта је око 120 м².

24. На кући која носи број 1, за коју је истражни судија сазнао да је СТАНКОВИЋ МИОДРАГА, тај власник није затечен приликом вршења увиђаја, и констатују се оштећења црепа на крову куће, али није се могло одредити која је количина, нити је могао истражни судија сазнати о којој се површини овог објекта ради.

25. На кући која носи број 6, СТАНКОВИЋ МИЛИЋА констатују се следећи трагови и оштећења: у дворишту где се налази ова кућа истражни судија је затекао један бетонски комад материјала са гвожђем за армирање просечне дебљине 16 мм скоро тежине до 100 кг који је направио један кратер у дворишту који има карактер промера 2x2м, и тај комад бетона је из тога кратера избацио земљу у виду блата и набацио на фасаду објекта. На прозорима овог објекта се виде деформације у виду поломљених ролетни и окана прозора, а делимично и црепова на крову.

26. На кући која носи број 4, за који је истражни судија од других сазнао да се ради о кући НИКОЛИЋ ИВАНА, власник није затечен а постоји одређено оштећење крова у виду поломљених црепова у количини од 150 комада.

27. На кући која носи број 2, у овој улици за коју је такође од других лица истражни судија сазнао да је власник куће БРАНИСЛАВ ТОМИЋ, он није затечен приликом увиђаја, али се посматрањем од стране истражног судије констатује да је новијег датума израђена од чврстог материјала, са приземљем, спратом и поткровљем и приближне површине до 200 м², постоје оштећења на ролетнама на прозорима који су по систему врата-прозор и делимично оштећења ломљењем црепа на крову али се није могла утврдити тачна количина јер се то са улице не може констатовати.

III. ОШТЕЋЕЊА У УЛИЦИ МИРОЉУБА СТАНОЈЕВИЋА

1. На кући која носи број 4, у Ул. Мирољуба Станојевића, чији је власник МИХАЈЛОВИЋ ДУШКО, констатују се следећи трагови оштећења: оштећења црепа на крову куће у количини до 200 ком., ролетне на прозорима избијене из лежишта и поломљене посебно са северне стране, врата улазна поломљена, а такође и оштећење ролетне од пластике и са јужне стране куће.

Истражни судија констатује да је делимично извршена санација овог крова од стране власника пре вршења увиђаја јер су поломљени црепови делимично замењени о чему је и сам власник обавестио истражног судију.

У дворишту судија истражни је затекао и путничко возило „застава – 750“ беле боје, са рег. ознаком ВР 303-76 које је прилично амортизовано и види се да је дуго година у експлоатацији, али по каросерији возила постоје свежи трагови лишавања лима каросерије од фарбе са удубљењима разне величине и дубине која су највероватније настала долетањем комада материјала од објекта који су разрушени бомбардовањем из касарнског круга.

2. На кући која носи број 8 у овој улици, својине НИКОЛИЋ СЛОБОДАНА, констатују се оштећења и то: оштећења црепа на крову у количини од 100 ком., а уласком у унутрашњост куће види се оштећење плафона у виду напрснућа скоро у свим просторијама.

3. На броју 8, постоји део куће у овој улици, чији је власник СЛАЋАН НИКОЛИЋ, из Сурдулице, која је у саставу предње описаног дела куће, а на ком делу је истражни судија констатовао следеће трагове оштећења: напрснуће плафона у две просторије које имају карактер соба и једне просторије која има карактер кухиње, оштећења ролетни од пластичне масе избијањем из лежишта са разбијеним окнима на прозорима у потпуности, а иначе површина овог дела куће је око 150 м².

Присутни крим. техничар ОУП-а Сурдулица Станимир Павловић је за сва описана оштећења у назначеним улицама од стране истражног судије на кућама цивилних лица у овом записнику услед бомбардовања касарне Војске Југославије од стране злочиначких снага НАТО пакта на челу са Сједињеним Америчким

Државама како је наведено у записнику 27. 4. 1999. год., ИЗВРШИО СНИМАЊЕ ПРИЛИКОМ УВИЂАЈА и та фотодокументација са осталом криминалистичком документацијом ОУП-а Сурдулица представља САСТАВНИ ДЕО ОВОГ ЗАПИСНИКА О УВИЂАЈУ.

Такође истражни судија констатује да ће саставни део овог записника о увиђају представљати и све друге узете изјаве од стране истражног судије који је поступио у овом увиђају, а од лица цивила који се буду пријавили да су им нека оштећења настала у овом бомбардовању а која нису затечена приликом вршења увиђаја код објеката или нису обухваћена приликом вршења увиђаја, као и евентуално у вези са задобијеним повредама услед овог бомбардовања.

Завршено у 18,00 часова.

Истражни судија
Драгиша Аџемовић

IV. ОСТАЛЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Истражни судија приликом вршења увиђаја, а и у моменту доласка на место увиђаја, од овлашћених службених лица ОУП-а Сурдулица није добио никаква обавештења да је неко од цивилних лица где су констатована оштећења кућа у означеним улицама био повређен, нити се било које цивилно лице за време вршења увиђаја пријавило истражном судији из наведених улица или које њима гравитирају да је повређено услед бомбардовања наведеног објекта касарне Војске Југославије и других цивилних објеката наведеног дана.

Обзиром на већ учињену констатацију у претходној информацији и обавештењу у овом записнику о увиђају, да је због обимности простора који је био захваћен оштећењима цивилних објеката – наведених кућа услед зликовачког бомбардовања агресорских снага НАТО пакта на челу са Сједињеним Америчким Државама а дана 27. 4. 1999. год. и да због великог обима оштећења цивилних објеката а и жртава међу цивилима који су бомбардовани није било могуће увиђај извршити од стране само једног истражног судије, то је увиђај вршен од тројнице истражних судија, укључујући и председника суда – истражног судију који је сачинио овај записник, али без обзира што су сачињена практично три записника о увиђају који носе бројеве Кр. 84, Кр. бр. 85 и Кр. бр. 86/99, ИМА СЕ СМАТРАТИ ДА СЕ РАДИ О ЈЕДИНСТВЕНОМ ЗАПИСНИКУ О УВИЂАЈУ у вези са овим бомбардовањем јер се ради о истом догађају.

Истражни судија је у сарадњи са органима одељења за унутрашње послове у Сурдулици дао препоруку да се истражном судији који је сачинио овај записник о увиђају, а и другим истражним судијама који су вршили увиђај у вези са овим догађајем, пријаве сва цивилна лица која имају било каква сазнања у вези са оштећењима цивилних објеката или повређивања, а те изјаве, као што је наглашено, биће саставни део записника о увиђају.

Истражни судија
Драгиша Аџемовић

ЗАПИСНИК О УВИЂАЈУ

Састављен у Општинском суду у Сурдулици од стране истражног судије дана 27. 4. 1999. године, поводом извршеног бомбардовања града Сурдулице и одређених цивилних насеља од стране агресора НАТО-пакта истог дана у времену између 12,15 и 12,35 часова, где је дошло до огромног причињавања штете рушењем више породичних стамбених зграда и велики број оштећених породичних стамбених зграда као и више страдалих лица од којих деца, жене и мушкарци.

ПРИСУТНИ СУ:

Истражни судија
Милча Тодоров

ОЈТ зам.
Биљана Маринковић

Од стране ОУП-а у Сурдулици
Драгослав Ивановић,
крим. полицајац

Милан Димитријевић,
крим. полицајац

Саша Станковић,
крим. техничар
СУП-а Врање

Започето у 14,20 часова

Дана 27. 4. 1999. године у времену између 12,15 и 12,35 часова извршено је бомбардовање града Сурдулице и то неколико цивилних насеља где је причињена огромна материјална штета а и више лица је страдало услед тог бомбардовања, па се из тих разлога врши увиђај од стране више судија у својству истражних по одређеним насељима, а истражни судија Милча Тодоров преузео је вршење увиђаја у насељу у улицама Змај Јовина, Бранислава Нушића, Улица Дринске дивизије, Улица југословенска и Улица 5. септембар, а још двоје судија овог суда у својству истражних су извршили увиђај у осталим деловима бомбардованих цивилних насеља у Сурдулици који ће сачинити одговарајући записник о увиђају означен са одређеним Кр. бројевима, али сви записници сачињени поводом обављања увиђаја за поједина цивилна насеља бомбардована од стране агресора наведеног дана чинеће један записник о обављеном увиђају а у вези са извршеним бомбардовањем.

Пре предузимања радње обављања увиђаја због извршеног бомбардовања чуло се више јаких детонација у граду Сурдулици, и од стране одговарајуће службе органа полиције у Сурдулици пружен је податак истражном судији, а исто тако и од стране друге одговарајуће службе, да је неколико бачених пројектила од стране агресора погодило директно породичну стамбену зграду породице Милић из Сурдулице која се налази у Улици Змај Јовина бр. 11, и да су у тој породичној кући страдали сви чланови те породице, као и више других лица која су се затекла у одговарајућој просторији те куће коју просторију су користили као скровиште у време вршења бомбардовања, те да их је било у одређеној просторији, подрумској просторији, око 20 лица, од

којих је једно преживело са задобијеним тешким телесним повредама, које је пребачено у болницу у Сурдулици ради пружања лекарске помоћи, а затим из те болнице да је то тешко повређено лице пребачено ради пружања лекарске помоћи у одређену болницу у Нишу, а исто тако да су одговарајуће спасилачке екипе и то од стране Штаба цивилне заштите у Сурдулици, од стране ватрогасне јединице у Сурдулици, те од стране Војске Југославије у Сурдулици и већег броја грађана Сурдулице одмах притекле вађењу настрадалих лица из рушевина те куће насталих услед тог бомбардовања, као и спањавања евентуално уколико је било преживелих лица.

Констатије се да у време извршеног бомбардовања града Сурдулице и наведених насељених места тога града, а исто тако и у време обављања увиђаја, време је било без било каквих атмосферских падавина, сунчано, делимично са slabим интензитетом наоблачења.

Истражни судија у вези са извршеним бомбардовањем обавља увиђај порушених и оштећених кућа у Улици Змај Јовина, почев од раскрснице те улице са Улицом југословенском па према јужној страни, у Улици Дринске дивизије почев од раскрснице те улице са Улицом југословенском према јужној страни а до краја завршетка те улице; Улице Бранислава Нушића почев од раскрснице те улице са Улицом југословенском, у Улици југословенској почев од раскрснице са Улицом Дринске дивизије па до раскрснице са Улицом војводе Мишића, као и у Улици 5. септембар од раскрснице са Улицом Дринске дивизије па до краја према источној страни.

Све куће са обе стране наведених улица које ће посебно бити описане у овом записнику су градње новијег датума од чврстог материјала које су од просторија приземља, спрата и поткровља, а поједине куће и са просторијама сутерена и подрумских просторија, и у двориштима појединих породичних стамбених зграда налазе се и помоћни објекти, као и путничка и теретна возила, и све куће које се налазе у наведеним улицама су оштећене – поједине у већем степену које су биле ближе месту експлодирања пројектила, а поједине су у потпуности срушене услед експлозије пројектила, а куће које су даље од места где је дошло до експлодирања пројектила су такође доста оштећене тако да су скоро све куће у тим улицама опасне за становање, а у појединим породичним кућама је дошло и до оштећења намештаја који се налази у одређеним просторијама, те је на свим кућама у тим улицама у целости дошло до пуцања свих прозорских стакала, избијања прозора, оштећења у виду кидања ролетни, пуцања зидова, скидања делова зграда и то кровне конструкције, бетонске стрехе и других делова материјала од којег су грађене те куће, а као што је напред констатовано кућа породице Милић која је директно погођена пројектилом који су експлодирани, срушена је у целости до темеља, а исто тако и кућа која је према северној страни од куће породице Милић, а у истој улици, такође је у целости срушена услед детонације настале експлодирањем пројектила, а исто тако и кућа која је наспрам куће породице Милић, у истој улици а према западној страни, је такође у целости срушена са избијањем скоро свих зидова, како просторија на спрату исто тако и просторија у приземљу.

Приликом вршења увиђаја истражни судија је почео опажањем кућа које су оштећене почев од раскрснице Улице Змај Јовине са Улицом југословенском и то почев од десне стране Ул. Змај Јовине према јужној страни.

– На самом десном углу раскрснице наведених улица је кућа бр. 94 и пружен је податак истражном судији да је та кућа сувласничка Митић Станка и Митић Славише на по једну идеалну половину.

Та кућа је од приземља и спрата скорашиње градње од чврстог материјала.

На свим прозорима су у целости поломљена и поцупала стакла као и поломљена стакла на светларницима.

А исто тако поломљене су и ролетне.

Цреп крова те куће је размакнут скоро по целој површини са свих страна.

– Од ове куће на према јужној страни, а такође са десне стране, гледано од наведене раскрснице на према јужној страни, је кућа у Улици Змај Јовина означена са бр. 12. власништво Драгице Ковачевић. Та кућа је нове градње од чврстог материјала, од приземља и спрата.

Сва прозорска стакла су попуцала и изломљена, све ролетне на прозорима су деформисане и изломљене, улазна врата и врата гараже, која је у саставу те куће, су оштећена у виду ломљена и оцепљења делова тих врата. Цреп на крову је размакнут, а одређен број комада бачен на земљу и поломљен. Материјал за поткривање стрехе у виду ламперије – оштећен је у виду поломљења тако да је та кућа скоро онеспособљена за становање.

– Од напред описане куће са наведене стране те улице је кућа бр. 14, власништво Стојановић Слободана, која је такође нове градње, има приземље и спрат, и ова кућа је доста оштећена јер су сва прозорска стакла поломљена и попуцала, врата избијена и то улазна и гараже, цреп крова размакнут, са делимичним ломљењем.

– Даље у истој улици са наведене стране је кућа бр. 16 власника Ивановић Драгице која је такође од чврстог материјала нове градње.

И та кућа је доста оштећена јер су сва стакла прозора попуцала и поломљена са деформисаним и поломљеним ролетнама прозора, цреп је размакнут и одређени број је поломљен, и са јужне стране те куће је део куће Лепосаве Ивановић, која је такође оштећена са истим оштећењима дела куће именованог Драгице јер је иста кућа са два улаза.

– Даље од ове описане куће према истој страни је кућа са бр. 18 власништва Радловић Стојмена.

Та кућа је такође од приземља и спрата, грађена од чврстог материјала, доста оштећена јер су сва прозорска стакла попуцала и поломљена, са поломљеним ролетнама. Улазна врата избијена су, као и унутрашња врата, са оштећеним попуцалим зидовима. Цреп крова је скоро бачен и поломљен, са оштећењима делова кровне конструкције, а исто тако и помоћни објекти у дворишту те куће су оштећени и на наведеној улици су разбацани делови грађевинског материјала од рушевина породичних кућа.

У дворишту ове куће затечена су два возила од којих једно путничко, марке „застава 101“ и теретно возило марке „раба“ која су оштећена и на којим возилима нису затечене рег. таблице у време обављања увиђаја, које су вероватно отпале услед извршене детонације приликом експлодирања пројектила.

– Даље од ове куће у наведеној улици је кућа бр. 22 власништва Миодрага Анђелковића. Та кућа је скоро сасвим оштећена са избијеним прозорима и вратима, кров је без црепа који је бачен и поломљен због експлозије, који се разлетео у деловима по дворишту и улици, као и остали кровни материјал. Зидови те куће су попуцали тако да је иста онеспособљена за становање.

И ова кућа је грађена од чврстог материјала нешто мало ранијег датума, која је од приземља. У дворишту те куће налази се возило „рега 100 Ц“ рег. ознаке ВР 873-85 и пружен је податак истражном судији да је то возило власништво Милић Александра који је страдао у бомбардовању у својој кући која ће бити посебно описана овим записником. То возило је начисто оштећено и деформисано. Помоћни објекти у дворишту ове куће су такође скоро сви срушени и оштећени и нису за коришћење.

– На истој страни у тој улици, даље према јужној страни, је кућа која није означена бројем, а власништво је Милошевић Станка из Сурдулице. Та кућа је скоро начисто срушена јер су избачени сви прозори и врата, кров је оштећен и сломљен, делимично

су попуцали зидови, стакла на свим прозорима су сломљена и попуцала. У дворишту те куће налази се возило „опел експорт“ које је скоро начисто оштећено, на том возилу се не виде рег. таблице, а пружен је податак истражном судији да је то возило власништво лица које је настрадало у бомбардовању, а које је било у кући породице Милић где је затражило скровиште, а Ђорђевић Станише из Сурдулице, чији леш је након обављеног увиђаја идентификован са осталим лешевима страдалих лица.

– Даље је кућа власника Иванов Станка на којој такође нема броја. Кров те куће је начисто срушен, са скинутим црепом, избијених прозора, сломљених свих стакала, која кућа није више за становање, као и претходно описана кућа.

И ова кућа је исто као и остале нове градње, од чврстог материјала, а састоји се од приземља и спрата.

– У тој улици је даље кућа са бр. 16, власника Станчић Станише, која кућа је скоро срушена, са избијеним прозорима, сломљеним стаклима, сломљеним – оштећеним вратима и попуцалим зидовима, која је такође нове градње од чврстог материјала и због оштећења није за становање.

– Даље је кућа са бројем 28, власника Михајловић Миодрага, која кућа је доста оштећена јер су сви прозори избијени и деформисани; стакла сва попуцала, кров сав деформисан а исто тако и помоћни објекти у дворишту те куће скоро срушени, и у наведеној кући причињена је и штета на намештају који је скоро уништен, све ролетне прозора сломљене и деформисане.

– У тој улици, на истој страни, је кућа обележена са бр. 30 власника Рашић Александра која је нове градње са приземљем и спратом. Сва прозорска стакла су сломљена, са сломљеним и деформисаним ролетнама, цреп крова размакнут је скоро по целој површини.

– Од ове куће у истом правцу, а код које се завршава Улица Змај Јовина, јер је у даљем правцу затворена као слепа, налази се кућа са бројем 37 власника Илић Ратка која се води у Улици Осме српске бригаде и та кућа је нове градње, од чврстог материјала а од приземља и спрата, доста оштећена јер су сва прозорска стакла попуцала, са сломљеним и оштећеним ролетнама. Кров је деформисан, а зидови су попуцали.

– У тој улици где је њен завршетак налази се кућа власника Василев Васида која кућа чини слепом Улицу Змај Јовину, која није обележена са одређеним бројем и та кућа је оштећена јер су сва стакла прозорска попуцала, са сломљеним ролетнама и размакнутим црепом крова, са оштећењима улазних врата која су избијена и насталих пукотина делимично на зидовима.

– Даље истражни судија у прегледу увиђаја опажа и описује куће у наведеној улици које су са леве стране, а гледано из правца северне према јужној страни, из ког правца су посматране и куће које се налазе са десне стране, па од куће напред описаног власника именованог Васида је кућа са бројем 13 власника Ђорђевић Видосава која је нове градње од чврстог материјала. Сва стакла прозорска су сломљена, цреп крова размакнут, зидови попуцали.

– Даље је кућа са бројем 15, власништво Нешић Радосава, која је такође нове градње и која кућа је доста оштећена јер су сва прозорска стакла попуцала, кров црепа размакнут са делимичним сломљењем, и настала оштећења зидова у виду пукотине. Од ове куће је даље кућа са бројем 17, власништво Миловановић Срђана и Миловановић Горана, која је означена бројем 9. И ова кућа је нове градње од чврстог материјала, као и остале, од приземља и спрата.

Сва стакла сломљена, врата куће избијена, те и намештај по одређеним просторијама оштећен и сломљен, са оштећеним прозорима те куће јер је зид који је са северне стране те куће доста оштећен у виду избијања.

– Од ове куће са леве стране, а према северној страни, је кућа са бројем 11, власника Милић Александра који је страдао у извршеном бомбардовању наведеног дана, и која кућа је срушена до темеља из које куће у времену обављања увиђаја спасилачке екипе су вадиле лешеве настрадалих лица који су пребацивани у капелу болнице у Сурдулици ради вршења идентификације тих лешева, те је пружен податак истражном судији да је та кућа од просторије сутерена – подрума, приземља и спрата, скорашње градње, односно нове градње, од чврстог материјала што се то и уочава од порушене куће и грађевинског материјала.

Такође је пружен податак да у ту кућу односно да је та кућа погођена пројектилом приликом бомбардовања и да су у тој кући страдала сва лица чији ће идентитет бити накнадно утврђен након обављеног увиђаја.

У рушевинама те куће не уочава се кратер с обзиром да је он затрпан деловима бетонских плоча рушењем те куће а исто код те срушене куће не налазе се делови у виду гелера експлодираних пројектила, а ситни комади у виду гелера налазе се према јужној страни од те срушене куће на површини улице.

У току обављања увиђаја пружен је податак да су у тој кући страдали чланови целе породице Милић, и вршено је рашчишћавање порушене куће и наредног дана ради проналажења евентуално још лешева у односу на број извучених у току дана након извршеног бомбардовања.

– Даље према наведеној страни од напред описане, у целости порушене куће, налази се кућа са бројем 7, власник Стевановић Драги, која кућа је такође скоро у целости срушена која је била од чврстог материјала нове градње. У дворишту те куће скоро у целости су оштећена два возила и то „лада рива“ ВР 891-45 и возило „голф јединица“, рег. ознаке ВР 896-44.

– Даље је кућа означена са бројем 5-а, власништво Рашић Станка и кућа бр. 5, које су слепљене, власништво Рашић Драгише, које куће су на два улаза. Стакла свих прозора начисто изломљена, са изломљеним ролетнама, зидови попуцали, кров деформисан, а намештај у просторијама оштећен, која кућа са два улаза више није за становање.

– Даље од ове куће у тој улици је кућа са бројем 3, власника Миленковић Властимира која је исто тако нове градње, од чврстог материјала, са доста оштећења, сва стакла прозора су изломљена, кров деформисан, улазна и собна врата избијена и деформисана, све ролетне изломљене.

– У тој улици даље је кућа означена са бр. 1, власника Николић Ненада и Николић Велибора, која је нове градње и која је доста оштећена јер су прозори избијени, кров деформисан, а исто тако и помоћни објекти у дворишту оштећени, са попуцалим зидовима те куће и помоћним објектима. Сасвим су изломљене ролетне. И ова кућа је оштећена због бомбардовања која није за становање без санирања.

– Даље у тој улици, а на самом углу са Улицом југословенском, означена са бр. 96 је кућа власника Стојковић Раде која је такође нове градње, од чврстог материјала и доста оштећена јер су сва стакла изломљена и попуцала, са изломљеним ролетнама и избијеним вратима, са попуцалим зидовима, а цреп крова је размакнут и делимично поломљен.

У обављању увиђаја врши се опажање породичне куће која је са десне стране Улице југословенске од раскрснице са Улицом Змај Јовином гледано према источној страни, па је кућа у тој улици означена са бр. 98, власништво Раденковић Челомира, која је такође нове градње од чврстог материјала, а од приземља и спрата, и која је оштећена јер су сва стакла попуцала, са изломљеним ролетнама и оштећеним зидовима, са размакнутим и делимично изломљеним црепом, која мора бити санирана.

– Даље је кућа са бројем 100, власника Кочана Маринковића која кућа је такође оштећена јер су поломљена сва стакла прозора, са размакнутом црепом крова, и ова кућа је нове градње.

– Од ове куће у истом правцу је кућа бр. 102 власништво Марковић Мирослава и Марковић Стојана, и ова кућа је нове градње, од чврстог материјала, од приземља и спрата, доста је оштећена јер су сва стакла прозора попуцала и изломљена са изломљеним ролетнама, цреп крова је размакнут, са делимичним ломљењем.

– Од ове куће је даље према означеној страни кућа означена са бр. 104, на самом углу Ул. југословенске и Улице Дринске дивизије. Ова кућа је нове градње, од просторије сутерена приземља и спрата, власника Велибора Петровића и Димитрија Миленова, која је оштећена јер су сва прозорска стакла поломљена са изломљеним ролетнама и поломљеним стаклима светларника. Оштећена врата у виду избијања. Цреп на крову је размакнут.

– Даље се опажају објекти који су са десне стране те улице, гледано од раскрснице са Улицом Дринске дивизије према центру града, и са те стране је двориште и објекат Основне школе „Јован Јовановић Змај”. Сва прозорска стакла те школе су сасвим попуцала, а зидови имају пукотине.

– Даље у истом правцу је објекат вишеспратни гзв. „Радомиров хотел” који је сасвим нове градње од пре годину-две дана и на том објекту дошло је до пуцања неколико прозорских стакала.

– Од овог објекта у истој улици даље је кућа власника Станковић Томе која је нове градње има приземље и спрат, доста је оштећена јер су попуцала стакла и размакнут је цреп крова.

– Од ове куће која је следећа са напред описаном кућом је кућа означена са бр. 51 С, власника Тодоров Димитра, која кућа је нове градње, од сутерена, приземља, спрата и поткровља, грађена је од чврстог материјала. Иста кућа је оштећена јер су попуцала стакла на прозорима и оштећена улазна врата спрата – у виду делимичног избијања и очепљења футера и табле, са делимично размакнутом црепом са северне стране.

– Од ове куће, даље је кућа Бранислава Ђорђевића који привремено ради у Шведској, и та кућа је нове градње, од приземља и спрата, од чврстог материјала је, делимично је оштећена јер су попуцала стакла на одређеним прозорима.

– Даље, истражни судија посматра куће у наведеној улици које су са супротне стране, а гледано из правца центра града према источној страни, па се од раскрснице Улице југословенске и Улице војводе Мишића налазе стамбени блокови ламеле и то са четири спрата, па су прозори станова појединих делова стамбених зграда оштећени у виду пукотине стакла, а у стамбеној згради која је у низу на источној страни налази се продавница самоуслуга и стакла те продавнице су у целисти изломљена и попуцала, а на супротној страни тог низа стамбене зграде је дечје обданиште „Наша радост” на коме је такође дошло до причињавања штете – пуцања стакла појединих прозора.

– Даље су куће власника Добривоја Стојановића, Савић Радована, Николов Милене, Бојана Панајотова, које куће су такође нове градње, од чврстог материјала, са приземљем и спратом осим куће Милене Николов која је од приземља и подрума. На свим тим кућама је причињена штета у виду пуцања прозорских стакала, деформисања ролетне и делимичног ломљења црепова и размакнућа црепова крова.

За овим при вршењу увиђаја истражни судија опажа куће са обе стране Улице Дринске дивизије од раскрснице те улице са Улицом југословенском, почев са десне стране према јужној страни, и кућа са бр. 8, власништво Илић Војислава је оштећена

– У том низу је кућа бр. 44, власника Нешић Стојна и Ковачевић Славка, која је сувласничка, оштећена је на исти начин као и претходно описане куће.

– У тој улици је кућа бр. 46, власника Димитријевић Илије, која је оштећена као и претходно описане куће јер су прозорска стакла попуцала, размакнут је цреп који је делимично поломљен.

– Од ове куће је кућа бр. 48, власника Лазаревић Драгана, даље власника Лазаревић Владимира, Лазаревић Данице, која је сувласничка, напред наведених лица, и која је оштећена као и напред описане куће јер су стакла прозора попуцала, цреп на крову размакнут и деформисане ролетне.

– Од ове куће је кућа бр. 50, власништва Михајловић Владимира и Стојиљковић Драгана, која је оштећена као и претходно описане.

– Затим је кућа бр. 52, власништво Стојановић Томислава и Ратка Нешића, која је оштећена као и претходно описане куће, јер су и на овој кући попуцала стакла прозора, деформисане су ролетне и размакнут је цреп крова.

– Затим је кућа бр. 54, власника Цонић Јовице, а у истом правцу кућа бр. 56, власника Јанковић Милорала, које куће су исто нове градње као и претходно описане, од приземља и спрата, оштећене су јер су стакла прозора попуцала, ролетне деформисане и кров црепа је размакнут.

– Затим истражни сулија опажа куће које су са супротне стране исте улице, па је стамбена зграда са те супротне стране од више станова и то власништво Маринковић Милке, Слађана Димитријевића, Цвете Алексић, Бранка Демировића и Благоја Ђорђевића. Сва стакла прозора те стамбене зграде и станова су оштећена, јер су попуцала а зидови оштећени у виду пукотина.

– Од ове стамбене зграде те улице, гледано према северној страни је стамбена зграда означена са бр. 63, од више станова, власништво Илић Росанде, Илић Александра, Ивановић Светлане, Станковић Драгутина, Селаковић Душанке и Костић Славице. Стамбене зграде и станови, власништво напред наведених лица, су оштећени на исти начин као и претходно описане стамбене зграде.

– У том правцу ове улице је стамбена зграда која је приземна као и претходно описане стамбене зграде, а састоји се од четири стана чији су власници Жика Величковић, Станислав Павловић, Олга Златковић и власника лица по имену Љиљана за чије презиме истражном судији није пружен податак од стране одређених грађана па ни службених лица ОУП-а у Сурдулици у време увиђаја и сачињавања записника, и ти станови су сви оштећени тако што су попуцала сва стакла, оштећења у виду пукотине зидова и делимично отпадања малтера са зидова.

– Даље је стамбена зграда, такође приземна, означена бр. 59, чији је власник лице по имену Весна за чије презиме истражном судији није пружен податак, а иначе обавља послове медицинске сестре у болници у Сурдулици, и која зграда се састоји од једног стана, оштећена је као и претходно описане.

– Затим је стан Аметовић Драга, означен бр. 51, који је оштећен као и претходни.

– У том правцу је стан означен бр. 49, власника Синановић Мухарема, оштећен на исти начин као и претходни.

– Од ових станова у истом правцу је стамбена зграда са три стана власника Ђорђевић Божицара, Томић Десанке и Стаменковић Горана, који су оштећени исто као и претходно описани јер су стакла прозора поломљена, зидови попуцали са делимично отпалом малтером.

– У том правцу је стан са бр. 35, власника Стевановић Драгана, који је оштећен као и претходни стан који је описан, те у том правцу је и зграда станова вла-

сника Ђорђевић Димитрија, Стаменковић Александра, Шушњар Бранка, који су оштећени као и претходно описани јер су сва стакла прозора попуцала. Зидови су делимично оштећени у виду пуцања са делимично отпалим малтером.

– Од напред описаних стамбених зграда и станова именованих власника даље у истом правцу те улице до раскрснице са Улицом југословенском постоје две породичне стамбене зграде које су слепљене, па је породична стамбена зграда власника Властимира Рашића означена са бр. 23 која је од чврстог материјала нове градње, а од приземља и спрата, оштећена у виду пуцања стакла прозора, деформисања ролетни и делимично размакнутог препа крова.

– Од ове куће у истом правцу је кућа власника Михајла Рашића која је од чврстог материјала, нове градње, са просторијама приземља, спрата и поткровља. На овој кући сва стакла свих прозора су у целости изломљена, изломљено је стакло светларника, оштећен је кров у виду ломљења препова и размакнућа препова. Стреха ове породичне куће, која је била опшивена ламперијом, оштећена је у виду отпадања и ломљења тог материјала са делимичним отпадањем малтера из унутрашње стране просторије и делимичног оштећења ствари у одређеним просторијама. У дворишту ове куће са источне стране налази се један већи камен за који се пружа податак да је пао услед настале детонације пројектила који је начинио у дворишту са наведене стране рупу у виду кратера одређених димензија.

Улазна врата ове куће у целости су деформисана у виду ломљења табле врата у виду ламперија, изломљен је остакљени део врата, а исто тако ролетне прозора те куће начисто оштећене у виду деформисања и ломљења.

У обављању увиђаја истражни судија врши опажање и преглед кућа које су оштећене у извршеном бомбардовању, а налазе се у Улици Бранислава Нушића, која је према западној страни у односу на Улицу Змај Јовину и која улица се паралелно протеже са напред описаном Улицом Змај Јовином, и у тој улици кућа бр. 15, власника Васка Василева која је такође нове градње, од чврстог материјала са приземљем и спратом, оштећена је јер су сва стакла прозора поломљена, улазна врата оштећена у виду избијања, оштећени прозори са ролетнама а исто тако и оштећен кров у виду ломљења препова и делимичног размакнућа препова.

У тој истој улици, а од напред описане куће према северној страни, је кућа власника Рајковић Власте, која је нове градње од чврстог материјала, од приземља и спрата, која је оштећена на исти начин као и претходно описане куће.

Даље, приликом вршења увиђаја констатује се, а на основу опажања од стране истражног судије, да су све куће у Улици Бранислава Нушића, како са леве и десне стране, нове градње од чврстог материјала а од приземља и спрата, све су оштећене на исти начин јер су стакла прозора попуцала, деформисане су ролетне, размакнут је преп крова, и које куће су власништво Мирољуба Димитријевића, Милојковић Милоја, Радивојевић Мирољуба, Радојичић Градимира, односно Раденковић Градимира, Раденковић Станише, Радуловић Новише, Стојанчев Драгана, те кућа власника Момчиловић Милорада, Василев Васиља, Јордана Василева, Саве Василева, Богдановић Милана, те кућа власника Мирчев Драгана, Јанковић Драгана и Симеонов Васиља.

Затим истражни судија врши опажање породичне куће ради утврђивања њиховог оштећења, а које се налазе у Улици 5. септембар и то од раскрснице те улице и Улице Дринске дивизије па према источној страни, и у том делу насеља наведене улице, јер у истом делу насеља, а у другим улицама, увиђај обавља други судија овог суда поводом извршеног бомбардовања, па су те куће са обе стране Улице 5. септембар од наведене раскрснице према источној страни нове градње све од чвр-

стог материјала изграђене од приземља и спрата, које су власништво: Ђорђевић Душана, Димитријевић Стојана, Ђорђевић Слободана, Николић Бранка, Николић Драгољуба, Димитријевић Драгољуба, Радојичић Воје, Трајковић Градимира, Димитријевић Душана, те кућа својине Николић Стојана, Томић Бранислава, Миловановић Саве, Стојановић Војислава, Радловић Душана и Стојановић Томислава, куће су све оштећене јер су стакла прозора попуцала, са размакнутиим делимично поломљеним прозорима на крововима, и оштећеним ролетнама, и по двориштима тих кућа налази се разбацано камење услед детонације пројектила извршеног бомбардовања, те је потребно одређено санирање штете на тим кућама.

У ширем простору цивилног насеља куће које су према западној страни у односу на куће напред описане у Улици Бранислава Нушића и Улици 5. септембар према северној страни које су такође нове градње од чврстог материјала и које су знатно мање оштећене у односу на куће описане у овом записнику а наведених улица, па истражни судија појединачно није описивао сваку кућу тог ширег простора приликом вршења увиђаја, а које су такође оштећене у мањој мери због насталог бомбардовања.

По обављеном увиђају, а извршеном прегледу и описивању напред означених породичних кућа од стране овлашћених службених лица СУП-а Врање, сачињен је видео запис и фототехничка документација који представљају саставни део овог записника, који представља једну целину записника о увиђају сачињен од стране других истражних судија овог суда по одређеним деловима бомбардованих насеља.

Од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици прелати су истражном судији делови оштећеног ватреног оружја пронађени у начисто срушеној кући Милић Александра због бомбардовања исте која је погођена пројектилом, као и један оштећени пиштољ као ватрено оружје са изваћеним шаржером из оквира у ком шаржеру се налази 7 метака калибра 9 мм, па опажањем од стране истражног судије у овом записнику констатује се да је у рушевинама бомбардоване куће Милић Александра пронађен део ватреног оружја пиштоља на коме има отиснут фабрички број у близини орозера 58158. На делу оштећеног пиштоља где је цев стоји натпис „Made in Yugoslavia” а на супротном делу стоји натпис „Црвена застава 99”.

Тај пиштољ као ватрено оружје је без рукохвата и без осталих делова вероватно оштећен услед детонације пројектила, који је са спољашње а и унутрашње стране испрљан прашином црвенкасте боје.

Такође је предата цев од ватреног оружја без кундака са орозером и одређеним другим саставним деловима и на почетку те цеви са леве стране стоји натпис „Кал. 8x75 ЈС”, а у делу затварача тог оружја, такође са леве стране стоји натпис „Заводи Црвена застава Крагујевац Југославија”. Постоје два орозера на овом делу тог ватреног оружја, које ватрено оружје је без рукохвата, односно кундака.

Оштећени пиштољ као ватрено оружје је оштећен са десне стране ручице и изваћеног шаржера, а који је напред споменут, је без утиснутог фабричког броја, а приликом расклапања на цеви тог пиштоља има број 673 који није утиснут као фабрички, а на десној страни оквира, где се уграђује цев, стоји натпис „Made in Yugoslavia”, док на левој страни стоји натпис „Црвена застава” кал. 9 мм К) модел 67”, које ватрено оружје – пиштољ такође је испрљан прашином црвенкасте боје, делови оштећеног ватреног оружја и оштећеног пиштоља кратке деветке са шаржером и 7 пиштољских метака калибра 9 мм, биће предати од стране истражног судије Одељењу унутрашњих послова у Сурдулици, јер у време обављања увиђаја на било који начин истражни судија није дошао до података о власништву наведеног ватреног оружја.

За време обављања увиђаја, а исто тако и пре почетка обављања увиђаја, а одмах након извршеног бомбардовања и рушења напред наведене куће поготком пројектила, спасилачке екипе су одмах приступиле вађењу лешева настрадалих лица, који лешеве су од стране спасилачке екипе пребацивани у капелу Здравственог центра у Сурдулици ради прегледа и идентификације лешева настрадалих лица услед тог бомбардовања, па је од стране истражног судије ангажована екипа лекара од стране Института за судску медицину у Нишу у саставу: доктор професор Спалевић Милија, доктор Горан Илић и докторка Татјана Ђорђевић, па је од стране наведене лекарске екипе, као и од стране истражног судије, извршен преглед лешева у капели Болнице у Сурдулици дана 28. 4. 1999. године, чији опис лешева биће укратко дат од стране истражног судије у овом записнику, а од стране наведене екипе лекара посебним достављањем налаза са мишљењем, а исто тако идентификација лешева настрадалих лица услед тог бомбардовања од стране екипе при Штабу цивилне заштите је обављена 29. 4. 1999. године заједно са екипом лекара на основу њиховог налаза са мишљењем што ће касније бити достављено истражном судији и тај записник са налазом и мишљењем чиниће саставни део овог записника, као и на основу одређених ствари у виду накита који је пронађен на остацима лешева и гардеробе која се налазила на лешевима, а и на основу препознавања лешева по гардероби и накиту од стране одређених сродника свих настрадалих лица.

Лешеве који су били смештени у капели наведене болнице, од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици, а пре прегледа истих од стране истражног судије и медицинске екипе, били су постављени и обележни ознакама арапских бројева као купама почев од 1, закључно са 11, а одређени делови-ситни комади људских тела у означеној капели обележни су као куп бр. 12, сваког обележног купом као леша посебно и детаљно описале медицинска екипа приликом сачињавања одговарајућег записника са налазом и мишљењем.

Приликом опажања од стране истражног судије свих обележених купова од 1 до 11, закључно, су размрскана људска тела и сви лешеве су без главе јер је у целости тај део тела свих лешева емрскан тако да су без лобање, лица и других делова главе, и сви лешеве су били увиђени у ћебад или чаршаве, па приликом померања чаршава или ћебади, којима су били омотани или покривени ти лешеве, опажањем од стране истражног судије констатује се да на свим лешевима на одређеним деловима тела који су остали као нераскомалани да се налази оштећена одећа у виду панталона од тексаса, одређених блуза у виду луксерица, у виду тренерке и мајице и на појединим лешевима на ногама које нису биле у целости оштећене налази се обућа у виду ципела и патица, као и дубоких патица, и у појединим деловима одеће појединих лешева, а у цеповима панталона, пронађене су одређене ствари и то новац у страниј валути и у новим динарима, што је све ближе констатовано у прибелешкама које су сачињене појединачно за сваку обележну купу као леша, а од стране медицинске екипе, па из тих разлога од стране истражног судије приликом сачињавања овог записника посебно се то не описује, јер прибелешке медицинске екипе служиће за сачињавање записника о налазу са мишљењем који ће бити накнадно достављен и који има представљати саставни део овог записника, па се те прибелешке које су означене лешевима почев од броја (1), па закључно са бројем (11), а леш означен бројем (12), као лешни материјал, чиниће такође саставни део овог записника.

Остаци делова гардеробе скинуте приликом вршења прегледа лешева, те пронађени делови накита у виду прстења, ланаца, наруквица и минђуша, као и новац нађен у цеповима појединих лешева у одређеним износима, како је то ближе озна-

чено и констатовано приликом сачињавања белешке за сваки леш означен под одређеним бројем арапских цифара, што све чини прилог, односно саставни део овог записника, све те ствари нађене на лешевима или деловима њихових тела или у цеповима одеће, након препознавања од стране одговарајућих лица у својству родбине леша су им предате уз потпис записника који је сачињен од стране истражног судије у виду забележавања приликом вршења прегледа леша и утврђивања њихове идентификације, па ће се конкретно означити у овом записнику ком лицу је као сроднику леша која ствар као предмет или износ новца предат.

Приликом вршења идентификације лешева обележених куповима напред наведеним бројевима, утврђено је да обележени куп бројем 1, као леш и куп обележен са бр. 7, као леш да су оба купа делови људског тела једног леша који је утврђен приликом идентификације да је то леш сада пок. Ивановић Драгана из Сурдулице.

Исто тако приликом утврђивања идентификације лешева и то леш означен бр. 2, купа и леш означен бројем 3, да су то делови једног људског тела и да је то један леш за који је приликом утврђивања идентификације утврђено да је то леш сада пок. Владимира Милића из Сурдулице, чији ће ближи подаци бити дати у делу записника утврђивања идентификације лешева са осталим подацима места, године рођења и рођења родитеља лица сада лешева.

Пошто куп означен као леш односно лешни материјал 12, приликом обележавања лешева од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици приликом утврђивања идентификације лешева није се могло идентификовати који део тог лешног материјала ком лешу припада, па из тих разлога тај лешни материјал од стране одговарајуће службе Болнице у Сурдулици на захтев истражног судије, а на основу предлога медицинске екипе, биће посебно сахрањен на одговарајућем месту.

За овим а након извршеног детаљног прегледа свих лешева, а од стране медицинске екипе, прегледа гардеробе од стране сродника лица сада лешева, и препознавања по одређеним особинама, приступа се утврђивању идентификације лешева.

1. Леш означен као куп са бројем 1 и бр. 7, приликом обележавања од стране ОУП-а Сурдулице, и на основу препознавања по одећи и стварима од стране Ивановић Миле као супруге, утврђује се да је то леш сада пок. Ивановић Драган из Сурдулице рођен у Сурдулици 7. 4. 1960, године од оца Маноила и мајке Цветанке.

Ивановић Мили као супрузи сада пок. Ивановић Драгана предате су ствари пронађене на лешу и то остатак одеће, као гардеробе и новац у износу од 40 ДМ и 550 нових динара, две хартије у виду одређеног списака, златна бурма и део златног ланчића.

2. Леш означен као куп са бр. 2 и 3, приликом обележавања од стране ОУП-а у Сурдулици, а и на основу препознавања по одећи од стране Милић Славка из Сурдулице по сродству братанац брата од стрица из Сурдулице, Кеј Радета Цветковића бр. 67, утврђује се да је то леш сада пок. Милић Владимира, рођеног 29. 12. 1987. године од оца Александра и мајке Весне.

Милић Славку као блиском сроднику сада пок. Владимира Милића предати су остаци гардеробе са тог леша.

3. Леш означен са бројем 4, као куп приликом обележавања од стране овлашћених службених лица у Сурдулици, а и на основу препознавања од стране Властимира

Рашића, као супруга, и Рашић Дејана, сина, из Сурдулице, ул. Дринске дивизије бр. 23, утврђује се да је то леш сада пок. Рашић Стане, рођ. Павловић, из Сурдулице, ул. Дринске дивизије бр. 23, рођене 23. 10. 1952. године, на Власини, Округлица.

Властимиру Рашићу, као супругу сада пок. Рашић Стане, од ствари нађених на лешу предати су делови гардеробе, женски сат и један женски новчаник у коме се налази новац у износу од једног динара, као и један кључ за „елцет” браву.

4. Леш означен као куп са бр. 5., а од стране ОУП-а у Сурдулици, а и на основу препознавања од стране Светлане Ђорђевић, као супруге, из Сурдулице, ул. Новице Дојчиновића бр. 33, утврђује се да је то леш сада пок. Ђорђевић Станише из Сурдулице, ул. Новице Дојчиновића бр. 33, рођеног 10. 2. 1967. године у Врању од оца Светислава и мајке Станке, рођ. Марковић.

Ђорђевић Светлани, супрузи сада пок. Станише Ђорђевића, предати су делови гардеробе, један златни мушки прстен, 1.030 ДМ и 770 нових динара, један бон за дизел гориво од 10 литара и две хартије у виду цедуљице.

5. Леш означен као куп са бројем 6, приликом обележавања од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици, а и на основу препознавања по одећи и одређеним стварима, а од стране Милић Славка из Сурдулице, Кеј Радета Цветковића, који је девер од брата од стрица, утврђује се да је то леш сада пок. Весне Милић из Сурдулице рођене у Владичином Хану 12. 9. 1962. године од оца Власте и мајке Стојне.

Именованом Славку Милићу од ствари нађених на напред утврђеном лешу предати су делови гардеробе, два женска златна прстена, једна бурма, делови од златног ланца – два комада и једна златна минђуша.

6. Леш означен као куп са бројем 8, приликом обележавања од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици, а и на основу препознавања по гардероби и другим стварима, као и делова леша, а од стране Милић Славка из Сурдулице, Кеј Радета Цветковића, утврђује се да је то леш сада пок. Александра Милића из Сурдулице, рођеног 1. 12. 1962. године у Сурдулици, од оца Војислава и мајке Стаменке.

Славку Милићу као сроднику сада пок. Александра Милића, а брата од стрица, од ствари предају се делови оштећене гардеробе.

7. Леш означен као куп са бројем 9, приликом обележавања од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици, а и на основу препознавања по одећи и други стварима, а од стране сродника Славка Милића, из Сурдулице, Кеј Радета Цветковића, по сродству сестрића по сестри од стрица, утврђује се да је то леш сада пок. Миловановић Миомира, из Алакинца, рођеног 1982. године од оца Слободана и мајке Милице, рођ. Милић.

Славку Милићу, који је по сродству ујак сада пок. Миомира Миловановића, од ствари пронађених на том лешу предато је: један мушки златан прстен, део златног ланца, један привезак од метка пиштоља и једна пертла.

8. Леш означен као куп са обележеним бројем 10, од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици а и на основу препознавања по одећи и обући од стране Славка Милића, из Сурдулице, Кеј Радета Цветковића, по сродству брата-нића од брата од стрица, утврђује се да је то леш сада пок. Миљане Милић, из Сурдулице, рођене 22. 2. 1984. године од оца Александра и мајке Весне.

Славку Милићу, по сродству стрицу сада пок. Милане Милић, предати су делови гардеробе.

9. Леш означен као куп са бројем 11, приликом обележавања од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици, а и на основу препознавања по одећи и стварима а од стране Славка Милића из Сурдулице, Кеј Радета Цветковића, утврђује се да је то леш сада пок. Милић Стаменке из Сурдулице, ул. Дринске дивизије бр. 16, која је рођена 10. 9. 1933. године на Власини, Округлица.

Славку Милићу коме је сада пок. Стаменка Милић стрина, од ствари предато је и то: 850 ДМ, остаци гардеробе, једна женска торба у којој се налазе одређени лекови, један покидани златни ланац и три нова динара, као и два комада покидане нарукнице.

Од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици и СУП-а Брање, приликом вршења прегледа лешева од стране медицинске екипе, извршено је снимање групно свих лешева, као и сваког појединачно, ради сачињавања видео записа, а исто тако снимање ради сачињавања фототехничке документације, који видео запис и фототехничка документација сачињава саставни део овог записника.

Након извршеног прегледа лешева и утврђене идентификације лешева, сви лешеве од стране истражног судије предати су овлашћеном лицу Штабу цивилне заштите Општине Сурдулица, који су код капеле Здравственог центра у Сурдулици стављени у сандуке ради сахрањивања, па су сви лешеве из наведене капеле превезени до Народног универзитета у Сурдулици где је одржана комеморативна седница, а након тога сви лешеве су од стране Штаба цивилне заштите предати одређеним лицима као родбини ради њиховог сахрањивања, а скуп делова људских тела ситно искомадани, који нису могли бити идентификовани ком лешу припадају, а који су означени бројем 12, као скуп, а од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици, од стране истражног судије одговарајућим актом захтевано је да се тај куп као неидентификовани делови људских тела посебно сахране.

Завршено у 18,30 часова

Истражни судија
Милча Тодоров

ЗАПИСНИК О ИДЕНТИФИКАЦИЈИ ЛЕШЕВА И ОБДУКЦИОНИ ЗАПИСНИЦИ

Дана 28. 4. 1999. год. на захтев Општинског суда у Сурдулици, истражни судија Милча Тодоров, у просектури Дома здравља Сурдулица, са почетком у 12,30 часова започео је идентификацију и преглед лешева који су претходно од стране овлашћених службених лица СУП-а Врање и Сурдулице и од стране новинара фотографисани појединачно и са камерама, приступило се судској медицинској експертизи.

Делови раскомаданих лешева обележени су званичним знаковима (купама) од стране СУП-а почев од 1 до 11 а са купом број 12 означени су беструктурни делови лешног материјала у ком се макроскопски распознају парчићи изломљених костију, делови ткива поглавине са косом и предмети у виду обуће и парче метала – парче пластичне кутије са ознаком ДЕЛТА ЕЛМ2 у чијем се унутрашњем делу налази зелена товатна маст, а на спољашњем делу делови ткива поглавине са парчићима ткива на којима се налази коса.

ЛЕШ БРОЈ 1.

На белом чаршафу налази се раскомадано тело где се на површини јасно уочава раскидана одећа, посебно фармерице плаве боје тексас материјала у чијем се задњем десном делу налазе два папира од коцкица са разним натписима бројкама и ознакама „eurosport“, CNN и многим другим натписима (означени папир са бројевима и ознакама препознат је од стране најближе родбине која изјављује да је то рукопис његовог познаника који је рођен 1967. год. у Сурдулици. На доњем делу леша осим описаног дела фармерица налазе се парчићи скиданог кожног каиша ширине 40 мм, тамно браон боје. На горњем делу налази се памучна теget мајица, у задњем левом делу фармерица налази се новац у апоенима 1x20 ДМ и 2x10 ДМ и новац у апоенима од 100 динара 3 комада и од педесет динара 5 комада и прибелешка са ознаком бројева телефона (Шила, Славка, Срђан, а на полећини број телефона 36-412 и име „Нине“ и друге забелешке). На доњем делу леша налазе се беле мако гаћице мушке, на много места раскидане и крвљу умрљане. Умрљане и честицама земље и песка. Сва мека ткива лобање, грудног коша, трбуха, многоструко раскидана, умрљана честицама земље и прашине где се на више места налазе откинута парчићи коже, поткожног ткива, многоструко изломљених костију – коса главе проседа, дужине до 40 мм. На горњем делу леша налазе се делови одеће у виду мајице „поткошуља“ од велура сиве боје оштећена и крвљу умрљана. На горњем делу у пределу нивоа врата налази се потпуно откинута десна шака раскидана почев од зглоба ручја па све до рамена. У раскиданом ткиву налазе се потпуно раскидане и две шаке, највероватније женске, са два метална прстена на средњем и домалом прсту жуте боје. Сва мека ткива врата, грудног коша и трбуха у потпуности раскидана, крвљу подливена, са многоструко здробљеним ребрима, кичменим стубом, а кости главе у целости недостају. Полни органи мушки очувани. Косматост мушка, а многоструко здробљене карличне кости. Мека ткива почев од нивоа горње трећине леве натколенице у целости недостају. Сва раскидана ткива мишићи, крвни судови, нервна алакна, опне и органи трбушне дупље раскидани са присутним деловима камења и песка и парчићима стакла. Црвуљак дуг 70 мм.

ЛЕШ БР. 2

Са горњег дела раскомаданог дечјег леша мушког пола скинута је дукс блуза, памучна, теget и првене боје, са натписом на предњем делу „Champion NBA“, јако замазана блатом, са етикетом уз доњи руб десно бочно на којој пише „МАРКО“.

Испод ове блузе бела памучна мајица дугих рукава са шаром напред која се састоји од слике тениског рекета и патике са петокраком, такође замазана блатом и сасушеном крвљу. Испод ње се налази памучна мајица кратких рукава, са основном белом бојом и зеленим шарама по целој површини. Уз ове делове одеће у пределу леђа нађен материјал бело црвеникасте боје који наликује остацима некакве јамболије. Са доњег дела тела скинути остаци панталона тегет боје у горњој четвртини, са учуром и етикетом у предњем делу на којој пише „Calvin Klein” празних ципела, замазана сасушеним блатним садржајем. Испод остатака панталона остаци горње четвртине дугих белих памучних гаћа, истог материјала као описана бела памучна мајица на горњем делу, замазана блатом. Испод овога мушке слип гаћице, беле са уздужним плаво-зелено-црвеним пругама.

Посмртни остаци мушког дејег леша грубо мерење дужине 115 cm. Коса тамно смеђа, дужине длаке до 40 mm. Глава потпуно деструисана тако да је сачуван само део ткива поглавине, највећи део костију лобање и лица недостаје, присутан део доње вилице у левој половини на коме се виде следећи зуби: досредински секутић, очњак, два преткутњака и два кутњака, део десне половине доње вилице са два преткутњака и два кутњака, део десне половине горње вилице са два секутића, очњак, два преткутњака и кутњаком, потпуно очуваних гризних површина. Очуване ресице ушних шкољки, које су слободне. Очувана је предња страна грудног коша и трбуха док се готово читавом површином леђа налази велика зјапеха рана из које вире остаци костију и органа, на грудном кошу и трбуху није видљива маљавост, у полном пределу такође нема маљавости. Мушки полни орган дужине око 3 cm, мошничка кеса са унутрашње стране раскидана, семеници недостају. Од унутрашњих органа присутан део плућног ткива величине дејег песнице, део задњег зида леве срчане коморе величине дејег длана, највећи део јетре промера 240x170x60 mm, ова ткива раскидана и крвљу прожета. Највећи део црева и желудац у потпуности недостају, као и остали унутрашњи органи. Ребра су вишеструко преломљена и већи део недостаје, као и већи део кичменог стуба. Присутна је десна рука, са вишеструко преломљеним костима и лева рука, којој недостаје шака. Вишеструко су преломљене карличне кости, а од обе бутне кости присутна је само горња трећина, при чему су завршни делови присутних делова бутине јакостепено раскидани, а кости неравно преломљени. Измерена је дужина лакатне кости која износи 23 cm.

ЛЕШ БРОЈ 3.

Започето у 13,15 часова

Од стране овлашћених службених лица СУП-а извршено је и претходно групно и појединачно снимање леша који је обележен купом број 3 и утврђен је следећи:

НАЛАЗ

На горњем делу раскомаданог дејег леша налази се синтетичка јакна циклама боје са закопчавањем напред рајсфершлусом на много места од величине зрна кукуруза па до промера 50 x 10 mm у леђном делу раскидана. Испод јакне налази се друга, тегет боје, са ознаком латиничним словом „H” и орнаментом преко слова од белог и жутог конца у виду удице. Испод јакне налази се памучна карирана кошуља од коњица плаве и зелене боје. У раскомаданом ткиву леша налазе се делови највероватније цемпера тегет боје са уздужним тракама. На доњем делу леша налазе се патике црне боје уредно закопчане „CONS” број 37, Made in Thailand. Испод патика налазе се тегет кратке чарапе памучне са шарама у виду орнамената латица цвећа и речима „Love Fe”. Такође на потколеницама испод тегет памучних панталона налазе се беле дугачке гаћице-гаће дуге, са уздужним штрафтама такође беле боје.

Сва мека ткива и кости лобање, грудног коша, трбуха и карлике раскидана, крпасте висе, умрљана честицама песка, смоне земље, деловима сасушене и свеже траве.

На основу делова очуваног дела леша (стопапа, шака) са апсолутном сигурношћу се може закључити да се ради о дечјем лешу. Због недостатка присутних ткива значајних за одређење пола, али према деловима одеће вероватно се ради о лешу мушког детета.

ЛЕШ БРОЈ 4.

Са посмртних остатака леша женске особе скинут вунени ручно штрикани, црни прелук, на више места поцепан и замазан блатом. Испод овога црни цемпер са округлим оковратником, дугих рукава који су подвртнути, на више места поцепан. Испод овога црна блуза сличног материјала као описани цемпер, нађена етикета на којој пише бр. 40 са крагном. На левој руци нађен женски сат елипсастог облика, са теget површином на којој се налази бројчаник, са наруквицом од сивкастог метала. На средњем прсту десне шаке нађена бурма од жутог метала. Испод описаних делова одеће нађена бела веш мајица на брателе, бели брусхалтер. Са доњег дела тела скинута вишеструко поцепана теget сукња, затим пунији унихоп црне боје и беле памучне гаћице, сви ови делови замазани блатом.

Уз леш означен бројем 4. достављен потпуно одвојен део лећног зида са кичменим стубом у ком делу су нађена оба бубрега бледе боје на пресеку и нејасне грађе и део прева са црвљуком дужине 80 мм.

Глава потпуно zdroбљена, тако да већи део костију лобање и лица недостаје, нађен само део доње вилице десно са очњаком. Описан део поглавине са косом тамно кестењасте боје и дужине око 100 мм, коса права. Присутне обе ушне шкољке и лева очна јабучица, чија је дужица тамно кестењаста, зеница пречника 6 мм. Дојке величине мушке песнице, из брадавица се не истискује садржај. Сва ребра су вишеструко преломљена а грудни кош у горњем задњем делу огромном зјапелом раном потпуно отворен и у њему нађен део срца величине дечјег длана, раскидани патрљци плућног ткива, у трбушној дупљи део ткива јетре величине мушке песнице, описана ткива раскидана и крвљу прожета. Присутан је већи део прева са обичним цревним жућкастим, кашастим садржајем, раскидан желудац, који је потпуно празан. Мокраћна бешика очувана, без садржаја. Материца величине гушћег јајета, слузокожа покривена сукрвичним садржајем, јајници одговарајуће величине и грађе. Кости обе руке вишеструко преломљене, кости обе потколенице такође многоструко преломљене, лево стопало zdroбљено, десно преломљено, дужине 20 цм. Измерена је дужина бутне кости која износи 37,5 цм.

Леш бр. 4., на основу препознавања делова одеће од стране родбине, означен као вероватно леш Рашић Стане из Сурдулице, рођене 23. 2. 1952. године у Битврђи.

ЛЕШ БРОЈ 5.

Започето у 13,40 часова

Леш је од стране овлашћених службених лица претходно појединачно и групно фотографисан, а извршена је и дактилоскопија па по изјави родбине и познаника највероватније се ради о лешу пок. Ђорђевић Светислава Станише, рођеног 1967. године, из Сурдулице.

Поред леша налазе се мушке патике са ознаком „спорт” раскидане са елементима плаве и црвене боје и ознаком „victory-VC610-THE Brand Top-Winners”.

На горњем делу леша налази се бела памучна трико мајица јако раскидана, а изнад ње у нивоу леве руке налази се теget дуксерица са ознаком „NIKE” (P). На десној шапи на домалом прсту налази се прстен жуте боје са угравираним ор-

наментом у виду дуплог листа. У горњем делу леша других делова одеће нема, а на доњем налазе се беле мако гаћице, мушки полни органи очувани, на доњем делу леша налазе се плаве фармерице закопчане широким жутим каишем са ознаком „Levi's“.

У задњем левом цепу налази се папирни новац и то ДМ у апоенима од 10 ДМ 3 комада, у апоенима од 20 ДМ 5 комада, у апоенима од 50 ДМ 4 комада, од 100 ДМ 7 комада, од 100 динара 4 комада, од 50 динара 4 комада, од 20 динара 2 комада, од 10 динара 1 комад, од 5 динара 4 комада и личне прибелешке на папиру означеном „ПМК Ниш“ Нишка племенка и бензински бон од 10 литара за април 1999. год. са регистарским бројем ВР-828—10 „дизел гориво“.

У задњем десном цепу фармерица налазе се папири - фотокопије са различитим ознакама и бројкама и ценовник стандардних индивидуалних САТВ система. И папир на коме пише „Власинске хидроцентrale“ Сурдулица телефон 017-85128 и телефон 85-627 и шифроване скраћенице. На горњем делу леша сва мека ткива и кости лобање многоструко здробљене, а у потиљачном делу део космате површине очуван, коса црна дужине до 30 мм.

На доњем делу леша налазе се у пределу стопала синтетичке раскидане беле чарапе. Сва мека ткива грудног коша, трбуха јако раскидана, земљом беличасте боје и песком умрљана. Косматост мушка, полни органи очувани. Посебно је од значаја патрљак пупчаника који је у виду брадавичастог израштаја величине већег лешника који проминира изнад равни коже до 15 мм. Мека ткива и кости карлице раскидани, здробљени, као и мека ткива предње стране доње трећине десне натколенице и натплатне стране левог стопала.

Сви унутрашњи органи од базе лобање све до карлице раскидани, кашастиог изгледа, земљом умрљани, беструктурни у раскиданом ткиву органа налази се метална прећица од каиша у виду слова „П“ ћирилично. У десном делу доње половине трбуха стари ожиљак од слепог црева промера 60 x 5 мм.

Од стране овлашћених службених лица извршена је дактилоскопија. У унутрашњој дупљи поред раскиданих органа налази се и парче дрвета – паркета у ком се налази страно метално тело неправилног облика – гелер.

ЛЕШ БРОЈ 6.

Са лешних остатака женске одрасле особе скинута тренерица горњи део, теget боје, марке „NIKE“. Испод овога фротир блуза нежно љубичасте боје, на предњој страни плава и зелена, вишеструко поцепана, дугих рукава. Испод овога бела памучна веш мајица на брателе и бели памучни брусхалтер, поцепан, на више места блатом и крвљу замазан. Са доњег дела скинут остатак доњег дела описане теget тренерице, доњи део који одговара фротирској блузи, исте боје, вишеструко поцепан. Испод овога беле памучне гаће, са хигијенским улошком који је на унутрашњој страни покривен браонкастим садржајем налик сасушеној менструалној крви. Уз леш нађене две кућне папуче, јако замазане блатом, бр. 39. Са леша скинута златна минђуша у виду алке на левом уху, и четири дела од жутог метала у виду ланца или наруквице, од којих три различите дебљине. Са стопала скинуте теget кратке синтетичке чарапе.

Глава потпуно здробљена, на остацима поглавине коса смеђе боје, права, дужине до 50 мм, наизглед са проседим врховима. Лева ушна шкољка са минђушом која је описана. Нађен део доње ивице лево са присутним правим, другим и трећим зубом и одломљени преостали део леве половине доње вилице где је присутан само

други кутњак, а на местима преосталих зуба у левој половини доње вилице зубне јаме заравњене. На описаном делу доње вилице присутан и први секући десно. Нађена лева очна јабучица, дужица кестењаста, зеница 5 мм. Такође је нађен део леве половине горње вилице са два кутњака и предкутњаком. У пределу трупа у горњем делу зјапећа рана која захвата и већи део леђа тако да највећи део ребара недостаје, али је присутан највећи део кичменог стуба. Плућа и срце потпуно недостају, присутни делови црева, материца величине гушћег јајета чија је слузокожа покривена сукрвицом, бешика очувана и празна. Десна рука потпуно недостаје, а лева рука присутна у делу око лакта, кожном траком се држи за раме, лева шака недостаје. Присутна горња трећина леве бутине и део левог стопала са здробљеном доњом трећином леве потколенице. Десна нога вишеструко преломљена у пределу кука, колена, потколенице и стопала. Дужина десног стопала је 21 цм. Дужина бутне кости око 39 цм.

На основу препознавања делова одеће и накита од стране родбине и познаника леш бр. 6. означен као вероватно леш Милић Весне, рођене 12. 9. 1962. године, у Владичином Хану, са станом у Сурдулици.

Уз леш бр. 1. нађене две женске шаке, које су на основу анатомских карактеристика и нађеног накита означене као вероватно припадајуће лешу бр. 6.

ЛЕШ БРОЈ 7.

Обележен од стране овлашћених службених лица СУП-а купом број 7 али се налазе само доњи делови раскомадани леша и десна подлактица и шака. На домалом прсту леве шаке налази се жута бурма. На потколеницама налазе се раскидане тексас плаве фармернице раскидане, умрљане и на стопалима раскидане синтетичке чарапе са бордуром црвене и плаве боје у виду штрафти ширине 10 мм. На левом стопалу налазе се црне оштећене ципеле са пертлама, а поред десног стопала раскидана идентична ципела. Ципеле су означене бројем 44. Поред раскомаданих делова леша налази се раскидана памучна одећа, делови мајице, делови изломљених керамичких плочица, раскидани делови коже и ткива.

Након описа и препознавања делова одеће од родбине, претпоставља се да су делови леша означени под бројем 7. највероватније припадали раскомаданом лешу означеном бројем 1. и да су лешни делови леша сада пок. Ивановић Драгана из Сурдулице, рођеног 1960. године, од оца Маноила.

ЛЕШ БРОЈ 8.

Означен купом број 8. присутни само делови леша од нивоа слабинског предела према надоле који су јако раскидани земљом умрљани, присутни парчићи дрва, камена, честица земље, сва ткива потпуно деструктурно раскидана, у доњем делу присутни делови памучних гаћица са уздужним плавим, зеленим и црвеним штрафтама. На доњем делу присутне и дуге тренерице са ознаком броја 07 и шарама у виду штрафти у нивоу корена и потколеница и у пасном пределу бочно десно у виду штрафти беле боје и то три комада ширине 10 мм. На стопалима се налазе синтетичке плаве чарапе са орнаментима напред у виду правилних четвороугаоника црне боје. На десном стопалу налазе се патике са ознаком „Алидас“ са пертлама напред и орнаментима плаве и жуте боје. Поред делова леша налази се и лева патика јако оштећена.

У раскиданом ткиву мале карлице налази се оштећен мушки полни орган.

Делови описани у овом записнику припадају лешу мушке особе, због недостатка делова леша дактилоскопија није извршена.

Леш обележен купом број 9 од овлашћених службених лица СУП-а потпуно размрскане главе а на горњем делу леша налази се дукс мајица тегет боје са ознаком „N“ највероватније „Nike“. Испод ове мајице налази се памучна мајица са ознаком „оригинал“ GX-JEANS“. На домалом прсту десне шаке налази се прстен са плочицом у средишњем делу оштећен, жуте боје, а у нивоу зглоба ручја десног налази се плава трака ширине 10 мм, са белим уздужним пругама што је такође оштећено. У пасном пределу каиш многоструко раскидан. У пределу врата налази се раскидан ланац жуте боје у виду орнамената „Синџир“ жуте боје и поред њега привезак у виду пројектила ручног ватреног оружја. У пределу врата такође се налази пертла пречника 2 мм закопчана у виду омче.

На доњем делу леша налазе се фармернице тегет-плаве боје од тексаса у чијим се цевовима не налазе никакви предмети. Испод фармерница налазе се дугачке мушке гаће са шарама зеленкасте боје и синтетичке пругасте гаћице са штрафтама црне црне боје на белој основи.

Сва мека ткива лобање и врата потпуно раскидана а на деловима очуване коже у пределу главе налази се коса црне боје дужине 60 мм.

На стопалима се налазе патике са ознаком „HEIX ALEITE“ - Reebok са плавичастим штрафтама број 44.

На стопалима се налазе и синтетичке чарапе плаве боје са орнаментима у виду шара на предњој страни ромбоидног облика.

По показивању одеће, патика, прстена, ланца и привеска у облику пројектила од стране родбине се тврди да леш обележен са бројем 9. представља леш покојног Миловановић Миомира из села Алакиња, СО Сурдулица.

Мека ткива врата умрљана честицама прашине, земље, каменчића, парчића дрва и налазе се многоструко здробљене кости лица са остатком доње вилице, па се са десне стране уочава стари недостатак шестице. У тако раскиданом ткиву налазе се и многоструки парчићи изломљеног дрвеног материјала највероватније од паркета.

У нивоу леве половине грудне дупље непосредно испод кључне линије налази се масивна зјапећа рана промера 16x10 cm, кроз коју упоље проминирају делови плућног ткива и цело срце. И у том делу рана је раскиданих ивица и страна умрљана честицама земље, прашине и у ком се налазе парчићи изломљених костију и парчићи иверја.

Иста таква рана налази се у нивоу доње трећине леве потколенице и врх левог колена са потпуно огољеним сиво мрко нагарањеним костима. Десна потколеница изнад скочног зглоба потпуно деформисана где се виде и пипају парчићи многоструко здробљених костију леве потколенице. Масивно раскидана рана налази се почев од врха пазушне јаме равно надоле промера 30x15 cm, а у зјапу ране јасно се виде многоструко раскидани танко и дебело црево које проминира упоље. Део доњег дела трбуха, препона и полни органи очувани и на основу сексуалних карактеристика са сигурношћу се закључује да се ради о лешу мушке особе. Све кости изнад грудног коша, грудни кош и ребра многоструко здробљене, раскидане са масивним крварењем у грудној и трбушној дупљи. Нађен је расцеп јетре, слезине. Црвуљак дуг 110 мм. Све кости кичменог стуба многоструко здробљене. Кости леве потколенице и леве натколенице у пределу колена и скочног зглоба многоструко раскидане, здробљене и кости десне потколенице у доњој трећини са линијама прелома од унутра према упоље где се налази и рана са зјапом из које штрчи доњи крајак кости очуван. У мокраћној бешици налази се 100 кубика бистре мокраће. Сва мека ткива мале карлице јако крвљу подливена.

ЛЕШ БРОЈ 10.

Са остатака леша женске особе скинуте дубоке ципеле црне боје, на пертлање, тзв. „Мартинке”, бр. 39, марке „Adventure”. Тегет кратке памучне чарапе са шаром у облику „Душка Дугоушка”, шара је сиве боје. Платнене панталоне тамно зелене боје, на више места раскидане, у виду дроњавих остатака, а испод тамно зелени дебели унихоп, такође вишеструко поцелан. Беле памучне женске гаћице. Дроњави остаци блузе црно беле боје.

Глава је потпуно здробљена, присутан део носа у пределу десне ноздрве, већи део леве и мањи део десне ушне шкољке. На остацима ткива поглавине коса тамно кестењаста, права, дужине до 60 мм. Готово све кости лица и лобање недостају. Горњи део трупа здробљен, потпуно недостаје десна рука, кичмени стуб, највећи део ребара, присутан само део леве подлактице, непосредно изнад здробљене леве шаке на којој се распознају палац, кажипрет и домали прст. Грудни органи у потпуности недостају, присутан део црева са обичним цревним садржајем, материца величине кокошјег јајета, јајници одговарајуће величине. Вишеструко су преломљене карличне, обе бутне, кости обе потколенице и оба стопала. Дужина бутне кости износи око 40 cm.

На основу препознавања делова обуће и одеће од стране родбине и познаника леш бр. 10. означен као вероватно леш Милић Миљане рођене 22. 2. 1984. године, са станом у Сурдулици.

ЛЕШ БРОЈ 11.

Са остатака леша женске особе скинут ручно плетени жућкасти вунени прслук. Испод овога још један прслук тегет боје, вунени, на заокрпљивање. Испод овога зелени синтетички џемпер марке „Сербест”, дугих рукава. Испод овога жуто зелена мајица, комбинезон боје кајсије и бели брусхалтер. Са доњег дела остаци тегет сукње са поставом, на чијој унутрашњој страни уз горњи руб је написано „Super fine Worsted Made in Europe”. Испод овога пуни унихоп браон боје и беле памучне гаће.

Глава здробљена, присутан део поглавине са косом кестењасте боје, јако просела, таласаста, дужине до 60 мм. У здробљеном делу трупа присутан део плућног ткива и део срца. Лева рука и кичмени стуб до крсног предела недостају. Од десне руке присутан део коже и мишића и део десне шаке и то палац и део кажипрета. У трбушној дупљи присутан део црева, материца, јајници, бешика без садржаја. Преломљене карличне кости, вишеструки преломи десне бутне кости на коју се кожном траком држи део десне потколенице и стопала. Присутан само део леве бутине у горњој трећини, патрљци ткива потколенице, а лево стопало недостаје.

У присутним деловима црева обичан цревни садржај. Десна голењача грубо мерене дужине 32 cm.

Уз леш нађене две марамице беле боје са плавим рубом, у једној новчаница од 100 ДМ, а у другој, која има црвено зелене цвиће као шаре, нађено 6 новчаница од 100 ДМ и три од 50 ДМ у деловима леша нађен ланчић од жутог метала са привеском у виду шупљег крста и још три дела ланчића која су нешто дебља од претходног.

На основу препознавања делова одеће од родбине и познаника леш бр. 11. означен као вероватно леш Милић Стаменке рођене 10. 9. 1933. године на Владини. Округулици, са станом у Сурдулици.

ЛЕШ БРОЈ – ЛЕШНИ МАТЕРИЈАЛ 12.

Лешни материјал означен купом број 12 представља пет гомила издробљеног коштаног ткива, делова костију, делова коже, поткожног ткива, делова косматог

дела главе са косом чији су узорци узети ради међусобног упоређивања. Нађене су многоструко раскидане кости (пришљенови, ребра, бутне кости, кости надлактице и подлактице, кости карлице, делови вијуга танког и дебелог црева) и сва ткива су јако умрљана честицама земље, прашине, ситних каменчића, са присуством парчића иверја, местимично са раскиданим ткивима која су јако крвљу пребојена. У купу број 3, означено бројем 12, нађена је лева мушка шака са присутним прстима и ткивима почев од зглоба ручја према завршном делу прстију.

Шаке највероватније женске особе нађене у здробљеном ткиву описане код леша број 1, и јако деформисане, од стране овлашћених службених лица узет је отисак дактилоскопије десног кажипрста. Са сигурношћу се може закључити да ове шаке не потичу од леша означеног бројем 1 иако се шаке налазе у здробљеним ткивима леша број 1, обзиром да су и код леша 1, пронађене шаке.

ЛЕШ БРОЈ 1.

Дана 29. 4. 1999. године од стране родбине, пре свега од супруге сада пок. Драгана Ивановића, а супруге Миле Ивановић, која је након показивања делова нађене одеће поред леша пок. и осталих елемената несумњиво изјавила да се ради о лешу сада пок. Ивановића Драгана који је страдао у критичном догађају 27. 4. 1999. године у 12,30 часова. Иначе, наводи да раније није боловао ни од какве болести, добро чуо, добро видео, није пио алкохол.

Нађене ствари од вредности предате су овлашћеним службеним лицима односно истражном судији на даљу надлежност.

ЛЕШ БРОЈ 3.

Након детаљног прегледа делова очуване одеће, а посебно чарапа и ципела, односно патика од стране родбине, а посебно од Милић Славка из Сурдулице, који несумњиво тврди да је одећа припадала лешу пок. Милић Владимира из Сурдулице, рођеног 1987. године, ученика по занимању, раније није боловао ни од какве болести, добро чуо, добро видео, а страдао у критичном догађају дана 27. 4. 1999. године у 12,30 часова.

ЛЕШ БРОЈ 4.

Након детаљног прегледа делова одеће, посебно унихопа, од стране супруга Рашић Властимира и сина Рашић Дејана из Сурдулице, као и на основу препознавања ручног часовника скинутог са леша, именовани несумњиво тврде да су ова одећа и сат припадали лешу Рашић Стане, рођене 23. 10. 1952. године у Власина Округлица са станом у Сурдулици, радница по занимању, није раније боловала, добро видела и чула, страдала у току критичног догађаја 27. 4. 1999. године у 12,30 часова.

ЛЕШ БРОЈ 5.

Након детаљног прегледа делова очуване одеће и обуће, а посебно патика и чарапа, од стране Ђорђевић Светлане, супруге, која несумњиво потврђује да су нађена одећа и обућа припадале лешу пок. Ђорђевић Станише, из Сурдулице рођеног 1967. године у Врању са станом у Сурдулици, ул. Новице Дојчиновић бр. 33, који је страдао критичном приликом дана 27. 4. 1999. године у 12,30 часова, иначе раније није боловао ни од какве болести, добро чуо, добро видео, пушио, није пио алкохол.

ЛЕШ БРОЈ 7.

Делови одеће и обућа, посебно чарапе и тако даље, након прегледа од стране родбине, а посебно препознавање тих делова и упоређивање са одећом нађеном на деловима леша бр. 1. утврђује се да та одећа припада особи сада пок. Ивановић Драгану, тако да су одећа са леша 1. и купом означеног леша бр. 7. идентични и припадају истој особи.

ЛЕШ БРОЈ 8.

Након детаљног прегледа делова одеће и очуване обуће од стране родбине, а посебно од Милић Славка, из Сурдулице, који несумњиво тврди да је одећа припала сада пок. Милић Александру из Сурдулице по занимању радника. Иначе, именовани раније није боловао ни од какве болести, добро чуо, добро видео, умерено пушио и пио алкохол, страдао критичном приликом бомбардовања 27. 4. 1999. године у 12,30 часова.

ЛЕШ БРОЈ 9.

Након детаљног прегледа делова очуване одеће и обуће и присутних ствари од стране Милић Славка и Слободана Миловановића несумњиво се утврђује да су ствари припадале лешу сада пок. Миловановић Миомиру, ученику рођеном 1982. године.

Наводно раније није боловао ни од какве болести, добро чуо, добро видео, није пушио, није пио алкохол, страдао критичном приликом дана 27. 4. 1999. године у 12,30 часова.

Упоређивањем делова одеће леша бр. 2. и бр. 3. и директним увидом у делове обележене (2 и 3) неминовно се утврђује да су делови одеће, нарочито дуге пижаме, горњи део дукс мајице и фармернице идентичне у свим елементима па након детаљне провере од стране овлашћеног службеног лица ОУП-а и истражног судије уз упоређење делова тела стоји највероватнија могућност да су лешеве обележени куцама бр. 2 и 3 припадале истом лешу идентификованом на основу одеће од стране родбине као леш пок. Владимира Милића из Сурдулице рођеног 1987. године.

ЛЕШ БРОЈ 10.

Након детаљног прегледа делова одеће од стране стрица Милић Славка, именовани несумњиво тврди да је ова одећа и обућа припала лешу Милић Миљане из Сурдулице, рођене 22. 2. 1984. године, страдале у току критичног догађаја 27. 4. 1999. године у 12,30 часова.

ЛЕШ БРОЈ 11.

Након детаљног прегледа накита и делова одеће од стране Милић Славка, пок. му је стрина, именовани несумњиво тврди и да су ова одећа и накит припадали лешу Милић Стаменке из Сурдулице, рођене 10. 9. 1933. године у Власини Округлици, живела у Сурдулици, страдала у току критичног догађаја 27. 4. 1999. године у 12,30 часова.

МАТЕРИЈАЛ ОБЕЛЕЖЕН КУПОМ БР. 12.

Скупљени материјал обележен купом бр. 12, с обзиром да нема нити целовитости препознатљивих делова комплетности леша, већ се налази беструктивни материјал од раскиданих црева, парчића дрвећа, камена и тако даље, претпоставља се да је нађени материјал људског порекла припадао описаним лешевима.

кости лобање, а на деловима очуване поглавине уочавају се влакна косе дужине до 40 мм. На горњем делу у нивоу врата налази се потпуно откинута десна шака почев од зглоба ручја нагоре, а у раскиданом ткиву у том делу налазе се откинуте две шаке, са највећом вероватноћом припадају женској особи на чијем се домалом и малом прсту налазе два метална прстена жуте боје.

Сва мека ткива грудног коша и трбуха у потпуности раскидана, на раскиданим деловима крљу подливена и многоструко здробљена нервима, кичменим стубом.

Полни органи местимично раскидани али се несумњиво ради о мушком полном органу и косматостићу мушкога типа.

Мека ткива почев од нивоа горње трећине леве надлактице у целости недостају.

Делимично очувани органи трбушне дупље где се јасно распознаје црвуљак дужине 70 мм.

ПАТОЛОШКОАНАТОМСКА ДИЈАГНОЗА

Mors violenta. Detractio corporis. Destructio organorum omnium. Vulnere explosiva massiva.

ПАТОЛОШКОХИСТОЛОШКА ДИЈАГНОЗА

Destructio cum haemorrhagiam recentem organorum omnium (разорење са свежим крварењем свих органа).

II

Леш обележен бројем 7 од стране овлашћених службених лица СУП-а где се налазе само доњи делови раскомаданог леша и десна подлактица и шака на чијем се домалом прсту налази жута бурма. На потколеницама се налазе делови раскиданог тексас платна – фармерица, а на стопалима раскидане синтетичке чарапe са бордуром црвене и плаве боје у виду штрафти ширине 10 мм. На левом стопалу налазе се црне ципеле закопчане пертлама. А поред десног стопала раскидана ципела идентична са претходном. Ципеле су обележене бројем 44. Поред раскиданих делова леша налазе се парчићи раскомадане и поцепане памучне мајице, делови изломљених керамичких плочица, раскидани делови коже и унутрашњих органа.

Након извршеног детаљног прегледа лежних делова означених од стране истражних органа и овлашћених службених лица МУП-а Врање и Сурдулица, уз упоређивање делова одеће, а посебно уз препознавање од најближе родбине несумњиво се утврђује да су лешни делови означени купом број 1 и 7 припадали лешу сада пок. Ивановић Драгана из Сурдулице рођеног 1960. године.

ЗАКЉУЧАК

I. На основу предочених околности, извршеног прегледа делова леша са сигурношћу се може закључити да је смрт у конкретном случају насилна и да је наступила због масивног разорења свих органа.

II. Све споља и унутра утврђене повреде нанете су дејством распрскавајућег експлозивног средства.

III. Делови леша означени купом број 1 и 7 након препознавања од стране родбине уз утврђени налаз са највећом вероватноћом указују да се ради о лешу пок. Ивановић Драгана.

ЛЕКАР ВЕШТАК

Проф. др Милија Спалевић

ДИРЕКТОР

Проф. др Вујадин Оташевић

ОПШТИНСКИ СУД

– истражни судија М. Тодоров –
СУРДУЛИЦА

Извршен је детаљан преглед лешног материјала који је означен купом број 12 који представља издробљено коштано ткиво, делове костију, коже, поткожног ткива, делове косматог дела главе са косом, а чији су узорци узети ради међусобног упоређивања. Нађене су многоструко раскидане кости (пршљенови, ребра, бутне кости, кости надлактице и подлактице, кости карлице), делови вијуга танког и дебелог црева и сва ткива су јако умрљана честицама земље, прашине, ситним каменчићима са присуством парчића иверја, местимично са раскиданим ткивима која су јако крвљу пребојена. У купу број 3 означено бројем 12 нађена је лева мушка шака са присутним прстима и ткивима почев од зглоба ручја према завршном делу прстију.

Шаке највероватније женске особе нађене у издробљеном ткиву описане код леша број 1 и јако деформисане. Од стране овлашћених службених лица узет је отисак дактилоскопије десног кажипрета. Са сигурношћу се може закључити да ове шаке не потичу од леша означеног бројем 1 иако се шаке налазе у издробљеним ткивима леша број 1 с обзиром да су и код леша број 1 пронађене шаке.

Скупљени материјал обележен купом број 12, с обзиром да нема нити целовитости препознатљивих делова комплетности леша већ се налази беструктивни материјал од раскиданих црева, парчића дрвећа, камена итд. претпоставка да је нађени материјал људског порекла припадао претходно описаним лешевима.

У Нишу, 28. 4. 1999. године.

ЛЕКАРИ ВЕШТАЦИ

1. Проф. др Милија Спалевић
2. Др Илић Горан
3. Др Татјана Ђорђевић

ОБДУКЦИОНИ ЗАПИСНИК

Састављен дана 28. 4. 1999. при прегледу и обдукцији леша пок. МИЛИЋ ВЛАДИМИРА из Сурдулице.

Обдукција се врши на основу захтева Општинског суда у Сурдулици истр. суд. М. Тодоров.

Обдуцент	Проф. др Милија Спалевић
Записничар	Б. Стојановић
Обдукцији леша присуствују:	
Започето у 13,15 часова.	

При утврђивању индентитета леша установљени су следећи подаци:

Презиме и име	Милић Владимир
Име оца	Александар
Место и година рођења	1987. г. Сурдулица
Место пребивалишта	Сурдулица
Занимање	
Дан и час смрти	27. 4. 1999. године у 12,30 часова

ПОДАЦИ: добијени од истражних органа и родбине из којих произлази да је сада пок. Илић Владимир страдао у НАТО нападу од експлозивног средства.

НАЛАЗ

На горњем делу раскомаданог дечјег леша налази се синтетичка јакна боје „диклама“, са закопчавањем напред рајсфершлусом, на много места од величине зрна кукуруза па до промера 50 x 10 мм у леђном делу раскидана. Испод јакне налази се друга мајица тегет боје са ознаком „Н“ и орнаментом преко овог слова белог и жутог конца у виду удице (највероватније ознака за произвођача Најке). Испод ове мајице налази се памучна карирана кошуља у виду коцкица плаве и зелене боје. У раскомаданом ткиву делова леша налазе се и делови цемпера тегет боје са уздужним тракама. На делу присутног доњег дела леша налазе се патике црне боје, закопчане са ознаком „Cons“ и бројем 37 и назнаком „Made in Thailand“. Испод патика налазе се тегет кратке памучне чарапе са шарама у виду орнамената латица цвећа и натписима „Love Fe“. Такође на потколеницама испод тегет памучних панталона налазе се делови белих дугих гаћа са уздужним тракама такође беле боје.

Сва мека ткива, кости лобање, грудног коша, трбуха и карлице многоструко здробљена, крпасто висе, умрљана честицама песка, смоне земље, делимично прекривена деловима сасушене и свеже траве.

На основу делова очуваног дела леша (стопала, шака) са сигурношћу се може закључити да се ради о остацима дечјег леша.

Због недостатка делова тела и посебно због недостатка делова од значаја за утврђивање, пола само на основу одеће може се закључити да се ради највероватније о лешу мушког детета старости око 12 година.

ОБДУКЦИОНИ ЗАПИСНИК

Састављен дана 28.4. 1999. при прегледу и обдукцији леша пок. РАШИЋ СТАНЕ из Сурдулице.

Обдукција се врши на основу захтева Општинског суда у Сурдулици, ист. судија М. Тодоров

Обдуцент: Др Горан Илић
Записничар: Д. Стаменковић
Обдукцији леша присуствују:
Започето у 13 часова.

При утврђивању идентитета леша установљени су следећи подаци:

Презиме и име: Рашић Стана
Име оца: Владимир
Место и година рођења: Власина Округлица СО Сурдулица, 1952. год.
Место пребивалишта: Сурдулица
Занимање: домаћица-радница
Дан и час смрти: 27. 4. 1999. године у 12,30 ч.

Подаци добијени од родбине и истражних органа из којих произлази да је сада пок. Рашић Стана страдала приликом бомбардовања Сурдулице од стране НАТО алијансе дана 27. 4. 1999. године у 12,30 ч. Није боловала, добро видела и чула.

НАЛАЗ

Са посмртних остатака леша означених бр. 4. женског пола скинут вунени, ручно иштрикани, црни прслук, на више места поцепан и замазан блатом, затим црни џемпер са округлим оковратником лугих рукава који су подврнути, на више места поцепан. Испод овога црна блуза од сличног материјала као описани џемпер, са етикетом на којој је означен број 40. На левој руци женски сат елипсоидног облика, са бројчаником на тегет површини и наруквеном од сивкастог метала. На средњем прсту десне шаке бурма од жутог метала. Испод описаних делова одеће нађена бела веш мајица на брзотељу и бели брусхалтер. Са доњег дела тела скинута вишеструко поцепана тегет сукња, затим пунији унихоп црне боје и беле памучне гаћице, сви ови делови одеће замазани блатњавим садржајем.

Уз леш означен бројем 4. достављен потпуно одвојени део леђног зида са кичменим стубом у ком су нађени оба бубрега, бледе боје и нејасне грађе на пресеку и део прева са црвљуком дужине 80 мм.

Глава потпуно здробљена, тако да већи део костију лобање и лица недостаје, нађен само део доње вилице у десној половини са очњаком. Очуван део ткива поглавине са косом тамно кестењасте боје дужине око 100 мм, коса права. Присутне обе ушне шкољке и лева очна јабучица чија је дужица тамно кестењаста, зеница пречника 6 мм. Дојке величине мушке песнице, из брадавице се не истискује садржај.

Сва ребра су вишеструко преломљена а грудни кош у горњем задњем делу са огромном зјапценом раном потпуно отворен и у њему нађен део срца величине дечијег длана раскидани патрљци плућног ткива, а описана ткива на пресеку крвљу прожета.

У трбушној дупљи део ткива јетре величине мушке песнице чије је ткиво раскидано и крвљу прожето. Присутан је већи део прева са обичним цревним, жућкастим, кашастим садржајем. Присутан део раскиданог желуца, по чијим зидовима се види мало кашастог, зеленкастог садржаја. Мокраћна бешика очувана, без садржаја. Материца величине кокошијег јајета, слузокожа прекривена сукрвичавим садржајем, јајоводи и јајници одговарајуће величине и грађе.

Кости обе руке вишеструко преломљене, као и кости обе потколенице, лево стопало здробљено а десно вишеструко преломљено, највеће дужине 20 cm. Дужина бутне кости износи 375 cm.

ПАТОЛОШКОАНАТОМСКА ДИЈАГНОЗА

Mors violenta. Destructio et detractio capitis et corporis. Destructio organorum omnium. Vulnere explosiva massiva.

ПРЕВОД: Насилна смрт. Раскиданост и раздвојеност појединих делова тела и главе. Раскиданост свих органа. Јакостепене експлозивне ране.

ПАТОЛОШКОХИСТОЛОШКИ НАЛАЗ

Destructio cum haemorrhagiam recentem organorum omnium (раскиданост са свежим крварењима у свим органима).

ЗАКЉУЧАК

I. На основу предочених околности случаја и извршеног прегледа делова леша, са сигурношћу се може закључити да је смрт насилна и да је наступила због масивног разорења свих органа.

II. Све споља и унутра описане повреде нанете су дејством распрекавајућег експлозивног средства.

III. На основу утврђеног налаза и показивања делова очуване одеће родбини покојне, несумњиво се утврђује да су лешни делови припадали сада пок. Рашић Стани из Сурдулице, рођеној 1952. године.

ЛЕКАР ВЕШТАК

Др Горан Илић

ДИРЕКТОР

Проф. др Вујадин Оташевић

ОБДУКЦИОНИ ЗАПИСНИК

Састављен дана 28.4. 1999. при прегледу и обдукцији леша пок. ЂОРЂЕВИЋ
СТАНИШЕ из Сурдулице

Обдукција се врши на основу захтева Општинског суда у Сурдулици, ист. суд.
М. Тодоров.

Обдуцент: Проф. др Милија Спалевић
Записничар: Б. Стојановић
Обдукцији леша присуствују:
Започето у 13,40 часова.

При утврђивању идентитета леша установљени су следећи подаци:

Презиме и име: Ђорђевић Станиша
Име оца: Светислав
Место и година рођења: 1967. год. Сурдулица
Место пребивалишта: Сурдулица
Занимање:
Дан и час смрти: 27. 4. 1999. године у 12,30 часова

Подаци добијени од родбине и обавештења истражних органа из којих произлази да је сада пок. Ђорђевић Станиша страдао приликом бомбардовања НАТО пакта дана 27. 4. 1999. године у 12,30 часова.

НАЛАЗИ

Леш означен бројем 5 од стране овлашћених службених лица СУП-а па је и претходно леш појединачно и групно фотографисан и извршена је дактилоскопија, па по изјави родбине и познаника несумњиво се утврђује да се ради о лешу пок. Ђорђевић Светислава Станише рођеног 1967. године из Сурдулице.

Поред леша налазе се мушке патике са ознаком „Спорт“ раскидане а на њима се уочава елементи бордура плаве и црвене боје означене словима „Victoria BC 610-THE - Brand - Top Winers“ на горњем делу леша налази се бела памучна трико мајица раскидана а изнад ње у нивоу леве руке налази се теget дукс мајица са ознаком „NIKE“ (П). На десној шаши на домалом прсту налази се прстен жуте боје са угравираним елементом у виду дуплог листа. На горњем делу леша нема других делова а већ на доњем делу налазе се беле раскидане мако гаћице и у том делу се јасно распознају мушки полни орган. На доњем делу леша налазе се раскидане плаве фармернице у пасном пределу делимично закопчане дуплим каишем са ознаком „Levis“. У левом задњем делу налази се папирни новац и то са ознакама ДМ марке у апоенима по 10 ДМ три комада, у апоенима од 20 ДМ пет комада, у апоенима од по 50 ДМ четири комада, од 100 ДМ седам комада и папирни новац у апоенима од 100 динара четири комада, од 50 четири комада, од 20 два комада, по 10 један комад, од 5 динара четири комада и личне прикљешке на папиру означеном „ПНК НИШ – Нишка племенка“ и бензински бон од 10 литара за април 1999. године са регистарским бројем ВР-828-10 – дизел гориво.

У задњем десном делу фармерице налазе се разни папири фотокопије са ознакама и бројкама стандардних индивидуалним сателитским системима. Налази се и папир са ознаком „Власинске хидроцентрале – Сурдулица, тел. 017-85128 и телефон 85627 и шифроване скраћенице.

На горњем делу леша сва мека ткива и кости лобање у целини здробљене а у потиљачном делу налази се део косе на косматом делу где се уочава коса дужине до 30 мм црне боје.

На доњем делу леша у пределу стопала налазе се синтетичке беле чарапе.

Сва мека ткива, врата, грудног коша, трбуха јако раскидана, умрљана честицама прашине, беле смоне земље и честицама сиво мрке гари. У пределу полних органа уочавају се делови коже са присуством косматости мушког типа. Полни орган очуван. У нивоу пупчаника очуван део изузетно значајног елемента за идентификацију је део пупчане врпце такав да проминира на око 20 мм од нивоа коже.

Мека ткива и кости карлице многоструко здробљени као и мека ткива предње стране доње трећине десне натколенице и надплатне стране левог стопала.

Сви унутрашњи органи лобањске дупље грудног коша трбуха многоструко раскидани а у овим деловима налазе се парчићи од метала у виду слова „П” који највероватније припадају деловима прегљаче каиша у пасном пределу. У нивоу трбушне дупље налазе се многобројни парчићи – иверје које одговара деловима раскиданог паркета у ком делу се налази и страно метално тело сиво мрке боје гелер деформисаног облика промера 20 x 15 мм.

ПАТОЛОШКОАНАТОМСКА ДИЈАГНОЗА

Mors violenta, Detractio corporis. Destructio organorum omnium, Vulnere explosiva massiva.

Destructio cum haemorrhagiam recentem organorum omnium (разорење са свежим крварењем свих органа).

ЗАКЉУЧАК

I. На основу предочених околности случаја, извршеног прегледа делова леша са сигурношћу се може закључити да је смрт у конкретном случају насилна и да је наступила због масивног разорења свих органа.

II. Све споља и унутра утврђене повреде нанете су дејством распрскавајућег експлозивног средства.

III. На основу утврђеног налаза и показивања делова очуване одџе и обуће од стране Ђорђевић Светлане супруге сада пок. Станише несумњиво се утврђује да су лешни делови припадали сада пок. Ђорђевић Станиши из Сурдулице рођеног 1967. године.

ЛЕКАР ВЕШТАК

Проф. др. Милија Спалевић

ДИРЕКТОР

Проф. др. Вујадин Оташевић

вини доње вилице зубне јаме заравијене. На описаном делу доње вилице присутан је и први десни секутић. Нађена је лева очна јабучица чија је дужина кестењаста, а зеница 5 мм. Такође је нађен део леве половине горње вилице са два кутњака и преткутњаком.

У пределу трупа у горњем делу више позади огромна зјапећа рана, сва ребра преломљена и највећи део ребара недостаје а присутан је већи део кичменог стуба у доњем делу. Плућа и срце потпуно недостају.

У трбушној дупљи која је такође отворена и здробљена присутни делови прева са обичним превним садржајем, материца величине гушчијег јајета, чија је слузокожа покривена сукрвичавим садржајем, бешика очувана и празна.

Уз леш означен бројем 1. нађене су две женске шаке, које су на основу анатомских карактеристика и нађеног накита означене као највероватније припадајуће лешу број 6. женске одрасле особе. Остали део десне руке потпуно недостаје а лева рука присутна у делу око лакта и кожном траком се држи за раме. Присутна је горња трећина леве бутине и део левог стопала са здробљеном доњом трећином леве потколенице. Десна нога вишеструко преломљена у пределу кука, колена потколенице и стопала. Дужина десног стопала је 21 цм а бутне кости око 39 цм.

ПАТОЛОШКОАНАТОМСКА ДИЈАГНОЗА

Mors violenta. Destructio et detractio capitis et corporis. Destructio organorum omnium. Vulnura explosiva massiva.

ПРЕВОД: Насилна смрт. Раскиданост и раздвојеност главе и појединих делова тела. Раскиданост свих органа. Јакостепене експлозивне ране.

ПАТОЛОШКОХИСТОЛОШКИ НАЛАЗ

Destructio cum haemorrhagiis recentem organorum omnium. (Раскиданост са свежим крварењима у свим органима).

ЗАКЉУЧАК

I. На основу предочених околности случаја и извршеног прегледа делова леша, са сигурношћу се може закључити да је смрт насилна и да је наступила због масивног разорења свих органа.

II. Све споља и унутра описане повреде нанете су дејством распрскавајућег експлозивног средства.

III. На основу утврђеног налаза и показивања делова очуване одеће и накита рођаку-леверу Милић Славку, несумњиво се утврђује да су лешни делови припадали сада пок. Милић Весни из Сурдулице рођене 1962. године.

ЛЕКАР ВЕШТАК

Др Горан Илић

ДИРЕКТОР

Проф. др Вујадин Оташевић

ОБДУКЦИОНИ ЗАПИСНИК

Састављен дана 28. 4. 1999. при прегледу и обдукцији леша пок. МИЛИЋ АЛЕКСАНДРА из Сурдулице

Обдукција се врши на основу захтева Општинског суда у Сурдулици, ист. судија М. Тодоров

Облуцент:	Проф. др Милија Спалевић
Записничар:	Б. Стојановић
Обдукцији леша присуствују:	
Започето у 16,30 часова.	

При утврђивању идентитета леша установљени су следећи подаци:

Презиме и име:	Милић Александар
Име оца:	Војислав
Место и година рођења:	1962. год. Сурдулица
Место пребивалишта:	Сурдулица
Занимање:	радник
Дан и час смрти:	27. 4. 1999. године у 12,30 часова

Подаци добијени од родбине и истражних органа из којих произилази да је сада пок. Милић Александар из Сурдулице по занимању радник страдао приликом бомбардовања Сурдулице дана 27. 4. 1999. године у 12,30 часова. Иначе именовани је био радник и по казивању родбине није боловао ни од какве болести, добро чуо, добро видео, пушио и умерено пио алкохол.

ОПИС ЛЕША

Леш обележен купом број 8 од стране СУП-а Врање и Сурдулица представља делове леша почев од слабинског кичменог дела на доле који су јако раскидани, земљом и песком умрљани са многобројним парчићима изломљеног паркета, каменчића различите величине, честица земље а сва мека ткива потпуно раскомадана. На делу доње половине леша налазе се остаци кратких гаћица са уздужно плавим и зеленим и црвеним штрафтама. На доњем делу леша присутни су и делови дугих тренерица са ознаком „број 7” и шарама у виду штрафти у нивоу потколеница, пасног предела и бочно десно у виду штрафти беле боје и то по три на међусобном растојању од 10 мм и ширине 10 мм. На стопалима се налазе синтетичке плаве чарапе у виду шара напред у виду правоугаоника и четвороугаоника орнамената. На десном стопалу налази се патика са ознаком означена „Адидас” закопчана пертлом, а местимично на предњој очуваној страни шаре плаве и жуте боје. Поред делова раскомаданог леша и лева патика истих особина као десна али јако оштећена. У раскиданом ткиву мале карлике налазе се делови очуване коже и оштећени мушки полни орган.

Делови леша описани у овом записнику припадају лешу мушке особе а због недостатка шака дактилоскопија није извршена.

Након детаљног прегледа делова одеће и обуће од стране родбине а посебно код Милић Славка из Сурдулице несумњиво се утврђује да су пронађени делови одеће припадали лешу сада пок. Милић Александра из Сурдулице, радника по занимању који је страдао критичном приликом.

ПАТОЛОШКОАНАТОМСКА ДИЈАГНОЗА

Mors. violenta. Detractio corporis. Destructio organorum omnium. Vulnere explosiva massiva.

ПАТОЛОШКОХИСТОЛОШКА ДИЈАГНОЗА

Destructio cum haemorrhagiam recentem organorum omnium (разорење са свежим крварењима у свим органима).

ЗАКЉУЧАК

I. На основу предочених околности случаја извршеног прегледа делова леша са сигурношћу се може закључити да је смрт у конкретном случају насилна и да је наступила због масивног разорења свих органа.

II. Све споља и унутра утврђене повреде нанете су дејством распрскавајућег експлозивног средства.

III. На основу детаљног прегледа делова одеће и обуће уз тврдњу родбине да су ствари припадале лешу пок. Милић Александру несумњиво се утврђује да су делови леша припадали именованом.

ЛЕКАР ВЕШТАК

Проф. др Милија Спалевић

ДИРЕКТОР

Проф. др Вујадин Оташевић

ОБДУКЦИОНИ ЗАПИСНИК

Састављен дана 28.4. 1999. при прегледу и обдукцији леша пок. МИЛОВАНОВИЋ МИОМИРА из Сурдулице

Обдукција се врши на основу захтева Општинског суда у Сурдулици, ист. судија М. Тодоров

Обдуцент:	Проф. др Милија Спалевић
Записничар:	Б. Стојановић
Обдукција леша присуствују:	
Започето у 18 часова.	

При утврђивању идентитета леша установљени су следећи подаци:

Презиме и име:	Мировановић Миомир
Име оца:	Слободан
Место и година рођења:	Сурдулица, 1982. год.
Место пребивалишта:	Сурдулица
Занимање: ученик	
Дан и час смрти:	27. 4. 1999. године у 12,30 часова

Подаци добијени од родбине и истражних органа из којих произлази да је сада пок. Мировановић Миомир страдао приликом бомбардовања Сурдулице дана 27. 4. 1999. године у 12,30 часова.

Иначе раније није боловао ни од какве болести, добро чуо, добро видео, нити пио алкохол.

ОПИС ЛЕША

Леш обележен купом број 9 од овлашћених службених лица СУП-а потпуно размрскане главе а на горњем делу леша налазе се дуге мајица тевет боје са ознаком „Н“, највероватније „НИКЕ“.

Испод ове мајице налази се памучна мајица са ознаком „Original GX – JEANS“. На домалом прсту десне шаке налази се прстен са плочицом у средишњем делу, оштећен, жуте боје а у нивоу зглоба десног ручја налази се плава трака ширине 10 мм са белим уздужним пругама такође оштећена. У пасном пределу калш је многоструко раскидан. У пределу врата налази се раскидан ланац жуте боје у виду орнамената „Синџир“ жуте боје и поред њега привезак у виду пројектила ручног ватреног оружја. У пределу врата такође се налази пертла пречника 2 мм и закопчана у виду омче.

На доњем делу леша налазе се фармерице тевет плаве боје од тексаса у чијим се половима не налазе никакви предмети. Испод фармерица налазе се дугачке мушке гаће са шарама зеленкасте боје и синтетичке пругасте гаћице са штрафтама прне боје на белој основи.

Сва мека ткива лобање и врата потпуно раскидана а деловима очуване коже у пределу главе налази се коса црне боје и дужине 60 мм.

На стопалима се налазе патике са ознаком „Heix Aleite“ Reebok са плавичастим штрафтама број 44.

На стопалима се налазе и синтетичке чарапе плаве боје са орнаментима у виду шара на предњој страни ромбондног облика.

По показивању одеће, патика, прстена, ланца и привеска у облику пројектила од стране родбине се тврди да леш обележен са бројем 9 представља леш пок. Миловановић Миомира из села Алакинца СО Сурдулица.

Мека ткива врата умрљана честицама прашине, земље, каменчића, парчића дрва и налазе се многоструко здробљене кости лица са остатком доње вилице па се са десне стране уочава стари недостатак шестнице. У тако раскиданом ткиву налазе се и многоструки парчићи изломљеног дрвеног материјала највероватније од паркета.

У нивоу леве половине грудне дупље непосредно испод кључне линије налази се масивна зјапећа рана промера 16x10 cm кроз коју упоље проминирају делови плућног ткива и цело срце. И у том делу рана је раскиданих ивица и страна, умрљана честицама земље, прашине и у ком се налазе парчићи изломљених костију и парчићи иверја.

Иста таква рана налази се у нивоу доње трећине леве потколенице и врх левог колена са потпуно огољеним сиво мрко нагарањеним костима. Десна потколеница, изнад скочног зглоба потпуно деформисана где се виде и пипају парчићи многоструко здробљених костију леве потколенице. Масивно раскидана рана налази се почев од врха пазушне јаме равно надоле промера 30x15 cm а у зјапу ране јасно се виде многоструко раскидана танко и дебело црева која проминирају упоље. Део доњег дела трбуха, препона и полни органи очувани и на основу сексуалних карактеристика са сигурношћу се закључује да се ради о лешу мушке особе. Све кости изнад грудног коша, грудни кош и ребра многоструко здробљене, раскидане са масивним крварењима у грудној и трбушној дупљи. Нађен је расцеп јетре и слезине. Црвуљак дуг 110 mm. Све кости кичменог стуба многоструко здробљене. Кости леве потколенице и леве надколенице у пределу колена и скочног зглоба многоструко раскидане а здробљене су и кости десне потколенице у доњој трећини са линијама прелома од унутра према упоље где се налази и рана са зјапом из које штрчи доњи крајак кости десне подколенице. Део црева а нарочито завршни део дебелог црева је очуван. У мокраћној бешици налази се 100 cm бистре мокраће. Сва мека ткива мале карлице су јако крвљу подливена.

ПАТОЛОШКОАНАТОМСКА ДИЈАГНОЗА

Mors violenta. Detractio corporis. Destructio organorum omnium. Vulnera explosiva massiva.

ПАТОЛОШКОХИСТОЛОШКА ДИЈАГНОЗА

Destructio cum haemorrhagiam recentem organorum omnium (разорење са свежим крварењем свих органа).

ЗАКЉУЧАК

I. На основу предочених околности случаја, извршеног прегледа делова леша са сигурношћу се може закључити да је смрт у конкретном случају насилна и да је наступила због масивног разорења свих органа.

II. Све споља и унутра утврђене повреде нанете су дејством распрекавајућег експлозивног средства.

III. Након детаљног прегледа делова очуване одеће, обуће и присутних ствари од стране Милић Славка и Слободана Миловановића несумњиво се утврђује да су ствари принадале лешу сада пок. Миловановић Миомиру из Сурдулице од оца Слободана, рођеног 1982. године, ученика по занимању.

ЛЕКАР ВЕШТАК

Проф. др. Милија Спалевић

ДИРЕКТОР

Проф. др. Вујадин Оташевић

ОБДУКЦИОНИ ЗАПИСНИК

Састављен дана 28.4. 1999. при прегледу и обдукцији леша пок. МИЛИЋ МИЉАНЕ из Сурдулице.

Обдукција се врши на основу захтева Општинског суда у Сурдулици, ист. судија М. Тодоров

Обдуцент: Др Горан Илић
Записничар: Д. Стаменковић
Обдукцији леша присуствују:
Започето у 15,00 часова.

При утврђивању идентитета леша установљени су следећи подаци:

Презиме и име: Милић Миљана
Име оца: Александар
Место и година рођења: Сурдулица 1984. год.
Место пребивалишта: Сурдулица
Занимање: ученица
Дан и час смрти: 27. 4. 1999. године у 12,30 ч.

Подаци добијени од родбине и истражних органа из којих произилази да је сада пок. Милић Миљана страдала приликом бомбардовања Сурдулице од стране НАТО пакта дана 27. 4. 1999. године у 12. 30 ч. Није боловала, добро видела и чула.

НАЛАЗ

Са лешних остатака женске особе, означених бројем 10, скинуте дубоке ципеле црне боје, на пергање, тзв. „Мартинке“ бр. 39, марке „Adventure“, кратке теget памучне чарапе са шаром у облику „Душка Дугоушка“ сиве боје. Платнене панталоне тамно зелене боје, на више места раскидане, у виду дроњавих остатака, а испод тога тамно зелени дебелу унихол, такође вишеструко поцепан и беле памучне женске гаћице. Уз леш присутни и дроњави остаци блузе црно беле боје.

Глава је потпуно здробљена, присутан део десне половине носа, већи део леве и мањи део десне ушне шкољке. На остацима ткива поглавине коса тамно кестењаста, права, дужине 60 мм. Готово све кости лица и лобање недостају.

Горњи део трупа здробљен, потпуно недостаје десна рука, највећи део кичменог стуба, највећи део ребара, присутан само део леве подлактице непосредно изнад здробљене леве шаке на којој се распознају палац, кажипрст и домали прст.

Грудни кош здробљен, грудни органи у потпуности недостају.

Трбушна дупља здробљена, присутан део прева са обичним цревним садржајем, материца величине кокошијег јајета, јајници одговарајуће величине и грађе.

Вишеструко су преломљене карличне кости, обе бутне кости, кости обе подколенице и оба стопала. Дужина бутне кости износи око 40 цм.

ПАТОЛОШКОАНАТОМСКА ДИЈАГНОЗА

Mors violenta. Destructio et detractio capitis et corporis. Destructio organorum omnium. Vulnere explosiva massiva.

ПРЕВОД: Насилна смрт. Раскиданост и раскомаданост главе и тела. Раскиданост свих органа. Јакостепене експлозивне ране.

ПАТОЛОШКОХИСТОЛОШКИ НАЛАЗ

Destructio cum haemorrhagiam recentem organorum omnium (раскиданост са свежим крварењима у свим органима).

ЗАКЉУЧАК

I. На основу предочених околности случаја и извршеног прегледа делова леша, са сигурношћу се може закључити да је смрт насилна и да је наступила непосредно услед масивног разорења свих органа.

II. Све споља и унутра описане повреде нанете су дејством распрскавајућег експлозивног средства.

III. На основу утврђеног налаза и показивања делова очуване обуће и одеће стрицу Милићу Славку, несумњиво се утврђује да су лешни делови припадали сала пок. Милић Миљани из Сурдулице рођеној 1984. године.

ЛЕКАР ВЕШТАК

Др Горан Илић

ДИРЕКТОР

Проф. др Вујадин Оташевић

ОБДУКЦИОНИ ЗАПИСНИК

Састављен дана 28.4. 1999. при прегледу и обдукцији леша пок. МИЛИЋ СТАМЕНКА из Сурдулице.

Обдукција се врши на основу захтева Општинског суда у Сурдулици; ист. судија М. Тодоров

Обдуцент: Др Горан Илић
Записничар: Д. Стаменковић
Обдукцији леша присуствују:
Започето у 16,00 часова.

При утврђивању идентитета леша установљени су следећи подаци:

Презиме и име: Милић Стаменка
Име оца:
Место и година рођења: Власина Округлица, 1933. год.
Место пребивалишта: Сурдулица
Занимање: домаћица
Дан и час смрти: 27. 4. 1999. године у 12,30 ч.

Подаци добијени од родбине и истражних органа из којих произилази да је сада пок. Милић Стаменка страдала приликом бомбардовања Сурдулице од стране НАТО пакта 27. 4. 1999. године у 12,30 ч. Није боловала.

НАЈАЗ

Са лешних остатака женске особе, означеним бројем 11. скинут ручно плетени, жућкасти вунени прслук, затим још један прслук вунени тегет боје, на закопчавање, затим зелени синтетички џемпер марке „Serbest” дугих рукава, затим жуто зелена мајица па комбинезон боје кајеије и бели брусхалтер. Са доњег дела тела скинути остаци тегет сукње са поставом, на чијој унутрашњој страни уз горњи руб пише „Superfine worsted made in Europe”. Испод тога скинут пуни унихон браон боје и беле памучне гаћице.

Уз леш нађене две марамице, у једној новчаница од 100 ДМ а у другој 6 новчаница од 100 ДМ и 3 од 50 ДМ, у деловима леша нађен ланчић од жутог метала са привеском у виду шуцљег крста и још три дела ланчића која су нешто дебља од претходног.

Глава здробљена, присутан део поглавине са косом кестењасте боје и јако проседом, таласастом, дужине 60 мм.

У здробљеном делу трупа присутан део плућа и срца, на пресеку крвљу прожет.

У здробљеној трбушној дупљи присутан део црева, са обичним цревним садржајем, материца и јајници одговарајуће величине и грађе, мокраћна бешика без садржаја.

Лева рука и кичмени стуб до крсног предела недостају, од десне руке присутан део коже и мишића око десне шаке и део десне шаке и то плац и парче кажи-прста. Преломљене карличне кости, вишеструки преломи десне бутне кости за коју се кожном траком држи део десне подколенице и стопала, присутан само део леве бутине у горњој трећини, патрљи ткива леве подколенице а лево стопало недостаје. Десна голењача грубо мерене дужине око 32 cm.

ПАТОЛОШКОАНАТОМСКА ДИЈАГНОЗА

Mors violenta. Destructio et detractio capitis et corporis. Destructio organorum omnium. Vulnere explosiva massiva.

ПРЕВОД: Насилна смрт. Раскиданост и раскомаданост главе и тела. Раскиданост свих органа. Јакостепене експлозивне ране.

ПАТОЛОШКОХИСТОЛОШКИ НАЛАЗ

Destructio cum haemorrhagiam recentem organorum omnium. (раскиданост са свежим крварењима у свим органима.)

ЗАКЉУЧАК

I. На основу предочених околности случаја и извршеног прегледа делова леша, са сигурношћу се може закључити да је смрт насилна и да је наступила непосредно услед масивног разорења свих органа.

II. Све споља и унутра описане повреде нанете су дејством распрскавајућег експлозивног средства.

III. На основу утврђеног налаза и показивања делова очуване одеће и накита рођаку Милић Славку, несумњиво се утврђује да су лешни делови припалади сада пок. Милић Стаменки из Сурдулице рођеној 1933. године.

ЛЕКАР ВЕШТАК

Др Горан Илић

ДИРЕКТОР

Проф. др Вујадин Оташевић

ЗАПИСНИК О САСЛУШАЊУ СВЕДОКА ОШТЕЋЕНОГ

састављен дана 12. маја 1999. године пред истражним судијом Окружног суда у Врању.

Истражни судија
Славољуб Михајловић

Оштећени сведок
Петковић Стојанче

Записничар
Стојан Миленковић

Започето у сати

Сведок је опоменут да је дужан да говори истину и да не сме ништа прећутати, упозорен је на последице давања лажног исказа, као и да није дужан да одговара на поједина питања, ако је вероватно да би тиме изложио себе или свог блиског сродника тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу (члан 229. ЗКП), па на општа питања сведок даје одговоре:

1) Име и презиме:	Петковић Стојанче
2) Име оца:	Мирко
3) Занимање:	пензионер
4) Бораиште:	Сурдулица, Дринске дивизије бр. 14
5) Место рођења:	с. Гор. Романовце
6) Година рођења:	1938.
7) Однос са окривљеним
и оштећеним:	несродан

За овим сведок о самом предмету износи следеће:

Власник сам куће у ул. Дринске дивизије бр. 14. у Сурдулици. Иста се састоји од подрума, приземља и спрата. Иста је завршена у потпуности још пре 6 година и била је усељена и на приземљу и на спрату. Мој син и снаха са децом живели су у приземљу а ја и супруга на спрату.

У близини моје куће је кућа суседа Војислава Милића у ул. Змај Јовиној а не знам број. Ради се о новосаграђеној кући. Ова кућа мог комшије је била најбезбеднија за склањање од бомбардовања, јер је направљена пре 3 године а грађена је по најсавременијим методама градње и најбезбеднија кућа је била у овој околини. Састоји се од два потпуно укопана подрума, приземља, спрата и поткровља. Због свега овога и за све време овог НАТО бомбардовања, сви из комшилука смо се управо склањали у кућу – подруму куће Милић Војислава.

У уторак дана 27. 4. 1999. године у преподневним сатима Сурдулицу су надлетали НАТО авиони и био је дат знак ваздушне опасности, па смо се сви ми из комшилука склонили у подруму ове куће, па је било нас десеторо који смо се склонили у овај подрум. Ушли смо у подрум куће Милића негде око 11,00 сати, и били унутра и то: син Милић Војислава, Александар Милић, и његова супруга Весна, потом супруга Војислава, Милић Стаменка и његови унучићи Миљана, Владица и Милан, а такође је ту била и комшиница Рашић Станица, а такође и ја.

Негде око 11,00 сати дошло је до снажне експлозије од бачене бомбе из авиона, а на кућу Војислава. У моменту ове експлозије власник куће Милић Војислав је био неким послом отишао ван своје куће на удаљености од око стотинак метара.

Тих дана био је кући дошао и мој син који је био мобилисан, па је тога дана требало да се врати у своју јединицу, али како аутобус није дошао, он се задржао кући до доласка наредног аутобуса, те су кући код мене остали мој син Петковић Стаменко и супруга Петковић Косовка. У означено време око 11,10 часова ја сам био близу куће Анђелковић Милорада, односно у самој кући и управо док сам био код њега чуо сам прву детонацију, али не знам где је бачена бомба. Међутим, од ове детонације отворила су се врата на кући и пољомидла се стакла на прозорима од куће. Милорад ми је скренуо пажњу да се не мичем, али сам ја ипак изашао на улицу, па када сам видео сина испред моје куће рекао му да се склоне, те су они то учинили склонивши се испод плоче од гараже. Након овога сам чуо звук, јак звук авиона, па сам због тога потрчао у подрум куће Војислава Милића. Када сам ушао у његов први подрум, у његов други подрум су се већ били сместили лица које сам напред набројао. Када сам намеравао да уђем у други подрум, где су били ови ушли и када сам почео да улазим у тај подрум поново се чула друга детонација на самој кући Војислава. Ова детонација, односно за првом чула се и друга детонација на кући Војислава, па ме је ова експлозија бацила на леву страну зида. Иако сам бачен, ипак сам остао при свести и ставио сам руке на уста, како ми прашина не би улазила у уста, јер се створио облик од дима и прашине. Када сам се прибрао после друге експлозије, позвао сам ове из овог другог подрума, али ми се није нико одазивао, а ја нисам видеошта се је догодило, али сам видео да је плоча пала у том делу подрума. У међувремену је дотрчао Војислав и питао ме да ли сам жив – то сам му потврдио, а када ме је питао за његове који су били унутра, рекао сам му да сам их позивао, али да ми се нико није одазивао из подрума. Пре доласка Војислава чуо сам како падају блокови, а видео сам и плочу изнад себе како се спушта наниже и иде према мени, та плоча која је већ пала доле прикљештила ми је десну ногу и потколеницу.

Гледао сам како се и други крај плоче спушта према мени. Гвожђе је почело да се истеже, а потом је све стало.

После Војислава на место догађаја дошао је мој син Петковић Стаменко, па ми је помогао и ослободио ме је, наиме, мене су ослобађали читава два сата и тек негде око 13,00 часова ја сам извучен из подрума. Након овога дошле су спасилачке екипе.

Према томе, у овом гранатирању авионима НАТО алијансе, у потпуности је срушена кућа комшије Милић Војислава до темеља. Ја сам при овој несрећи задобио повреде и то у виду потколенице десне ноге на два места, повреду главе у виду посекотине са леве стране, те је рана обрађена у Дому здравља у Сурдулици. Осим тога, не могу да исправим прсте на левој нози а такође осећам болове и у пределу кичме, па се о овим мојим повредама ближе може изјаснити ортопед који ме је лечио.

Сви остали који су били у подруму и то деветоро лица сви су погинули, тек сам остао жив само ја, а од породице Милић Војислава остао је само он, који стицајем околности није био у подруму са осталим члановима своје породице.

Ја сам након задобијених повреда одмах доведен у Дом здравља у Сурдулици а потом на Ортопедско одељење Здравственог центра у Врању, тако да не знам стање моје куће. Међутим, када је долазио мој син Стаменко у посету код мене, рекао ми је да је излазила комисија и прегледала све оштећене и порушене објекте

и да је рекла да је моја кућа неупотребљива за становање, а да су срушени и помоћни објекти које сам имао у дворишту поред куће. Моја кућа је удаљена свега 15-так метара од куће Милић Војислава, па претпостављам да је она заиста сасвим оштећена и као таква неупотребљива за становање након ових експлозија и детонација.

Син ми је рекао да је са зидова на горњем спрату сломљена и разбацана сва ламперија, да је поломљен сав цреп на кући, потом поломљена прозорска стакла и штокови избијени и поломљени.

На све ове околности надам се да су саслушани чланови моје породице.

Друго немам шта да изјавим у вези са овим случајем.

Записник је гласно диктиран и мој је исказ тачно забележен што потврђујем својим потписом.

Записничар,
(потпис)

Оверавају:

Сведок-оштећени
(потпис)

Истражни судија,
(потпис)

Слика 11 Бомбардована Подримска улица у Призрену где је срушено педесетак кућа лица ромске националности. Погинуло је 4, а тешко повређено 20 лица, дана 28. 04. 1999. године

Слика 12 Место удара пројектила у кућу, ул. Подримска 66, власништво Зуљфури Дрени, где су погинула четири лица: Зуљфури Ћуља (1974), Зуљфури Бећир (1985), Зуљфури Касандра (1996) и Зуљфури Максум (1977), дана 28. 04. 1999. године

Слика 13 Изношење леша труднице Зуљфури Ђуље (1974) из рушевина Подримске улице бр. 66 у Призрену, дана 28. 04. 1999. године

Слика 14 Ноге затрпаног детета Зуљфури Касандре, старе 3 године, у рушевинама куће, ул. Подримска бр. 66 – Призрен, дана 28. 04. 1999. године

Слика 15 Срушене куће у ул. Подримска бр. 31 и 33, власништво Гаши Масара и Гаши Рамадана у Призрену, дана 28. 04. 1999. године

Слика 16 Срушене куће у Подримској бр. 68 и 70, власништво Чавалари Мурата и Корпаки Ахмета из Призрена, дана 28. 04. 1999. године

Слика 17 Бомбардовано село Јабланица – Призрен дана 01. 05. 1999. године где су два лица погинула, а 16 тешко повређена. Потпуно је срушено двадесетак, а оштећено око педесет кућа већином припадника муслиманске националности.

Слика 18 Потпуно срушене куће породице Мурати из села Јабланица где су погинули Мурати Ахмет (рођ. 1911) и Мурати Аземина (рођ. 1961), дана 01. 05. 1999. године

Слика 19 Вађење из рушевина погинулог Мурати Ахмета из села Јабланица – Призрен

Слика 20 Оштећена џамија у селу Јабланица – Призрен дана 01. 05. 1999. године

Слика 21 Бомбардовано насеље Кула у Призрену где је погинуло 7, а тешко повређено 15 лица, већином албанске националности. Срушено је и оштећено око 50 кућа, дана 01. 05. 1999. године

Слика 22 Место удара пројектила у Улици Аљи Тарамбаба у Призрену дана 01. 05. 1999. године

Слика 23 Тотално уништене четири куће домаћинства Бериша где је погинуло 4, а тешко повређено 7 чланова породице Бериша

Слика 24 Припадници војске, полиције и цивилне заштите извлаче повређене из рушевина куће породице Бериша

Слика 25 Спасавање повређене жене из рушевина куће Бериша Мете из Призрена дана 01. 05. 1999. године

Слика 26 Настрадао дете пронађено у једној од срушених кућа у насељу Кула у Призрену дана 01. 05. 1999. године

Слика 27 Леш неидентификованог лица настрадалог од гелера приликом бомбардовања насеља Кула у Призрену дана 01. 05. 1999. године

Слика 28 Бомбардована фабрика лековитог биља ДД „Шар производи“ у Драгашу – Призрен дана 02. 05. 1999. године

ЗАПИСНИК

о обдукцији сада пок. Крунић Милке, рођ. из Јасеница. Обдукција урађена 19. 05. 1999. године у просектури болнице Ваљева, а по налогу судије Окружног суда у Ваљеву Обрадовић Драгана

Обдуценти
Др Љиљана Вујић
Др Весна Крстевски

Помоћник обдуцента
Танасић Томислав

СПОЉАШЊИ НАЛАЗ

1. Леш женске особе дужине 165 cm, старосне доби око 70 год. Костура и мишића средње развијених, ухрањености добре. Мртвачка укоченост добро изражена у свим зглобовима. Мртвачке мрље изражене у задњим партијама тела појединачне и сливене тамно љубичасте боје. Кожа је бледо сивкасте боје.

2. Коса проседе дужине 30 cm. Очни капци затворени. Везнице глатке мало-крвне. Рожњаче лако замућене. Дужице жуто-смеђе боје. Зенице кружне пречника 4 mm. Уснице недостају, следи опис у тачки 3. Врат ваљкаст ограничено покретан. Грудни кош ваљкаст симетричан. Дојке женског типа. Трбух изнад равни грудног коша. Косматост полног предела женског типа.

3. У централном делу чела присутан дефект коже и поткожног ткива промера 3x2,5 cm. Дно дефекта чини кост. Ивице дефекта су ископане и крвљу подливане. На 1 cm од наведеног дефекта ка носу присутан други дефект истих особина промера 1x0,5 cm. У корену носа присутан дефект коже и поткожног ткива промера 2x1 cm, дно је кост, ивице дефекта ископане и крвљу подливане. У централном делу носне преграде присутна рана неправилног облика уздужно постављена промера 1,5x1 cm. Канал ране продире у носну шупљину при чему је ткиво носне преграде фрагментовано. На врху носа присутан хематом 1x1 cm. Горње и доње уснице ископане крвљу подливане. Испод десне обрве и то спољашње половине присутна попречно постављена рана дужине око 1,8 cm чије дно чини меко ткиво а ивице су јој крвљу подливане. Унутрашње две трећине десног очног капка су ископане и делом недостају. На кожи десне половине лица присутне бројне тачкасте мрљасте и цртасте промене тамно црвене боје сасушених и лишених наткожица од којих је промер највеће 1,8x1 cm. Од спољашњег угла доње вилице леве половине присутна рана промера 5x1 cm која се пружа нагоре и пут унутра. Дно ране чине комплетно преломљене кости лица а ивице су јој ископане и крвљу подливане. Садржај ране чини коагулисана крв, комадићи ткива, земље, комадићи стакла и ситни комадићи металних особина, а величине до зрна пшенице. Од спољашњег угла усана лево пут нагоре и унутра полази рана неправилног облика која обухвата целе две доње трећине леве половине носног крила, ивице ране су ископане крвљу подливане а садржај чине комадићи ткива, фрагментовано коштано ткиво порекла костију горње вилице, лица и носа. Средња трећина ушне шкољке левог уха недостаје. Остатак ушне шкољке је ископан и крвљу подливан на 2 cm од припоја ушне шкољке левог уха присутна рана паралелна са припојем исте а која се пружа пут на горе а унутра у космат део главе. Промер наведене ране је 8x3 cm, дно јој чини кост, а ивице су ископане и крвљу подливане. Дно задње наведене ране као што је речено кост која садржи неколико комплетних прелома са дислокацијама. Из ране штрче фрагменти коштаног ткива. Горе је изостављено да на левој половини чела тј. кожи постоји осам комплетних дефеката, чија дна чини кост. Највећи промер зад-

ње наведених дефеката коже и поткоже је 1,5x1 cm. На граници чела и косматог дела главе лево уз средишњу линију присутан комплетан дефект коже и поткоже промера 3x1 cm. Дно дефекта чини кост. Поред наведеног дефекта присутна су још 4 дефекта коже и поткоже косматог дела главе леве половине теменог дела истих особина као прво наведено мањих димензија. Глава је у целини деформисана запрљана наслагама земље, песка, шљунка, комадићима стакла и метала. У пределу леве половине врата и то корена присутна рана промера око 5x4,5 cm. Ивице ране су ископане и крвљу подливене. Од улазног отвора ране полази канал који се пружа надоле и укосе у грудну дупљу и чија је дужина 15,5 cm. Садржај канала је коагулисана крв, ископана ткива и страни предмети типа песка, комадића стакла, металних предмета, величине зрна грашка. Уз наведену рану на одстојању на 1 cm пут упоље присутна друга, промера 3x1 cm. Особине ране су исте као претходно наведене с тим што дно чини меко ткиво, тј. дубина јој је 1 cm. На 0,5 cm од друге наведене ране идући пут упоље присутна још једна рана истих особина као друга наведена тј. са дном у меким ткивима, дубине око 1 cm и приближно истих димензија. На грудном кошу, тј. на кожи обострано присутни бројни мрљави крвни подливи и промене тамно црвене боје, сасушене и лишених наткожица. Распоред наведених промера је неправилан а с обзиром на бројност њихова тачна локација се не одређује. У пределу леве дојке и то у пределу горњег спољашњег квадранта присутно 5 рана међусобно раздвојених. Промер највеће ране је 5x3,5 cm, дно свих рана чини ткиво дојке а ивице истих су ископане и крвљу подливене. Уз ареолу брадавице исте дојке присутна рана постављена са унутрашње стране унутрашњег доњег квадранта промера 2x1 cm. Њене особине су исте као претходно наведених рана. У пределу доњег унутрашњег квадранта десне дојке присутне су две огуљотине коже промера веће 3x0,7 cm. На 10 cm изнад левог кука присутна рана промера 4x2 cm чије су ивице ископане и крвљу подливене а дно чини ископано мишићно ткиво. Непосредно изнад наведене, присутне су још две ране истих особина а мањих димензија. На спољашњој страни коже надлактице леве руке и унутрашњој страни подлактице исте присутне су бројне појединачне и међусобно повезане промене тамно црвене боје сасушене и лишене наткожице. На врху десног рамена присутан хематом промера 4,5x2,3 cm. На подлактици десне руке у пределу доње трећине присутне три ране неправилног облика ископаних ивица крвљу подливених. Промер највеће је 3,5x2 cm. Из свих штрче ископани крвни судови, нерви и мишићно нервно ткиво. Изнад колена десне ноге 2 cm присутна рана промера 2x0,5 cm. Ивице ране су ископане крвљу подливене а дно чини ископано мишићно ткиво у пределу скочног зглоба исте ноге присутан хематом промера око 3,5x3,5 cm на натколеницама обе ноге присутни обострано хематоми на удаљености од препонских јама на око 8 cm.

4. На себи је имала сиву штофану сукњу. Мајицу црвену са кратким рукавима, кратке мушке чарапе и шарену мараму око врата везану у чвор.

5. У спољашњим отворима носа и уста налази се земља, прашина, комадићи стакла и метала. У отворима спољашним ушију, полном отвору и чмару нема страног садржаја.

6. Сем описаних, споља на лешу нема других промена нити повреда.

УНУТРАШЊИ НАЛАЗ

7. Ткиво поглавине садржи дефекте наведене у тачки 3, а у потиљачном делу тј. на граници са теменом хематом промера 8x5 cm. Кров лобање садржи бројне

комплетне преломе леве половине са спонтаним одвајањем преломљених фрагмената од којих су три утиснута у ткиво мозга тј. левог теменог режња. Тврда мозданица је у пределу коштаних прелома искидана а ван њих је седефаста и многокрвна. Мозак је прошараних вијуга и сужених бразда. Силвијеве јаме без страног садржаја. Меке мозданице су у пределу теменог режња леве половине мозга крвљу подливене и искидане а ткиво истог режња мозга разорено. Страна тела нису нађена. Ткиво малог мозга, мозданог стабла продужено и кичмене мождине повећане влажности и малокрвно. Артерија на основици мозга смањене растегљивости зида са тачкастим и мрљастим сиво жућкастим задебљањима, присеницама. Мождане коморе су без страног садржаја глатких и малокрвних постава. У душљама чеоне, ситасте и клинасте кости налази се мала количина течне тамно црвене крви, а у бубним душљама нема страног садржаја. На костима базе лобање присутни су бројни комплетни преломи неправилног облика са дислокацијама а исти су израженији лево.

8. Језик смењен у усној дупљи запријан песком и блатом. У једњаку нема страног садржаја, слузокожа глатка и малокрвна у душнику и главним душницама, присутна мала количина течне тамно црвене крви из које се издвајају страна тела особине песка. Лимфне жлезде испод рачве трахеје величине зрна пасуља мрко пребојене. Режњеве штитне жлезде одговарајуће величине и јасне грађе на пресеку. Вилача је замењена масним ткивом. Језична кост и штитна хрскавица су целе.

9. Обе грудне душље садрже по око 300 мл делом течне тамно црвене крви а делом коагулисане. Оба плућна крила су целим површинама срасла са поребрицом, осрчницим и пречагом. Плућнице са остацима срашћене су у пределу горњег режња левог плућног крила, искидане и крвљу подливене, као и у пределу горњег и доњег режња десног плућног крила. Ткиво горњег режња левог плућног крила у пределу врха је већим делом разорено. На пресеку оба плућна крила се на притисак и спонтано слива крвав пенушави садржај.

10. Срчана кеса без страног садржаја. Осрчница и насрчница средњекрвне, глатке. Усрчница глатка и провидна. Артеријска и венска ушћа пролазна са танким и склопивим залисцима. Дебљина зида десне коморе је 5 мм а леве 15 мм. Срчани мишић јасне грађе средње крвав. Ушћа веначних артерија пролазна а веначне артерије као и аорта растегљивог зида и глатке приснице. Овални отвор је затворен.

11. Трбушна душља је без страног садржаја. Зидна дробна трбушница глатка и средње крвна. Слезина је слободна, лако наборане чауре и јасне грађе на пресеку. Јетра је слободна, глатке чауре, заобљених ивица и жућкасте боје на пресеку. У жучној кеси се налази око 4 цм жучи, слузокожа је сомотаста и жучним бојама пребојена. Гуштерача је одговарајуће величине делом масно измењена. Надбубрежне жлезде одговарајуће величине јасне грађе на пресеку. Бубрези чврсти, лако скидљивих чаура глатке површине и средњекрвни. На пресеку им је грађа јасна а слузокожа бубрежних карлица глатка и средњекрвна.

12. У завршном делу дебелог црева налази се већа количина човечије погани, слузокожа је глатка и средњекрвна. У мокраћној бешици присутно око 100 мл бистре мокраће, слузокожа средњекрвна са обично израженим наборима. Унутрашњи полни органи одговарајућих особина за старосну доб.

13. У желуцу присутно око 300 цм кашастиг садржаја, сивкасте боје у коме се виде делови несварене хране, слузокожа је са обично израженим наборима многокрвна. Црвуљак је слободан, дужине 11 цм. У танком и дебелом цреву обичан цревни садржај, слузокожа је глатка и средњекрвна.

14. Лева кључна кост садржи комплетан прелом на средини са дислокацијом и фрагментацијом преломљених површина. Прво ребро леве половине грудног коша садржи комплетан прелом на 5,5 цм од припоја за грудну кост. Друго ребро на 8,5 цм, треће на 5 цм, четврто на 3,2 цм, пето на 3 цм, седмо на 2 цм, осмо, девето и десето на 6 цм. Сви преломи ребара припадају левој половини грудног коша. Комплетни су и одстојања се односе на припоје за грудну кост. Ребра десне половине грудног коша садрже комплетне преломе чија ће се одстојања мерити у даљем тексту у односу на припој за грудну кост: друго ребро на 3 цм, треће на 6 цм, четврто на 6,5 цм и на 4,5 цм. Шести грудни пршљен садржи комплетан прелом тела. Ивице преломљених површина су неравне и заvlaчењем пинцете између се налазе дељићи величине зрна пшенице металних особина. Остале кости трупа и удова не садрже преломе. Преломи костију лица наведених у тачки 3, при чему треба још додати да су све кости леве половине лица комплетно преломљене а без оштећења коже сем наведених делова. Пре обдукције и у току саме су направљени фото снимци повреда.

ЗАКЉУЧАК

Смрт је насилна. Настала је услед масивног разарања možданог ткива (великог мозга), прекида континуитета кичмене мождине и услед масивног спољашњег искрваљења. Оштећење ткива великог мозга је последица комплетног прелома кости лобање са утискивањем фрагмената истих. Прекид континуитета кичмене мождине је последица комплетног прелома 6-ог грудног пршљења. Искрваљење је последица оштећења великих крвних судова врата. Преломи костију, прелом кичменог пршљења и оштећења тј. кидане великих крвних судова врата су последица солд бласта, који настаје као последица експлозије при бомбардовању.

Др Весна Крстевски

Др Љиљана Вујић

М.П.

Тачан препис-фотокопија верно оригиналу
тврди и оверава
Истражни судија
Драган Обрадовић
(потпис)

ЗАПИСНИК О САСЛУШАЊУ СВЕДОКА

састављен дана 26. 05. 1999. године пред истражним судијом Окружног суда у Ваљевоу у кривичном поступку хитне истражне радње поводом бомбардовања села Јасенице од стране НАТО снага 18. 05. 1999.

Истражни судија
Драган Обрадовић

Сведок
Крунић Милета – оштећени

Записничар
Светлана Милутиновић

Саслушању сведока присуствују и:

јавни тужилац

окривљени

бранилац

Започето у 11,05 часова.

Сведок је опоменут да је дужан да говори истину и да не сме ништа прећутати, упозорен је на последице давања лажног исказа, као и да није дужан да одговара на поједина питања, ако је вероватно да би тиме изложио себе или свог блиског сродника тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу, па на општа питања сведок даје одговоре:

1) Име и презиме:	Крунић Милета
2) Име оца:	Драгиша
3) Занимање:	земљорадник
4) Боравиште:	Јасеница
5) Место рођења:	Јасеница
6) Година рођења:	22. 02. 1937. г.
7) Однос са окривљеним и оштећеним	

За овим сведок о самом предмету износи следеће:

Сведок је упозорен у смислу чл. 231. и 229. ЗКП, па за овим даје

ИЗЈАВУ

Ја сам до 18. маја 1999. године живео у свом породичном домаћинству у селу Јасеница код Ваљева са супругом, сада пок. Милком и сином Мирољубом.

У нашем породичном домаћинству имали смо приземну породичну кућу која је била сачињена од следећих одељења: ошаклија, сала за ручавање, дневна соба са кухињом и нишом, предсобље, соба, спајз и купатило. Кућа је била димензија 16x8 м. У дворишту смо имали од објеката дрвену магазу, чардак и шупу под једним кро-

вом хлебну фуруну. То је све било у једном делу дворишта, а у другом делу дворишта близу куће били су једна зидана радионица и зидана штала под истим кровом са том радионицом. Кућевни плац је био површине око 32 ара.

Дана 18. маја 1999. године ја сам био пре подне са сином у Ваљеву и вратили смо се негде око подне кући. Сада пок. супруга нам је спремила да нешто поједемо и после тога свако од нас троје је требало да ради свој посао. Ја сам изашао из куће и знам да сам чуо знак за ваздушну опасност. То је било нешто после 12,40 часова.

Када сам изашао из куће видео сам на небу нешто као бела светлост - у облику фудбалске лопте. Чуо сам зујање авиона али га нисам видео. Погледао сам у правцу те фудбалске лопте која је ишла са неба и оценио сам да иде према нашој кући, па сам повикао супрузи и сину да беже и ја лично сам потрчао у други део дворишта према штали.

У дотадашњем току бомбардовања наше село никада није било мета, па због тога моја супруга и син нису пошди толико брзо из куће. Знам да је син први изашао и мислим да је и он видео ту лопту која се приближавала нашој кући са неба, па је потрчао и стигао до мале капијице испред куће према горњем делу дворишта, а то је око 5 метара далеко од куће. Пок. супруга је успела да изађе из куће и била је на степенику када је дошло до удара пројектила у нашу кућу, а у том моменту ја сам био у закљону између штале и радионице неких десетак метара далеко од њих.

Пошто је пројектил ударио у нашу кућу, моја жена је погинула на лицу места испред куће од ударца бетонске греде у главу. Ја сам пришао и то видео а потом сам отишао до сина који је у међувремену отпузао према горњем делу дворишта до једног дрвета јабуке. У први мах ми је рекао да му је добро, али сам ја видео да га боде ноге и пипнуо сам му ноге и видео да су хладне. Због тога сам тражио хитну помоћ из комшилука и они су заиста и дошли брзо и мог сина превезли у Ургентни центар у Ваљеву, где се и данас налази на лечењу јер има прелом десне ноге.

Што се моје супруге тиче она је била делимично затрпана у рушевинама куће па су ми у њеном извлачењу помогле комшије, а међу њима је био и Владан Крунић из Јасенице. Ја сам видео код ње повреду на глави а не знам да ли је имала других повреда.

Знам да смо успели да је извучемо из рушевина и после тога је она пребачена у Ургентни центар у Ваљеву по налогу истражног судије ради вршења обдукције.

Ја знам да је после пада пројектила на нашу кућу, кућа срушена до темеља и знам да је дошло до једног мањег пожара али не знам шта је узрок пожара да ли дејство пројектила или је експлодирао телевизор у боји који смо имали. Углавном на лице места су долазили и ватрогасци који су брзо угасили пожар.

У овој незгоди односно у овом догађају ја сам поред тога што сам остао без жене, остао и без куће коју смо кућили током трајања нашег брака од 1959. године. У кући чије рушевине је видео истражни судија је остало буквално све што смо имали и од беле технике - фрижидер, електрични шпорет, шпорет на дрва, судопера, четири кревета у собама, један телевизор у боји немачки, али ја не знам марку, један црно бели телевизор, комплетно купатило у коме су били бојлер, када и WC шоља, столови и то велики у одаклији, сто за госте и столице, ормари. Имао сам комплетно покућство: постељину, сервисе за ручавање, три комада, есцајг, затим уништена је и машина за шивење, радио и касетофон, уисивач, замрзивач. Уништена је комплетна гардероба и моје пок. супруге и мог сина и моја гардероба, теписи, лустери, завесе, а у којој количини ја то не бих знао да кажем јер је то ипак више знала покојна ми жена.

ЗАПИСНИК О САСЛУШАЊУ СВЕДОКА

састављен дана 26. 05. 1999. године пред истражним судијом Окружног суда у Ваљевоу у кривичном поступку хитне истражне радње поводом бомбардовања села Јасенице од стране НАТО снага 18. 05. 1999.

Истражни судија
Драган Обрадовић

Сведок
Крунић Милета – оштећени

Записничар
Светлана Милутиновић

Саслушању сведока присуствују и:

јавни тужилац

окривљени

бранилац

Започето у 11,05 часова.

Сведок је опоменут да је дужан да говори истину и да не сме ништа прећутати, упозорен је на последице давања лажног исказа, као и да није дужан да одговара на поједина питања, ако је вероватно да би тиме изложио себе или свог блиског сродника тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу, па на општа питања сведок даје одговоре:

1) Име и презиме:	Крунић Милета
2) Име оца:	Драгица
3) Занимање:	земљорадник
4) Боравиште:	Јасеница
5) Место рођења:	Јасеница
6) Година рођења:	22. 02. 1937. г.
7) Однос са окривљеним и оштећеним	

За овим сведок о самом предмету износи следеће:

Сведок је упозорен у смислу чл. 231. и 229. ЗКП, па за овим даје

ИЗЈАВУ

Ја сам до 18. маја 1999. године живео у свом породичном домаћинству у селу Јасеница код Ваљева са супругом, сада пок. Милком и сином Мирољубом.

У нашем породичном домаћинству имали смо приземну породичну кућу која је била сачињена од следећих одељења: ошаклија, сала за ручавање, дневна соба са кухињом и нишом, предсобље, соба, спајз и купатило. Кућа је била димензија 16x8 м. У дворишту смо имали од објеката дрвену магазу, чардак и шупу под једним кро-

вом хлебну фуруну. То је све било у једном делу дворишта, а у другом делу дворишта близу куће били су једна зидана радионица и зидана штала под истим кровом са том радионицом. Кућевни план је био површине око 32 ара.

Дана 18. маја 1999. године ја сам био пре подне са сином у Ваљеву и вратили смо се негде око подне кући. Сада пок. супруга нам је спремила да нешто поједемо и после тога свако од нас троје је требало да ради свој посао. Ја сам изашао из куће и знам да сам чуо знак за ваздушну опасност. То је било нешто после 12,40 часова.

Када сам изашао из куће видео сам на небу нешто као бела светлост - у облику фудбалске лопте. Чуо сам зујање авиона али га нисам видео. Погледао сам у правцу те фудбалске лопте која је ишла са неба и оценио сам да иле према нашој кући, па сам повикао супрузи и сину да беже и ја лично сам потрчао у други део дворишта према штали.

У дотадашњем току бомбардовања наше село никада није било мета, па због тога моја супруга и син нису пошли толико брзо из куће. Знам да је син први изашао и мислим да је и он видео ту лопту која се приближавала нашој кући са неба, па је потрчао и стигао до мале капијице испред куће према горњем делу дворишта, а то је око 5 метара далеко од куће. Пок. супруга је успела да изађе из куће и била је на степенику када је дошло до удара пројектила у нашу кућу, а у том моменту ја сам био у заклону између штале и радионице неких десетак метара далеко од њих.

Пошто је пројектил ударио у нашу кућу, моја жена је погинула на лицу места испред куће од ударца бетонске греде у главу. Ја сам пришао и то видео а потом сам отишао до сина који је у међувремену отпузао према горњем делу дворишта до једног дрвета јабуке. У први мах ми је рекао да му је добро, али сам ја видео да га боле ноге и пипнуо сам му ноге и видео да су хладне. Због тога сам тражио хитну помоћ из комшилука и они су заиста и дошли брзо и мог сина превезли у Ургентни центар у Ваљево, где се и данас налази на лечењу јер има прелом десне ноге.

Што се моје супруге тиче она је била делимично затрпана у рушевинама куће па су ми у њеном извлачењу помогле комшије, а међу њима је био и Владан Крунић из Јасенице. Ја сам видео код ње повреду на глави а не знам да ли је имала других повреда.

Знам да смо успели да је извучемо из рушевина и после тога је она пребачена у Ургентни центар у Ваљеву по налогу истражног судије ради вршења обдукције.

Ја знам да је после пада пројектила на нашу кућу, кућа срушена до темеља и знам да је дошло до једног мањег пожара али не знам шта је узрок пожара да ли дејство пројектила или је експлодирало телевизор у боји који смо имали. Углавном на лице места су долазили и ватрогасци који су брзо угасили пожар.

У овој незгоди односно у овом догађају ја сам поред тога што сам остао без жене, остао и без куће коју смо кућили током трајања нашег брака од 1959. године. У кући чије рушевине је видео истражни судија је остало буквално све што смо имали и од беле технике – фрижидер, електрични шпорет, шпорет на дрва, судопера, четири кревета у собама, један телевизор у боји немачки, али ја не знам марку, један црно бели телевизор, комплетно купатило у коме су били бојлер, када и WC шоља, столови и то велики у ошаклији, сто за госте и столице, ормари. Имао сам комплетно покућство: постељину, сервисе за ручавање, три комада, есцајг, затим уништена је и машина за шивење, радио и касетофон, усисивач, замрзивач. Уништена је комплетна гардероба и моје пок. супруге и мог сина и моја гардероба, теписи, луштери, завесе, а у којој количини ја то не бих знао да кажем јер је то ипак више знала покојна ми жена.

Оштећени су и остали објекти у мом домаћинству и то дрвена магаза у којој је уништен прекрупач за млевење јарме. У дрвеном чардаку и под шупом, који су такође оштећени односно боље речено уништени, страдао ми је и цемент негде око 20 цаква цемента које сам спремио за изградњу куће која је у горњем делу дворишта. Такође оштећени су и радионица и штала која оштећена је констатовио и истражни судија на увиђају, а у радионици је уништен апарат за варење, којим сам се ја служио. Оштећена је и хлебна фуруна, зидана у дворишту која мора да се поново ради, а у целом дворишту изваљена су стабла – дуње, четири комада. Цело двориште је такође било под травом која је у потпуности уништена и цео тај ограђени део дворишта је уништен.

Видело се на увиђају да је уништена делимично дрвена ограда, перде и баскије. Ја не знам да ли је на лице места долазила општинека комисија за процену ратне штете, али мени нико није дао никакав записник са њихове стране.

У дворишту је оштећен аутомобил мог сина марке „лада 1.500“ рег. бр. ВА 101-06 на коме је разбијена предња шофершајбна, разбијена су стакла на прозорима са десне стране и деформисан је поклопац задње хаубе на возилу, тако да задња хауба не може да се закључа.

После овог догађаја ја више немам своје домаћинство и сада привремено боравим код првог комшије у викенд кући а то је Љиљане Рељић из Ваљева, чије двориште је прво до мог у Јасеници.

Представници Службе цивилне заштите су долазили на лице места и као прву помоћ дотерали су ми једну камп кућицу и поставили један шатор које ја сада користим преко дана.

Приликом овог догађаја били су покидани струјни каблови али су сада исти оправљени. Представници цивилне заштите дотерали су цреп и покрили су шталу и радионицу.

Прозори на штали и гаражи који су били уништени још увек нису поправљани.

У име мог сина који је у болници и у своје име ја изјављујем да постављамо одштетни захтев у погледу нематеријалне штете за смрт моје супруге која нам припада по свим основима. Што се тиче материјалне штете за уништено домаћинство ја такође постављам одштетни захтев, с тим што висину по оба основа ја не могу да одредим јер нисам стручан за то, већ то могу да одреде само стручна лица.

Заборавио сам да кажем да ми је уништен мини шпорет на плин са две рингле у кући и једна пећ на нафту која је била у дворишту.

По речима мог сина који је у болници у једном његовом капуту који је остао у рушевинама куће остало је 200 ДМ (немачких марака), које нисам успео да пронађем у рушевинама.

Златних предмета у кући нисмо имали тако да само постављам одштетни захтев и за тих 200 ДМ.

То је све што имам да кажем, записник ми је гласно диктиран па га као таквог без примедби и читања потписујем.

Довршено у 11,35 часова

Записничар

Истражни судија

Тачан препис – фотокопија веран оригиналу
тврди и оверава
Истражни судија
Драган Обрадовић

ЗАПИСНИК О САСЛУШАЊУ СВЕДОКА

састављен 27. 05. 1999. године пред истражним судијом Окружног суда у Ваљеву у кривичном поступку против хитне истражне радње поводом бомбардовања села Јасеница од стране НАТО снага дана 18. 05. 1999. године.

Истражни судија
Драган Обрадовић

Сведок – оштећени
Крунић Мирољуб

Записничар
Драгица Шестовић

Саслушању сведока присуствују и:

јавни тужилац

окривљени

бранилац

Започето у 12,45 часова.

Сведок је опоменут да је дужан да говори истину и да не сме ништа прећутати, упозорен је на последице давања лажног исказа, као и да није дужан да одговара на поједина питања, ако је вероватно да би тиме изложио себе или свог блиског сродника тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу (члан 229. ЗКП), па на општа питања сведок даје одговоре:

1) Име и презиме:	Крунић Мирољуб
2) Име оца:	Милета
3) Занимање:	возач, запослен у пред. за путеве Ваљево
4) Боравиште:	Јасенице
5) Место рођења:	у Ваљеву
6) Година рођења:	15. 2. 1965. год.
7) Однос са окривљеним и оштећеним:	оштећени

За овим сведок о самом предмету износи следеће:

Констатује се да се саслушање оштећеног обавља на ортопедском одељењу ваљевске болнице у Ваљеву.

Сведок је упозорен у смислу чл. 231. и 229. ЗКП, па за овим даје следећу

ИЗЈАВУ

Ја сам дана 18. 5. 1999. год. у преподневним часовима долазио у Ваљево у Ургентни центар где сам примио заштитну инјекцију због повреде десне руке, коју

НАТО злочини у Југославији

Документи и докази

25. април – 10. јун 1999.

II

Слика 8 Угљенисани остаци жртава у тракторској прикопици

Слика 9 Угљенисано тело жртве

сам од раније имао, након тога отац и ја смо се вратили кући мојим пут. возилом ВА 101-06. Када смо дошли возило сам паркирао у дворишту близу дрвене оgrade која раздваја део дворишта где је била кућа, а предњом страном је возило било окренуто према башти.

Након тога отац и ја смо ушли у кућу и ручали. После тога изашли смо напоље јер је требало нешто да радимо. Сећам се да сам чуо знак ваздушне опасности и сећам се да сам чуо три детонације у близини, до тада никада нису гађали наше село авиони НАТО-снага иако је било честих прелета, малтене свакодневно су били.

Знам да је отац отишао у други део дворишта између радионице и штале а ја сам био код ивице куће, док је мајка била малтене на вратима куће – близу мене, у моменту када је кућа почела да се обрушава. Ја лично нисам чуо тај пројектил који је погодио нашу кућу.

Када је кућа почела да се руши мајка је остала колико се касније чуло затрпана. Ја сам био такође делимично затрпан од материјала из куће, који се рушио али сам успео да се извучем и да допужем око 20 до 30 м до другог дела дворишта према сеоском путу.

Не могу да кажем ко је све организовао, али знам да су брзо дошли људи из цивилне заштите и ја сам врло брзо пребачен у Ургентни центар ваљевске болнице у Ваљеву, где се и сада налазим на лечењу. Оно што ја знам тренутно то је да сам имао прелом чланка десне ноге, која ми је у гипсу и то изнад колена, имам такође и повреду 2 кичмена пршљена, а имао сам и контузију бубрега.

У рушевинама наше куће је остало све што смо имали, а поред мајке која је погинула и куће која је уништена, ја сам оцу рекао да ми је у једном капуту остало 200 ДМ немачких марака, па ако нађе да узме те паре. Под рушевинама су остали и сви моји документи и цивилни а и војна књижица.

Ја постављам одштетни захтев на име претрпљене неимовинске штете због мајчине смрти у свему према законским одредбама. Такође постављам одштетни захтев и у погледу материјалне и нематеријалне штете у погледу повреда које сам претрпио с тим што те износе не могу да одредим, пошто је моје лечење још увек у току.

То је све што имам да кажем, записник ми је гласно диктиран, па га без читања и примедби потписујем.

Завршено у 13 часова.

Записничар

Истражни судија
Драган Обрадовић
(потпис)

ЗАПИСНИК О САСЛУШАЊУ СВЕДОКА

састављен дана 27. маја 1999. године пред истражним судијом Окружног суда у Ваљевоу у кривичном поступку: хитне истражне радње поводом бомбардовања села Јасеница, од стране НАТО дана 18. 05. 1999. године.

Истражни судија
Драган Обрадовић – судија

Сведок
вештак др Драган Јеремић

Записничар
Драгица Шестовић

Саслушању сведока присуствују и:

јавни тужилац

окривљени

бранилац

Започето у 13.30 часова.

Сведок је опоменут да је дужан да говори истину и да не сме ништа прећутати, упозорен је на последице давања лажног исказа, као и да није дужан да одговара на поједина питања, ако је вероватно да би тиме изложио себе или свог блиског сродника тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу, па на општа питања сведок даје одговоре:

1) Име и презиме:	др Драган Јеремић
2) Име оца:	Ђорђе
3) Занимање:	лекар специјалиста ортопедске хирургије и трауматологије
4) Боравиште:	Ваљево, нас. Ослободиоци Ваљева бр. 5/11
5) Место рођења:	Љиг
6) Година рођења:	1950.
7) Однос са окривљеним и оштећеним:	несродан са оштећеним

За овим сведок о самом предмету износи следеће:

Вештак упозорен у смислу чл. 245. и 246. ЗКП, па за овим даје

НАЛАЗ

Ја сам упознат са предметом вештачења, и могу да кажем следеће:

Крунић Мирољуб је заведен у протоколу Ургентног центра под бр. 934 дана 18. 5. 1999. године, одмах му је указана помоћ, направљени су рендгенски снимци и након тога примљен је на Одељење ортопедије Здравственог центра Ваљево. Приликом прегледа код Крунић Мирољуба се констатује следеће:

Прелом оба глежња десног скочног зглоба, ова констатација се изводи на основу рендгенског снимка, који је направљен, где се на коштаним структурама унутрашњег и спољашњег глежња констатује фрактурна линија. Приликом клиничког прегледа констатовао се бол у десном слабинском пределу и огуљотине на леђима, направљен је рендгенски снимак слабинске кичме и на коштаним структурама се констатује следеће:

На попречним наставцима првог, другог, трећег и четвртог слабинског пршљена десне стране констатује се фрактурна линија и помак коштаних структура из свог нормалног места. Због бола и налаза у мокраћи консултује се уролог, који закључује да се ради о нагњечењу слабинске ложе. Клиничким прегледом се констатује и огуљотина у чеоном делу са десне стране.

На основу свега дајем следеће

МИШЉЕЊЕ

Повреда коштаних структура у пределу десног скочног зглоба је тешка телесна повреда, као и повреда попречних наставака слабинске кичме. Друге наведене повреде у смислу нагњечења и огуљотина су лаке телесне повреде, а све заједно се може рећи да су повреде које је Крунић Мирољуб претрпео по својој квалификацији тешке телесне повреде.

То је све што имам да кажем, записник ми је гласно диктиран, те га потписујем као таквог без примедби и читања.

Вештак трошкове тражи, па му се на име нужних трошкова досуђује износ од 200 дин.

Довршено у 13,45 часова

Записничар

Истражни судија
Драган Обрадовић
(потпис)

Слика 95 Порушене куће у ул. Вука Караџића у Сомбору, где је погинуло једно, а повређено више лица. Срушено је и оштећено око 50 кућа, дана 21. 05. 1999. године.

Слика 96 Срушена кућа у ул. Вука Караџића 60 у Сомбору, где је погинуо власник Хинић Никола, рођ. 1940. године, дана 21. 05. 1999. године

Слика 97 Уништена и потпуно изгорела кућа Кнежевић Слободана у ул. Вука Караџића 58, у Сомбору, дана 21. 05. 1999. године

Слика 98 Унутрашњост изгореле куће Кнежевић Слободана у Сомбору, 21. 05. 1999. године

Слика 99 Двориште домаћинства Велимировић Мирослава, ул. Призренска 64 у Сомбору, где су уништени кућа и објекти за смештај паса, где је угинуло пет расних паса са педигреом („Дого – аргентино“) и шарпланинци, дана 22. 05. 1999. године

Слика 100 Разрушено домаћинство Грујић Ђуре, ул. Светог Саве 44 у Сомбору, где су срушени кућа и економски објекти и угинуло десетак свиња и преко стотину комада живине, дана 22. 05. 1999. године

Слика 101 Оштећена кућа у Ћаковици у којој је страдао власник Ибрахим Ћоши, дана 21. 05. 1999. године

Слика 102 Леш погинулог Ибрахима Ћошија, дана 21. 05. 1999. године

Шабац

Дана 25. 05. 1999. године, у 13,05 сати, у Шапцу, знатно је оштећен већи број цивилних, пре свега стамбених објеката у граду. Том приликом тешке телесне повреде задобио је грађанин Ненадовић Живорад (1930), који је преминуо убрзо након пријема у Медицински центар у Шапцу. Лаке телесне повреде су задобила 4 лица. (слика 103)

Слика 103 Аутомобил рег. бр. ША 155-17 у дворишту куће у Шапцу, ул. Станимира Јосиповића бр. 6, у коме је од последица бомбардовања погинуо власник куће и аутомобила Ненадовић Живорад (1930), дана 25. 5. 1999. године

Слика 104 Срушена кућа и помоћне зграде власништво Бараћ Верослава, ул. Михаила Пупина бб у Новопазарској Бањи, где су тешко повређени супруга Бараћ Олга и ћерке Милица и Дијана – дана 25. 05. 1999. године (у Новопазарској Бањи оштећено је још тридесетак кућа)

Радосте код Ораховца

Дана 26. 05. 1999. године, у 08,30 сати, извршен је ваздушни напад у атару села Радосте, општина Ораховац, и то између железничке пруге и реке Бели Дрим. У овом нападу погинули су Кастрати Кујтим (1988) и Краснићи Бег (1968), док су тешке телесне повреде задобили Кастрати Шукри (1984) и Кастрати Исмет (1988).

Истог дана, у 17,00 сати, извршен је нови напад на подручје села Радосте, којом приликом је тешке телесне повреде задобио Миљици Никола (1983), док је чувао стоку у селу Бардосане. (слике 105–106)

Слика 105 Леш детета Кастрати Кујтима (рођ. 1988) из села Радосте – Ораховац, погинулог док је са друговима чувао стоку. Том приликом погинуо је и Краснићи Бег (1968), а Кастрати Шукри (1984) и Кастрати Исет (1988) задобили су тешке повреде дана 26. 05. 1999. године

Слика 106 Место удара пројектила у селу Радосте – Ораховац где је угинула стока (6 крава и 2 коња) дана 26. 05. 1999. године

Слика 10 Полуугљенисано тело жртве и уништени трактори

Слика 11 Ближи изглед остатака угљенисаних тела жртава са преврнутим и изгорелим тракторима

Раља

Дана 26. 05. 1999. године, у 23,10 сати, приликом дејства НАТО авијације на подручју Раље, погођена је и потпуно уништена породична кућа Павловић Владимира из Новог Београда, у којој су погинула деца Павловић Стефан (1991) и Дејана (1994), док су Владимир и његова супруга Бранислава задобили тешке телесне повреде. У овом нападу је погинула и Момчиловић Биљана (1970), док је њена мајка Љубинка задобила тешке телесне повреде. (слике 107–112)

Слика 107 Потпуно срушена кућа Павловић Владимира и Браниславе који су задобили тешке телесне повреде опасне по живот, а у којој су погинула њихова деца Стефан (1991) и Дајана (1994) у Раљи – Београд, ул. Саве Ковачевића 6, дана 26. 05. 1999. године

Слика 108 Једине ствари које су остале од домаћинства породице Павловић из Раље

Слика 109 Погинула деца Павловић Стефан и Дајана

Слика 110 Срушена кућа у ул. Саве Ковачевића 4 у Раљи, власништво Ивановић Драгутина, где је погинула његова ћерка Момчиловић (рођ. Ивановић) Биљана (1970) дана 26. 05. 1999. године

Слика 111 Унутрашњост разорене куће Ивановић Драгутина где је погинула његова ћерка Биљана

Слика 112 Леш Момчиловић Биљане

Алексинац

Дана 28. 05. 1999. године у 00,30 сати, извршен је ваздушни напад на подручје града Алексинца. Са 14 пројектила гађано је шире подручје града, са 7 пројектила погођено је уже градско језгро Алексинца, а један пројектил је погодио подручје општине Серљиг. Приликом напада на ужи центар Алексинца, у 00,40 сати, потпуно су уништене породичне куће у Нишкој улици бр. 23 и 25 у којима су погинули Митровић Бранислав (1920), Савић Душанка (1951) и Недељковић Предраг (1962), док је 5 лица теже повређено, а знатно је оштећено још 15 породичних кућа и велики број путничких возила. (слика 113-120)

Слика 113 Место удара пројектила у Нишкој улици у Алексинцу где су погинула 3, а тешко повређена 4 лица дана 28. 05. 1999. године

Слика 114 Срушена Кућа Станковић Синише, ул. Нишка 23 – Алексинац у којој су погинули Савић Душанка и Недељковић Предраг, а тешко повређени власник куће Станковић Синиша, супруга Дивна, ћерка Наташа и сестра Станковић Ружа

Слика 115 Леш Савић Душанке из Алексинца, ул. Ужичка бр. 8, погинуле у кући комшије Станковић Синише, ул. Нишка бр. 25 – 28. 05. 1999. године

Слика 116 Леш Недељковић Предрага, рођеног 1962. из Алексинца, ул. Д. Тривунца бр. 84, погинулог у кући таста Станковић Синише, ул. Нишка бр. 25 – 28. 05. 1999.

Слика 117 Срушена кућа у ул. Нишка бр. 23 у Алексинцу где је погинуо власник куће Митровић Бранко, дана 28. 05. 1999. године

Слика 118 Леш Митровић Бранка, рођеног 1920, из Алексинца, ул. Нишка 23, извађеног из рушевина своје куће 28. 05. 1999. године

Слика 119 Потпуно уништене две куће Ранчић Тихомира из Алексинца, ул. Ужичка бр. 6, дана 28. 05. 1999. године

Слика 120 Срушена кућа у ул. Ужичка 10, власништво Рашић Мирослава. Дана 28. 05. 1999. године у Алексинцу срушено је и оштећено око 80 кућа, готово све у Ужичкој и Нишкој улици.

Слика 121 Више срушених кућа у Петроварадину, насеље „Мишелук“ – Нови Сад, 29. 05. 1999. године

Слика 122 Једна од уништених кућа у Петроварадину – насеље Рибњак – Нови Сад 29. 05. 1999. године

Слика 123 Срушена кућа брачног пара Манчић Душана, рођ. 1935. и Манчић Вукосаве, рођ. 1938. у селу Чамурлија бр. 99 – Ниш, где су обоје погинули, док су унук Дејан и унука Александра повређени, дана 29. 05. 1999. године

Слика 124 Леш Манчић Вукосаве, рођ. 1938., настрадао у рушевинама своје куће у селу Чамурлија

Слика 12 Угљенисани остаци три жртве у тракторској приколици

Слика 13 Угљенисано тело жртве испод трактора

Слика 125 *Порушене куће у Доситејевој улици бр. 3–15 у Ћуприји приликом бомбардовања центра града, где је порушено и оштећено око стотину цивилних објеката, кућа, станова, локала и др., а теже повређено двадесетак лица, дана 29. 05. 1999. године*

Слика 126 *Место удара једног од пројектила у дворишту куће Петровић Слободана, ул. Доситејева бр. 7 у Ћуприји – 29. 05. 1999. (уништена кућа и сви помоћни објекти)*

Слика 127 Порушене породичне куће и сеоско гробље у месту Брвеник – Рашка, дана 30. 05. 1999. године

Слика 128 Порушена кућа Шћекић Љубише у селу Брвеник – Рашка, дана 30. 05. 1999.

Слика 129 Уништено и оштећено 17 гробова на сеоском гробљу у Брвенику – Рашка, дана 30. 05. 1999. године

Слика 130 Оштећени надгробни споменици и плоче на сеоском гробљу у Брвенику

ЗАПИСНИК О УВИЂАЈУ

Састављен од стране истражног судије Општинског суда у Рашки на дан 31. 05. 1999. године, а у вези са гранатирањем цивилних објеката у насељу Брвеник.

Присутни су:

Истражни судија
Срећко Топаловић

Крим. техничар:
Војислав Петровић

ОЈТ Рашка
Милибор Несторовић

Инспектор ОУП:
Иван Кузмановић

Записничар
Нада Мареновић

Почето у 7,50 часова

Дежурна служба ОУП Рашка обавестила је истражног судију да је у вечерњим часовима дана 30. 05. 1999. године од стране чланица НАТО алијансе извршено гранатирање цивилних објеката на подручју насеља Брвеник којом приликом је на истим причињена огромна материјална штета.

Истражни судија је изашао на лице места ради увиђаја и констатује да је по осми пут дошло до гранатирања цивилних објеката у насељу Брвеник. Сва ранија оштећења су описана у записницима о увиђајима кри. 20/99, кри. 35/99, кри. 39/99, кри. 44/99, кри. 48/99, кри. 49/99 и кри. 55/99. Приликом новог гранатирања на насеље Брвеник извршено је гранатирање цивилних објеката који се налазе у близини већ срушеног каменог магистралног моста на путу Рашка – Краљево преко реке Брвенице. Један кратер неправилног облика примећен је на стеновитом брду изнад православног сеоског гробља у Брвенику. Димензије истог кратера износе 3x2x0,5 метара. Други кратер примећен је испод сеоског православног гробља на окућници власништво Шћекић Љубише из Рашке. Наведени кратер је округлог облика пречника 8 метара и дубине 4 метра. Услед дејстава створених ваздушних таласа од испалених граната у потпуности су уништени стамбени објекти као и помоћни објекти који се налазе испод сеоског гробља, а изнад пута за село Градац, а који су власништво Шћекић Љубише из Рашке, Ковачевић Светомира, Ковачевић Мирољуба и Ковачевић Милоша, свих из Брвеника. Наведени објекти су у потпуности порушени. Оштећења су примећена и на православном сеоском гробљу које се налази изнад порушених кућа. Порушено је 17 мермерних надгробних спомен плоча које су у потпуности уништене, а све остале надгробне мермерне спомен плоче на гробљу су највећим делом оштећене.

Услед извршеног гранатирања дошло је до кидања електричног вода високог напона на ком воду су откинута два проводника у дужини од 240 метара.

Један кратер округлог облика примећен је на око 200 метара удаљености од магистралног каменог моста идући у правцу Рашке. Са десне стране магистралног пута гледајући у истом правцу на косини изнад магистралног, а испод макадамског

сеоског пута за заселак Марковићи, примећен је кратер округлог облика пречника 8 метара и дубине 3 метра. Услед створеног ваздушног таласа приликом вршеног гранатирања дошло је и до кидања две дрвене бандере електричног вода високог напона и кидања два проводника електричног вода у дужинама од по 300 метара.

Истражни судија посебно констатује да у близини места где је вршено гранатирање не постоје никакви објекти војног или полицијског карактера, нити пак какви објекти постоје на широком простору места која су гранатирана.

У вршеним гранатирањима није било људских жртава нити повређених лица.

На ширим просторима око гранатираних места примећено је више делова експлодираних граната, али на истим нису примећене никакве ознаке.

Штета која је причињена гранатирањем је огромна с обзиром да су у потпуности порушене 4 куће и више помоћних објеката, као и да је порушено 17 мермерних надгробних спомен плоча, а остатак надгробних плоча је оштећен.

Лице места је фотографисано и фотодокументација чини саставни део овог записника.

Према речима Миливојевић Вукоја и Чекић Миломира, оба из Брвеника, гранатирање је извршено на дан 30. 05. 1999. године око 21,30 часова и укупно су испале три гранате.

Завршено у 8 часова.

Записничар
Нада Мареновић
(потпис)

Истражни судија
Срећко Топаловић
(потпис)

ИЗВЕШТАЈ

о криминалистичко-техничком прегледу лица места

Дана 30. 05. 1999. године у 21,30 сати од стране авиона НАТО снага са три авио бомбе бомбардоване су породичне куће и сеоско гробље у месту Брвеник, СО Рашка, у непосредној близини магистралног пута бр. 22 Краљево – Рашка и мостова на реци Брвеници и Ибру. Две авио бомбе су пале на локалитет око породичних кућа и гробља, а једна на месту зв. „Пољаник“, на косини поред пута.

Једна бомба је пала на кућевни плац Шћекић Љубише, а друга на камену литицу изнад сеоског гробља. Кратер у дворишту куће Шћекић Љубише је димензија пречника 8,00 метара и дубине 3,00 метра, а на литици изнад гробља, димензија 3,00 x 2,00 и дубине 0,50 метара.

Од последица пада ових авио бомби настала су оштећења на три породичне куће породице Ковачевић Светомира и његових синова, као и на кући Шћекић Љубише. Куће су тотално оштећене и нису више за становање. Настала су оштећења и на сеоском гробљу села Брвеник и Шумник, оштећене су надгробне плоче и ограда на гробовима на укупно 17 гробова.

Трећа авио бомба је пала на косини поред магистралног пута бр. 22 Краљево – Рашка, место „Пољаник“, гранични појас села Брвеник и Беоци, на око 200 метара од претходне две бомбе. Кратер ове бомбе је пречника 8,00 метара и дубине 3,00 метра.

Од последица таласа ваздушног удара настала су оштећења на две дрвене бандере и електрични вод високог напона у дужини од око 300 метара.

У Рашки,

Дана 31. 05. 1999. године

Сачинио,
Петровић Војислав

М.П.

Слика 131 Изглед срушене куће у Рипњу, ул. Пут за Ивановиће бр. 48, у којој је погинула власница куће Стојиљковић Славица (стара 60 година) – Београд, 31. 05. 1999. године

Слика 132 Леш Стојиљковић Славице у рушевинама куће у Рипњу

Слика 133 Срушена кућа у Рипњу ул. Пут за Ивановиће бр. 54а, власништво Саитовић Мирослава, где су повређени супруга Јаворина (1957) и син Бобан (1982) – Београд, 31. 05. 1999. године

Слика 134 Изглед кратера од пројектила који је пао између кућа бр. 48, 50 и 54а, у ул. Пут за Ивановиће у Рипњу – Београд, 31. 05. 1999. године

Слика 135 Трагови од гелера на кући Арсенијевић Владимира из села Дражевца, ул. Баљевачки пут бр. 192 – Обреновац, у којој је настрадала супруга Арсенијевић Јованка (1923) 31. 05. 1999. године

Слика 136 Остава у кући где је настрадала Арсенијевић Јованка дана 31. 05. 1999. године

Нови Пазар

Дана 31. 05. 1999. године, у 13,28 сати, извршен је ваздушни напад НАТО снага на стамбени део Новог Пазара, у ул. Стевана Немање бр. 74. У овом нападу погђена је и уништена стамбена зграда у којој је погинуло 11 лица: Пантовић Ђорђе (1975), Никић Миодраг (1970), Симовић Драган (1953), Јајић Звездан, Симић Владан (1969), Симић Марко (1997), Ратковић Голуб (1967), Биорац Драгомирка (1961), Вранић Рацо, Милошевић Дејан (1972) и Роглић Марко (1983), док је тешке телесне повреде задобило 12 грађана Новог Пазара, а 11 је лакше повређено.

Дана 31. 05. 1999. године, у 13,28 сати, у ваздушном нападу авијације на град Нови Пазар у коме је погинуло 11, а теже и лакше повређено више од 20 грађана, уништено је и оштећено 38 станова у ул. Стевана Немање бр. 74 и 20 станова у броју 73. У овој улици су оштећене и породичне куће Качалор Харуна, Качалор Бахрије и Павловић Арсенија, које се налазе у близини уништених зграда, као и зграда ОШ „Братство“, Дом здравља медицинског центра и ДД „Јединство“. Уништено је и оштећено 11 путничких и једно теретно возило паркираних у овој улици. У ул. М. Јовановића уништене су куће: Тиосављевић Мија, Мајдак Стевана, Карановић Драгомирке, Ђурковић Радомира, Филиповић Рада, Шебековић Миодрага, Тиосављевић Рака, Вељовић Жикице, Мијаиловић Драгослава и Словић Славка. У ул. Реље Крилатице оштећено је 37 породичних кућа од којих већина више није за становање. Пет кућа је оштећено у ул. Гојка Бачанина и углавном нису за употребу, а у ул. Његошевој оштећен је већи број породичних кућа и зграда аутобуске станице. (слике 137–152)

Слика 14 Тело детета на месту бомбардовања колоне избеглих лица

Слика 15 Једна од десет настрадалих беба из колоне избеглих лица

Слика 137. Бомбардована зграда у ул. Стевана Немање бр. 74 у близини аутобуске станице у Новом Пазару где је погинуло 11 лица, двадесетак је тешко повређено а више лакше повређено, дана 31. 05. 1999. године

Слика 138. Ближи изглед разрушене зграде ул. Стевана Немање 74

Слика 139 Вађење настрадалих из рушевина зграде

Слика 140 Зграда срушене месаре Пантовић Ђорђа у којој је изгубио живот

Слика 141 Леш Пантовић Ђорђа, рођен 1975, из села Шароње – Нови Пазар

Слика 142 Леш Ратковић Голуба, рођен 1953, из села Балетиче – Нови Пазар

Слика 143 Леш Симовић Драгана, рођен 1953, из Новог Пазара

Слика 144 Леш Никић Миодрага, рођен 1970, из села Ковачево – Нови Пазар

Слика 145 Леш Јајић Звездана, рођен 1962. из сепа Скуково – Нови Пазар

Слика 146 Леш Симић Владана, рођ 1969, из Новог Пазара

Слика 147 Погинуло дете Симић Владана, Симић Марко, рођен 1997, из Новог Пазара

Слика 148 Патика Симић Марка

Слика 149 Тело Милошевић Дејана, рођ. 1973. из села Шароње – Нови Пазар, затрпано у рушевинама зграде

Слика 150 Остаци раскомаданог тела Роглић Мирка, рођ. 1983. из Новог Пазара

Слика 151 Потпуно уништене куће Филиповић Рада, Шебековић Миодрага и Ђурковић Влада у Улици Миодага Јовановића у Новом Пазару, дана 31. 05. 1999. године (уништено је и оштећено око 40 кућа)

Слика 152 Ближи изглед срушене куће Филиповић Рада из Новог Пазара, ул. М. Јовановића, 1. 05. 1999. године

СЛУЖБЕНА БЕЛЕШКА

Сачињена од стране оперативног радника Симоновић Горана, а након идентификације лешева и евидентирања повређених услед напада НАТО авијације, дана 31. 05. 1999. године.

Дана 31. 05. 1999. године од стране НАТО авијације гађана је стамбена зграда Р74 која је ложирана у Улици Стевана Немање у Н. Пазару. Приликом овога напада било је погинулих и повређених. На лице места изашла је екипа из Медицинског центра, екипа СУП Нови Пазар, у саставу инспектор за крвне деликте Симоновић Горан и крим. техничар Хазировић Ханефија. Увиђајем је руководио истражни судија Окружног суда у Н. Пазару Ибрахим Делимеџац и председник Окружног суда у Новом Пазару Мила Вујанац. Идентификацији лешева и евидентирању повређених присуствовала је и екипа СУП-а Н. Пазар у назначеном саставу.

Приликом доласка на лице места утврђено је следеће:

У просторији Медицинског центра (купатилу) затечена су два мушка леша. Идентификацијом од стране уже родбине, а у присуству истражног судије и председника Окружног суда, утврђено је да се ради о Пантовић Ђорђу, од оца Србољуба, рођен 1975. године из села Шароње СО Н. Пазар и Ратковић Голубу од оца Милоице, рођен 1967. године из село Балетиће СО Н. Пазар. Над овим лешевима смрт и спољни преглед леша извршио је др Изет Тутић. На хируршком одељењу затечена су три одрасла мушка леша и леш једне бебе. Идентификацијом од стране уже родбине у присуству истражног судије утврђено је да се ради о Симовић Драгану од оца Николе, рођеном 1953. године из Н. Пазара, Никић Миодрагу од оца Мирка, рођен 1970. године, из села Ковачево, СО Н. Пазар, Јајић Звездану, рођеном 1962. године из села Скуково СО Н. Пазар. У посебној просторији затечен је леш Симић Марка од оца Владана, рођеног 1997. године из Н. Пазара. У присуству истражног судије Окружног суда спољни преглед леша је извршио др Изет Тутић.

У капели Медицинског центра затечен је један мушки леш (цео) и више делова тела. Од стране др Мирослава Милошевића извршен је преглед делова тела и по његовом налазу утврђено је да је у капелу било донесено у деловима четири леша. Од стране породице одмах је идентификован Симић Владан од оца Момчила, рођен 1969. године из Н. Пазара. На осталим лешевима детаљно је прегледан сваки детаљ и након идентификације од стране уже родбине утврђено је да се ради о следећим лицима: Биорац Драгомирка од оца Миломира, рођена 1960. год. из села Козарева, СО Н. Пазар, Роглић Марка од оца Вукомира, рођена 1983. године из Н. Пазара, Вранић Радун од оца Јована, рођен 1952. године из Н. Пазара.

Дана 01. 06. 1999. године из рушевина је извучен још један леш који је допремљен у капелу. Од стране уже родбине идентификован је Милошевић Милутина Дејан, рођен 1973. године из села Шароње СО Н. Пазар. Спољни преглед леша извршио је др Мирослав Милошевић.

Утврђено је да је до 01. 06. 1999. године из рушевина зграде у ул. Стевана Немање извучено 11 лешева.

Евиденцијом на ОРЛ одељењу утврдили смо да су услед бомбардовања повређена следећа лица:

Сретенковић Михајла Љубомир, рођен 1946. год. из Н. Пазара,
Колунџић Саша од оца Будимира рођен 1974. год из Н. Пазара,
Балшић Иванка од оца Радомира, рођена 1945. год. из Н. Пазара,
Луковић Филипа Тиовилка, рођена 1954. год. из Н. Пазара
Јанковић Мићо од оца Сретена, рођен 1953. године, село Шавши, СО Н. Пазар
Пајовић Новка од оца Максима, рођена 1926. године из Н. Пазара.

Због тежине повреда хитно су пребачени у Београд Етемовић Алмир стар 22 године из Н. Пазара и Алексић Бојана стара 30 година из Н. Пазара.

Лица која су напред наведена а нису пребачена на даље лечење и даље се налазе у Медицинском центру у Н. Пазару.

Евиденцијом на хируршком одељењу утврдили смо да су услед НАТО бомбардовања повређена следећа лица и ова лица су задржана на даљем лечењу:

Пајовић Филип од оца Исакија, рођен 1924. године из Н. Пазара,
Турковић Исмет од оца Бећа, рођен 1949. године из Н. Пазара,
Дупљак Мејра од оца Хафиза, рођена 1938. године из Н. Пазара,
Јеумовић Десанка од оца Димитрија, рођена 1927. године из Н. Пазара.

Треба истаћи да је већи број лица како на ОРЛ одељењу тако и на хируршком након бомбардовања НАТО авијације затражило помоћ, али су због лакших повреда упућени на кућно лечење пошто им је претходно указана адекватна помоћ. Тачан број ових лица биће накнадно достављен.

Белешка се доставља на увид и даљи поступак.

ОВЛАШЋЕНО СЛУЖБЕНО ЛИЦЕ

Капетан
Симоновић Горан
(потпис)

Слика 16 Настрадало дете из колоне избеглих лица

Слика 17 Тело настрадалог детета из колоне избеглих лица

Нови Сад – Насеље Шангај

Дана 08. 06. 1999. године, у 00,15 сати приликом ваздушног напада НАТО авијације на подручје Новог Сада, један пројектил је пао на насеље Шангај у близини кућних бројева 60 и 58. У овом нападу је погинуо Бајић Милан (1962), који се налазио испред куће, а тешке телесне повреде су задобили Далип Халид (11 година), Далип Сулејман (1954) и Далип Бајрам (1994), док су лакше повређени Радишић Мара (1952), Ури Павле (1932), Далип Татјана, Вујчић Слободан (1972), Маријановић Светозар (1958), Марјановић Катица (1959) и Бубања Зоран (1968).

ИЗВЕШТАЈ О ОШТЕЋЕНИМ ЗДРАВСТВЕНИМ ОБЈЕКТИМА ЗА ПЕРИОД 26. IV – 24. V 1999.

Сјћање од 26. 04. 1999. године

39. Према извештају од 26. 04. 1999. године, од ратних дејстава у Филијали Колубарског округа Ваљево, оштећени су следећи објекти:

– Здравствени центар Ваљево, Амбуланта у Причевићима: попуцала и разбијена сва прозорска стакла, разваљено четворо врата, поразбијане зидне плочице, зидови амбуланте су попуцали и оштећени, тераса амбуланте напрасла и оштећена.

Сјћање од 28. 04. 1999. године

40. Према извештају од 28. 04. 1999. године, од ратних дејстава на дан 24. 04. 1999. године у Филијали Рашког округа, Краљево, оштећени су следећи објекти:

– Здравствени центар Нови Пазар, следеће организационе јединице:

а) Прва градска апотека, попуцала стакла, 4м² димензије 3 мм,

б) Дечји диспанзер „Чуковац“, попуцало 15,5 м² вакумираног стакла,

в) Медицина рада, попуцало дупло профилит стакло 40 м², попуцала стакла 40 м² димензије 3 мм, оштећена улазна врата новог дела.

Сјћање од 30. 04. 1999. године

41. Према извештају од 30.04.1999. године, од ратних дејстава на дан 20. 04. 1999. године, у Филијали Рашког округа, Краљево, оштећени су следећи објекти:

– Специјална болница за лечење прогресивних мишићних и неуромишићних болести Нови Пазар: у огромној површини су поломљена стакла, штокови од прозора и од врата су изашли из својих лежишта, а на појединим местима је дошло и до пуцања зидова.

Сјћање од 2. 05. 1999. године

42. Према извештају од 2.05.1999. године, од ратних дејстава на дан 29. 04. 1999. године, у Филијали Јужно-банатског округа, Панчево, оштећени су следећи објекти:

– Неуропсихијатријска болница „Др С. Бакаловић“ Вршац: на котларници болнице разбијено је око 360 м² дуплог профилисаног „У“ стакла, на кухињи болнице разбијено око 16 м² вакумираног стакла, на медицинским одељењима „Т“, „Ф“, „Е“, „Л“, „Р“ и „О“ дошло је до оштећења око 50 м² равног стакла дебљине 4 мм и 4,2 м² армираног стакла. На болници су делимично оштећени зидови а на појединим местима избачени рагастови прозора и врата.

– Здравствени центар „Јужни Банат“ Панчево: управна зграда (44 прозора, фасада, преп на крову површине око 6 м², 1 улазна дрвена врата, 3 стаклених врата), зграда лечјег одељења (7 прозора), зграда хируршко-интернистичког блока (14 прозора) зграда грудног одељења (фасада и 1 прозор), зграда ОРЛ одељења (2 прозора) и зграда специјалистичког центра (вакумирано стакло површине око 2 м²). Организациона јединица Дома здравља Панчево (5 прозора и 1 вакумирано излог стакло површине око 6 м²).

43. Према извештају од 2. 05. 1999. године, од ратних дејстава, у Филијали Моравичког округа, Чачак, оштећени су следећи објекти:

– Здравствени центар Чачак, Организациона јединица Општа болница Чачак: отпадање гипсаних плоча са зграде, пуцање стакла, спуштени су плафони и понегде су попуцала врата.

44. Према извештају од 2. 05. 1999. године, од ратних дејстава на дан 1. 05. 1999. године, у Филијали за град Београд, оштећени су следећи објекти:

– Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију, стационар „Липовица”: лом стакла укупно 20 м².

Сјанње од 4. 05. 1999. године

45. Према извештају од 4.05.1999. године, од ратних дејстава на дан 30. 04. 1999. године, у Филијали Расинског округа Крушевац, оштећени су следећи објекти:

– Апотекарска установа Крушевац:

Апотека Трстеник: поломљена стакла, изваљени прозорски оквири и футери, поразбијане апотекарске стојнице, лустери и сијалице.

(Апотека „14. октобар” и Апотека „Атанацковић”, такође су оштећене у нападу агресора 12. и 14. априла 1999).

Сјанње од 05. 05. 1999. године

46. Према извештају од 04. 05. 1999. године од ратних дејстава, а према извештају од 02. 05. 1999. године у Филијали Топличког округа, Прокупље, оштећени су следећи објекти:

– Дом здравља Куршумлија, Организациона јединица Здравствена амбуланта у Куршумлијској бањи: уништено стакло 140 м² (на целом објекту), поломљена и изваљена врата (ком. 1), напрсли зидови у дужини од 8 м², поломљене керамичке зидне плочице 5 м² и оштећен инвентар.

47. Према извештају од 05. 05. 1999. године од ратних дејстава, у Филијали за град Београд, оштећени су следећи објекти:

– Апотекарска установа Београд, организационе јединице:

4/5.04.1999. године

Апотека „Фрушка гора” у Земуну: уништена стаклена површина 2,90 м² (изопан стакла дебљине 6 мм), уништена улазна врата апотеке са довратком, попуцали зидови у официни и у осталим просторијама апотеке попуцали носећи и преградни зидови, као и део пода у лабораторији, попуцала фасада зграде.

14/15.04.1999. године

Апотека „Миљаковац” у Београду: уништена стаклена површина у износу од 24,00 м², дебљине 8 мм, оштећени метални механизми за отварање и затварање прозора (укупно 5 комада).

26/27. 04. 1999. године

Апотека „Старо сајмиште” у Београду: уништена стаклена површина 15 м², дебљине стакла од 8 мм, оштећење металних држача, стакла и шрафова;

Апотека „Даринка Радовић” у Сремчици: уништена стаклена површина 34 м², попуцали зидови, попуцали и улегнути подови, као и оштећења водоводних и канализационих цеви. (Апотека је исељена.)

48. Према извештају од 05.05.1999. године од ратних дејстава, на дан 2. 05. 1999. године у Филијали Колубарског округа, Ваљево, оштећени су следећи објекти:

– Здравствени центар Ваљево, Организациона јединица Општа болница у Ваљеву: оштећен хируршки блок (3 хируршке сале потпуно су онеспособљене за рад); онеспособљена је зграда службе физикалне медицине и рехабилитације (затворена за рад); оштећена су неуролошко и дечје одељење, који су пресељени у друге делове болнице. Преко 200 стакала прозора и врата су изломљени, светларници на свим спратовима (7) уништени, велика преградна стакла на неколико одељења поло-

мљена као и неонске цеви и плафоњере. Оштећени су зидови и плафони, а многа врата избијена из својих лежишта на скоро свим одељењима болнице.

Сјтање од 10. 05. 1999. године

49. Према извештају од 08. 05. 1999. године од ратних дејстава, у ноћи између 7/8. 05. 1999. године, у Филијали Рашког округа, Краљево, оштећени су следећи објекти:

- Здравствени центар „Студеница” у Краљеву;
- Здравствена станица у селу Богутовац, на објекту је оштећен кров и поломљена су сва стакла.

50. Према извештају од 09. 05. 1999. године од ратних дејстава, у ноћи између 6/7. 05. 1999. године, у Филијали Косовског округа, Приштина, оштећени су следећи објекти:

- Апотекарска установа Приштина;
- Апотека 1, потпуно су изгореле две просторије, поломљена су сва стакла на излозима, одваљени рамови на прозорима, пале су таванице, изгорели футери од врата, уништене електро и водоводне инсталације.
- Апотека 3, поломљена стакла на излозима и вратима, поиспадале греде и лајсне од рамова.

51. Према извештају од 10. 05. 1999. године од ратних дејстава, у ноћи између 7/8.05.1999. године, у Филијали за град Београд, оштећени су следећи објекти:

- Специјална болница за превенцију и лечење цереброваскуларних обољења „Свети Сава” Београд – поломљена прозорска окна разних димензија – укупно 57, попуцали зидови и плафони у 15 просторија са промером од неколико милиметара, до 1 цм, металне плоче спуштеног плафона димензија 60х60 цм, савијене и искривљене, попадале са немогућношћу да се врате у своје лежиште – 318 комада, поломљене маске за неонке 59,5х59,5 цм – 157 комада, поломљене маске за неонке 124,5х35 цм – 69 комада, изваљени, поломљени штокови врата и прозора, поломљене и одваљене браве и осигурачи врата – 37 комада, поломљена стакла у застакљеном ходнику димензије 3х2 м – 5 комада, испуцале керамичке плочице у величини од 45 м², под у пријемно-тријажном блоку испуцао и неупотребљив.

Сјтање од 11. 05. 1999. године

52. Према извештају од 09. 05. 1999. године од ратних дејстава, на дан 08. 05. 1999. године, у Филијали Шумадијског округа, Крагујевац, оштећени су следећи објекти:

- Клиничко-болнички центар „Крагујевац”, Крагујевац: поломљена стакла на улазу у хируршки блок, у приземљу дебљине 10 мм у површини од 20,7 м² и армирано стакло дебљине 6 мм у површини од 0,6; на Психијатријској клиници поломљено стакло дебљине 3 мм у површини од 8 м² и од 6 мм у површини од 4 м²; и поломљена стакла у Директоријуму у површини од 10 м²; на Интерној клиници и у кухињи поломљено стакло дебљине 3 мм у површини од 9 м².

- Дом здравља Крагујевац: стакло (обично) 6 мм – 40 м²; стакло (термотон) 6–10–6 мм – 50 м²; прозорска крила – 75 х 120 мм – 15 ком.; врата – крила (са штоком) 80 х 200 мм – 15 ком.; светлосна купола 1 х 2,5 мм – 5 ком.; кровни покривач (ребраста пластика) 90 х 1,20 – 4 ком.; браве 20 комада; окови за отварање 30 комада.

53. Према извештају од 10. 05. 1999. године од ратних дејстава, у ноћи између 7/8. 05. 1999. године, у Филијали Западно-бачког округа, Сомбор, оштећени су следећи објекти:

- Дом здравља Апатин, Организациона јединица Апотека у селу Купусина: попуцала стакла на излогу и стакла на прозору канцеларије.

54. Према извештају од 10. 05. 1999. године од ратних дејстава, у ноћи између 6/7. 05. 1999. године, у Филијали за град Београд, оштећени су следећи објекти:

- Дом здравља „Савски венац”: у ул. Пастерова 1 попуцала стакла.

Организационе јединице:

– Школски диспанзер, ул. Војводе Миленка број 35

– Шеста здравствена станица, ул. Лопудска број 1

Укупна површина попуцалих стакала је 546 м².

55. Према извештају од 11. 05. 1999. године од ратних дејстава, у ноћи између 7/8. 05. 1999. године, у Филијали за град Београд, оштећени су следећи објекти:

– Институт за неуропсихијатријске болести „Др Лаза Лазаревић” Београд;

– К одељење: у чекаоници избијено и поломљено 5 копитит стакала, 4 врата изваљена из штокова, сломљено 8 прозора, а 4 избијена;

– Л одељење: разбијено је стакло на 15 прозора, а двоја врата и један прозор избијени из штока;

– III одељење: 2 прозора избијена из штока, а на 10 разбијено стакло;

– М одељење: разбијена стакла на 5 прозора, а једна врата су изваљена из штока;

– Н одељење: разбијена стакла на 19 прозора, а троја врата изваљена из штока;

Пријемни блок: 3 прозора изваљена из штока, а на 10 је разбијено стакло;

– Просторије администрације у поткровљу: разбијена 2 прозорска крила од термопан стакла.

– Диспанзер: разбијено 8 стакала на прозорима, 2 прозора су изваљена из штока, поломљене 3 плафонерке, 8 надсветних врата и плексигласила су изваљена, док су 3 разбијена. На спољном делу објекта стрехе и олуци разваљени у дужини од 50 метара, зарушени бочни улази, оштећено око 600 црепова, а на фасади је уочено 25 оштећења, као и напрелине на зидовима објекта.

– Дневна болница: оштећен кровни покривач, пробијено је укупно 24 кровних плоча од салонита, на спољној фасади 15 рупа од гелера, оштећено 15 прозора на оковима, док је 6 окана од термопан стакла разбијено, 1 прозор изваљен из штока и поломљен, изваљена и оштећена улазна врата, 10 унутрашњих врата услед детонација померено из лежишта, на плафону изваљена конструкција и облоге у површини од 200 м², одваљено 20 м² керамичких плочица у кухињи, изваљено 15 радијатора заједно са зидном облогом, као и бројне пукотине на зидовима.

– Објекат Докторава кула: обрушен кровни покривач, димњак, унутар објекта дошло до опадања малтера, делова плафона као и до појаве пукотина у зидовима.

У већем броју просторија појавиле су се и напрелине на плафону и зидовима које се и даље шире, дошло је до прескања водоводних и канализационих цеви, што је изазвало влажење зидних облога и опадање малтера на сва четири нивоа.

Сјанње од 12. 05. 1999. године

56. Према извештају од 12.05.1999. године од ратних дејстава, у ноћи између 10/11. 05. 1999. године, у Филијали за град Београд, оштећени су следећи објекти:

– Дом здравља Обреновац, Организациона јединица Здравствена станица Барић, тотално оштећење и неупотребљива за рад.

57. Према извештају од 12. 05. 1999. године од ратних дејстава, на дан 08. и 10. 05. 1999. године, у Филијали Колубарског округа, Ваљево, оштећени су следећи објекти:

– Здравствени центар Ваљево – управна зграда је тотално оштећена.

Сјанње од 16. 05. 1999. године

58. Према извештају од 15. 05. 1999. године од ратних дејстава, на дан 15. 05. 1999. године, у Филијали Моравичког округа, Чачак, оштећени су следећи објекти:

– Здравствени центар Чачак – објекат болнице: оштећени су прозори и плафони.

Сјтање од 19. 05. 1999. године

59. Према извештају од 19. 05. 1999. године од ратних дејстава, на дан 18. 05. 1999. године, у Филијали Колубарског округа, Ваљево, оштећени су следећи објекти:

– Здравствени центар Ваљево: полупана су многобројна стакла, изваљена врата, попуцали многобројни зидови;

– Здравствени центар Ваљево – објекат болнице: накнадно су установљена следећа оштећења: 2 рендген апарата, 1 ултразвук и 1 апарат у лабораторијској служби.

60. Према извештају од 19. 05. 1999. године од ратних дејстава, у Филијали Пчињског округа Врање, оштећени су следећи објекти:

– 11. 05. 1999. године – Дом здравља Владичин Хан: поломљена стакла д 4 мм = 40 м²;

– 17. 5. 1999. године – Дом здравља Врање: поломљена стакла д 4мм=28 м², д 3 мм=12 м²; Општа болница Врање: поломљена стакла д 4 мм=35 м², д 3мм=24 м².

Сјтање од 21. 05. 1999. године

61. Према извештају од 19.05.1999. године од ратних дејстава, у Филијали Колубарског округа Ваљево, оштећени су следећи објекти:

– Апотекарска установа Ваљево – Апотека „1. мај” и Галенска лабораторија у кругу болнице: поломљена су прозорска стакла у површини од 58 м² (ради се о изопан стаклу); 10 рамова прозора изваљено је из лежишта и поломљено. Рамови су од слокираног алуминијума; поломљено је 17 м² стопсола који облаже спољне парапете апотеке и лабораторије; избијени су парапети у површини од 11 м²; попуцали су преградни зидови; избијена су троја врата од храстовине; оштећена аналитичка вага.

Сјтање од 22. 05. 1999. године

62. Према извештају од 22.05.1999. године од ратних дејстава, у ноћи између 19. и 20.05.1999. године у Филијали за град Београд, оштећени су следећи објекти:

– КБЦ „Др Драгиша Мишовић” – Дедиње: уништени или онеспособљени за рад сви објекти на простору бивше Железничке болнице (зграде неурологије, гинекологије и акушерства, дечје болнице, урологије, ОРЛ и геријатрије).

Сјтање од 24. 05. 1999. године

63. Према извештају од 22.05.1999. године од ратних дејстава, у Филијали Косовског округа Приштина, оштећени су следећи објекти:

– Дом здравља Приштина:

– у ноћи између 29. и 30.03.1999. године – зграде стоматолошке службе (две службе) – кровна конструкција која је уништена делом услед дејства бомби, а делом услед обрушавања административне зграде МУП-а која се налази тик уз њу. На дечјој зубној амбуланти избијени су сви прозорски оквири и врата и дошло је до пуцања плафонске конструкције. Зграда је делом изгорела услед пожара, који је наступио касније. У згради зубне амбуланте за одрасле потпуно је уништена сала за хирургију, а објекат је делимично изгорео. Унутар објекта страдало је и 16 зубарских столица;

– у ноћи између 6. и 7.04.1999. године – Централни дом здравља у Приштини – поломљена су сва стакла на овом објекту који има преко 5.000 м², оштећена је апотека и уништен је део лекова који се налазио у њој;

– дана 01.05.1999. године страдало је возило Дома здравља у моменту гранатирања моста код села Лужана, СО Подујево;

– у току маја месеца 1999. године – Амбуланта у селу Лепини, СО Лишњан, је срушена.

Панчево

ИЗВЕШТАЈ ОД МАЈА 1999. ГОДИНЕ

Дана 1. маја 1999. године у 1 сат и 45 минута јака детонација бомбе у парку на раскрсници улица Милоша Требињца и Паје Маргановића у Панчеву, а испред Управне зграде („Стара болница“) Медицинског центра „Јужни Банат“ Панчево, оштетила је више објеката здравственог центра. Поред управне зграде („Стара болница“) која је највише оштећена, нанета је штета и на објектима у комплексу болнице у Панчеву и то:

- на Хируршком блоку,
- Дечјем одељењу, и
- Одељењу ОРЛ.

Поред тога штета је нанета и:

- згради Дома здравља Панчево,
- Антитуберкулозном диспанзеру, и
- Апотеци „Хигија“ која је у склопу објекта Дома здравља.

Сва оштећења су снимљена и сачињен је предмер радова и предрачун трошкова за санацију. Извештај је приказан по објектима.

1. УПРАВНА ЗГРАДА – „СТАРА БОЛНИЦА“

„Стара болница“ је према историјским подацима (Срећко Милекер: „Историја града Панчева“) изграђена 1830–32. године. Као културно добро ужива претходну заштиту од 20. 09. 1991. године, а 30. 12. 1997. године предложена је за споменик културе.

У функцији болнице служила је од дана изградње па све до изградње новог хируршког блока – „Нова болница“, потом је уз одређено прилагођавање претворена у Управну зграду Медицинског центра „Јужни Банат“ Панчево.

Прегледом објекта утврђена су следећа оштећења:

- на крову су местимично поломљени цреп и летве;
- фасада према парку је на више места оштећена од гелера;
- на фасадној страни према парку велики број спољњих прозорских крила је поломљен и деформисан;
- на истим прозорским крилима поломљено је око 80% стакла;
- на унутрашњим прозорским крилима поломљено је око 50% стакла, а извештајан број крила је поломљен;
- на бочним уличним фасадама местимично поломљено стакло (ул. Паје Маргановића, ул. Милоша Требињца);

- на унутрашњим прозорима светларницима између ходника и унутрашњих просторија местимично поломљена стакла;
- на дворишним прозорима неколико поломљених стакала;
- главна улазна врата пробијена гелером.

Како је објекат у функцији, а уједно и под заштитом, потребно је извршити санационе радове који се састоје у реконструкцији и рестаурацији спољне столарије и занатским радовима застакљивања и бојења столарије и фасаде.

Детаљан опис радова дат је у предмеру а вредност у предрачуну.

II. ХИРУРШКИ БЛОК – „НОВА БОЛНИЦА“

Објекат је изгарађен у 7. деценији XX века. Повучен је од Улице Милоша Требињца. Следеће је спратности: подрум, приземље, три спрата и поткровље (није у функцији).

Прегледом су утврђена оштећења у виду поломљеног прозорског стакла и то већином на горњим етажама на фасади према Улици Милоша Требињца и чеоној северо-западној фасади.

III. ДЕЧЈЕ ОДЕЉЕЊЕ

Самостални објекат у комплексу болнице. Спратности: подрум, приземље и два спрата.

Нанета оштећења састоје се у поломљеном стаклу фасадних портала степеништа.

IV. ОДЕЉЕЊЕ ОРЛ

Самостални објекат у комплексу болнице. Спратности: приземље и спрат. Поломљено неколико стакала на степенишном фасадном порталу.

V. ДОМ ЗДРАВЉА

Самостални објекат у Улици Паје Маргановића. Спратности: подрум, приземље и два спрата.

Оштећење се састоји у поломљеном стаклу на изложеној фасади према месту детонације бомбе.

VI. АПОТЕКА „ХИГИЈА“

Просторије се налазе у приземљу Дома здравља. Поломљено је стакло на улазном порталу.

VII. АНТИТУБЕРКУЛОЗНИ ДИСПАНЗЕР

Самостални објекат у Улици Паје Маргановића. Спратности: приземље и спрат. Оштећење се састоји у поломљеном стаклу.

– на унутрашњим прозорима светларницима између ходника и унутрашњих просторија местимично поломљена стакла;

– на дворишним прозорима неколико поломљених стакала;

– главна улазна врата пробијена гелером.

Како је објекат у функцији, а уједно и под заштитом, потребно је извршити санационе радове који се састоје у реконструкцији и рестаурацији спољне столарије и занатским радовима застакљивања и бојења столарије и фасаде.

Детаљан опис радова дат је у предмеру а вредност у предрачуну.

II. ХИРУРШКИ БЛОК – „НОВА БОЛНИЦА”

Објекат је изграђен у 7. деценији XX века. Повучен је од Улице Милоша Требињца. Следеће је спратности: подрум, приземље, три спрата и поткровље (није у функцији).

Прегледом су утврђена оштећења у виду поломљеног прозорског стакла и то већином на горњим етажама на фасади према Улици Милоша Требињца и чеоној северо-западној фасади.

III. ДЕЧЈЕ ОДЕЉЕЊЕ

Самостални објекат у комплексу болнице. Спратности: подрум, приземље и два спрата.

Нанета оштећења састоје се у поломљеном стаклу фасадних портала степеништа.

IV. ОДЕЉЕЊЕ ОРЛ

Самостални објекат у комплексу болнице. Спратности: приземље и спрат.

Поломљено неколико стакала на степенишном фасадном порталу.

V. ДОМ ЗДРАВЉА

Самостални објекат у Улици Паје Маргановића. Спратности: подрум, приземље и два спрата.

Оштећење се састоји у поломљеном стаклу на изложеној фасади према месту детонације бомбе.

VI. АПОТЕКА „ХИГИЈА”

Просторије се налазе у приземљу Дома здравља.

Поломљено је стакло на улазном порталу.

VII. АНТИТУБЕРКУЛОЗНИ ДИСПАНЗЕР

Самостални објекат у Улици Паје Маргановића. Спратности: приземље и спрат. Оштећење се састоји у поломљеном стаклу.

ЗАПИСНИК О САСЛУШАЊУ СВЕДОКА

Састављен дана 04.06.1999. године, пред истражним судијом Окружног суда у Панчеву у кривичном поступку: прикупљање података о извршеним злочинима против човечности и међународног права испред Опште болнице у Панчеву.

Истражни судија
Симоновић Станка

Сведок
Стефановић Драгомир

Записничар
Виши стручни сарадник
Ивковић Јованка

Саслушању сведока присуствују и:

јавни тужилац

окривљени

бранилац

Започето у 11,45 часова.

Сведок је опоменут да је дужан да говори истину и да не сме ништа прећутати, упозорен је на последице давања лажног исказа, као и да није дужан да одговара на поједина питања, ако је вероватно да би тиме изложио себе или свог блиског сродника тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу (члан 229. ЗКП), па на општа питања сведок даје одговоре:

1) Име и презиме	Стефановић Драгомир
2) Име оца	Спиридон
3) Занимање	лекар специјалиста – директор Опште болнице
Панчево ОЈ
4) Боравиште	Панчево, Нушићева број 1а
5) Место рођења	Панчево
6) Година рођења	1949. године
7) Однос са окривљеним
и оштећеним	

За овим сведок о самом предмету износи следеће:

Сведок упозорен на дужност казивања истине, последице давања лажног исказа, питања на која није дужан да даје одговоре, дужности да се одазива позивима суда, све у смислу чл. 229. и 231. ЗКП те изјави:

Ја сам директор ОЈ Опште болнице у Панчеву и између осталог сам у општинској комисији за процену ратне штете која подразумева и процену материјалне и нематеријалне штете ратних дејстава од стране НАТО на територији Општине

Слика 18 Једно од 26 деце које је настрадало приликом бомбардовања колоне избеглих лица

Слика 19 Повреде главе на настрадалом детету

Панчево.

Дана 01. 05. 1999. године у 01,45 мин. јака детонација бомбе чула се испред зграде управне зграде ЗЦ Панчево на раскрсници ул. Милоша Требињца и Паје Маргановића. Том приликом оштећен је објект старе болнице и део хируршког, дечјег и оториноларинголошког одељења, поред тога штета је нанета згради антитуберкулозног диспанзера и апотеци „Хигија” која је у склопу Дома здравља, сви ти објекти у оквиру Опште болнице Панчево налазе се у потезу ул. Паје Маргановића и Милоша Требињца, зато су оштећени како сам већ рекао од експлозије пројектила.

Након престанка експлозије констатовано је да је сем оштећења зграде, била су оштећења на парку који је испред зграде, да се део бомбе величине 2м, пречника око 1м, налази непосредно крај улаза у зграду и велики број гелера расутих на плочнику испред зграде, што је детаљно дато у практичном опису овог извештаја који се прилаже суду а прослеђује Комитету.

У овом извештају који прилажем приближан износ штете односно ми смо тачно то проценили у износу од 984.945,53 дин. тај износ штете представља комплетну материјалну штету коју су претрпели објекти Опште болнице Панчево напред наведено. Није за сада процењена нематеријална штета у виду страха, лаких телесних повреда које је претрпело особље и пацијенти болнице који су се у том тренутку налазили у режиму редовног рада и лечења.

Питања више нема. Немам више шта да изјавим.

Записник је диктиран у мом непрекидном присуству, гласно, па га као своју изјаву потписујем.

Довршено у 12,00 часова.

Истражни судија
(потпис)

Сведок
(потпис)

Записничар
(потпис)

ДИРЕКТОРУ ЗДРАВСТВЕНОГ ЦЕНТРА ВАЉЕВО

Оштећења настала на зградама болнице на дан 02. 05. 1999. године између 21 и 22 часа после бомбардовања Холдинг компаније „Крушик”, као и од детонација насталих од пројектила бачених у круг болнице и суседно игралиште ЗСК-а

Овог пута у односу на раније детонације оштећења су била најдрастичнија и то:

ПНЕУМОФТИЗИОЛШКА СЛУЖБА

- Сломљено 9 прозора
- Светларници око 7 м²
- Шалтерско стакло 1

ДЕЧЈИ БОКС

- Светларник 3 комада
- Преградно стакло између породилишта
- Бокс са два инкубатора 2 стакла
- У просторији за надгледање 2 стакла
- Бокс I – 1 стакло
- Бокс II – 1 стакло
- Бокс III – 2 стакла

ПОРОДИЛИШТЕ

- Ходник испред приземља – сломљен прозор
- У ходнику у породилишту оштећене плафонске плоче
- II порођајна сала – стакло на вратима и прозори сломљени
- Светларник 6 прозора поломљено, као и оштећен плафон
- I порођајно доба – оштећен плафон
- Септична сала – оштећен плафон
- Стакло у интервенцијама на одељењу разбијено

ГИНЕКОЛОШКА АМБУЛАНТА

- Два стакла на прозорском окну, као и још 13 стакала на разним прозорима
- На преградним вратима два горња стакла
- Преградна врата према кожном одељењу два велика стакла

ПАТОЛОГИЈА ТРУДНОЋЕ

- Разбијена два стакла
- На светларнику између I и II спрата оба стакла

СЛУЖБА ПАТОЛОГИЈЕ СА ОНКОЛОГИЈОМ

Патологија

- Стакла на улазним вратима
- Стакло са прозорчићем у лабораторији
- Одваљен део зида у соби лекара
- На улазним вратима велико стакло

Онколошки диспанзер

- У соби за терапије испао је цео пулт из лежишта и пао на под
- Поломљена стакла на 1 прозору у соби за терапије
- Врата лекарске собе су скоро испала из лежишта са доста одваљеног малтера
- Стакло на прозору лекарске собе

РЕНДГЕН СЛУЖБА

Рендген дијагностика у Хируршком блоку

- Разбијена 4 прозора
- Избијена 1 врата

У НОВОИЗГРАЂЕНОМ ДЕЛУ РО СЛУЖБЕ

- Уништен светларник у ходнику
- Избијена врата

НУКЛЕАРНА МЕДИЦИНА

- Пет дуплих прозора разбијено

ХИРУРШКА СЛУЖБА

У пет соба су разбијени потпуно прозори

- Плоче плафонске су се на више места одвојиле и поспадале на IV спрату

ПОЛУИНТЕНЗИВНА НЕГА

- Разбијено 2 прозора

ПРИЈЕМНО-ТРИЈАЖНА СЛУЖБА

- 5 прозорских стакала разбијено на одељењу
- 6 прозорских стакала разбијено у чекаоници
- 4 већа стакла на светларнику
- 2 мања стакла у гардероби
- 4 стакла у магацину

ОРТОПЕДИЈА

- 1 прозор у соби код начелника
- Оба прозора у лекарској соби
- Доста плафонских плоча у ходнику је одваљено
- Разбијен 1 прозор у гипсари

ОЧНО ОДЕЉЕЊЕ

- Оштећен плафон у две просторије
- Два разбијена прозора
- Светларник у холу разбијен
- Светларник између II и III спрата разбијен

ОЧНА АМБУЛАНТА

- Оштећен зид у две просторије
- Разбијена 4 прозора

СЛУЖБА ТРАНСФУЗИЈЕ

- Разбијено стакло на улазу
- Разбијено неколико стакала на прозорима
- Плоче са плафона су пале

НЕУРОЛОГИЈА

- Разбијена 2 прозорска стакла

СЛУЖБА АНЕСТЕЗИЈЕ

- Разбијен прозор у интензивној нези
- Разбијена и одваљена три прозора на северној страни
- Разбијено стакло изнад врата у просторији за особље
- Изваљен један прозор у суседној соби
- Доста плоча са плафона излетело из лежишта
- Већи број поклопаца из неонских цеви испао из лежишта и разбио се

ИНТЕРНА СЛУЖБА

Кардиолошки диспансер

- Изваљена улазна врата
- Сломљена два велика стакла

ИНТЕРНА АМБУЛАНТА

- Сломљена два велика стакла

АЛЕРГОЛОШКА АМБУЛАНТА

- Сломљена два велика стакла
- Изваљена улазна врата

БОЛНИЧКА АПОТЕКА

- Полупано стакло поред улазних врата и прозор на степеништу

СЛУЖБА ФИЗИКАЛНЕ МЕДИЦИНЕ И РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ

- Разбијено је 32 прозора
- Разбијено 15 стакала на светларнику
- Разбијено стакло на обе трпезарије
- Разбијена стакла на вратима од хидро и електро терапије
- Оштећена ламперија у хидро-блоку
- Потпуно разбијено стакло на базену
- Напукло стакло на лифту
- Оштећен зид у болесничкој соби бр. 12 и соби главне сестре
- Разбијено стакло на степенишном делу
- Разбијено је 10 кугли за осветљење

ОРЛ СЛУЖБА

- У амбуланти разбијена два прозора
- Један прозор у превијалишту
- Два прозора код логопеда
- На ОРЛ одељењу разбијен један прозор у превијалишту и отпало 5 плоча на плафону

ОПЕРАЦИОНИ БЛОК

- У три ходника испало је доста плоча са плафона а доста је поремећених као и облога за осветљење
- Разбијено 5 прозора и једна балконска врата
- Сала 3 – поремећен плафон изнад операционог стола
- У ортопедској гипсари отпале плоче са плафона
- Сала 4 – разбијен прозор и избијене плоче из плафона
- У сали 5 – преврнут и оштећен операциони сто и неколико плафонских плоча
- У сали 6 – разбијен један прозор и неколико плоча на плафону
- У остави разбијен један прозор, као и оштећено више плоча на плафону
- У припреми оштећен плафон
- У просторији за буђење оштећен плафон и 1 прозор разбијен
- У ходнику испред операционог блока – оштећен плафон и сијалице
- У гардеробама I и II – оштећен плафон и разбијене сијаличне кугле – укупно 5
- У стерилизацији доста оштећен плафон – сломљене кугле од осветљења и сломљена два прозора
- Код инструментара оштећен много плафон

СЛУЖБА ЗА КОЖНО-ВЕНЕРИЧНЕ БОЛЕСТИ

- На одељењу напукли поједини зидови и оштећен малтер
- У Диспанзеру оштећена врата на санитарном чвору и полупано 13 прозорских стакала и 1 светларник

КАНЦЕЛАРИЈА УПРАВНИКА И СЕКРЕТАРИЦЕ

- Разбијена потпуно два стакла
- Двоја улазна врата у обе канцеларије су поремећена у штоку и обијено доста малтера у истих

ПРАВНА СЛУЖБА

- Потпуно разбијена 2 велика прозора
- Поремећена врата у штоку са доста оштећеног малтера у истих и у продужетку

Управник Болнице
Прим. др Зоран Јанковић
(потпис, печат)

ЗАПИСНИК О САСЛУШАЊУ СВЕДОКА

Састављен дана 12.05.1999. године пред истражним судијом Окружног суда у Ваљеву у кривичном поступку хитне истражне радње поводом вештачења тежине повреда појединих лица повређених поводом бомбардовања ХК „Крушик“ и цивилног дела града Ваљева

Истражни судија
Драган Обрадовић

Сведок вештак
Др Драган Јеремић

Записничар
Милена Филиповић

Саслушању сведока присуствују и:
јавни тужилац

окривљени

бранилац

Започето у 19,20 часова.

Сведок је опоменут да је дужан да говори истину и да не сме ништа прећутати, упозорен је на последице давања лажног исказа, као и да није дужан да одговара на поједина питања, ако је вероватно да би тиме изложио себе или свог блиског сродника тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу (члан 229. ЗКП), па на општа питања сведок даје одговоре:

1) Име и презиме	Драган Јеремић
2) Име оца	Ђорђе
3) Занимање	лекар специјалиста ортопедске хирургије и трауматологије
4) Боравиште	Ваљevo, Насеље „Ослободиоци Ваљева“ бр. 5/11
5) Место рођења	Љиг
6) Година рођења	1950.
7) Однос са окривљеним и оштећеним	несродан са оштећенима

За овим сведок о самом предмету износи следеће:

Вештак упозорен у смислу чл. 245. и 246. ЗКП, па за овим даје

НАЛАЗ

Ја сам упознат са предметом вештачења и могу да кажем да је после бомбардовања фабричког круга ХК „Крушик“ у Ваљеву, дана 02. 05. 1999. године, осим повређених радника „Крушика“, у Ургентни центар Здравственог центра у Ваљеву примљено више повређених лица и то:

1. Стефановић Богосав, из Ваљева, рођен 1954. године, редни број протокола у Ургентном центру 5958. Након прегледа констатује се:

Раздерно-нагњечена рана на поглавини. Одмах је хируршки збринут и враћен кући. Ова повреда је лака телесна повреда која је задобијена дејством тупе механичке силе.

2. Павловић Весна, рођена 1978. године из Ваљева, ул. Бирчанинова број 3, редни број протокола Ургентног центра под бројем 5961. Приликом прегледа констатује се:

Раздерно-нагњечена рана на носу, а с обзиром да је направљен и рендгенски снимак лекар који је радио оквалификовао ју је као сумњив прелом носних костију. Препоручено јој је да се јави код ОРЛ специјалисте. Увидом у протокол ОРЛ службе 3, 4. и 5. маја 1999. године како у амбуланти тако и на одељењу нигде није записано да се Павловић Весна јавила на преглед. Све то указује да се ове повреде могу оквалификовати:

Као лаке телесне повреде.

3. Савић Сашко, рођен 1968. године из Ваљева, радник Здравственог центра Ваљево, заведен у протокол Ургентног центра под редним бројем 5962, који се јавио одмах после поноћи дана 03. 05.1999. године у 00,05 часова. Након прегледа констатује се следећа повреда:

Истегнуће лигаменталног апарата левог скочног зглоба.

Овде се ради о лакој телесној повреди која је задобијена дејством тупе механичке силе.

4. Милојевић Миодраг, рођен 1940. године из Ваљева, који је повређен на путу до склоништа из Ваљева, ул. Милорада Павловића 17/2.

Приликом пријема у Ургентни центар направљени су рендгенски снимци и том приликом констатовано: истегнуће лигаменталног апарата десног скочног зглоба.

Овде се ради о лакој телесној повреди која је задобијена дејством тупе механичке силе.

5. СУЏУМ МЕЛИТА, из Ваљева, насеље „Миливоја Бјелице“ број 4, рођена 1952. године. Заведена у редни број протокола 5964, након прегледа констатује се:

Да има повреду десне шаке. Ради се о нагњечењу меких ткива десне шаке након чега је добила гипсану имобилизацију.

Ова повреда се квалификује као лака телесна повреда.

6. ЂУРЂЕВИЋ ЈОВИЦА, из Ваљева, насеље „Милорада Павловића“ број 17/1, радник „Машиносервиса“, рођен 1961. године, заведен у редни број протокола 5978. Након прегледа констатује се:

Да постоји повреда левог рамена и то повреда у смислу нагњечења меких ткива левог рамена са отоком.

Ова повреда се квалификује као лака телесна повреда.

Након указане помоћи враћен је кући.

7. УРОШЕВИЋ МИЛАН, из Ваљева, ул. Добросава Симића 24, запослен у РЕИК Лазаревац, рођен 1946. године, заведен у редни број протокола 5972. Приликом прегледа констатује се:

Да постоји нагњечење меких ткива десне половине грудног коша са огуљотинама на кожи.

Ради се о лакој телесној повреди која је настала дејством тупе механичке силе.

8. МАРКОВИЋ СЛОБОДАН, рођен 1966. године из Јабучја, радник ДП „Колубара метал“ Лазаревац, заведен је у протоколу број 5965. Приликом прегледа констатује се следећа повреда:

Прелом десне петне кости.

Ради се о тешкој телесној повреди која је задобијена дејством тупе механичке силе.

Након збрињавања враћен је кући.

Свих поменутих 8 пацијената је амбулантно обрађено и исте ноћи после указане помоћи пуштени на кућно лечење.

Вештак награду тражи, па му суд на име нужних трошкова вештачења досуђује износ од 700,00 н. динара.

То је све што имам да изјавим. Записник ми је гласно диктиран, па га без примедби и читања потписујем.

Довршено у 19,45 часова.

Записничар
(потпис)

Истражни судија
(потпис)

Слика 1 Једна од оштећених ординација на Институту за урологију и нефрологију у Београду, ул. Генерала Жданова бр. 51, 08. 05. 1999. године

Слика 2 Оштећена болесничка соба Института за урологију

Београд – КБЦ „Др Драгиша Мишовић“

Дана 20.05.1999. године, у 00,05 сати, извршен је ваздушни напад на објекте у кругу КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ у Београду, у Булевару мира бр. 64. Ракетирана је Неуролошка клиника КБЦ-а где је дошло до рушења бочног зида и зида према ул. Јована Марјановића и пада плоче између приземља и првог спрата. Том приликом погинули су болесници: у Одељењу интензивне неге, Бркић Зора (1917), Вребалов Бошко (1917), Новаковић Радосав (1952) и Бошковић Бранка (око 75 година). У овом нападу оштећене су све зграде у кругу КБЦ-а, посебно зграда за гинекологију и акушерство где је лакше повређена Динић Ирена (1966), као и Дечја болница за плућне болести и туберкулозу, где је дошло до пуцања кровне конструкције, оштећења свих прозора и врата и комплетне болничке електронске опреме и инвентара. Оштећен је и објект администрације ове болнице као и околне стамбене и пословне зграде, бензинска станица „Југопетрола“, зграда поште, зграда Савезног завода „Архив Југославије“, зграда ресторана „Милошев конак“ и музеја „Конак кнеза Милоша“, објект ЕПС-а, зграда Завода за болести зависности, као и зграде резиденција амбасадора Шведске, Швајцарске и Ирака. Лаке телесне повреде је задобио и Васић Дарко (1976) који се у моменту експлозије налазио у близини овог центра. (слике 3-12)

Слика 20 Угљенисано тело жртве из копоне

Слика 21 Угљенисано тело жртве на тракторској приколици

Слика 3 Изглед разорене клинике „Неурологија“ у кругу КБЦ „Др Драгиша Мишовић“ у Београду, дана 20. 05. 1999. године

Слика 4 Разорена Клиника испред које је кратер од НАТО пројектила

Слика 5 Унутрашњост централног дела разорене клинике „Неурологија“, место проналаска тела Бранке Бошковић и Радосава Новаковића

Слика 6 Леш Бранке Бошковић погинуле у клиници „Неурологија“

Слика 7 Пеш Радосава Новаковића погинулог у клиници „Неурологија“

Слика 8 Разрушена болесничка соба интензивне неге у клиници „Неурологија“ где је погинула Зора Бркић

Слика 9 Леш Зоре Бркић, пацијента клинике „Неурологија“

Слика 10 Оштећења у операционој сали бр. 2 Завода за гинекологију КБЦ „Др Драгиша Мишовић“, дана 20. 05. 1999. године

Слика 11 Један од оштећених инкубатора одељења „Неопатологија” у Гинеколошкој клиници КБЦ „Др Драгиша Мишовић”

Слика 12 Једна од оштећених болесничких соба у Дечјој болници за плућне болести и туберкулозу

Сурдулица

У ноћи 30/31.05.1999. године, НАТО авијација је бомбардовала подручје општине Сурдулица са 4 пројектила велике разорне моћи. Погођена је специјална болница за плућне болести „Санаторијум“ у југоисточном делу Сурдулице. Два пројектила су директно погодила павиљон у коме су смештене избеглице из Републике Хрватске, а један је пао у павиљон старачког дома. Знатно је оштећен и павиљон са плућним болесницима. У приземљу овог павиљона потпуно су уништене специјализоване лабораторије за биолошке и хемијске анализе. У овим објектима је погинуло 13 лица, 3 су задобила тешке телесне повреде, а 35 лица је лакше повређено. Такође, 5 лица се воде као нестала. (слике 13–30)

Слика 13 Бомбардована специјална болница за плућне болести звана „Санаторијум“ у Сурдулици, где су поред пацијената болнице смештене избеглице из Хрватске и Дом за стара и незбринута лица, дана 30/31. 05. 1999. године

Слика 14 Изглед једног од потпуно уништених павиљона. У срушеној згради „Санаторијума“ погинуло је 19, а повређено 38 лица.

Слика 15 Ступениште
бомбардоване
зграде
„Санаторијума”

Слика 16 Једна од разрушених болесничких соба

Слика 17 Женски леш затрпан рушевинама

Слика 18 Леш жене у рушевинама „Санаторијума“

Слика 19 Женски леш на тераси зграде „Санаторијума“

Слика 20 Женски пеш у рушевинама зграде „Санаторијума“

Слика 22 Полуугљенисано тело жртве настрадале у копони

Слика 23 Угљенисано тело жртве поред изгорелог трактора

Слика 21 Део тела – глава пронађена испред зграде „Санаторијума“, идентификованог Манојловић Душана (1927) из Карловца

Слика 22 Погинули Рангелов Стамен (1938) из села Божица – Сурдулица, настрадао у просторијама лабораторије на II спрату „Санаторијума“

Слика 25 Идентификовани лешеве: (бр. 3) Павковић Ђорђе (1954), избеглица из Босне и (бр. 4) Жигић Раде (1947), избеглица из Коренице

Слика 26 Погинули (бр. 5) Мила Слијепчевић (1909) из Карловца, (бр. 6) Даница Малешевић (1931) и (бр. 7) Вучковић Миланка (1934) из Дуге Ресе

Слика 27 Лешеве погинулих у Дому за стара лица при „Санаторијуму”: (бр. 9) Рашић Стана (1933) из Врања, (бр. 10) Миладиновић Босна (1931) из Власине и (бр. 11) Величковић Десанка (1932) из села Калеманце – Владичин Хан

Слика 28 Погинули Напијало Драгић (1929) из Војнића, извучен из рушевина зграде

ЗАПИСНИК

о увиђају на лицу места сачињен дана 17. 05.1999. године од стране истражног судије Окружног суда у Ваљевоу поводом осмог бомбардовања, дана 04.05.1999. године, фабричког круга ХК „Крушик“ Ваљево.

Присутни:

Истражни судија
Драган Обрадовић

Крим. инспектор СУП Ваљево
Терзић Чедомир

Крим. инспектор СУП Ваљево
Илић Предраг

Започето у 8,30 часова.

Телефоном сам јутрос обавештен од крим. инспектора СУП Ваљево Терзић Чедомира да одговорна лица ХК „Крушик“ коначно дозвољавају да се обави увиђај на лицу места у фабричком кругу поводом осмог бомбардовања ХК „Крушик“ дана 04. 05.1999. године у 12,10 часова о чему је већ претходно сачињена службена белешка од стране истражног судије овог суда Кри.41/99 од 05. 05.1999. године, па сам прихватио усмени предлог ОЈТ Ваљево, изишао на лице места и обавио увиђај.

Приликом осмог бомбардовања ХК „Крушик“ у Ваљевоу исти је погођен са три пројектила од којих је према првим информацијама неслужбено било речено да је један пао у цивилни део ХК „Крушик“, а два у војни део фабрике, а приликом данашњег изласка на лице места утврђено је управо супротно да су два пројектила пала у цивилни део ХК „Крушик“, а један у војни део.

ОБЈЕКТИВНИ ИЗГЛЕД ЛИЦА МЕСТА

Лице места је ХК „Крушик“ Ваљево у Ваљевоу. Приликом овог бомбардовања од стране НАТО снага испаљено је укупно три пројектила од којих је предмет овог увиђаја само онај део који се односи на цивилни део поменуте фабрике, а преостали део радиће војни истражни судија.

Пре почетка рада на лицу места истражни судија је обавештен да су на лице места излазили припадници Војске Југославије из службе АБХ одбране ради утврђивања евентуалног присуства радијације, па је констатовано да нема трагова радиоактивности као последице гранатирања овог фабричког комплекса.

ТРАГОВИ НА ЛИЦУ МЕСТА

Приликом овог бомбардовања фабричког круга ХК „Крушик“ дошло је до оштећења објеката следећих деоничких друштава:

1. ДД „Крушик – Фабрика машина и опреме“,
2. ДД „Крушик – машиноградња“.

Слика 29 Леш Јањанин Богданке (1925) из Вргиног Моста

Слика 30 Леш Поповић Славка (1939) из Крњака, извучен из рушевина „Санаторијума“

Састављен у Општинском суду у Сурдулици од стране истражног судије дана 31. 5. 1999. године, поводом извршеног бомбардовања града Сурдулице од стране НАТО снага истог дана око 0,05 часова које бомбардовање је трајало до 0,40 часова, у ком бомбардовању су гађани објекти Специјалне болнице за лечење плућа, у ком кругу Специјалне болнице су у одређеним објектима смештена стара лица и незбринута као и лица избеглица, у ком бомбардовању је страдало више лица, а исто тако више лица је задобило лаке и тешке телесне повреде, а на објектима је причињена огромна материјална штета.

Присутни су:

Истражни судија
Милча Тодоров

ОЈТ зам. Биљана Маринковић

од стране ОУП-а у Сурдулици
Станислав Павловић, крим. техничар

Драган Антић и Саша Станковић, крим.
техничари СУП-а Врање

Драган Ивановић и Бобан Аризановић
оперативни полицајци ОУП-а Сурдулица

Започето у 06,30 часова.

У току ноћи између 30. и 31. 05. 1999. године, а у временском периоду између 00,05 и 00,40 часова извршено је бомбардовање од стране НАТО снага града Сурдулице, у ком бомбардовању је експлодирало више пројектила, ракета и граната на објектима Специјалне болнице за лечење плућа у Сурдулици у чијем кругу наведене болнице се налазе и објекти „Дома старца и незбринутих лица” и објекат колективног смештаја избеглица и прогнаних лица и у извршеном бомбардовању страдало је више лица како у објекту наведене болнице исто тако и у објекту Дома старца и незбринутих лица и у објекту колективног смештаја избеглица и прогнаних лица, а исто тако у извршеном бомбардовању више лица је задобило тешке и лаке повреде, а на објектима је причињена велика материјална штета.

У времену извршеног бомбардовања, а временски услови су били без било каквих атмосферских падавина, време је било ведро и релативно топло.

У вези страдања више искључиво цивилних лица у извршеном бомбардовању, а болесника и пацијената наведене болнице, као и избеглих лица и старих и незбринутих лица, те након престанка експлодирања пројектила, од стране Штаба општинског а цивилне заштите у Сурдулици, као и одређеног броја грађана и других лица из одређених органа одмах се је приступило рашчишћавању рушевина објекта страдалих у извршеном бомбардовању ради спасавања лица која су била у тим објектима који су бомбардовани као и извлачења страдалих лица, и рашчишћавање рушевина објекта који су бомбардовани трајало је наредна два три дана, у којим рушевинама су пронађени лешеве више страдалих лица чија идентификација је утврђена, што ће бити обухваћено по именима и презименима страдалих лица у

оном записнику, а идентификацију страдалих лица истражни судија је утврђивао на основу извршеног описа и прегледа лешева од стране екипе патолога Здравственог центра Врање, Патолошке службе Врање уз помоћ одређених лица на основу препознавања по одређеним стварима које су нађене на лешевима као и по гардероби.

Пружен је податак истражном судији одмах након изласка, а ради обављања увиђаја, да је страдало више лица, те да је већи број лица задобило како тешке исто тако и лаке телесне повреде, која повређена лица су примљена у Здравствени центар у Сурдулици ради пружања лекарске помоћи.

Непосредним опажањем од стране истражног судије констатије се следеће при обављању увиђаја:

Увиђај се врши у кругу Специјалне болнице за лечење плућа „Санаторијум” у Сурдулици у ком кругу те болнице налази се више објеката који су од просторије сутерена, приземља и спрата.

Објекат који је у кругу те болнице, а у североисточном делу, који је од просторије подрума, просторије приземља и просторије два спрата, изграђен је од чистог материјала у виду слова „Г”.

Пружен је податак истражном судији да у том објекту у просторијама приземља су одређене болничке просторије у виду лабораторије и болничке собе у којима су били смештени пацијенти – болесна лица која су била на лечењу, а у просторијама спратова где су била смештена избегла лица која су користила колективни смештај у тим просторијама, а исто тако да су у просторијама дела те зграде – објекта који је према северној страни и који део те зграде је погођен са више пројектила у извршеном бомбардовању, да је у том делу објекта дошло до страдања више лица у својству избеглица.

На свим објектима који су погођени пројектиlima у извршеном бомбардовању, као и околних објеката који су доста оштећени у насталом бомбардовању, није тиме био изазван пожар.

Од улазних врата тог објекта која су са западне стране, па према северној страни налази се одређен простор између јужног дела тог објекта до дела који је према источној страни и који та два дела тог објекта су у виду слова „Г” и који простор је по површини већи, по целом том простору налазе се делови људских тела, откинутих глава као и руке и шаке, а исто тако по том простору на одређеним растојањима налазе се и лешеве који су делимично затрпани од материјала рушевина тог објекта и прашине као и кокама пегала, материјала од кровне конструкције, кокама препова, летава и избијених отвора у виду прозора и врата, а исто тако по том простору, као и шире према северној страни све до наредног објекта, а који служи искључиво као болнички објекат наведене Специјалне болнице, затечени су такође комади грађевинског материјала који су се разлетели приликом рушења услед извршеног бомбардовања, а и по целом том простору налазе се делови од гардеробе и одеће, као и делови од болничких просторија и лежаја од кревета и другог намештаја.

Према северној страни од наведеног дела објекта који је са јужне стране и улазних врата тог објекта, налазе се два стабла од којих једно бреза, а друго стабло јела, која стабла су изнад крова тог објекта, на свим гранама тих стабала затечени су делови од гардероба у виду мајина, кошуља, сакоа, џемпера, те женске гардеробе, сукње, чарапе и друге врсте одеће, и та наведена стабла на којима се налази већи број делова од гардеробе и гардеробе су наспрам срушеног дела тог објекта, а у правцу према западној страни од дела који је погођен при бомбардовању пројектиlima.

Тај део објекта који је према северној страни, је срушен до подрумских просторија тако да међуспратне конструкције тог дела објекта, које су од бетонских плоча, су при рушењу раскомадане на већим деловима које су пале једна на другу, као делови тог објекта срушених плоча.

На напред описаном простору према северној страни описаног дела тог објекта затечена је откинута глава мушког леша животног доба око 70 година, који део тела леша биће посебно описан од стране патолога приликом вршења прегледа од стране патолошке екипе.

Од те главе мушког леша, па према северној страни затечен је затрпан други леш, од тог леша па према западној страни се налази откинута рука.

Од ових напред описаних лешева и делова лешева, па према јужној страни, је леш без главе односно са делимично оштећеном главом који по доњој гарлерији се може препознати да је женски леш на коме се налазе гаћице са чипком.

Од овог леша, па исто тако према јужној страни, је леш мушког лица са делимично доста оштећеном одећом која је затечена на том лешу, па у истом правцу даље је још један женски леш који је на стомаку, и на темени главе са леве стране тог леша види се велика рана у виду пробијања лобање, а са те леве стране на одређеним деловима рушевина објекта затечено је ткиво у виду можданог ткива сигурно испало из темена главе тог леша.

Са северне стране зграде – објекта налази се простор у виду терасе а која тераса је пак према јужној страни од срушеног дела те зграде од насталог бомбардовања, и на тој тераси затечен је леш поклоњен на трбуху, чије ноге висе низ терасе према земљи.

На истој тој тераси затечен је леш по изгледу женски, који је такође затрпан од рушевина, чија идентификација, као и свих осталих лешева биће утврђена, а на срушеном делу тог објекта и то на другом спрату, а са северне стране, види се да висе леш мушке особе који је закачен вероватно на одређеној арматури бетонске плоче приликом рушења услед бомбардовања, који леш након скидања и рашчишћавања терена, а од стране Штаба цивилне заштите општине Сурдулица, биће описан посебно како од стране истражног судије, исто тако и од стране екипе патолога, а ради утврђивања њихове идентификације.

Остали део те зграде који није срушен, је доста оштећен тако што је кров по целој површини доста оштећен са скинутим кровним покривачем, а сви отвори тог објекта, како у виду прозора и светларника, су у целости оштећени од којих су поједини избијени из футера и изломљених крила, а на свим отворима су поломљена сва стакла.

Од напред описане зграде – објекта, па према западној страни, налази се објекат – магацин наведене Специјалне болнице који је од просторија приземља, и између ова два објекта налази се простор који је у виду пута а који је покоцкан каменним коцкама, па је и тај објекат доста оштећен јер сви отвори у виду прозора су доста оштећени са изломљеним стаклима на свим отворима, а исто тако и цреп крова тог објекта је доста оштећен и поломљен.

Од тог објекта – магацина, па према северној страни, је зграда – кухиња наведене Специјалне болнице.

Исто тако кров ове зграде је начисто оштећен са скинутим цреповима, оштећеним прозорима и вратима и сва стакла прозора су у целости изломљена.

У истом кругу Специјалне болнице, а према северној страни од описаног објекта кухиње, је зграда Дома пензионера и незбринутих лица у Сурдулици, како стоји ознака код улазних врата те зграде, а која су са источне стране, и која зграда је просторије приземља и спрата, а исто тако и просторије подрума.

И ова зграда је бомбардована са више пројектила, и то њен југозападни део, тако да је услед тог бомбардовања срушен спрат те зграде са њене југозападне стране, и грађевински материјал порушеног тог дела зграде је делимично са унутрашње стране на међуспратној конструкцији између приземља и спрата, и у тим рушевинама, а у грађевинском материјалу цигала и шута налазе се три женска леша, из којих рушевина су и ти лешеве извађени од стране екипе за расчистићавање и Штаба цивилне заштите Општине Сурдулица, који лешеве такође биће посебно описани од стране екипе патолога чија идентификација лешева биће утврђена при обављању увиђаја.

Остали део ове зграде који није начисто срушен, а његови делови према јужној и северној страни су доста оштећени због извршеног бомбардовања, а кровни покривач који је од фалцованих црепова је доста оштећен јер је већина црепова поломљена, тако да и на овом објекту је причињена огромна материјална штета, који објекат није више за употребу као што није за употребу и претходно описани објекат, а зграда у којој је био смештен већи број избеглих лица ради њиховог колективног боравка.

Према северној страни, а од улазних врата зграде Дома пензионера и незбринутих лица, затечено је једно путничко возило марке „мерцедес“ рег. ознаке НИ 330-060, које путничко возило је такоређи сво затрпано у насталој рушевини од те зграде, прашином и деловима грађевинског материјала и на том возилу причињена је материјална штета јер су поломљена његова стакла на вратима и стакла – шофершајбне, а исто тако то возило је оштећено и у виду удубљења лима како крова, исто тако предње и задње хаубе и осталих делова.

Према источној страни од зграде Дома пензионера и незбринутих лица, а према северној страни од напред описане зграде у којој је био организован колективни смештај избеглих лица, а у одређеним просторијама су били смештени болесници те Специјалне болнице, је зграда те болнице у којој се налазе лекарске ординације, као и лабораторије и то лабораторија биохемије и лабораторија микробиологије, и тај објекат је исто тако од просторија приземља и спрата, који је такоређи начисто оштећен, јер су сви отвори прозора и унутрашњих врата начисто избијени из зидова, чија крила прозора су изломљена и доста оштећена, а исто тако и табле унутрашњих врата су такође изломљене и доста оштећене, а сви апарати наведених лабораторија су такође оштећени и по просторијама овог објекта како лекарске ординације, просторија лабораторија по њиховим подовима налазе се делови грађевинског материјала који су се нашли у тим просторијама долетањем од објекта који је погођен пројектиlima приликом извршеног бомбардовања, а у ком објекту су била смештена лица избеглице.

Кров и ове зграде је начисто оштећен јер је кровни покривач – фалцовани цреп скоро начисто изломљен, тако да и ова зграда те Специјалне болнице није више за употребу.

И остали објекти који се налазе у кругу те Специјалне болнице, а који су према северној страни, у којим објектима је управа те специјалне болнице, су оштећени али у мањој мери у односу на напред описане зграде, а у кругу те специјалне болнице налазе се велика борова, јелова и брезова стабла, и поједина стабла су оштећена и то због долетања пројектила бачених у извршеном бомбардовању, тако да се по оштећењу стабала која су са источне стране зграде у којој су била смештена избегла лица, може закључити да је пројектил који је експлодирао погађањем тог објекта дошао са источне стране, док пројектил који је у извршеном бомбардовању погодио зграду Дома пензионера и незбринутих лица је дошао из правца западне или југозападне стране.

Слика 24 Мушки леш настрадалог приликом бомбардовања колоне

Слика 25 Тело настрадале бебе из колоне

Приликом обилазња убијања од стране одоварајуће екипе вршено је раширивање терена и извлачења лешева страдалих лица, који лешеве страдалих лица су при изношењу из рушевина и са простора поред зграде, који су избачени из зграде приликом насталог бомбардовања, су стављани на одређеном простору који су обележени од стране органа ОУП-а у Сурдулици као скупови почев од броја 1, до закључно 21 и то арапским бројевима, који скупови поједини чине комплетни леш, а поједини скупови су делови од лешева који нису могли бити идентификовани ком лешу припадају, и обележени су скупови као делови лешева који нису идентификовани са арапским бројевима и то: скуп делова од лешева бр. 14, скуп делова од лешева бр. 15, скуп делова од лешева бр. 13, скуп делова од лешева бр. 20 и скуп делова од лешева бр. 21.

Како ови делови од лешева који су искомадани, размрскани и који су деструктивна маса, како нису могли бити приликом утврђивања идентификације припојени било ком лешу као делови тела одређеног леша, па су ови скупови обележени са напред означеним арапским бројевима по налогу истражног судије сахрањени у Масуричком гробљу, у ком гробљу су сахрањени и идентификовани лешеве а лица страдалих као избеглица, док страдала лица у Дому пензионера незбринутих лица као и страдало лице у Специјалној болници Санаторијум које је било на лечењу, након утврђивања њихове идентификације, ти лешеве су предати сродницима ради сахрањивања, осим што је један леш као лице страдало у Дому пензионера, и тај леш сахрањен у Масуричком гробљу заједно са лешевима страдалих лица избеглица, са разлога јер није се појавило ниједно лице као сродник које би преузело тај леш ради сахрањивања на другом гробљу у коме се сахрањују лица те породице, што ће конкретно сваки идентификовани леш у овом записнику бити описан.

За овим а након обележавања лешева као скупова од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици, те након извршеног одређеног фотографисања ради сачињавања фототехничке документације и након снимања видео камером ради сачињавања видео записа, сви лешеве и делови лешева обележени као скупови са напред означеним бројевима, по налогу истражног судије превезени су у капелу болнице у Сурдулици, где је извршен преглед свих лешева и делова лешева од стране екипе патолога ради утврђивања идентификације страдалих лица у том бомбардовању.

Исто тако и све ствари које су пронађене у објектима који су бомбардовани и срушени тим бомбардовањем су такође пренесени у капелу Здравственог центра Сурдулице, па након препознавања поједине ствари које су нађене на лешевима или одећи тих лешева, приликом преузимања лешева ради сахрањивања су предате и те ствари, а ствари које су пронађене на лешевима лица избеглица, која лица су као лешеве предати од стране истражног судије Штабу цивилне заштите у Сурдулици ради сахрањивања јер је наведени Штаб организовао сахрану страдалих лица у својству избеглица, да наведени Штаб цивилне заштите преко Центра за збрињавање врши предају тих ствари лицима која се буду појављивала као сродници страдалих лица у насталом бомбардовању а у згради лица која су била смештена за колективни боравак.

За овим а након што су страдала лица извучена из рушевина бомбардованих објеката, и након што су страдала лица обележена као скупови са одређеним арапским бројевима, како је то напред констатовано у овом записнику, те након што су страдала лица превезена као лешеве у капелу Здравственог центра у Сурдулици, за овим лешеве са наведеним бројевима означени као скупови су предати од стране

истражног судије, патологу др Драгану Трајковићу, специјалисти патологу Здравственог центра Врање, Болнице Врање, Службе за патологију и судску медицину, као и помоћнику обдукцента Арсић Љубомиру, ради вршења детаљног прегледа свих лешева и делова лешева као страдалих лица, а ради њиховог описивања и утврђивања идентификације лешева као страдалих лица.

Од стране наведене екипе патолога извршен је преглед и опис скупова као лешеви, и делова од лешева, који су обележени са арапским бројевима почев од 1, па закључно са арапским бројем 21, и извршени опис лешева и делова од лешева а од стране др Трајковић Драгана, спец. патолога, чини саставни део овог записника, тако да истражни судија посебно не врши овим записником опис лешева и делова од лешева.

Приликом обављеног увиђаја и након извршеног детаљног описа лешева, те на основу пружених података од стране службених лица ОУП-а у Сурдулици, и одређене службе Дома пензионера и незбринутих лица, као и наведене Специјалне болнице и овлашћеног лица које се стара и збрињава избегла лица смештена ради колективног боравка у згради која се налази у кругу те специјалне болнице, утврђено је да је у извршеном бомбардовању страдало укупно 19 (деветнаест) лица чија идентификација биће посебно дата у овом записнику и да је страдала 15 (петнаест) лица избеглица, 3 (три) лица из Дома пензионера и незбринутих лица као и једно лице као пацијент – болесник те специјалне болнице, чија идентификација биће такође посебно дата у овом записнику, а пружен је податак истражном судији такође од стране овлашћених радника ОУП-а у Сурдулици, као и на основу датог извештаја од стране Здравственог центра у Сурдулици да је у извршеном бомбардовању више лица задобило тешке и лаке телесне повреде – укупно 38 лица, чији списак повређених лица биће као прилог записника о увиђају, а исто тако и списак лица која су боравила као избеглице, као и списак лица која су боравила у Дому пензионера и незбринутих лица, такође биће саставни део овог записника.

Начињена техничка, односно фототехничка документација и видео запис такође има представљати саставни део овог записника.

Након извршеног прегледа лешева, делова од лешева, те након извршеног препознавања од стране одређених лица која су често долазила у контакт са страдалим лицима, приликом утврђивања идентификације лешева од стране екипе за утврђивање идентификације чији вођа је истражни судија, због у целости разорених и уништених лешева, није могло бити идентификовано три леша као страдала лица у извршеном бомбардовању, а истражном судији пружен је податак од стране овлашћених службених лица на основу оперативног рада да су страдала у том бомбардовању лица као избеглице чија идентификација није могла бити утврђена а чији делови лешева су сахрањени у напред наведеном гробљу, да су страдала лица и то: Малобабић Раде, Малобабић Миленко и Манојловић Милица.

После извршеног детаљног прегледа лешева од стране именованог патолога, те извршеног описивања лешева, те на основу препознавања од стране лица Мађарић Петра, који је боравио у истом својству као избеглица у наведеном објекту, препознавања од стране Тодорић Ђура такође као избеглица који је боравио у наведеном објекту, и на основу одређене документације која је нађена, за овим истражни судија, као вођа екипе за утврђивање идентификације страдалих лица у извршеном бомбардовању, утврђује да су у том бомбардовању страдала следећа лица:

1. Женски леш означен као скуп са бројем 1, при утврђивању идентификације утврђује се да је то леш сада пок. страдалог лица Малобабић Милене, рођене 11. 10. 1979. године у месту Карловац, Општина Карловац, од мајке Босиљке.

2. Женски леш означен као скуп бројем 2, при утврђивању идентификације утврђује се да је то леш сада пок. Малобабић Босилке, рођене 1946. године у селу Кључ, Општина Босански Петровац, од оца Милана.

3. Мушки леш означен као скуп бројем 3, при утврђивању идентификације утврђује се да је то леш сада пок. Павковић Ђорђа, рођеног 10. 7. 1954. године у селу Павковић, Општина Крњан, од оца Жарка.

4. Мушки леш означен као скуп бројем 4, при утврђивању идентификације утврђује се да је то леш сада пок. Жигић Рада, рођеног 7. 3. 1947. године у селу Тук, Општина Кореница, од оца Николе.

5. Женски леш означен као скуп број 5, при утврђивању идентификације утврђује се да је то леш сада пок. Слијепчевић Миле, рођене 1. 10. 1909. године у месту Г. Сијенчак, Општина Карловац, од оца Николе.

6. Женски леш означен као скуп бројем 6, приликом утврђивања идентификације утврђује се да је то леш сада пок. Малешевић Данице, рођене 5. 9. 1931. године у месту Туш Царевац, Општина Крњан, за коју нема податак родитеља.

7. Женски леш означен као скуп бројем 7, приликом утврђивања идентификације утврђује се да је то леш сада пок. Вучковић Миланке, рођене 17. 2. 1934. године, у селу Косијерско, Општина Дуга Реса, од оца Милана.

8. Мушки леш означен као скуп бројем 8, приликом утврђивања идентификације утврђује се да је то леш сада пок. Манојловић Душан, рођеног 6. 4. 1927. године у месту Г. Сијенчак, Општина Карловац, од оца Петра.

9. Женски леш означен као скуп бројем 9, приликом утврђивања идентификације утврђује се да је то леш сада пок. Рашић Стане, рођене 4. 6. 1933. године у месту Крива Феја, Општина Врање.

10. Женски леш означен као скуп бројем 10, приликом утврђивања идентификације утврђује се да је то леш сада пок. Миладиновић Босне, рођене 15. 8. 1931. године у месту Власина, Округулица Општина Сурдулица.

11. Женски леш означен као скуп бројем 11, приликом утврђивања идентификације утврђује се да је то леш сада пок. Величковић Десанке, рођене 23. 6. 1932. године у селу Калиманце, Општина Валдичин Хан.

12. Мушки леш означен као скуп бројем 12, при утврђивању идентификације утврђено је да је то леш сада пок. Рангелов Стамена, рођеног 1938. године у селу Божица, Општина Сурдулица, од оца Крума.

13. Мушки леш означен као скуп бројем 16, при описивању и утврђивању идентификације утврђено је да је то леш сада пок. Напијало Драгића, рођеног 5. 12. 1929. године, у месту Војнић, Општина Војнић, од оца Михајла.

14. Женски леш означен као скуп бројем 17, приликом описивања и утврђивања идентификације, утврђено је да је то леш сада пок. Јањанин Богданке, рођене 13. 2. 1925. године у месту село Маличка, Општина Вргин Мост, од оца Симе.

15. Мушки леш означен као скуп бројем 18, приликом описивања и утврђивања идентификације утврђено је да је то леш сада пок. Поповић Славка, рођеног 14. 6. 1939. године, у месту село Доњи Скрад, Општина Крњак, од оца Драгана.

16. Мушки леш означен као скуп бројем 19, приликом описивања и утврђивања идентификације утврђено је да је то леш сада пок. Будисављевић Петра, рођеног 16. 7. 1939. године, у месту Врховине, Општина Врховина.

Као што је и констатовано у овом записнику претходно да је извршено обележавање од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици као скупови делова од лешева, који скупови су као делови лешева обележени са арапским бро-

јевима скуп бр. 13, скуп бр. 14, скуп бр. 15, скуп бр. 20. и скуп бр. 21, који скупови као делови лешева нису могли бити идентификовани због тога што су јако разорени – уништени и деструктурирани, а на основу прикупљених података од стране овлашћених службених лица ОУП-а у Сурдулици и овлашћених лица из прихватног центра за збрињавање избеглица, као и Хашић Драгослава, радника Општине Сурдулица, који је обављао одређене послове у вези збрињавања избеглица, а обезбеђења хране, на основу тих података утврђено је да су у извршеном бомбардовању страдала три лица као избеглице чија идентификација није могла бити утврђена, из напред наведених разлога што делови од лешева који су деструктивна маса нису могли бити препознати ком лешу припадају, те да су у том бомбардовању страдала поред напред наведених лица, чија идентификација је утврђена, а означених са арапским бројевима у овом записнику од 1 па закључно са 16, да су страдала а неидентификована лица у овом записнику и то:

1. Малобабић Раде, рођен 1.11.1980. године у селу Горњи Сијенчак, Општина Војнић, од мајке Босилке.

2. Малобабић Миленко, рођен 13.4.1983. године у селу Горњи Сијенчак, Општина Војнић, од мајке Босилке, и

3. Манојловић Милица, рођена 15.5.1922. године у селу Ласињски Сејеничак, Општина Карловац.

Делови од лешева који су уништени, смршљени и који чине деструктивну масу, који су обележени као скупови приликом описивања ради утврђивања њихове идентификације, а са арапским бројевима бр. 13, 14, 15, 20. и 21, ти делови лешева пошто нису могли бити при идентификацији припојени било ком лешу чија идентификација је утврђена као страдалих лица у извршеном бомбардовању ти неидентификовани делови лешева су сахрањени дана 3.6.1999. г. у напред наведеном Масуричком гробљу, када је тога дана а 3.6.1999. године и обављена сахрана сада покојних а страдалих лица и то Манојловић Душана и Будисављевић Петра.

Од стране истражног судије леш сада пок. Рангелов Стамена бив. из Божице, предат је након утврђивања идентификације дана 1.6.1999. године Рангелов Драгану и Рангелов Томи, оба из Божице, иначе синовима сада пок. Рангелов Стамена, ради сахрањивања у гробљу у Божици, па је истражни судија и на основу препознавања од стране именованих Драгана и Томе утврдио идентификацију сада пок. Стамена Рангелов.

Леш сада пок. Миладиновић Босне бив. из Власине Округлица, након утврђења идентификације предат је дана 1.6.1999. г. Стојану Павловићу из села Алакинце, иначе именованом тетка по његовој супрузи и Божи Павловићу из Сурдулице који је зет по сестри сада пок. Босне, ради сахрањивања на гробљу на Власини, Округлица, па је истражни судија и на основу препознавања од стране именованих утврдио идентификацију сада Миладиновић Босне, бив. из Власине, Округлица.

Леш сада пок. Десанке Величковић бив. из села Калиманце, Општина Владичин Хан, након утврђења идентификације предат је дана 1.6.1999. године Јањић Горану из Врања, ул. Београдска бр. 25/а, као сину, ради сахрањивања, па је истражни судија идентификацијом сада пок. Десанке утврдио и на основу препознавања од стране именованог Горана Јањића.

Лешеве сада пок. Милене Малобабић, Босилке Малобабић, Ђорђа Павковића, сада пок. Жигић Рада, Миле Слијепчевић, Данице Малешевић, Миланке Вучковић, Напијало Драгића, Јањанин Богданке, и сада пок. Павковић Славка, чију је идентификацију истражни судија утврдио и на основу препознавања од стране

радника Општине Сурдулица Хацић Драгослава, који се старао о избеглицама на обезбеђењу хране, па су лешеве напред именовани сада покојни и страдали у наведеном бомбардовању предати дана 1.6.1999. године, а након утврђене идентификације, Штабу цивилне заштите Општине Сурдулица ради сахрањивања у Масуричком гробљу, па су лешеве наведених покојних сада и сахрањени тога дана у наведеном гробљу.

Како је из рушевина бомбардованих објеката – зграда пронађено још два леша а након извршеног сахрањивања напред именованих лешева, и то лешеве сада пок. Будисављевић Петра и Манојловић Душана, чија идентификација је такође утврђена од стране истражног судије и на основу препознавања од стране напред именованог Мађарић Петра, као избеглица који је боравио са осталим избеглицама, чија идентификација сада пок. Будисављевић Петра и сада пок. Манојловић Душана је утврђена дана 3. 6. 1999. године, то су и тога дана лешеве сада пок. Будисављевић Петра и Душана Манојловића предати Штабу цивилне заштите ради сахрањивања на Масуричком гробљу који су и сахрањени тога дана, а напред описани скупови као делови од лешева означених са бројевима 13, 14, 15, 20 и 21, такође су предати Штабу цивилне заштите дана 3. 6. 1999. године ради сахрањивања у наведеном гробљу на посебном месту као неидентификовани делови лешева, а пошто леш сада пок. Стане Рашић нико није преузео након извршене идентификације тога леша, а која је иначе бора-вила у Дому пензионера и незбринутих лица, па и овај леш је сахрањен од стране Штаба цивилне заштите Општине Сурдулица у Масуричком гробљу.

Од ствари које су, а од стране екипе за рашчишћавање и извлачење лешева из рушевина, донете код капеле Здравственог центра у Сурдулици, од стране истражног судије дана 3.6.1999. године, а након препознавања предате су ствари и то: Вијучић Љубици, из Вргиног Моста, један електрични решо са једном ринглом са прикључним каблом, отворено браон боје.

Драгици Тепшић предат је један мали решо са прикључним каблом, а Сави Крљаш гардероба у једном џаку, а Петру Мађарићу предато је неколико хемијских оловака, док Пјевач Мици предате су ствари и то у једној кеси црна вуница-10 паковања, које ствари су препознали напред именовани да су њихове а које су из просторије биле избачене у извршеном бомбардовању.

Остале ствари у виду гардеробе и других ствари које су описане и обележене као скупови приликом описивања лешева бр. 6, бр. 9, бр. 18, бр. 5 и бр. 17, а које ствари су новац, у одређеном износу, златни накит у виду златних ланаца, привезака и медаљона, као и ручни сат, те женска ташна, све те ствари предате су дана 3.6.1999. године Хацић Драгославу, раднику Општине Сурдулица да уз помоћ овлашћених лица Центра за збрињавање, на основу препознавања од стране преживелих у бомбардовању, те ствари буду предате власницима по препознавању.

Саставни део овог записника представљаће сачињена фототехничка документација сачињена од стране ОУП-а у Сурдулици, видео записи, извештај Здравственог центра у Сурдулици о врсти и квалификацији повреда и имена повређених лица у бомбардовању, списак лица која су боравила у Дому пензионера и незбринутих лица и списак избеглица.

Завршено 3. 6. 1999. г. у 10,20 часова.

Истражни судија
Милча Тодоров
(потпис, печат)

ЗАПИСНИК О САСЛУШАЊУ СВЕДОКА

састављен дана 7. 6. 1999. године пред истражним судијом Општинског суда у Сурдулици поводом извршеног бомбардовања града Сурдулице 31. маја 1999. године у ком бомбардовању је страдало више лица у Специјалној болници Санаторијум у Сурдулици.

Судија,
Милча Тодоров

Сведок,
Божих Милица

Записничар,
Олга Вукашиновић

Саслушању сведока присуствују и:

Јавни тужилац,

Окривљени,

Бранилац,

Записник о саслушању сведока

Започето у 10,00 часова

Сведок је опоменут да је дужан да говори истину и да не сме ништа прећутати, упозорен је на последице давања лажног исказа, као и да није дужан да одговара на поједина питања, ако је вероватно да би тиме изложио себе или свог блиског сродника тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу, па на општа питања сведок даје одговоре:

1) Име и презиме	Божих Милица
2) Име оца	Стеван
3) Занимање	домаћица
4) Боравиште	прихватни центар избеглица општине Сурдулица
5) Место рођења	село Горње Језеро општина Плашки
6) Године старости	стара 78. година
7) Однос са окривљеним и оштећеним:	способан, каза:

За овим сведок о свом предмету износи следеће:

Ја као избеглица боравим дуже време у прихватном центру у Сурдулици, а у објекту колективног смештаја избеглица који објекат – зграда се налази у кругу одређене болнице за коју сам сазнала да је то специјална болница за лечење болесника од плућних обољења, зв. „Санаторијум”. У том објекту где смо ми били смештени као избеглице, а од стране одређеног комесаријата – прихватног центра, ми као избеглице били смо смештени у одређеним просторијама те болничке зграде

на спрату првом и другом спрату, док у просторијама приземља налазило се одређено болничко особље, јер у том објекту та болница је обављала своју делатност.

У времену пре бомбардовања те болнице у прихватном центру боравило је нас око шездесет и нешто избеглица.

Сећам се да је извршено бомбардовање те болнице и зграде у којој смо ми смештени као избеглице у току ноћи 31. 5. 1999. год. и колико се тога сећам било је негде око пола ноћи.

Ја сам била са одређеним избеглицама на другом спрату у соби означеној са бројем 13, и када сам чула надлетање авиона, ја још нисам отишла на спавање те ноћи, а друга лица као избеглице су се већ налазила на спавању, док један мали број избеглица, а због ранијих надлетања авиона као и због тога што је већ раније било бомбардовање града Сурдулице, нису смели да ноће у тој згради, а прихватног центра избеглица, која је у болничком кругу Санаторијума, већ су отишли ван тог круга у шуме где су и ноћили када за то су дозвољавали временски услови. Ноћ у којој је извршено бомбардовање специјалне болнице Санаторијум у Сурдулици, а као што сам навела 31. 5. 1999. год., та ноћ је била релативно топла.

Након што сам чула надлетање првог авиона, ја сам била обучена у одређеној одећи, па сам за овим само обукла зимске чизме из разлога да изађем из тог објекта и да одем у шуму обзиром да сам се плашила и претпостављала да ће можда бити бомбардована та болница, и након што сам изашла из те зграде видела сам да се напољу нико није налазио, па сам за овим пошла да из тог круга одем у шуму и након што сам одмакла од те зграде око стотинак метара идући према шуми, за овим сам чула надлетање другог авиона, и одмах убрзо сам чула да је дошло до детонације која је детонација била веома снажна и јака, и видела сам да је дошло до погађања дела те зграде у којој смо ми смештени као избеглице, и то онај део који иде према северној страни у односу на део објекта у коме сам ја била, а у напред наведеној соби на другом спрату.

Од те јаке детонације, а ја сам и знала да је извршено бомбардовање, и то по насталој детонацији јер као што сам навела и раније је долазило до бомбардовања не само у Сурдулици већ и другим градовима Србије и Југославије, и након што је прошло време можда ни пуна два минута од те прве детонације, за овим је дошло до настајања друге детонације која је такође била веома јака и снажна, и та друга детонација погодила је објекат старачки дом који је такође у објекту који се налази у истом кругу те специјалне болнице, али на одређеном блиском растојању од зграде у којој смо ми као избеглице и то према западној страни у односу на зграде смештених избеглица.

Одмах по настајању те детонације видела сам да је дошло до настајања веће прашине у виду дизања облака у небо, и ја сам видела да лете одређени делови од објеката који су погођени приликом тог бомбардовања, и за све то време ја сам се била заклонила иза једног боровог стабла, јер у том кругу болнице постоји више стабала борова и вероватно је то стабло иза кога сам се заклонила допринело да не будем погођена телером од настале експлозије одређеног пројектила нити пак било каквим комадом грађевинског материјала који су летели од тог бомбардовања.

Од тог бомбардовања на великој даљини су летели комади од грађевинског материјала срушених зграда у том бомбардовању.

У времену извршеног бомбардовања трајао је знак опасности напад из ваздуха, и како у објектима у којима смо боравили ми као избеглице исто тако и у објекту старачког дома такође није било упаљено светло, а исто тако и улична светла су била сва изгашена, као и светла у кругу те болнице.

Ја нисам видела, нити сам пак могла да видим из ког правца су дошли пројектили који су у извршеном бомбардовању погодили та два објекта у коме су смештени избеглице и зграда старачког дома.

Одмах након што сам чула звук надлетања авиона убрзо је и дошло до детонације. И поред тога што сам чула јак звук у виду шиштања пре настале детонације где је одмах дошло и до детонације, али ја нисам у могућности да се изјасним па нити по звуку из ког правца су дошле те ракете и пројектили што су погодили те објекте у извршеном бомбардовању, односно могу да претпоставим да су ракете дошле из правца заласка сунца што значи из правца западне стране.

Даље у својој изјави наводим да убрзо након престанка тог бомбардовања преживела лица као избеглице и остала лица која су се налазила у објектима болнице су изашла и ми као избеглице који смо преживели а обзиром да се познајемо пошто боравимо дуже време, смо се сакупили, и наводим да су одмах након тог бомбардовања дошле одговарајуће екипе сигурно за спашавање страдалих лица и повређених у том бомбардовању, а исто тако убрзо су дошла и одређена лица из Црвеног крста, ради нашег збрињавања, па смо од стране одређених представника тог Црвеног крста били одведени и смештени у хотел у Сурдулици где смо и преноћили.

У вези тога све је то што могу да изјавим.

Предочено ми је право читања записника, па како сам слушала његово диктирање и у њему је унето оно што сам изјавила у свом казивању, па исти потписујем без примедби.

Завршено у 10,25 часова.

(потпис сведока)

Освјеравају:

Записничар
О. Вукашиновић
(потпис)

Истражни судија,
Милча Тодоров
(потпис)

ЗАПИСНИК О САСЛУШАЊУ СВЕДОКА

састављен дана 7. 6. 1999. године пред истражним судијом Општинског суда у Сурдулици поводом извршеног бомбардовања града Сурдулице 31. маја 1999. године у ком бомбардовању је страдало више лица у Специјалној болници Санаторијум у Сурдулици.

Судија,
Милча Тодоров

Сведок,
Ракић Миле

Записничар,
Олга Вукашиновић

Саслушању сведока присуствују и:

Јавни тужилац,

Окривљени,

Бранилац,

Започето у 10,30 часова.

Сведок је опоменут да је дужан да говори истину и да не сме ништа прећутати, упозорен је на последице давања лажног исказа, као и да није дужан да одговара на поједина питања, ако је вероватно да би тиме изложио себе или свог блиског сродника тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу, па на општа питања сведок даје одговоре:

1) Име и презиме	Ракић Миле
2) Име оца	Веља
3) Занимање	радник у радном односу код Специјалне болнице за
ТБЦ плућа Санаторијум у Сурдулици
4) Боравиште	Сурдулица, ул. Сурдуличких мученика бр. 110
5) Место рођења	Власина – Округлица
6) Године старости	45 година
7) Однос са окривљеним
и оштећеним:	способан, каза:

За овим сведок о самом предмету износи следеће:

Ја сам у сталном радном односу код Специјалне болнице Санаторијум у Сурдулици и обављам послове портира, и те послове портира обављају три радника те болнице заједно са мном у одређеним сменама.

Иначе зграда портирнице је код улаза за круг те болнице која је удаљена око 150 до 200 метара од просторија те специјалне болнице, односно од објеката те специјалне болнице које зграде, као објекти те болнице, су према југоисточној страни у односу на зграде портирнице.

У кругу те болнице а обзиром да је она и специјална болница за лечење туберкулозе, па из тих разлога сигурно су засађена одређена стабла која су доста одрасла, па се од тих стабала простор до објеката те специјалне болнице не види јер видик заклањају та стабла.

У одређеним зградама те специјалне болнице знам, а ово као радник те болнице, да су смештене избеглице, а у једној згради која је Дом пензионера и незбринутих лица и у свим објектима те специјалне болнице као да раније па и од самог почетка ратног стања и до извршеног бомбардовања су боравила искључиво цивилна лица и то болничко особље те специјалне болнице, избегла лица која су смештена у једној згради, као и стара и изнемогла лица која су смештена у Дом старца, тако да у наведеној болници није било каквих војних лица.

Ја сам био и на радном месту и дана 29. 5. 1999. год. и сећам се да је тај датум био дан субота у седмици, и извршено је бомбардовање и тога дана града Сурдулице, тако да је тога дана у близини круга те специјалне болнице пало неколико ракете, односно две ракете, а које две ракете су пале на удаљености око 200 метара од болничког круга и то једна, а друга је пала нешто даље од болничког круга.

Критичне ноћи 31. маја 1999. године као што сам навео ја сам се налазио на радном месту и у времену извршеног бомбардовања те ноћи на наведену специјалну болницу, ја сам се налазио испред зграде портирнице, и у то време трајао је знак опасности напада из ваздуха због трајања знака опасности, и у свим просторијама те специјалне болнице као и у кругу те болнице, па и у просторијама портирнице сва светла су била угашена тако да је простор био неосветљен, а исто тако и цело подручје града Сурдулице је било са угашеним светлима.

Негде тачно баш око пола ноћи колико се тога сећам, за време док сам био испред портирнице где сам слушао на транзистору вести, чуо сам да је дошло до надлетања авиона, и одмах након звука надлетања авиона дошло је до експлозије, односно детонације одређених пројектила и ја сам одмах видео да се врши бомбардовање града Сурдулице, а пошто су те детонације биле веома снажне и јаке, па сам и претпоставио да је и бомбардована та специјална болница.

У том бомбардовању дошло је до експлодирања више пројектила.

Одмах након детонације која је настала, а која је била јака и снажна као што сам навео одмах нисам видео то да ли је у том бомбардовању погођена зграда те специјалне болнице у којој су смештена лица избеглице, као и зграда Дом старца, а иначе сам видео да су погођене у том бомбардовању зграде које се налазе у кругу те болнице и како по јачини те детонације и по насталим пуцањима и рушење зграде, и обзиром да сам видео да долази до бомбардовања, ја сам тражио простор где да се склоним како не би страдао у том бомбардовању, а у том међувремену дошао је и мој колега те смо се заједно удаљили са тог места где смо се заклонили.

Те детонације, односно то бомбардовање и настајање експлозије између једних и других биле су у веома кратком времену.

Након што је дошло до престанка детонације, а и даље су надлетали авиони, ја сам инсистирао од свог колеге портира да уколико има батеријску лампу да пођемо до објеката у којима су смештене избеглице и објекта Дома старца да видимо конкретно који објекти су погођени у том бомбардовању, те само што смо пошли од портирнице према тим зградама које су погођене бомбардовањем, поново су почели да надлетају авиони, па смо се за овим ми склањали услед тог надлетања, те након протекла времена од десетак минута дошла су одређена лица која су се сигурно налазила у тим објектима као незбринута лица или избеглице, и они су до-

Слика 26 Настрадали дечак из колоне

Слика 27 Настрадало дете из колоне

шли из правца зграде дома стараца и из правца зграде у коме су смештене избеглице, па смо од тих лица и чули да је у том бомбардовању погођена зграда где су смештене избеглице, као и зграда Дома стараца.

Одмах убрзо дошле су одговарајуће екипе из штаба цивилне заштите као и друге екипе за спашавање страдалих и повређених лица, па су се одмах предузеле мере како за спашавање преживелих лица, а из зграде Дома стараца, а и исто тако и из зграде смештених лица и одговарајуће екипе су одмах почеле са рашчишћавањем рушевина ради вађења страдалих лица у том бомбардовању.

Ја нисам могао да видим, нити сам пак себи створио претпоставку из ког правца су дошле ракете, односно пројектили који су експлодирали и који су погодили наведене зграде у том кругу специјалне болнице, јер од борових стабала која се налазе у том кругу у већем броју из разлога сигурно и због тога што је то специјална болница за лечење туберкулозе, нисам могао да видим долазак пројектила приликом погађања тих објеката.

То је све што могу да кажем у вези тога, а могу да пружим податак да у згради у просторији приземља у којој згради су смештене избеглице, а које приземље Специјална болница користи као своје болничке просторије, налазио се медицински техничар на обављању своје дужности у смени чије је име Станиша Николић и именовани Станиша вероватно може да пружи одређени детаљни податак о томе уколико је видео из ког правца су дошли пројектили који су погодили у извршеном бомбардовању зграду у којој су смештене избеглице и зграду Дома стараца а које се налазе све у болничком кругу специјалне болнице Санаторијум у Сурдулици.

Предочено ми је право читања записника, па како сам слушао његово диктирање и како је у записнику унета изјава коју сам изнео, то записник потписујем без примедбе.

Завршено у 10,50 часова.

(потпис сведока)

Оверавају:

Записничар,
О. Вукашиновић

Истражни судија,
М. Тодоров

ЗАПИСНИК

1. о спољашњим прегледима лешева настрадалих од НАТО бомбардовања БОЛНИЦЕ у Сурдулици дана 31. 5. 1999. године
– обрађен 21 скуп, текстом на обе стране
2. Коначни записник на четири стране

Др Драган Трајковић
специјалиста патолог

Куп. бр. 1.

СПОЉАШНИ НАЛАЗ

Женеки леш, животно доба 17 година, дужине 160 цм.

Опис гардеробе

Женска кошуља црвено сиве боје у копкама. Од друге гардеробе на горњем делу тела нема друго. На себи има црне панталоне које су на коленима поцепане. На себи има беле гаћице. Од гардеробе има још и црне чарапе поцепане у стопалима.

Спољашни налаз:

1. Обе темене кости у потпуности недостају, потиљачна кост такође недостаје као и делови слепоочних костију, моздана маса у потпуности недостаје, у лобањској јами налази се прашина, песак.

2. На челу већи број огуљотина неправилног изгледа које су крвљу подливане. Из десног уха сливају се извесне количине тамне крви.

3. На лицу које је умрљано крвљу налазе се парчићи стакла и делови гранчице „борове шуме“.

4. Из обе ноздрве као и из уста сливају се обилне количине крви.

5. На грудном кошу са леве стране поломљена ребра почев од трећег до седмог у близини хрскавичавих наставака. Поломљени крајци пропадају на притисак у грудну дупљу а притом се чује претакање ослобођене течности.

6. Стомак испод равни грудног коша, а на левој половини раскидно нагњечна рана из које се сливају обилне количине крви, а димензија је 30х20.

7. Друга рана хоризонтално постављена изнад самог гребена леве карличне кости која је димензије 50х20. Рана је раскинута и остварује комуникацију са трбушном дупљом.

8. На десној руци нема знакова повређивања.

9. На левој руци у самом раменом појасу округла нагњечно раскидна рана са дефектом коже пречника 3 цм. Дно ове ране чине мишићи надлактице. Испод ове ране по средини подлактице такође раскидно нагњечна рана попречно постављена дужине 20 мм, ширине 15 мм. Дно јој чине мишићи надлактице.

10. У пазуху леве руке такође раскидно нагњечна рана дужине 60 мм, ширине 40 мм, где целом површином недостаје кожа.

11. На десној бутини у горњој трећини напред велики број огуљотина неправилног облика крвљу подливена.

12. На десној потколеници у листу и напред у доњој трећини велики број неправилних огуљотина које су крвљу обливане.

13. У десном седалном пределу и горњој трећини бутине, споља и назад, огроман број неправилних огуљотина крвљу подливане.

14. Изнад левог колена троугласта деструктивна рана димензија 60х40х40 чини зјап у чијој основи се налазе раскидани мишићи и површински крвни судови.

15. У средишњем делу леве потколенице налази се разорина са неправилном искиданом површином коже у чијем зјапу се назире огољене кости потколенице, искидане тетиве мишића и раскинути мишићи као и раскинути крвни судови.

Сем описаних повреда друге се не региструју, као и да не треба извршити идентификацију леша, јер су подаци познати под именом и презименом МАЛОБАБИЋ МИЛЕНА описано под скупом бр. 1.

Потписано и оверено печатом

Скупина бр. 2.

СПОЉАШНИ ОПИС ЛЕША

Женски леш Босиљке Малобабић.

Опис гардеробе:

1. Џемпер крем боје, цео присутан само десни рукав и делови леђа. На себи има такође делове комбинезона крем боје.

Остали делови гардеробе нису присутни на лешу.

Спољашњи налаз:

1. Глава, комплетно недостају кости које изграђују кров лобање, кости које изграђују бочну страну лобање. Присутан је део десне половине чеоне кости и један врло мали део потиљачне кости. Комплетно недостају и кости лица као и обе очне јабучице. Мождана маса у потпуности недостаје, испурела у спољну средину кроз патрљке раскинуте тврде можданице. Од кости доње вилице присутан само алвеоларни наставка, а од доње вилице само део алвеоларног наставка. Кожа чела десне половине лобање и задњег дела лобање комплетно недостаје, присутна само кожа десне половине лица, заједно са усном дупљом и кожом ноздрва. Испод ноздрва комплетно недостају носне кости.

2. Тај недостатак коже простира се и са леве стране врата до висине гркљана са десне стране. Гркљан, његов хрскавичави део комплетно недостаје као што су и раскинути мишићи врата бочних страна и раскинути су велики крвни судови.

3. Разорина коже се наставља и на лево раме тако да грудна дупља комплетно комуницира са отвором на врату, у грудној дупљи недостају унутрашњи органи, плућа, срце, и велики крвни судови.

4. Кости грудног коша и грудна кост су комплетно и неправилно поломљени, а раскинута је пречага из којих раскида у грудну дупљу улазе трбушни органи: дебело прево, танко прево и раскинути делови јетре и слезине.

5. Стомак је доста балониран, на притисак се чује шуштање ваздуха, али се не региструју друге повреде.

6. Десна подлактица почев од самог лакатног зглоба комплетно раскидана и разорена, кости вишеструко и неправилно поломљене, кожа раскидана, мишићи и тетиве раскидане и све скупа представља једну безобличну масу. На том патрљку су присутни делови прстију, кожа и нокти, док су кости такође потпуно и вишеструко и неправилно поломљене.

7. Лева рука ампутирана у раменом зглобу и комплетно недостаје. На месту где је извршена ампутација леве руке висе патрљци коже, делићи зглобне површине надлактице кости, делови мишића и делови крвних судова што је све умрљано крвљу, прашином, песком и каменчићима.

8. На десној бутини раскидно нагњечна рана коже и мишића у дубини од 20 мм. Ова рана крвари.

9. Десна потколеница троструко поломљена, у горњој трећини по средини и у доњој трећини. Окрајци поломљених костију су извршили пробијање коже те ове преломе чини отвореним из којих се сливају обилне количине крви.

10. Цела лева нога почев од зглобљавања са карлицом па до врхова прстију разорена. Местимично недостају делови коже, мишићи и крвни судови. Вишеструки су преломи бутне кости, обеју кости и потколенице као и костију стопала. У целој овој потпуно недостаје кожа сем у коленом делу док има мало коже и на врховима прстију где су присутни и нокти. Ова раскомадина и разорина обухвата комплетно

раскинуте крвне судове у бутној регији као и са огромним недостатком мишића спољне ложе потколенице, крвних судова и коже.

Сем описаних повреда друге се не региструју, идентификација се неће вршити на лешу, јер се ради о познатој особи са именом Малобабић Босилке.

Потписано и оверено печатом

Куп. бр. 3.

СПОЉАШНИ ПРЕГЛЕД ЛЕША

Мушки леш дужине 170 cm, животно доба око 60 година.

Опис гардеробе.

1. Синтетички плетени џемпер плаве боје са шарамма беле боје покидан поготову на рукавима, на себи има плаву кошуљу. Око струка зелени пешкир и дугачке пиџаме са уздужним плавим и розе шарамма.

а) глава, кров лобање, бочни зидови који изграђују лобањску јаму и кости лица у потпуности недостају, само је присутна доња вилица. У потпуности недостаје моздана маса као и део људске потиљачне кости. Унутрашњост лобањске јаме је испуњена песком и прашином и крвљу а делови раскидане коже висе у патрљцима. На преосталом патрљку косматог дела главе присутна седа коса дужине до 40 mm.

б) грудна кост обе кључњаче и ребра предњег бочног и задњег дела грудног коша вишеструко и неправилно поломљени, тако да грудни кош изгледа као безоблична маса, а на притисак ребра пониру у грудну дупљу и чује се флукуација ослобођене течности. Кичмени стуб у грудном делу између трећег и четвртог пршљена комплетно поломљен и чини отворени прелом.

ц) на стомаку који такође представља безобличну масу велики број огуљотина и крвних подлива штрчи изнад равни грудног коша, а на притисак чује се претакање ослобођене течности.

д) десна надлактина кост поломљена двоструко у горњем крајку у раменом зглобу и по средини тако да су поломљени крајци пробили кожу и чине отворени прелом.

е) десна шака полуампутирана у свом средишњем делу тако да се палац, трећи и четврти прст држе на лигаментима, а комплетно недостају пети и други прст.

ф) леви рамени зглоб размрсан са недостатком коже и чини огроман зјап у коме више; поломљени крајак кључњаче, велики крвни судови који пролазе испод кључњаче, недостаје у потпуности горња трећина надлактине кости а делови коже висе на патрљцима, а у том зјапу се налази масивно крварење измешано са земљом, каменчићима и песком.

г) изнад левог лакатног зглоба раскидно нагњечно рана дужине 80 mm, са зјапом ширине 40 mm, у коме се налазе раскинуте тетиве мишића и већи крвни судови.

х) доњи крајак леве шаке комплетно смрсан у којем се кроз отворену рану виде крајци обеју подлактиних костију.

и) на левом ручју са задње стране раскидно нагњечна рана целом дужином од корена палца па до врха петог прста чинећи зјап 30 mm у којем се виде тетиве четвртог, петог, трећег и другог прста као и раскидане тетиве и мишићи.

ј) на десној бутини по средини разорина са недостатком коже која чини огроман зјап 15x15x10x10 правоугаонастог изгледа. У том зјапу су раскидани мишићи, раскидани крвни судови, венски и артеријеки, и штрчи крајак бутне кости која је комплетно поломљена.

к) на левом стопалу почев од средине па полукружно око спољњег глежња па до дна пете раскидно нагњечна рана у дужини од 90 mm у чијем се дну налази поломљени крајак спољашње кости потколенице. Сем описаних повреда друге се не региструју.

Идентификацију леша не треба радити јер се ради о познатој особи са именом и презименом ПАВКОВИЋ ЂУРО обележено под скупом бр. 3.

Потписано и оверено печатом

СПОЉАШНИ ПРЕГЛЕД ЛЕША

Мушки леш дужине 180 цм, животног доба око 50 година.

Опис гардеробе.

1. Џемпер плаве боје, кошуља плаво-небо боје, бела мајица са дугачким рукавима, црне панталоне, гаће плаве, и скидане чараве плаве боје.

Спољашни налаз:

1. Глава, црна проседа коса дужине до 60 мм, са дубоким залисцима уоквирава правилно лице на којему се налазе бркови дужине до 20 мм. На потиљку кости лобање потпуно раскинуте и то луска потиљачне кости и задњи делови темених костију, у том делу лобање је отворена рана и раскидана кожа а кроз зјап виде се делови тврде можданице и делови мождане масе која је већим делом испурела у спољашњу средину.

2. Све кости које учествују у изградњи базе и бочних страна лобањске јаме комплетно и неправилно поломљене тако да се на притисак чују јака пуцкетања и таражи костију.

3. Обе слепоочне кости, као и јабучне кости лица, као и горњовилична кост и оба наставка доњовиличне кости су комплетно поломљени.

4. Грудни кош ишаран неправилним огуљотинама, а на притисак се пипају обострано поломљена ребра почев од трећег до седмог, као и грудна кост. На притисак поломљени окрајци пониру у грудну дупљу при чему се чује претакање слободне течности. Такође су поломљена ребра и са обе бочне стране.

5. Стомак у равни грудног коша без знакова повређивања.

6. Десна потколеница у горњем окрајку комплетно поломљена а на једном месту више са унутрашње стране постоји и дефект коже из које ране истичу извесне количине крви на притисак. По средини десне потколенице дефект коже кружног облика више на листу са унутрашње стране $p = 30$ мм, која је испуњена земљом и песком и крвљу.

7. Комплетно поломљени окрајци обеју доњих костију потколенице као и скочни зглоб.

8. На задњој страни стопала деструктивна рана са троугластим недостатком коже $100 \times 10 \times 8$ цм, у чијем зјапу штрчи комплетно поломљен окрајак спољашње потколеничне кости као и свих костију средњег реда ношја.

9. Комплетна раскомадина и разорина леве надлактице, као и горњег дела леве подлактице, односно око лакатног зглоба. У овој разорини комплетно недостају мишићи предње и задње ложе надлактице као и велики крвни судови који ту пролазе.

10. Изнад левог бедра налази се разорина коже са лимунастим дефектом димензије 9×4 цм.

11. Лева бутна кост комплетно поломљена у зглобној површини са карлицом.

12. Задња страна бутне регије по средини са огромном разорином и раскомадином коже димензије 18×10 цм где су раскидани мишићи бута задње регије, као и крвни судови.

13. Обе кости леве потколенице комплетно поломљене по средини, а у листу те ноге огребна разорина и раскомадина ложе мишића и крвних судова димензије 20×10 цм, где у овој ложи недостају мишићи, а патрљци коже и раскинути мишићи висе на петелкама.

14. На стопалу са горње стране у корену четвртог прета ножног раскомадина коже и разорина дужине 50 мм $\times$ 20 мм.

Сем описаних повреда друге се не региструју, с обзиром да је идентитет леша познат са именом и презименом ЖИКИЋ РАДЕ, те идентификацију није потребно радити, а идентификовано под скупом бр. 4.

Потписано и оверено печатом

СПОЉАШНИ ОПИС ЛЕША

Женски леш НН.

Опис гардеробе:

1. Вунени џемпер браон боје раскидан и умрљан крвљу, кошуља плаве боје као и синтетички џемпер такође плаве боје, поткошуља сиве боје натопљена крвљу и мајица беле боје натопљена крвљу. Остали делови гардеробе нису присутни. У једном целу пронађене су четири новчанице од по 20,00 динара и предате органу унутрашњих послова.

Спољашни налаз: Глава

1. Комплетно недостаје цела глава до другог вратног пршљена где је и импутирана, такође комплетно недостаје и целокупна мождана маса. Присутан је само патрљак коже са десним очним капцима, око такође недостаје и један део космате површине главе, седа коса дужине до 8 cm. Такође недостају комплетно и кости лица и мишића вратне регије.

2. Грудни кош, грудна кост комплетно са хрекавичавим деловима ребара у потпуности недостају. Присутни су само бочни делови ребара који су вишеструко и неправилно поломљени и припајају се за кичмени стуб који је такође поломљен између трећег и четвртог пршљена.

Унутрашњи органи грудне дупље у потпуности недостају као и оба плућна крила, срце и сви велики крвни судови. Грудна дупља је отворена и комуницира са разорином у пределу врата тако да у том делу се пипа конволт дебелог црева који штрчи негде за 10 cm.

Због недостатака горе описаних делова тела остатак грудне дупље представља безобличну масу која не може да се лако реконструише.

Стомачна дупља комуницира са грудном дупљом јер је пречага у потпуности раскидана, а кроз њу у грудну дупљу и на отвору према врату налазе се конволти дебелог црева, делови танког црева, раскидан желудац, раскидана јетра, слезина и оба бубрега.

3. Леви рамени зглоб потпуно раскидан и недостаје кожа у потпуности, а испод разорене коже пипа се недостатак целе надлактине кости. У том делу су раскидани и велики крвни судови испод поломљене кључњаче и комплетно недостају мишићи раменог појаса.

4. Лакатни зглоб комплетно смрскан са великим недостатком коже и недостатком обеју кости подлактице, у том делу недостају комплетно сви мишићи подлактице као и крвни судови, а патрљак шаке држи се за део разорене коже.

5. Кожа и кости ручја десне руке комплетно раскидани и разорени. Реконструкцијом се установљава да недостају средишни делови ручја.

6. Лева рука комплетно ампутирана у раменом појасу и недостаје заједно са мишићима и кожом. Патрљак поломљене надлактине леве кости проминира у дужини од 10 cm, без мишића и коже поломљени крајак је неправилан и на њему се држи више поломљених фрагмената, који су смрскани.

7. Десна карлична кост као и у пределу зглоба са натколеничном кости вишеструко и неправилно поломљени.

8. Десни колени зглоб комплетно поломљен, а рана је отворена хоризонтална и дужине до 10 cm, у чијем зјапу се виде поломљени делови хрекавице и крајака натколенице.

9. У висини левог бедреног испупчења отворена рана са зјапом дужине 60 mm и ширине 30 mm где се пипа горња ивица карличне кости, али она није поломљена.

10. Леви скочни зглоб натекао и комплетно поломљен, на притисак се чују пуцкетања и тарежи поломљених крајака костију.

Сем описаних повреда друге се не региструју, а како се зна идентитет идентификацију није потребно радити.

Потписано и оверено печатом

Скуп. бр. 6.

СПОЉАШНИ ОПИС ЛЕША

Женски леш животног доба 60 до 65 година можда и више, дужине 165 cm.

Опис гардеробе: златно ланче са привеском „трева“

На себи има женски сатић марке „Зарија“.

Бела спаваћница са плавим цветићима и женска блузица бела са жуто зеленкастим попречним пругама, брусхалтер бели, беле гаћице са црвено плавим цветовима и унион браон боје.

1. Спољашни опис у пределу десног предњег испупчења раздерно нагњечна рана 8 mm, која крвари.

2. У повијама раскидно нагњечна рана троугластог облика димензије 4x2x3 чије дно чини љуска чеоне кости, а иза раскидане површине сливају се извесне количине крви.

3. Обе носне кости поломљене.

4. На врату и грудном кошу нема знакова повређивања на кожи као и на коштаном систему, односно на ребрима, грудној кости и на кичменом стубу.

5. Стомак изнад равни грудног коша без знакова повређивања.

6. На десном ручју изнад корена четвртог и петог прста раздерно нагњечна рана дужине 20 mm, са зјапом од 3 mm из које се сливају извесне количине крви.

7. На левој руци у висини лакатног зглоба на надлактици и подлактици велики број неправилних огуљотина које су крвљу подливане.

8. На десној потколеници у доњој трећини и делом на скочном зглобу огромна разорина са недостатком коже чини зјап димензија 30 cm x 10 cm у том зјапу су скидани крвни судови и мишићи као и патрљци обеју потколеничних костију. Унутрашња потколенична кост је огољена и вири за читавих 10 cm у спољну средину а место прелома је неправилно и садржи велики број фрагмената. У контесу ове ране недостаје цео нокат и задња фаланга десног палца.

9. Лева потколеница комплетно поломљена, мишићи раскидани, велики крвни судови прекинути, а стопало ове ноге држи се само на делу разорене коже. Разорина и раскомадина је комплетна свих меких и коштаних делова у том делу.

Потписано и оверено печатом

Куп. бр. 7.

СПОЉАШНИ ПРЕГЛЕД ЛЕША

а) Женски леш животног доба око 60 година на себи има ручни сат марке шарке „Делон“. Женски сат, сребрни прстен на четвртом прсту, сребрни прстен, минђуше златне, од гардеробе на себи има спаваћницу беле и комбинезон зелене боје, прслук браон боје са плавкастим шарама, (глава) правилне конфигурације са седом косом дужине до 40 mm, умрљана песком и прашином, дужице браон боје, на глави раскидно нагњечна рана која иде по темену са леве стране до спољњег угла ока дужине 160 mm, чинећи зјап од 60 mm а у самом зјапу крв, прашина и песак. У централном делу зјапа неправилно поломљена десна темена кост, као и љуска чеоне кости.

б) грудна кост и ребра вишеструко поломљена,

ц) у пределу кука, десног, напред раскидно нагњечна рана, правилног карактера која иде назад, кроз грбух и продор се завршава у пределу кичменог стуба који је вишеструко и неправилно поломљен у stomачном делу. Карличне кости су комплетно смр-

вљене и недостају. Делови трбушних органа као дебело црево, део желуца, танко црево и десни бубрег раскинути и виरे кроз продорну рану на леђима. Велика раскомадина се налази и са леве стране где недостају сврвљене и поломљене карличне кости и део бутне кости. Такође из ове провалне ране вире делови танког и дебелог црева, а леви бубрег у потпуности недостаје. Зглобни део бутне леве кости у потпуности недостаје. Такође у том делу је отворена рана из чијег зјапа где недостаје кожа вире мишићи, искидани велики крвни судови и штрчи поломљени крајак горње половине бутне кости.

д) На задњем делу стопала десне ноге раскидно нагњечна рана дужине 60 мм са зјапом од 40 мм, а у самом зјапу измешана крв са песком са деловима искиданих мишића.

е) На левом унутрашњем глежњу крвни подлив величине и облика јајета.

Сем описаних повреда друге се не региструју.

Ради се о познатом лешу који је заведен под бројем 7, са именом и презименом ВУЧКОВИЋ МИЛАНКЕ те идентификацију није потребно радити.

Потписано и оверено печатом

Скуп. бр. 8.

СПОЉАШНИ ПРЕГЛЕД ЛЕША

Глава мушког леша животног доба око 65 до 70 година, достављена заједно са бутном кости.

Опис гардеробе:

Недостаје гардероба.

Спољашни налаз:

Глава правилне конфигурације са седом косом која чини дубоке залиске и уоквирава буцмасто поднадуло лице умрљано песком, крвљу и гарезима.

Глава је ампутирана од тела у висини од првог и другог вратног пршљена тако да чини зјап у пределу овалног отвора из кога надиру мождане масе.

Очни капци су натекнути а нос нешто спљоштен.

Палпацијом се на лобањи не пипају преломи или друга повређивања док је доња вилица обострано ишчашена.

На доњој вилици и на горњој запажају се широки делимично покварени зуби на основу чега се закључује да се ради о старијој особи јер у опису у доњој вилици се налази на три зуба а у горњој на пет. Језик је набрекао, по средини расечен и крвари.

Бутна кост скоро огољена од мишића предње и задње ложе, поломљена у доњем крајку а горњи крајак раскинут у пределу врата а укупне дужине је патрљак 30 цм.

На основу спољашњег описа ради се о старијој особи а извршено је и препознавање сведока који наводи да се ради о МАНОЈЛОВИЋ ДУШАНУ.

Потписано и оверено печатом

Скуп. бр. 9.

СПОЉАШНИ ОПИС ЛЕША

Женски леш дужине 160 цм, животног доба око 65 година, добро ухрањена и развијена.

Опис гардеробе:

Црни џемпер, испод још један црни џемпер, трећи џемпер плаво црни са црним коцкама, поткошуља плаве боје, још једна поткошуља цигла боје, сукња, чарапе, опанци, десна нога завијена новином и подвезана папиром.

Спољашни налаз:

1. Глава: правилне конфигурације са седом косом дужине до 10 цм, из ушћу носа и устију сливају се обилне количине тамно црвене крви.

2. Десни очни калак и доњи и горњи јако натекли.

3. Сем ових описаних повреда на глави нема других знакова повређивања.

4. Врат покретан у свим правцима а на притисак чују се пуцкетања поломљених окрајака почетног дела вратне кичме.

5. Грудни кош нормостеничан са тупим епигастричним углом а на кожи односно на меким ткивима, као и на коштаном саставу односно ребрима, грудној кости и кичменом стубу нема знакова повређивања.

6. Стомак изнад равни грудног коша mekan на палпацију, не региструју се знаци повређивања.

7. Екстремитети, на рукама нема знакова повређивања, нити на ногама док се у потколеницама региструје обилно црвенило, посебно на десној ноzi која је настала заживотно услед поремећене циркулације.

Оверено печатом

Скуп. бр. 10.

СПОЉАШНИ ПРЕГЛЕД ЛЕША

Женеки леш старости око 70 година, дужине 165 см.

Опис гардеробе:

Цемпер црвенкасте боје – розе, бео комбинезон, и црна сукња, као и плетене вунене чарапе, вунене чарапе су у горњем делу шаране црвенкастим коњима док је доњи део браон боје.

Спољашни налаз:

1. Глава правилне конфигурације, из носа се сливају сукрвичаве течности, ко-са потпуно седа, дужине до 60 мм. На потиљку раскидно нагњечна рана из које се сливају обилне количине светло црвене крви.

2. Испод раскиданости коже пипају се делови људске потиљачне кости који су поломљени и на притисак пониру у лобањску јаму. Такође у том пределу су поло-мљене у задњем делу обе паријеталне кости.

3. Лева кључна кост поломљена у спољној трећини према зглобљавању са ло-патицом.

4. Грудни кош бачваст са тупим епигастричним углом а на меким деловима грудног коша, као и на коштаном саставу односно на грудној кости, ребрима и кичменом стубу те регије нема знакова повређивања.

5. Стомак изнад равни грудног коша у већој мери балониран највероватније због већ почетних трулежних промена.

6. Прелом у левом раменом зглобу где су поломљени горе описани окрајак ле-ве кључне кости као и део рамене кости, искључиво зглобна површина.

7. На рукама и ногама нема знакова повређивања.

Оверено печатом

Скуп. бр. 11.

СПОЉАШНИ ПРЕГЛЕД ЛЕША

Женски леш животног доба око 60 до 65 година, дужине 165 см.

Опис гардеробе:

Црвени цемпер, бели пуловер и бело прелуче, бели комбинезон и бели појас, као и подсукња цигла боје са белим шарама.

1. Глава правилне конфигурације са проседом косом дужине до 60 мм. Лице правилно а на меким ткивима и на коштаном саставу главе и лица нема знакова повређивања.

2. Врат покретан у свим правцима а при пасивном покретању чују се пуцкетања и тарежи поломљених окрајака почетног дела вратне кичме. Ова пасивна покре-тљивост је настала због прелома између првог и другог вратног пршљена који су безусловно повредили кичмену мождину и довели до тренутне смрти.

3. Грудни кош бачваст са тупим епигастричним углом, на меким деловима грудног коша као и на коштаном саставу односно на ребрима на грудној кости и на кичменом стубу који припада овој регији нема знакова повређивања.

4. Стомак изнад равни грудног коша мекан на палпацију, нема флукуације и не примећују се знаци повређивања.

5. На рукама и ногама нема знакова повређивања.

Оверено печатом

Скуп бр. 12.

СПОЉАШНИ ПРЕГЛЕД ЛЕША

Мушки леш дужине око 1,70 цм, животног доба око 60 година.

Опис гардеробе:

1. На себи има џемпер домаће радиности цигла боје, кошуља крем боје са белим квадратићима и поткошуља плаве боје, панталоне војничке СБ, бела пижама са уздужним плавим пругама, грао чарапе и папуче.

Спољашни налаз.

1. На глави проседа коса са дубоком залисцима дужине до 40 мм. На челу изнад десне обрве налази се раскидно нагњечена рана дужине 20 мм са зјапом од 2 мм, хоризонтално постављена из које цури већа количина крви.

2. На носу где се завршава коштани део, раздерно нагњечна рана дужине 8 мм, хоризонтално постављена са зјапом од 2 мм, из које цуре извесне количине крви.

3. Искazuje се јака помодрелост у горњој трећини грудног коша врата и лица као и обеју ушних шкољки.

4. Обе ноздрве, као и усна дупља, комплетно тампонирани пиљевином жуте боје па је смрт наступила услед угушења.

5. На грудном кошу како на коштаном тако и на меким деловима тела нема знакова повређивања.

6. На стомаку и на кичменом стубу који припада тој регији нема знакова повређивања.

7. На рукама и на ногама такође нема знакова повређивања.

Сем описаних промена на телу леша друге се не региструју, а како је идентитет познат није потребно радити идентификацију, јер се ради о лешу пок. РАНГЕЛОВ СТАМЕНА обележен под скупином бр. 12.

Оверено печатом

Скуп бр. 13.

У овом скупу само је достављена њена подлактица леве руке која је ампутирана испод лакатног зглоба, а у доручју потпуно згњечена.

На основу изгледа и дужине подлактице односно на основу епифиза доноси се закључак да се ради о руци дечака између 16 и 17 година.

Оверено печатом

Скуп бр. 14.

Ради се о подлактици десне руке која је ампутирана у самом лакатном зглобу, а прсти шаке су такође као и доручје згњечени.

На основу дужине и изгледа руке и ткива доноси се закључак да се ради о руци особе у старости до 20 година.

Оверено печатом

Скуп бр. 15.

Садржи десну потколеницу која је ампутирана испод коленог зглоба, а крајци спољне и унутрашње кости више делимично огољени од мишића задње ложе. Стопало ове потколенице је у великој мери смрвљено, тако да недостају нокти као и доножје које је такође смрвљено и претворено у деструктивну масу.

На основу изгледа коже, костију и ткива доноси се закључак да се највероватније ради о старијој особи изнад 50 година.

САВЕЗНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА
САВЕЗНО МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА

ISBN 86-7549-150-6

Штампа: „Службени гласник“, Београд

Слика 28 Тело настрадалог детета из колоне

У овом скупу достављени су и делови мозга са деловима тврде можданице који су раскинути, а по извршавању реконструкције не може да се добије увид у целину величине и облика мозга.

Оверено печатом

Скупина бр. 16.

СПОЉНИ ПРЕГЛЕД ЛЕША

Мушки леш животног доба око 70 година, дужине око 180 cm.

Опис гардеробе:

На себи има џемпер крем боје са уздужним линијама и мајицу беле боје и пажаму. Друга гардероба није присутна.

Спољашњи налаз:

1. Глава правилне конфигурације са седом косом дужине до 70 mm. У косматом делу главе нема знакова повређивања.

2. Обе носне кости поломљене као и јагодичне кости и наставци доњовиличне кости. Из обе ноздрве и ушију сливају се обилне количине крви која потпуно замазује јако деформисано лице. Очне јабучице, односно капци у великој мери натекли.

3. Грудни кош са леве стране испод пазуха па према лопатици једна шипка жуто боје комплетно пробија кожу и повређује шесто ребро у смислу прелома. Шипка извађена и даје огромно крварење и остварује комуникацију са грудном дупљом. Грудна кост и кичмени стуб у грудној регији нису повређени.

4. У висини десне пазушне јаме разорина са недостатком коже дужине 20 mm x 10 mm у чијем зјапу се налазе раскинути мишићи и поломљена два ребра, односно друго и треће, а из тог зјапа надире плућни паренхим.

5. На задњој страни десне надлактице раскидно нагњечна рана дужине 30 mm, ширине 15 mm, чије дно чини задња мишићна жола.

6. Лева подлактица почев од лакатног зглоба, па до ручја комплетно разорена са вишеструким преломима обе кости подлактице са делимичним недостатком коже која је разорена и раскинута, а мишићи предње и задње лоше подлактице су комплетно раскинути заједно са крвним судовима и живцима.

7. У левој бутној регији пробојна рана која излази напред на предњој страни бутине. У продорном каналу ове ране раскидани су мишићи и крвни судови док је бутна кост остала неповређена.

8. Комплетна ампутација десне ноге у горњој трећини бутине, док се преостала нога држи само на делу коже. Ова рана има све карактеристике разорине и раскомадине.

Потписано и оверено печатом

Скуп бр. 17

СПОЉНИ ПРЕГЛЕД ЛЕША

Женски леш дужине 165 cm, Јањенин Богданке, животно доба око 70 година.

Опис гардеробе:

На себи има златан прстен на левом прстењаку, златно ланче и златне минђуше – није скидано. Скинут медаљон и ланче.

Црни џемпер, бео комбинезон, црне чарапе.

Спољашњи налаз:

1. Глава: коса проседа дужине до 80 mm, из носа и ушију цури крв, сем отока главе и лица и умрљаности крвљу не запажају се друге повреде.

2. Врат цилиндричан, покретан у свим правцима, а на палпацију чују се пуцкетања између костију лобање и првих вратних пршљенова те се из тих разлога закључује да је дошло до прелома вратног дела кичме.

3. Грудни кош: на грудном кошу нема знакова повређивања како на меким ткивима тако и на коштаном стативу, ребрима, грудним костима и кичменом делу стуба.

4. Абдомен изнад равни грудног коша механ, на палпацију се не примећује претакање течности.

5. На горњим и доњим екстремитетима нема повређивања.

Потписано и оверено печатом

Скуп бр. 18.

СПОЉНИ ПРЕГЛЕД ЛЕША

Мушки леш дужине 180 цм, животно доба између 65 и 70 година.

Опис гардеробе:

Кошуља плаве боје, бела мајица и сиво зеленкасте боје пижама, сат на левој руци марке „Кварц“.

1. Глава правилне конфигурације са седом косом која уоквирава правилно лице, носи бркове седе боје.

2. На лицу, на челу, на врату и горњој трећини грудног коша региструју се опекотине првог, другог и трећег степена.

3. Опеченост се наставља и на грудном кошу са опекотинама првог и другог степена где су биле јако испуцале и дошло је до масовног љуштења коже.

4. Опекотине првог, другог и трећег степена се региструју и на предњим деловима бутина као и на полним органима.

5. Опекотине се налазе и на надлактицама и делимично на подлактицама првог и другог степена.

6. Из устију, носа и ушију сливају се обилне количине крви.

7. На глави се не региструју повреде на неким ткивима и на коштаном саставу.

8. Врат покретан у свим правцима и чују се пуцкетања поломљених окрајака горњег дела кичме.

9. На грудном кошу не региструју се знаци повреде у смислу прелома на грудним костима, ребрима и кичменом стубу док су промене у смислу опекотина регистроване.

10. Стомак испод равни грудног коша, такође се региструју опекотине првог и другог степена.

11. На рукама нема знакова повређивања у смислу прелома, као и на ногама, сем описаних промена у смислу опекотина, друге се не региструју.

Потписано и оверено печатом

Скуп. бр. 19.

СПОЉАШНИ ПРЕГЛЕД ЛЕША

Мушки леш дужине 160 цм, животно доба око 70 до 75 година.

Опис гардеробе:

1. Кошуља смеђе жуте боје, бела поткошуља, гаћице, кратке чарале и панталоне плаве.

Глава у косматом делу проћелавост на челу и у потиљку коса седа.

2. На глави између љуске потиљачне кости и обе темене кости налази се округласти отвор који пробија кожу и чини дефект $P = 20$ мм, такође пробија и кости лобање и завршава у лобањској јами.

3. Кожа главе лица, врата, грудног коша, стомака и обеју ногу и руку опечена првог и другог степена, па се у великим наслагама љушти а на неким местима се региструју дифузно и у пољима различите величине и опекотине трећег степена.

4. На грудном кошу на коштаном деловима тела, као на грудној кости, ребрима и кичменом стубу нема знакова повређивања.

5. Стомак изнад равни грудног коша без знакова повређивања сем описаних знакова повређивања на кожи.

6. Изнад колена у доњој трећини бутине огромна разорина из које вири поломљена бутна кост, искидани мишићи и искидани крвни судови.

7. Стопало леве ноге, кожа потпуно истањена и одвојена од својих вазалних структура тако да чини један огроман мехур од дејства топлоте.

8. Десна потколеница комплетно поломљена по средини неправилно и вишеструко тако да се спољашним прегледом запажа јака деформација на месту прелома.

9. На пети раскидно нагњечна рана полукружно испод ахилове тетиве у дужини од 70 мм, са зјапом од 30 мм, а дно јој чини коштани састав скочне кости.

Сем описаних повреда и промена друге се не запажају.

На основу идентификације ради се о лешу БУДИСАВЉЕВИЋ ПЕТРА, мушко.
Потписано и оверено печатом

Скуп. бр. 20.

ОПИС

Ради се о јако уништеном анатомском склопу ткива како меких тако и чврстих те се не може са сигурношћу извршити реконструкција или придодати другим деловима који су посебно претходно достављени.

У тој маси може се идентификовати део бутне кости, део лопатице, не може се рећи да ли је лева или десна, јер је анатомска структура потпуно уништена, затим се може разлучити зглоб и део трбушног зида који је јако уништен, затим се проналазе делови танког и дебелог црева, затим се разликује више делова карличних костију који су посебни, ребра у више фрагмената, а све је то измешано с песком, каменчићима и фелером од кревета, даље препознавање ткива је немогуће.

На основу изгледа фрагмента карличне кости, на основу изгледа дебелог црева, на основу изгледа фрагмената ребара, лопатице, на основу изгледа дебелог црева, највероватније се ради о одраслој особи која је у време несреће спавала у кревету јер је све то подигнуто заједно са мадрацима а ткива су смрљана и измешана са жицом од мадраца и песком.

Пол особе на основу ових фрагмената се не може одредити.

Оверено печатом

Скупина бр. 21.

ОПИС

Садржи стопало леве ноге које нема прете, односно које има све прете, нокти исечени а петна кост није присутна. На основу облика костију и ширине и облика стопала највероватније се ради о стопалу мушкарца средњих година.

У тој скупини се налазе јако размрскани мекко ткивни делови тела, као и коштани фрагменти у већој мери смрљани, тако посебно се може издвојити део коленог зглоба са деловима обеју потколеничних костију, део ребара (дужине до 50 мм), а од меких делова је присутна кожа на основу које се такође може закључити да се ради о одраслој особи. Присутни су делови дебелог и танког црева и искидани део трбушне марамице што такође све упућује да се ради о одраслој особи. Међу овим деловима тела налазе се жице од мадраца те се највероватније ради о особи која је затечена на спавању.

На основу фрагментисаних делова тела не може се говорити да ли припадају једној или више особа а са сигурношћу се може радити да се ради о стопалу мушкарца средњих година, а док остали ткивни фрагменти као кожа, дебело црево, делови костију не упућују да ли се ради о мушкој или женској особи, највероватније у овој скупини се налазе ткива више особа.

Потписано и оверено печатом

Дана 30. 05. 1999. године ноћу у 0,05 сати НАТО агресор извршио је бомбардовање болничких објеката у Сурдулици.

Том приликом је бомбардовао два посебна објекта који су у ствари делови Специјалне болнице за лечење плућних болесника.

При бомбардовању болничких објеката настрадало је искључиво цивилно становништво, јер у том објекту није било ни полиције нити војске.

НАТО агресор је извршио бомбардовање са четири авионске бомбе велике разорне моћи.

Бомбардовање се одиграло у веома кратком временском интервалу и узроковало велики број жртава.

Велика разорна снага скоро у потпуности је разрушила и по неколико спратова, тако затрпавши један број лешева и делова лешева јер снажно разорно дејство довело је до велике раскомаданости тела.

Услед снажног експлозивног дејства делови гардеробе, грађевински материјал и смрљени делови тела разбацани су по гранама дрвећа пружајући страховити приказ, несхватљиво да наводно цивилизован Запад може да почини такво зверство, али нажалост истина је.

Ове стравичне призоре снимиле су и многе телевизијске куће као француска, кинеска, CNN телевизија, грчка и друге.

Три дана је трајало вађење лешева и делова лешева испод рушевина, те је време за идентификацију било продужено јер је због снажног дејства дошло до затрпавања једног броја лешева и разорених делова тела, те није одједном могло да се извуче из рушевина.

Над извученим лешевима који су били у релативној близини дејства, који су већим делом очувани, почело је са идентификацијом.

Сprovedени су сви расположиви поступци за утврђивање истинитости лешева.

Поступак идентификације лешних делова је одложен за период када буду сви, релативно сви ткивни делови који буду пронађени и то са циљем да могу бити придодати другим, уколико је могуће да се изврши препознавање.

Идентификација је била отежана, јер страдали код себе нису имали јавне исправе јер су затечени махом на спавању, а услед велике разорености поготово бројним повредама на глави мења се изглед.

Идентификација лешева је започета најпре са описивањем гардеробе, која је обележена бројевима исто како их носи и скуп.

Скуповима су обележавани извађени лешеве из рушевина као и делови тела који су проналажени на различитим местима, такође обележени као скупови.

После описивања релативно целих лешева где се водило рачуна да буду описани пол, доба живота, описивање тела и описивање повреда по регијама.

Тако сам водио рачуна да свака повреда по анатомским целинама почев од главе, грудног коша, стомака и удова, а уједно да се изврши фотографисање целог тела, као и посебно већих и карактеристичних повреда које су смртоносне природе.

После предочавања гардеробе познаницима и болничком особљу, као и предочавањем карактеристика лешева приступило се показивању лешева чиме је завршена и утврђена истинитост лешева.

Користећи ове методе извршено је препознавање шеснаест лешева:

1. леш Милене Малобабић, деветнаест година старости, недостају делови темених костију, љуске потиљачне кости као недостатак мождане масе, исцурела у спољну средину, прелом коштаног система грудног коша,

2. леш Босиљке Малобабић, старе око четрдесет пет година, недостају кости крова лобање, недостатак мождане масе, недостаје лева рука,

3. леш Павковић Ђорђа, старости око шездесет година, недостају и бочне и кровне кости лобањске јаме,

4. леш Жигић Рада, старог око педесет година, недостаје љуска потиљачне кости и већа маса мозга,

5. леш Слијепчевић Миле, старе око шездесет пет година, недостају делови темених костију као и део љуске потиљачне кости,

6. леш Малешевих Данице, старе око шездесет пет-седамдесет година, цео леш,

7. леш Вучковић Миланке, старе око шездесет година, недостаје део леве бутне кости заједно са карличним костима које учествују у изградњи овог зглоба,

8. леш Манојловић Душана, старог седамдесет година, идентификација само главе, јер је одвојена од целог тела које недостаје у висини великог потиљачног отвора,

9. леш Рашић Стане, старе шездесет пет-седамдесет година, цео леш,

10. леш Миладиновић Босне старе шездесет девет година, цео леш,

11. леш Величковић Десанке старе шездесет до шездесет пет година, цео леш,

12. леш Рангелов Стамена, старе око шездесет година, цео леш,

13. лева рука, млађе особе,

14. десна подлактица, млађе особе,

15. у овом скупу десна потколеница, делови можданица и мозга,

16. леш Напијало Драгића, старог седамдесет година, цео леш,

17. леш Јањанин Богданке, старе око седамдесет година, цео леш,

18. леш Поповић Славка, старог око седамдесет година, цео леш, опекотине, прелом кичменог стуба,

19. леш Будисављевић Петра, старог око седамдесет пет година, опекотине, пробојна рана на глави, разорина ноге,

20. Овај скуп садржи разорене и раскомадане делове тела једне или више особа, али делови тела су мушкарца, једног или више, млађег животног доба,

21. У овом скупу се налазе разорени и раскомадани делови тела млађих и старијих особа.

Лешеве означени скуповима од 9, 10, 11 и 12 су извучени из рушевина десно од стазе, посебног објекта ове специјалне болести.

Скупови лешева под бројем 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 16, 17, 18 и 19 су извучени из објекта лево од стазе.

У скуповима који су означени са 13, 14, 15, 20 и 21 достављени су делови тела који су у великој мери раскомадани и разорени.

Скуп број 13 садржи руку мушкарца млађег од двадесет година, и то лева, у потпуности раскидана у ручју.

Скуп број 14 је подлактица десне руке која као и из претходног скупа не може се придодати већ описаним лешевима.

Скуп број 15 са десном потколеницом и деловима можданица и мозга, такође се ови разорени и раскомадани делови не могу придодати претходно описаним лешевима, али се може закључити да потколеница припада старијој особи, да можданице и делови мозга припадају старијој особи.

Скупови означени под бројем 20 и 21 садрже разорена и раскомадана чврста и мека ткива од три до четири особе од којих би биле две млађе особе, а остало старије особе.

У овим скуповима се налазе чврста и мека ткива над којима се методама фотографисања, дактилоскопије или показивањем не би могла да се изврши идентификација.

Врло је било тешко и одређивање положаја у овим скуповима из разлога што су мека ткива у великој мери раскидана и безоблична, нема целог костура, чак ни целих костију већ делова костију врло раскомаданих и разорених.

Да би се одредио пол на раскиданим деловима коже и разореним у овим скуповима не може се издвојити део који садржи мушке или женске дојке већ се је користио параметар длакавости и изгледа коже.

У одређивању животног доба као и код целих лешева због компресивних и контузионих дејстава која умногоме мењају изглед, исказиване су извесне тешкоће а у овим скуповима где су мека и чврста ткива у толикој мери раскинута и разорена исказане су још веће тешкоће.

За одређивање доба живота код раскиданих и разорених коришћени су делови костију, артеријски крвни судови, на основу ширине лумена, на основу промена на унутрашњем листу и на основу промена на крвним судовима закључујем да се ради о крвним судовима, ради се о млађим особама до двадесет година јер на тим судовима лумени су уобичајене ширине са сачуваном еластичношћу док је друга група артеријских крвних судова веома смањене еластичности, неравног унутрашњег листа са храпавом и жућкастом површином жућкасте боје веома смањене еластичности што говори да се ради о крвним судовима старијих, једне или више особа.

На деловима коштаног система на извесном броју костију пласнатог типа присутне су инволутивне промене што упућује да се ради о костима старије или старијих особа. Параметар на основу дужине костију није могао да се користи јер кости у скуповима 20 и 21 су толико разорене и раскидане, као што на неким костима није се могло на основу хрскавичне меће, али на другим параметрима доноси се као и горе описано да се у овим скупинама налазе кости млађих особа до двадесет година као и кости старијих, једне или две особе.

Ради утврђивања броја настрадалих коришћене су методе идентификације лешева и лешних остатака и поред тешкоћа у том раду као за одређивање пола и животног доба, поготову у скупинама где су мека и чврста ткива у великој мери раскинута и разорена, затим је обављено описивање лешева и опис гардеробе, као и показивање лешева, уједно је обављено и фотографисање свих лешева посебно, као и фотографисање тежих повреда, као и фотографисање скупина разорених меких и чврстих ткива достављених у скупинама: 13, 14, 15, 20 и скупини 21.

Све повреде су механичке природе, испољене као озледе и ране и физичке повреде у смислу опечености.

У разорном бомбардовању долазило је до повређивања свих делова тела, а најчешће главе, грудног коша и карлице као и екстремитета, и то са разоринама и раскомадинама као и ампутацијама појединих екстремитета.

У великом броју су разорине и раскомадине које се не могу придодати другим лешевима нити се може извршити реконструкција,

Укупно је у бомбардовању болничких објеката од НАТО агресора настрадало 16 идентификованих лешева као и још три или четири који се не могу идентификовати јер су дејства била толико разорна да је комплетно уништен анатомски састав како чврстих тако и меких ткива.

Др Драган Трајковић
специјалиста патолог

**СПИСАК ПОВРЕЂЕНИХ ОСОБА У НАТО БОМБАРДОВАЊУ
СУРДУЛИЦЕ НА ДАН 31. 05. 1999. године**

1. Сљепчевић Милица, рођ. 1954. год., из Карловца.

Dg. *Vulnus lacero contusum reg. frontalis lat. sin. reg. nasi et reg. barbae. Vulnus lacero contusum reg. cruris et geni bil. et reg. femoris lat. sin. Fractura claviculae lat. dex. Fractura aperta phalangae distalis dig. V mani lat. dex.* (Раздерно-нагњечне ране на глави у левој чеоној регији, пределу носа и браде. Раздерно-нагњечне ране у пределу обе потколенице и оба колена и левом бутном пределу. Прелом десне кључне кости. Отворени прелом дисталног чланка малог прста десне шаке).

2. Вранковић Даринка, рођ. 1922. год., из Бенковца.

Dg. *Luxatio art. cubiti lat. dex. Schock psychogenis posttraumaticum.* (Ишчапљење десног лакатног зглоба. Посттрауматски психогени шок)

3. Тепшић Миле, рођ. 1929. год., из Карловца.

Dg. *Vulnera lacero contusa reg. fronto zygomatici lat. sin., reg. nasi et. reg. barbae et reg. parietotemporalis lat. sin. Contusio thoracis. Schock psychogenis posttraumaticum.* (Раздерно-нагњечне ране по глави и пределу леве чеоно-јагодишне регије, носа, браде и левом слепоочнотеменом пределу. Нагњечина грудног коша. Посттрауматски психогени шок.

4. Ајвазовић Маљун, рођ. 1932. год., из Бујановца.

Dg. *Vulnus scissum capitis reg. frontoparietalis lat. dex. Schock psychogenis posttraumaticum.* (Секотина у десној чеонотеменој регији главе. Посттрауматски психогени шок).

5. Пјевач Милица, рођ. 1921. год., из Госпића.

Dg. *Vulnera lacerocontusa mani lat. dex. Schock psychogenis posttraumaticum.* (Раздерно-нагњечене ране у пределу десне шаке. Посттрауматски психогени шок).

6. Михајловић Младенка, рођ. из Власотинца.

Dg. *Excoriatio faciei lat. sin. Schock psychogenis posttraumaticum.* (Огуљотина леве половине лица. Посттрауматски психогени шок).

7. Барјамовић Стана, рођ. из Врања.

Dg. *Contusio reg. femoris lat. dex cum excoriatio cutis.* (Нагњечина са огуљотинском кожом у десној бутној регији).

8. Тројановић Стоименка, рођ. са Власине.

Schock psychogenis posttraumaticum. (Посттрауматски психогени шок).

9. Станојевић Слободанка, рођ. из Власотинца.

Dg. *Contusio reg. cruris bil. Schock psychogenis posttraumaticum.* (Нагњечина обеју потколеница. Посттрауматски психогени шок).

10. Антанасијевић Драгица, рођ. са Власине.

Dg. *Contusio corporis, Schock psychogenis posttraumaticum.* (Нагњечина трупа. Посттрауматски психогени шок).

11. Бабић Милева, рођ. 1925. год., из Плашког.
Dg. Contusio reg. geni lat. dex. Schock psychogenis posttraumaticum. (Нагњечина десног колена, Посттрауматски психогени шок).
12. Томасовић Пера, рођ. 1920. год., из Дјеверског.
Dg. Vulnus lacero contusum capitis reg. frontalis lat. dex. et faciei lat. dex. (Раздерно-нагњечна рана у десној чеочној регији главе и лица).
13. Накић Душан, рођ. 1919. год., из Бујановца.
Dg. Contusio corporis. Schock psychogenis posttraumaticum. (Нагњечина трупа. Посттрауматски психогени шок).
14. Ђук Светозар, рођ. 1919. год., из Зрмање, Книн.
Dg. Contusio corporis. Schock psychogenis posttraumaticum. (Нагњечина трупа. Посттрауматски психогени шок).
15. Китановић Драган, рођ. 1937. год., из Врања.
Dg. Schock psychogenis posttraumaticum. (Посттрауматски психогени шок).
16. Пјевач Ђуро, рођ. 1924. год., из Госпића.
Dg. Vulnus lacero contusum capitis reg. parieto occipitatis et mani lat. sin. (Раздерно-нагњечна рана у теменопотиљачној регији главе и леве шаке).
17. Цветковић Срђан, рођ. 1977. год., из Доњег Вртогона, Врање.
Dg. Schock psychogenis posttraumaticum. (Посттрауматски психогени шок).
18. Станковић Чедомир, рођ. 1934. год., са Власине.
Dg. Contusio corporis. Schock psychogenis posttraumaticum. (Нагњечина трупа. Посттрауматски психогени шок).
19. Стоиљковић Стојанча, рођ. 1953. год., из Буштрања, Прешево.
Dg. Excoriatio cutis faciei reg. buccae lat. sin. (Огуљотина коже у пределу левог образа).
20. Цветановић Љубица, рођ. 1950. год., са Власине.
Dg. Contusio corporis. (Нагњечина трупа).
21. Миљковић Ратка, рођ. 1941. год., са Власине Рид.
Dg. Contusio corporis. (Нагњечина трупа).
22. Павловић Нала, рођ. из Врања.
Dg. Contusio corporis. (Нагњечина трупа).
23. Здравковић Божана, рођ. 1922. год., из Равне Реке, Владичин Хан.
Dg. Vulnus lacero contusum cruris lat. dex. (Раздерно-нагњечна рана у пределу десне потколенице).
24. Еремијев Борис, рођ. из Клисуре.
Dg. Schock psychogenis posttraumaticum. (Посттрауматски психогени шок).
25. Брањковић Петар, рођ. 1918. год., из Бенковца.
Dg. Contusio corporis. Schock psychogenis posttraumaticum. (Нагњечина трупа. Посттрауматски психогени шок).

26. Новковић Зорица, рођ. 1955. год., из Тибужда, Врање.
Dg. Shock psychogenis posttraumaticum. (Посттрауматски психогени шок).
27. Стојановић Живојин, рођ. из Врања.
Dg. Shock psychogenis posttraumaticum. (Посттрауматски психогени шок).
28. Костић Зорица, рођ. из Врања.
Dg. Shock psychogens posttraumaticum. (Посттрауматски психогени шок).
29. Станковић Ружа, рођ. 1930. год., из Власотинца.
Dg. Contusio corporis. Shock psychogenis posttraumaticum. (Нагњечина трупа.
Посттрауматски психогени шок).
30. Стошић Стојна, рођ. 1929. год., из Врања.
Dg. Contusio corporis. (Нагњечина трупа)
31. Пиљак Бјелисавка, рођ. из Доњег Вакуфа.
Dg. Contusio corporis. Shock psychogenis posttraumaticum. (Нагњечина трупа.
Посттрауматски психогени шок).
32. Младеновић Вера, рођ. 1922. год., из Полома, Владичин Хан.
Dg. Contusio capitis et corporis. (Нагњечина главе и трупа).
33. Михаиловић Милица, рођ. 1944. год., из Војнића.
Dg. Shock psychogenis posttraumaticum. (Посттрауматски психогени шок).
34. Михаиловић Станка, рођ. 1916. год., из Војнића.
Dg. Shock psychogenis posttraumaticum. (Посттрауматски психогени шок).
35. Цветановић Димитар, рођ. 1986. год., из Врања.
Dg. Vulnus lacero contusum capitis reg. frontalis. (Раздерно-нагњечна рана у чо-
ној регији главе).
36. Стаменковић Румена, рођ. 1928. год., из Врања.
Dg. Shock psychogenis posttraumaticum. (Посттрауматски психогени шок).
37. Пешић Драган, рођ. 1953. год., из Сурдулице.
Dg. Vulnus lacero contusum reg. nasi. (Раздерно-нагњечна рана носа).
38. Костић Јосиф, рођ. из Сурдулице.
Dg. Shock psychogenis posttraumaticum. (Посттрауматски психогени шок).

Начелник одељења

Др Александар Николић, хирург

Др Славољуб Цветковић, одељ. лекар

У Сурдулици, 02. 06. 1999. године.

ОПШТИНСКИ СУД СУРДУЛИЦА

Предмет: Списак лица на смештају и исхрани у код. цен. „Спец. бол. за ТБЦ” - Санаторијум.

1. Манојловић Петра Душан (м)	06. 04. 1927. год.	7113700006
2. Манојловић Стојана Милица (ж)	15. 05. 1922. год.	7113700007
3. Поповић Драгана Славко (м)	14. 06. 1939. год.	7113700008
4. Јањанин Симе Богданка (ж)	13. 02. 1925. год.	7113700015
5. Михајловић Васе Мирко (м)	29. 11. 1936. год.	7113700024
6. Михајловић Глише Драгица (ж)	05. 09. 1936. год.	7113700025
7. Михајловић Мирка Љубомир (м)	01. 01. 1962. год.	7113700026
8. Михајловић Милана Анка (ж)	01. 06. 1967. год.	7113700027
9. Михајловић Љубомира Милана (ж)	10. 10. 1988. год.	7113700028
10. Михајловић Љубомира Мирко (м)	02. 03. 1998. год.	7113700029
11. Михајловић Милоша Станка (ж)	1916. год.	7113700030
12. Михајловић Васе Милица (ж)	10. 05. 1944. год.	7113700031
13. Вујичић Вује Љубица (ж)	10. 10. 1935. год.	7113700040
14. Вучковић Милана Миланка (ж)	17. 02. 1934. год.	7113700041
15. Тепшић Матије Миле (м)	15. 10. 1929. год.	7113700042
16. Тепшић Адама Миљка (ж)	14. 08. 1932. год.	7113700043
17. Тепшић Милета Ранко (м)	18. 03. 1961. год.	7113700044
18. Дивић Ђуре Павле (м)	02. 10. 1938. год.	7113700045
19. Дивић Павлета Србољуб (м)	22. 09. 1971. год.	7113700046
20. Штула Бошка Милан (м)	10. 10. 1948. год.	7113700049
21. Кострић Гојка Бранка (ж)	25. 09. 1952. год.	7113700050
22. Кострић Бранка Данијела (ж)	09. 06. 1973. год.	7113700051
23. Дробњак Станка Станко (м)	14. 01. 1949. год.	7113700058
24. Дробњак Станка Александра (ж)	22. 03. 1976. год.	7113700059
25. Тодорић Петра Ђуро (м)	19. 02. 1954. год.	7113700054
26. Тодорић Петра Никола (м)	21. 01. 1955. год.	71137000555
27. Тепшић Петра Милан (м)	10. 09. 1924. год.	7113700056
28. Тепшић Радета Драгица (ж)	1933. год.	7113700057
29. Томасовић Томе Пера (ж)	02. 09. 1919. год.	7113700060
30. Мађерчић Милета Љубица (ж)	15. 09. 1949. год.	7113700068
31. Мађерчић Павао Петар (м)	11. 07. 1970. год.	7113700069
32. Мађерчић Милоша Евица (ж)	29. 08. 1910. год.	7113700070
33. Божић Стевана Милица (ж)	20. 05. 1921. год.	7113700079
34. Слијепчевић Марка Милица (ж)	25. 06. 1950. год.	7113700080
35. Слијепчевић Николе Мила (ж)	01. 10. 1909. год.	7113700081
36. Пећанац Ђуре Сава (ж)	03. 03. 1948. год.	7113700082
37. Пећанац Паје Марина (ж)	04. 02. 1974. год.	7113700083

Слика 29 Леш настрададе жене из колоне

Слика 30 Шири изглед оштећеног асфалта са деловима

38. Вранковић Јована Петар (м)	14. 10. 1918. год.	7113700114
39. Вранковић Михајла Даринка (ж)	18. 10. 1928. год.	7113700115
40. Војновић Душан (м)	11. 01. 1930. год.	7113700143
41. Војновић Наталија (ж)	17. 05. 1942. год.	7113700144
42. Војновић Душана Зоран (м)	15. 12. 1976. год.	7113700145
43. Малешевић Даница (ж)	05. 09. 1931. год.	7113700159
44. Павковић Жарка Ђорђе (м)	10. 07. 1954. год.	7113700164
45. Кркљаш Сава (ж)	07. 05. 1923. год.	7113700167
46. Кркљаш Зорка (ж)	25. 07. 1928. год.	7113700168
47. Будисављевић Петар (м)	16. 07. 1939. год.	7113700179
48. Напијало Драгић (м) Михајло (отац)	05. 12. 1929. год.	7113700047
49. Жигић Николе Раде (м)	07. 03. 1947. год.	7113700085
50. Малобабић Милана Босиљка (ж)	1946. год.	7113700099
51. Малобабић Босиљке Милена (ж)	11. 10. 1979. год.	7113700100
52. Малобабић Босиљке Раде (м)	01. 11. 1980. год.	7113700101
53. Малобабић Босиљке Миленко (м)	13. 04. 1983. год.	7113700102
54. Пјевач Ђуро (м)	03. 02. 1924. год.	7113700150
55. Пјевач Мица (ж)	18. 03. 1922. год.	7113700180
56. Гагић Душко (м)	29. 03. 1960. год.	7113700169
57. Гагић Шена (ж)	14. 09. 1959. год.	7113700170
58. Гагић Душка Звездана (ж)	05. 11. 1982. год.	7113700171
59. Гагић Душка Тамара (ж)	05. 05. 1988. год.	7113700172
60. Гагић Душка Николина (ж)	16. 03. 1992. год.	7113700173

ШТАБ ЗА ПРИХВАТ ИЗБЕГЛИЦА
Повереник
Стаменковић Сузана

Београд

ЗГРАДА ПОСЛОВНОГ ЦЕНТРА „УШЋЕ“ – Поновно бомбардовање зграде извршено је у раним јутарњим часовима 27. априла 1999. године, када је уништен предајник, кровна конструкција и ентеријер. Од јачине детонација страдала су стакла на околним стамбеним зградама и оштећена је зграда Музеја савремене уметности.

МУЗЕЈ САВРЕМЕНЕ УМЕТНОСТИ – Зграда се налази на Новом Београду, на левој обали Саве, у непосредној близини ушћа.

Према речима директора Музеја, јаке детонације 27. априла потресле су зграду Музеја, сломљено је око 400 квадратних метара стакала и од гелера су делимично оштећене слободностојеће скулптуре у парку.

МУЗЕЈ САВРЕМЕНЕ УМЕТНОСТИ Београд

11071 Нови Београд, Ушће Саве 66.

Телефон: 011-145-900

Телефакс: 2222-955

УГРОЖЕНО УМЕТНИЧКО БЛАГО

Од последица ракетирања Пословног центра „Ушће“ на Новом Београду, у ноћ 27. априла 1999. године, поред озбиљних материјалних оштећења зграде Музеја савремене уметности делимично су оштећени поједини експонати из музејског фонда али су могуће веће или мање рестаураторске интервенције. У току је детаљан попис овако оштећених дела и процена како уметничке тако и материјалне штете.

Оштећено је неколико скулптура у гипсу Матије Вуковића.

Највише су оштећене скулптуре Петра Палавичинија из Легата госпође Норе Палавичини јер је највећи број радова у гипсу. По првобитном увиду, најмање 10 скулптура су веома оштећене или потпуно уништене. Већина ових радова нису никад били изведени у материјалу, односно одливени. Попис није могуће сада доставити али је у току детаљан увид у начињену штету. Због утврђеног приоритета, морају се обављати послови заштите других дела која су у ентеријеру оштећене зграде (заштита од кише, влаге, ветра, евентуално нових потреса и др.) с обзиром да су музејски депои делимично оштећени и угрожени приликом првог ракетирања зграде Пословног центра „Ушће“. Напомињемо да је овај легат недавно преузет од дародавца па није било времена за уобичајену музеолошку обраду, што би олакшало евиденцију оштећења.

М.П.

Директор Музеја
Радислав Тркуља
(потпис)

УГРОЖЕНО УМЕТНИЧКО БЛАГО

Од последица (другог) бомбардовања пословне зграде „Ушће” на Новом Београду у ноћи 27. априла, одмах после 1 часа, озбиљно је оштећена зграда Музеја савремене уметности која је у непосредној близини.

На згради Музеја попуцала су скоро сва стакла. С обзиром да је цела фасада била од стакала сада је ентеријер практично на отвореном простору. То значи да су угрожена сва дела која нису дислоцирана јер за то нема техничких могућности. Тако су сада „на отвореном” скулптуре великог формата, између осталих Ивана Мештровића, Томе Росандића, Петра Палавичинија, Сретена Стојановића и друга дела која припадају првој категорији у валоризацији ове врсте културне баштине.

Већ приликом првог ракетирања зграде „Ушће” попуцала су стакла на депонијама Музеја у којима се чувају многобројне слике, скулптуре, пртежи и графике студиозно колекционирани током више деценија ради прегледног репрезентовања уметничких појава, уметника и дела – од почетка XX века до данашњих дана.

Музеј савремене уметности је у бившој Југославији био једина институција која се систематски бавила изучавањем, прикупљањем и презентацијом (у сталној поставци и на изложбама) дела савремене уметности са целог простора бивше југословенске државе. Тако, у поседу Музеја су многа кључна дела уметника из бивших југословенских република. У графичкој збирци чувају се дела великана светске модерне уметности. Изучавањима стручњака, као што је познато, елабориране су сличности, сродности и разлике (духовне, поетске, пластичке) које чине културну баштину Европе и света јединственом. Несумњиво, кроз институције културе, сада на примеру Музеја савремене уметности, могу се доносити закључци о отворености ове средине за све културне вредности овог времена у Европи и осталом делу света.

Музеј савремене уметности у Београду
(потпис нечитак)

ЗАПИСНИК О ПОЛОМЉЕНИМ И ПОЛУПАНИМ СТАКЛИМА У МУЗЕЈУ САВРЕМЕНЕ УМЕТНОСТИ НА ДАН 27. 04. 1999.

У Музеју савремене уметности, рано ујутро, у 01 ч и 10 минута, услед ракетирања зграде Пословни центар „Ушће”, дошло је до велике материјалне штете.

Поломљена су стакла на целој згради Музеја, која су углавном великих димензија.

На основу одлуке директора, формирана је интерна комисија од 3 члана, да попише оштећења на згради Музеја.

Комисија је установила да су поломљена следећа стакла:

СЛУЖБЕНИ УЛАЗ МУЗЕЈА

250 x 140 cm = 1 ком. стакла

ИЗЛОЖБЕНИ ДЕО I НИВО

250 x 140 cm = 5 ком. спољашњих стакала

250 x 140 cm = 4 ком. унутрашњих стакала

300 x 250 cm = 8 ком. спољашњих стакала

300 x 250 cm = 8 ком. унутрашњих стакала

250 x 0,80 cm = 1 ком. спољашњег стакла

ИЗЛОЖБЕНИ ДЕО II НИВО

300 x 250 cm = 7 ком. спољашњих стакала

300 x 250 cm = 7 ком. унутрашњих стакала

250 x 140 cm = 1 ком. спољашњег стакла

ИЗЛОЖБЕНИ ДЕО III НИВО

300 x 250 cm = 1 ком. унутрашњег стакла

ИЗЛОЖБЕНИ ДЕО IV НИВО

220 x 145 cm = 1 ком. спољашњег стакла

220 x 145 cm = 1 ком. унутрашњег стакла

250 x 0,80 cm = 1 ком. спољашњег стакла

БИБЛИОТЕКА

250 x 120 cm = 1 ком. спољашњег стакла

УЛАЗ ЗА ПУБЛИКУ

250 x 140 cm = 3 ком. спољашњих стакала

250 x 0,90 cm = 1 ком. спољашњег стакла

СТАКЛА НА ДЕПОИМА

133 x 102 cm = 20 ком. спољашњих стакала

133 x 102 cm = 8 ком. унутрашњих стакала

Поред наведеног лома стакала констатоване су и следеће настале штете:

- Оштећене (уништене) пластичне ролетне на прозорима и то 12 комада на стаклима димензија 300 x 250 cm и 6 на стаклима димензија 250 x 140 cm.
- Поломљених оберлихт од плексигласа димензија 0,65 x 0,65 cm 1 комад.
- Сикурит стакло (кубус) димензија 142,5 x 92,5 cm 1 комад.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Драгутин Станковић, економ
(потпис)

Вељко Видаковић, домар
(потпис)

Војислав Сомборац, столар
(потпис)

БЕОГРАДСКА ТВРЂАВА – На основу извештаја Завода за заштиту споменика културе града Београда, услед детонација 27. априла 1999. године у доњим партијама обрушено је унутрашње лице североисточног бедема Горњег града Београдске тврђаве. Срушено је око 3 м² облоге, зидане каменом, са десне стране Деспотове калије. Детаљним прегледом установиће се да ли је потребно подупирање већег обима, јер би због рушења доње зоне облоге могло доћи до осипања горњих партија бедема.

ТОПЧИДЕР, КОНАК КНЕЗА МИЛОША – Историјски музеј Србије подигнут је у периоду између 1831. и 1833. године.

У раним јутарњим сатима 28. априла, од седам детонација које су потресле Топчидер појавиле су се пукотине на конаку и оштећене су таванице.

ЗАПИСНИК О САСЛУШАЊУ СВЕДОКА

Састављен дана 18. маја 1999. године пред истражним судом Окружног суда у Београду у кривичном поступку против НН због кривичног дела из члана 141. КЗЈ.

Истражни судија
Илија Симић

Сведок
Борислав Корица

Записничар
Стана Митрић

Саслушању сведока присуствује и јавни тужилац.

окривљени:

бранилац:

Започето у 9,00 часова.

Сведок је опоменут да је дужан да говори истину и да не сме ништа прећутати, упозорен је на последице давања лажног исказа, као и да није дужан да одговара на поједина питања, ако је вероватно да би тиме изложио себе или свог блиског сродника тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу (члан 229. ЗКП), па на општа питања сведок даје одговоре:

1) Име и презиме	Борислав Корица
2) Име оца	Милош
3) Занимање	Кустос Историјског музеја Србије
4) Боравиште	Београд, Цвијићева бр. 46
5) Место рођења	Госпић
6) Година рођења	22. маја 1955.
7) Однос са окривљеним
и оштећеним:	/

За овим сведок о самом предмету износи следеће:

Сведок је упозорен и опоменут да је дужан да говори истину, па на питања суда изјави:

Ја сам запослен као кустос у Историјском музеју Србије с тим што се моје радно место налази у згради Милошевог конака где се налази стална поставка Историјског музеја посвећена српској револуцији 1804. године.

Наш музеј је смештен у згради која носи назив Конак Кнеза Милоша, а која је једна од најстаријих сачуваних грађевина у Београду. Зграда је подигнута између 1831–1834. године од стране Кнеза Милоша Обреновића и служила је као његова резиденција. У тој згради Кнез Милош Обреновић је живео и примао посете, тако

да је то истовремено био и двор и резиденција. После смрти Кнеза Милоша Обреновића Конак је коришћен од стране других чланова династије Обреновића, а касније када је дошло до смене династије у Србији конак је коришћен и за потребе династије Карађорђевића.

Према томе, зграда нашег конака спада у споменике културе од изузетног значаја, а уз то у њој је изложена веома драгоцен музејска збирка за историју српског народа. Ми чувамо оружје и личне предмете Милоша Обреновића, Карађорђа, Хајдук Вељка и других значајних историјских личности. У нашој збирци су писма поменутих и других личности и друга врста писаних докумената, сликарска дела итд.

Пре Другог светског рата конак је претворен у музеј и у тој функцији је и сада.

На дан 28. априла 1999. године између 01,00 и 01,15 часова приликом НАТО бомбардовања дошло је до знатнијег оштећења на згради нашег музеја. Том приликом колико ја знам бомбардоване су и зграде у кругу гарде и најближи бомбардовани објекат је од нашег музеја удаљен по мојој процени око 300–400 м. Ја претпостављам да је тада дошло и до оштећења на нашем музеју, како ме је о томе обавестио радник обезбеђења Лука Живанић.

Ми смо оформили комисију која је констатовала на све четири стране фасаде да је дошло до видних вертикалних и хоризонталних пукотина, оштећена су улазна врата на подстаницу и оштећено је пет прозора. Такође услед потреса растрешене су дрвене таванице и дошло је до оштећења у близини греда које су видно померене па је дошло до отпадања унутар зграде малтера.

Зграда нашег музеја је темељно реконструисана и та реконструкција је трајала од 1972. до 1993. године, значи пуних 21 годину, тако да је после те реконструкције зграда била доведена у првобитно стање, с тим што су ојачани зидови као и греде.

Ова оштећења која смо ми претрпели 28. априла су веома знатна и ја се не могу у овом тренутку изјаснити о свим последицама јер су нам зидови како споља тако изнутра а такође и таванице сада у великим пукотинама. Колико ће бити потребно средстава да се то доведе у првобитно стање и да ли ће то моћи да се учини, о томе ће моћи да се накнадно изјасне стручњаци.

Оно што ја за сада могу рећи то је да наша зграда није више у функцији после овог бомбардовања и наш музеј је затворен.

То је све што имам да изјавим.

Слушао сам гласно диктирање записника, исти не желим да читам, па га као свој потписујем без примедби.

Довршено у 9,30 часова.

Записничар
Стана Митрић
(потпис)

Сведок
Борислав Корица
(потпис)

Истражни судија
Илија Симић
(потпис)

КОМПЛЕКС ЗГРАДА САВЕЗНОГ МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ И ГЕНЕРАЛШТАБА ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ – Зграде су бомбардоване у ноћи између 29. и 30. априла, директно погођене и руиниране.

ПАЛАТА САВЕЗНОГ МИНИСТАРСТВА ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА, Немањина – У бомбардовању комплекса Генералштаба, у ноћи између 29. и 30. априла, тешко је оштећена и ова зграда која се налази у непосредном суседству.

ПАЛАТА ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, Немањина 11. – Данас је у њој седиште Владе Републике Србије. Због архитектонско-стилских и културно-историјских вредности зграда се налази у процедури за утврђивање за непокретно културно добро – споменик културе.

У бомбардовању комплекса Генералштаба, у ноћи између 29. и 30. априла, тешко је оштећена и ова зграда која се налази у непосредном суседству.

ТЕЛЕВИЗИЈСКИ ТОРАЊ НА АВАЛИ – Торањ је директно погођен и сасвим срушен при бомбардовању у ноћи између 29. и 30. априла.

РАКОВИЦА – Дана 3. маја 1999. године, око 22 сата, поново је бомбардовано брдо Стражевица изнад манастира Раковице, при чему је сам манастир угрожен детонацијама.

У ноћи између 22. и 23. маја 1999. године поново је бомбардовано брдо Стражевица, при чему је дошло до даљег растресања зидова манастирског комплекса.

У ноћи између 29. и 30. маја брдо Стражевица гађано је са 5 пројектила, при чему је од детонације свакако угрожен и манастир.

Снажно бомбардовање Стражевице током дана 30. маја додатно је свакако угрозило и манастир, иако за сада поузданијих података нема.

ЗГРАДА МУП-а; ЗГРАДА ГЕНЕРАЛШТАБА; ЗГРАДА САВЕЗНОГ МИНИСТАРСТВА ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА – У ноћи између 7. и 8. маја поново су директно гађане и срушене обе ове зграде. Тада је пострадао читав низ грађевина у непосредној близини, поломљена су прозорска стакла, а на фасадама има видних великих оштећења од гелера као и од камених блокова који су летели са ових здања. Реч је о најужем центру старог града.

ЗГРАДА ВЛАДЕ СРБИЈЕ – Немањина 11 – У нападу на зграду Генералштаба фасада зграде је била оштећена, а у ноћи 7. маја зграда је директно погођена и делимично срушена.

ЗГРАДА КАСАРНЕ СЕДМОГ ПУКА – налази се на углу улица Немањине 15 и Генерала Жданова. Подигнута је крајем XIX века.

Зграда је знатно оштећена од последица бомбардовања Нове зграде Генералштаба архитекте Николе Добровића, на коју се наслања једном страном. Оштећене су дворишне фасаде, прозори и врата су излетели, а сва стакла разбијена.

СТАРА ЗГРАДА ГЕНЕРАЛШТАБА – у Улици кнеза Милоша 17 – Стара зграда Генералштаба знатно је оштећена од последица бомбардовања Нове зграде Генералштаба архитекте Николе Добровића. Од гелера и делова камена који је летео са срушене зграде у непосредној близини оштећене су фасаде, стубови и скулптуре, прозори и врата су излетели, а сва стакла су разбијена.

ХОТЕЛ „ЈУГОСЛАВИЈА“ – на левој обали Дунава, на Новом Београду.

Зграда хотела „Југославија“ директно је погођена са два разорна пројектила у ноћи између 7. и 8. маја 1999. године, при чему је потпуно уништено западно крило.

ЗГРАДА МИНИСТАРСТВА СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ И НАРОДНОГ ЗДРАВЉА (ДАНАС ЗГРАДА КОМЕСАРИЈАТА ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ). Кнеза Милоша 101 – У нападу у ноћи између 7. и 8. априла зграда је знатно оштећена од последица бомбардовања зграде републичког МУП-а, на коју се наслања. Од гелера и делова камена и бетона, који су летели са срушених зграда у непосредној близини, оштећене су фасаде, стубови и скулптуре, прозори и врата су излетели, а сва стакла разбијена.

ЗГРАДА У НЕМАЊИНОЈ УЛИЦИ БР. 6 – Пошто се налази поред Савезног министарства иностраних послова, зграда је од последица бомбардовања суседних зграда у Немањиној и Улици кнеза Милоша (7. априла, у ноћи између 29. и 30. априла и, потом, у ноћи између 7. и 8. маја) растресена, оквири прозора и врата су излетели, а сва стакла су разбијена.

ЗГРАДА НА УГЛУ УЛИЦА НЕМАЊИНЕ, ГЕНЕРАЛА ЖДАНОВА И БИРЧАНИНОВЕ – најстарији део на углу улица Бирчанинове 3 и Генерала Жданова.

Зграда је знатно оштећена од последица бомбардовања нове зграде Генералштаба, архитекте Николе Добровића, на коју се наслања једном страном. У ноћи између 29. и 30. априла и, потом, у ноћи између 7. и 8. маја, зграда је растресена, оквири прозора и врата су излетели, а сва стакла су разбијена.

ЗГРАДА НА УГЛУ УЛИЦА КНЕЗА МИЛОША БР. 20 И АДМИРАЛА ГЕПРАТА – У ноћи између 29. и 30. априла и, потом, у ноћи између 7. и 8. маја, зграда је, будући да се налази поред зграде Владе Србије, од последица бомбардовања суседних зграда у Немањиној и Кнеза Милоша, растресена, оквири прозора и врата су излетели, а сва стакла су разбијена.

КОМПЛЕКС ШЕЋЕРАНЕ У РАДНИЧКОЈ УЛИЦИ – Од последица детонација изазваних експлозијом разорних пројектила 18. маја у 22.30 сати и 20. маја у 20.25 сати, зграде у комплексу су растресене а стакла попуцала. Од последица овог напада оштећене су многе виле и резиденције на Сењаку.

КОМПЛЕКС ЗГРАДА СТАРЕ ЖЕЛЕЗНИЧКЕ БОЛНИЦЕ (ДАНАС ДЕО КЛИНИЧКО-БОЛНИЧКОГ ЦЕНТРА „Др ДРАГИША МИШОВИЋ“) – Комплекс је до почетка деведесетих припадао Железници, а потом је припојен клиничком центру „Др Драгиша Мишовић“.

Током два ваздушна напада у ноћи 19. маја у комплексу је директним поготком срушен павиљон Неуролошке клинике, а знатно оштећена зграда породилишта и дечјег плућног одељења.

ЗГРАДА ЕТНОГРАФСКОГ МУЗЕЈА – После реконструкције у зграду је смештена велика етнолошка збирка и стална музејска поставка.

У приземном делу зграде велике стаклене површине су се разбиле од потреса тла изазваног јаким детонацијама услед гађања Звездаре у ноћи између 30. и 31. маја.

РАНОВИЗАНТИЈСКА ГРОБНИЦА У ЈАГОДИН МАЛИ – смештена је у оквиру велике касноантичке некрополе, данас у оквиру густо насељеног градског подручја.

Жестоким бомбардовањем северозападног дела града, у ноћи између 23. и 24. априла 1999. године, оштећена је и ова изузетно значајна гробница.

СЕВЕРОЗАПАДНИ ДЕО ГРАДА – У ноћи између 2. и 3. маја 1999. године поново је бомбардована индустријска зона.

Током дана 11. маја 1999. године поново је гађана индустријска градска зона око рафинерије. О стању споменика у том делу града података за сада нема. Наредног дана, 12. маја, у 23. нападу на град, 1300 бомби пало је у северозападну стамбену зону града (кварт Дуваниште и Булевар Лењина).

У ноћи између 17. и 18. маја 1999. године, и још једном током дана 18. маја, поново је бомбардован северозападни део града. Страдања су захватила и село Трупале. О стању споменичког фонда у овом тренутку података нема.

СПОМЕН МУЗЕЈ „12. ФЕБРУАР“ (КОНЦЕНТРАЦИОНИ ЛОГОР НА ЦРВЕНОМ КРСТУ) – Услед бомбардовања главна зграда са музејском поставком претрпела је већа оштећења кровне конструкције, излетели су прозори и врата, има пукотина у зидовима и палих таваница.

ЂЕЛЕ КУЛА – што на турском значи кула од лобања, подигнута је од лобања изгинулих Срба у бици на Чегру код Ниша, 31. маја 1809. године.

С обзиром да се налази у комплексу Војне болнице у Нишу, Ђеле кула је растресена детонацијама изазваним бомбардовањем и рушењем павиљона у непосредној близини, а кровна конструкција капеле и застакљени отвори су разбијени.

ДОЊИ МАТЕЈЕВАЦ, ЦРКВА СВ. АРХАНЂЕЛА МИХАИЛА – северно од Ниша, црква је под заштитом као споменик културе.

У ноћи 5. маја, током бомбардовања Ниша и околине, када је један пројектил пао у село, од детонација су растресени зидови цркве.

ЦЕНТАР ГРАДА ОКО ПИЈАЦЕ – Око поднева 7. маја 1999. године НАТО снаге су, како кажу грешком, касетним бомбама гађале сам центар града око пијаце. Од четири јаке детонације у Шуматовачкој улици знатно су повећана оштећења на зидовима утврђења, грађевинама у Тврђави, главној – Стамбол капији и Београдској капији. Читав низ грађевина у околини знатно је оштећен. Центар града поново је гађан током дана 8. маја, када је гађан и оштећен мост, а поново угрожене зграде у градском језгру.

ЗГРАДА СТАРОГ СРЕСКОГ НАЧЕЛСТВА (ДАНАС ЗГРАДА РЕКТОРАТА) – у центру града, на Кеју Мике Палигорића бр. 2, у близини Тврђаве. Осим Ректората, у њој је данас смештен и Завод за заштиту споменика културе Ниш.

Од три директна поготка обрушени су делови зидова према Шуматовачкој улици, срушена атика на југозападној страни према Кеју Мике Палигорића, излетели су сви прозори са оквирима на дворишној страни и разбијена сва стакла.

Слика 31 Остаци пројектила пронађени на месту где је бомбардована колона

Слика 32 Делови главе за навођење пројектила којима је бомбардована колона

ОБЈЕКТИ ГРАДСКЕ АРХИТЕКТУРЕ У КОМПЛЕКСУ УНИВЕРЗИТЕТА

Овај блок од десетак зграда под претходном заштитом, који се простире између улица 12. фебруар, Шуматовачка, Добричка и Кеј Мике Палигорића, знатно је оштећен гелерима. Због немогућности да се уђе у блок због неексплодираних касетних бомби, у овом тренутку се једино зна да су неке од зграда срушене, а друге знатно оштећене (фасаде, кровна конструкција, прозори, врата).

ЗГРАДА МУЗЕЈА – у Улици Станка Пауновића 14. У згради је смештен део збирке и администрација Народног музеја.

Од последица бомбардовања у непосредној близини и бројних касетних бомби зграда је знатно оштећена, од детонација су разбијени прозори и врата, а оштећене су и фасаде.

ЗГРАДА НИШКЕ АКЦИОНАРСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ (ДАНАС ЗГРАДА СИМФОНИЈСКОГ ОРКЕСТРА) – Од последица бомбардовања у непосредној близини и бројних касетних бомби, зграда је знатно оштећена, од детонација су разбијени прозори и врата, а оштећене су и фасаде.

ТРГ ОСЛОБОЂЕЊА – Од последица бомбардовања 7. маја у непосредној близини, низ зграда је знатно оштећен, од детонација су разбијени прозори, врата и излози, а оштећене су и фасаде.

БЛОК ЗГРАДА НА КЕЈУ ЖИВОТЕ ЂОШИЋА – у оквиру овог блока смештене су и зграде Симфонијског оркестра, Народног музеја, Синагога и др., а он је део заштићене просторне културно-историјске целине.

Од последица бомбардовања 7. и 8. маја 1999. године у непосредној близини низ зграда је знатно оштећен, од детонација су разбијени прозори и врата, а оштећене су и фасаде.

ЗГРАДА ТРГОВАЧКОГ ДОМА – на углу улица, са адресом Улица Станка Пауновића бр. 39. Зграда је споменик културе.

Од последице бомбардовања моста 8. маја 1999. године фасаде зграде су оштећене, а од детонација су разбијена сва прозорска стакла.

ЗГРАДА ХРАНТА МУМЦИЈАНА (ДАНАС ЗГРАДА ГРЧКОГ КОНЗУЛАТА) – Због архитектонских и историјско-уметничких својстава ова кућа има велики културно-историјски значај. После обимних конзерваторских радова у зграду је усељен конзулат Републике Грчке.

Од последица бомбардовања и удара касетних бомби 7. маја, као и услед рушења Бетонског моста у непосредној близини (8. маја), зграда је знатно оштећена. Излетели су сви прозори и врата, а оштећена је не само кровна конструкција, већ и све фасаде.

ЗГРАДА ПАСТЕРОВОГ ЗАВОДА – Од последица бомбардовања комплекса Клиничког центра 7. маја 1999. године зграда је растресена, а од детонација су разбијени прозори.

ОРЉАНЕ – ЦРКВА СВЕТОГ ЈОВАНА – налази се на брду Комига.

Током дана 11. маја 1999. године, у време напада на Ниш, један пројектил пао је у рејон села усмртивши једну особу. За сада само претпостављамо да су од детонација могли бити угрожени остаци цркве у атару овог насеља.

ДУВАНСКА ИНДУСТРИЈА, КАСАРНА СТЕВАН СИНЂЕЛИЋ, (ЛОГОР НА ЦРВЕНОМ КРСТУ) – У разорним бомбардовањима током ноћи између 29. и 30. маја, као и следеће ноћи (30–31. мај), поново су на мети били објекти овог, раније већ разореног комплекса. Овога пута потпуно је разорена управна зграда. Од силина детонација додатно су оштећени и горе наведени објекти. Информације су потврђене и из нишког Завода.

МЕДИЈАНА – Археолошко налазиште Медијана је предграђе античког Наиса.

Према извештају нишког Завода, који нам је приспео 8. јуна, „приликом поновног гранатирања источног дела града касетним бомбама 11. маја 1999. године, бомбе су падале у источну зону града, тачније делом у заштићену зону археолошког парка Медијана. Прецизнији извештај није могућ, јер је простор још увек у поступку уништавања веома опасних касетних бомби.”

СИНАГОГА – Зграда се данас користи као Уметничка галерија.

Услед бомбардовања у непосредној близини касетним бомбама 7. маја и разорним пројектиlima 8. маја зграда је растресена, зидне масе дестабилизоване, дошло је до статичких деформација, поломљена су стакла и оштећене фасаде.

Новопазарска Бања

У ноћи између 23. и 24. априла 1999. године поново је бомбардовано ово насеље на северној граници заштићене околине споменичке целине Стари Рас са Сопоћанима, уписане у Листу светске културне баштине УНЕСКО-а.

Током дана 30. априла 1999. године два пута је бомбардовано ово подручје на северној граници подручја Старог Раса са Сопоћанима, које је на Листи светске културне баштине.

СТАРИ ХАМАМ – Као споменик културе, хамам подлеже законској заштити.

Током дана, 1. маја 1999. године, бомбардовано је шире градско подручје Новог Пазара. Осетиле су се и две разорне детонације у области Новопазарске бање. Услед константне ваздушне опасности, не постоји могућност провере стања споменика.

Нови Пазар

У ноћи између 23. и 24. априла 1999. године бомбардован је центар насеља и оштећене зграде у заштићеној околини споменичке целине Стари Рас са Сопоћанима, која је уписана у Листу светске културне баштине УНЕСКО-а.

ПЕТРОВА ЦРКВА, ЂУРЂЕВИ СТУПОВИ – Према информацијама из новопазарског Музеја, у ноћи између 26. и 27. априла 1999. године, пројектили су падали на око 500 метара од Петрове цркве. Видљивих оштећења за сада нема. Иста опажања важе за Ђурђеове ступове.

ПЕТРОВА ЦРКВА – У ноћи између 23. и 24. априла 1999. године, када је бомбардован центар Новог Пазара и Новопазарска бања, гранате су падале и у околини Петрове цркве, утичући на растресање њених зидова. Напомињемо да је црква најстарији објект у заштићеној споменичкој целини Стари Рас са Сопоћанима, која је уписана у Листу светске културне баштине УНЕСКО-а.

Током дана 21. маја 1999. године поново је бомбардован северни део града, чиме је угрожена црква Св. Петра.

ЂУРЂЕВИ СТУПОВИ – У ноћи између 23. и 24. априла 1999. године, када је бомбардован центар Новог Пазара и Новопазарска бања, гранате су падале и у околини манастира Ђурђеви ступови, утичући на растресање зидова. Напомињемо да овај манастир припада заштићеној споменичкој целини Стари Рас са Сопотанима, која је уписана у Листу светске културне баштине УНЕСКО-а.

Гучево

У ноћи између 23. и 24. априла 1999. године, у новом бомбардовању предајника на Маљену, растресена је још једном спомен-костурница на Гучеву. Наредне ноћи, између 24. и 25. априла 1999. године, у новом бомбардовању предајника на Маљену, растресена је још једном спомен-костурница на Гучеву.

Нови Сад

ЖЕЖЕЉЕВ МОСТ – Бомбардовањем у ноћи између 25. и 26. априла 1999. године коначно је порушен последњи мост који је повезивао Нови Сад са сремском страном града.

СТАРА ЗГРАДА ТЕЛЕВИЗИЈЕ НА ДЕСНОЈ ОБАЛИ ДУНАВА, НА СРЕМСКОЈ СТРАНИ – Дана 3. маја 1999. године, око 22 сата, срушена је ова стара зграда у којој је била смештена новосадска телевизија.

Врдник

ТЕРМОЕЛЕКТРАНА РУДНИКА УГЉА – Према подацима добијеним од сарадника Завода из Сремске Митровице, у нападу на енергетска постројења у нашој републици, у ноћи између 1. и 2. маја 1999. године, ова термоцентрала је срушена.

ВРДНИЧКА КУЛА – У изворима се први пут помиње 1315. године као Реднак, Реднук, Регницз.

Током дана 24. маја 1999. године поново је бомбардовано насеље. Према телефонском извештају надлежног, сремскомитровачког завода постојеће пукотине на манастирским здањима су проширене, а нових на срећу нема.

Потом је, у ноћи између 29. и 30. маја, бомбардована околина Врдника (село Дубочани).

МАНАСТИР – Према извештају комисије надлежног, сремскомитровачког завода од 25. маја, у периоду од 15. до 23. маја дошло је до следећих оштећења:

- црква: на споју цркве са звоником, на јужној фасади, појавила се пукотина од поткровног венца до тротоара; у ентеријеру, ова пукотина уочава се на хору; друга пукотина опажа се на поткровном венцу изнад јужних врата; прозорска стакла попуцала су на северним и западним отворима;

- трпезарија: услед детонација врата су искочила из зида, а прозорска стакла су разбијена;

- конак: целом дужином јужног крила, како у приземљу тако и на спрату, појављују се пукотине које пресецају напрслине друге оријентације, тако да се оцењује да је овај део конака у критичном стању.

ШИШАТОВАЦ – Према извештају комисије надлежног, сремскомитровачког завода од 19. априла, која је обишла манастир после бомбардовања 17. априла, сазнаје се да је тада оштећено:

- црква: сломљена су прозорска стакла са источне и северне стране;
- конак: сломљена су прозорска стакла и падао кровни покривач од бибера-црепа.

Вршац

УТВРЂЕЊЕ са источне стране града Вршца, на брегу познатом под именом Кула, на 400 м надморске висине, налазе се остаци мањег средњовековног утврђења издуженог облика, са бедемима прилагођеним облику платоа, ширине 18, а дужине 46 м.

У ноћи између 29. и 30. априла 1999. године бомбардован је предајник који је смештен у близини утврђења, при чему су осетно растресени темељи ове градителске целине, категорисане као споменик културе од великог значаја.

Током ноћи између 11. и 12. маја 1999. године поново је бомбардован репети-тор подно утврђења, што је изазвало још једно растресање зидова.

Копаоник

МЕМОРИЈАЛ ЈОСИФА ПАНЧИЋА – Поновно бомбардовање у ноћи између 29. и 30. априла, а потом и током дана 30. априла 1999. године.

Куршумлија

СВ. НИКОЛА, БОГОРОДИЧИН МАНАСТИР, МАРКОВА ЦРКВА – У ноћи између 29. и 30. априла 1999. године поново је бомбардовано насеље, а цркве су поново угрожене детонацијама.

Током дана 14. маја поново су бомбардовани мостови. О стању споменичког фонда података за сада нема. Током дана 16. маја 1999. године поново су бомбардовани мостови око Куршумлије, а нараста наша забринутост за споменике јер су телефонске везе већ дуго у прекиду.

Балајнац

Током дана 14. маја бомбардовано је село, али о стању локалитета, који је категорисан као археолошко налазиште од великог значаја, нема података.

Самаила

Током дана 30. априла 1999. године поново је бомбардовано ово насеље, чиме је угрожена група крајпуташа.

Током дана 10. маја поново је бомбардовано ово село и још једном растресена група крајпуташа. Услед силине ваздушних напада овога пута је оштећена и црква Св. Прокопија.

Заблаће

У селу, смештеном уз стари пут Чачак – Краљево, налази се црква посвећена светим арханђелима Михаилу и Гаврилу. Ова амбијентална целина ужива претходну законску заштиту.

Током дана 10. маја бомбардовано је село, а зидови цркве и надгробни споменици уз њу значајно су угрожени растресањем.

Цветке

У рудничком округу, у првој половини XVIII века подигнута је црква брвнара посвећена архистратигу Михаилу, која је страдала у време борби за ослобођење од Турака. На њеном месту је 1824. године подигнут нов, Богородичин храм, који је у обнови 1880. године добио сасвим нов спољни изглед. Поред икона, ризница цркве чува вредне предмете мобилијара као и рукописни триод из 1561. године. Крај храма се налази гробље палима у Првом српском устанку.

У ноћи између 10. и 11. маја бомбардовано је село, а црква је угрожена детонацијама.

Прилике

Током дана 30. априла 1999. године поново је бомбардован систем предајника у овом насељу, чиме је још једном угрожена и црква.

Трстеник

СТАРИ МОСТ НА МОРАВИ – припада просторно културно-историјској целини старе трстеничке чаршије из XIX–XX века. Подигнут је 1899. године. Комплекс ужива претходну заштиту у оквиру споменичке целине старе чаршије.

СТАРА ТРСТЕНИЧКА ЧАРШИЈА – споменичка целина која ужива претходну законску заштиту. Настајала је током XIX века, осетно допуњена новим грађевинама почетком XX века.

Током дана, 1. маја 1999. године, поново је бомбардован мост који из града води ка Љубостињи. Мост је срушен, као и црпна станица за воду. У оквиру чаршије многе куће су растресене од детонација, прозорска стакла разбијена, а кровне конструкције и плафони знатно оштећени или сасвим попадали. Детонације су поново угрозиле и манастир.

Ћунис

Манастир Св. Романа налази се у подножју Послонске планине, код села Правосовче, на путу за Ћунис. То је једно од наших најстаријих светилишта, први пут поменуто још у повељи коју је 1019/20. године византијски цар Василије II издао Охридској архиепископији.

У ноћи између 1. и 2. маја 1999. године бомбардован је мост код Ћуниса, а црква је угрожена детонацијама.

Крчмар

У ваљевском крају, 14 км југозападно од Мионице, налази се село Крчмар и у њему парохијска црква посвећена Св. Николи. Она је некада била манастирска, каквом се помиње 1736. године.

У ноћи између 29. и 30. априла 1999. године бомбардован је рејон села, а црква је угрожена детонацијама.

Панчево

ТРГ КОД БОЛНИЦЕ И СТАРА УПРАВНА ЗГРАДА

ЗГРАДА СТАРЕ БОЛНИЦЕ – изграђена 1838. године у време доношења првог урбанистичког плана Панчева, смештена је на малом, затрављеном тргу у строгом центру града. Ова спратна грађевина конципирана је у духу класицизма. Због својих уметничких квалитета и историјског значаја проглашена је спомеником културе.

У ноћи између 30. априла и 1. маја бомбардоване су зграде које су управо у процедури проглашења споменичког значаја. Приликом бомбардовања попуцали су прозори, растресени су темељи и уочљива оштећења фасадне пластике.

На основу извештаја Завода за заштиту споменика културе у Панчеву, који смо примили 12. маја 1999. године, на споменицима културе констатована су следећа оштећења:

1. **МОНАСТИР ВОЈЛОВИЦА** – ужива статус споменика културе од изузетног значаја. Констатована су следећа оштећења. На цркви су попуцала стакла на северним прозорима (према Рафинерији) и то на певници, Пајсијевој припрати и торњу, а парапети прозора на обе певнице добили су вертикалне пукотине. На згради манастирског конака попуцала су прозорска стакла, на северним прозорима ходника има пукотина у натпрозорницима, а кровна конструкција (летве) и покривач (бибер цреп) попуцали су и поремећени.

2. **ЗГРАДА СТАРЕ БОЛНИЦЕ** – управо је у процесу утврђивања за културно добро – споменик културе. Последице бомбардовања у ноћи између 30. априла и 1. маја 1999. године су: оштећења кровног покривача (црепа) на површини од око 6 квадратних метара; оштећења фасада; оштећења улазних дрвених врата и троја стаклених врата; попуцала су стакла на 44 прозора.

ПРЕОБРАЖЕЊСКА ЦРКВА – споменик од изузетног значаја. Од последица бомбардовања у ноћи између 22. и 23. априла констатовано је оштећење плафона – ветробрана северног улаза, који је коришћен за продају свећа. На отпалој половини плафона, на малтеру дебљине преко 5 цм, био је осликан орнамент – мустра, сачуван да би се у будућности могло реконструисати првобитно стање.

Грачаница

По ко зна који пут од почетка рата, током дана, 1. маја бомбардовано је село, а пројектили су падали на око 500 м од манастира растресајући његове зидове.

Драганац

У истоименом селу у близини Гњилана налази се манастир са црквом Св. арханђела Гаврила. Црква, конципована је у духу романтизма, изграђена је 1868–1870. године на старијем култном месту. Као један од најизразитијих примера романтичарских токова у области сакралног градитељства на Косову и Метохији крајем XIX века, ова целина је управо у процедури утврђивања за непокретно културно добро – споменик културе.

У ноћи између 2. и 3. маја 1999. године бомбардован је Драганац.

Крагујевац

ЗГРАДА СТАРЕ ЛИВНИЦЕ СА КОВАЧНИЦОМ – подигнута је на десној обали Лепенице између 1851. и 1853. године. Временом је прерасла у војно технички за-

вод – тополивицу. У доба настанка представљала је најважнији индустријски објекат у Србији. Предњи део старе ковачнице адаптиран је у музеј, након обављених конзерваторских радова 1953. године.

На основу извештаја сарадника завода у Крагујевцу, ова јединствена грађевина техничке културе, вреднована као споменик од великог значаја, знатно је оштећена детонацијама изазваним директним бомбардовањем зграде нове ковачнице у комплексу фабрике аутомобила Застава.

КАСАРНА, ГИМНАЗИЈА, ЦРКВА И ОБА КОНАКА – У петом нападу на Крагујевац, током дана 8. маја, у директном бомбардовању зграде касарне у најстрожем центру града, растресене су и појачане постојеће пукотине на овим заштићеним грађевинама и пострадали кровови.

На основу извештаја Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу, који је примљен 12. маја 1999. године, може се сагледати степен оштећења споменичког фонда, до којих је дошло услед бомбардовања старог градског језгра просторне целине зване „Милошев венац“ током поподнева 8. маја. Директно је погођена касарна „Радомир Путник“, чија је главна зграда с краја Х века потпуно разорена, а страдало је девет објеката у непосредној околини и то:

1. зграда позоришта „Јоаким Вујић“ – има статус претходне заштите. Оштећени су ветробрани и разбијено двадесетак прозорских стакала на чеоној фасади;

2. зграда Музичке школе – унутар заштићене зоне, потпуно је демолирана, изваљени су сви прозори и врата, чак и унутрашња;

3. зграда Гимназије – осим раније насталих напрснућа на бочним фасадама, које су сада проширене, овом приликом је пао плафон у помоћним просторијама, померен је кровни покривач на делу крова површине око 100 квадратних метара, а на чеоној и бочној фасади разбијена су стакла на око 100 прозора;

4. конак кнеза Михаила – на раније оштећеном споменику, са дела крова склизнуо је цреп са површине од око 20 квадратних метара, а сада је од ваздушног удара на површини од око 50 квадратних метара клизнуо бибер цреп. Прозорска стакла и надсветло улазних врата су разбијени и избијени довратници помоћних улазних врата;

5. Амицин конак – видљива су минимална напрснућа на фасади, поломљена стакла на два прозора трема, а са крова је клизнула ћерамида на површини од око 50 квадратних метара;

6. зграда Уметничке галерије – не ужива споменички значај, али је у непосредном граничном подручју заштићене околине старих зграда конака. Разбијена су прозорска стакла;

7. зграда Старе скупштине – пошто ранија оштећења крова нису санирана, са обе стране крова сада је клизнуо цреп, избијени довратници прозора и бочних врата.

Током дана 14. маја 1999. године, приликом бомбардовања касарне, поново је од детонација оштећена зграда Музеја и то фасаде, прозори и лантерне. Детонације и ломљење стакала оштетили су и сталну поставку. Такође је страдала зграда Архива Шумадије, са делом документације у њој.

ЗГРАДА МУЗЕЈА У ШУМАРИЦАМА И ЗГРАДА АРХИВА ШУМАДИЈЕ – На основу извештаја крагујевачког завода, од 18. маја 1999. године, потпуно су дефинисана оштећења на зградама које имају споменички значај и то:

– Спомен музеј 21. октобар, чију је зграду пројектовао арх. Иван Антић и који ужива статус изузетног значаја: од 33 куполе димензија 260 x 260 од двослојног

плексигласа оштећено је 26; поломљена су фасадна стакла дебљине 5 мм на површини од 63 квадратна метра и стакла дебљине 3 мм на површини од 10 квадратних метара;

– Зграда Архива Шумадије, евидентирана као споменик културе, подигнута у првој половини века са наменом војног затвора, после бомбардовања је ван употребног стања. Видне су пукотине на конструктивним зидовима и таваницама, оштећена је кровна конструкција и покривач на површини од око 300 квадратних метара, спуштени плафони приземља и спрата од гипсаних плоча у потпуности су уништени (1520 квадратних метара), изваљени прозори и врата, опао малтер са зидова и плафона у унутрашњости (око 100 квадратних метара) и на фасади (око 70 квадратних метара), разбијена прозорска и стакла на вратима.

Дечани

У ноћи између 2. и 3. маја 1999. године, када је жестоко бомбардовано насеље, угрожен је манастир.

Током дана 21. маја 1999. године поново је бомбардовано погранично подручје у близини манастира.

Током дана 29. маја жестоко је бомбардована околина Дечана, при чему је особито пострадало село Стреоце.

Гораждевац

Црква брвнара Св. Јеремије, недалеко од Пећи, најстарија је црква ове врсте у нас.

Чачак

ЗГРАДА СТАРОГ СУДА (данас зграда Музеја) – зидање спратног здања за смештај Окружног начелства и Окружног суда, започето 1875. године, изведено је према пројекту сачињеном у Министарству грађевина. Због положаја у оквиру централног градског језгра крај цркве, као и због својих историјских и градитељских вредности, зграда је категорисана као споменик културе од великог значаја.

Пошто је југозападна индустријска зона Чачка више пута интензивно бомбардована, од детонација су угрожене и неке од старих зграда у центру. Према речи-ма директора Народног музеја Невенке Бојовић, зграда Музеја и сама је претрпела оштећења и то: фасаде су оштећене, појавиле су се пукотине по читавој висини зидова, а таванице су попуцале.

ЦРКВА ВАЗНЕСЕЊА ХРИСТОВОГ – данашња црква подигнута је на остацима Богородице Градачке, задужбине жупана Страцимира, брата Стефана Немање, с краја XII века. О угледу манастира, са црквом посвећеном Успењу Богородице, сведочи Студенички типик с почетка XIII века, по коме је градачки игуман учествовао у избору студеничког старешине.

Према подацима добијеним од МУП-а Србије, црква је оштећена од детонација у бомбардовању 14. априла. Поломљени су прозори, а има и других оштећења.

ЗГРАДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ – подигнута је 1902–1903. године.

Од јаких детонација изазваних бомбардовањем током априла, зграда је рас-тресена, а прозорска стакла разбијена.

Ваљево

ЗГРАДА СТАРЕ БОЛНИЦЕ (данас МЕЂУОПШТИНСКИ ИСТОРИЈСКИ АРХИВ), Поп Лукина улица – подигнута је 1905. године као хируршки павиљон Окружне болнице, основане 1867. године.

Зграда је претрпела знатна оштећења током два бомбардовања. После првог бомбардовања растресена је и полупана су сва стакла, а 10. маја 1999. године оштећена је кровна конструкција, пао је кровни покривач (цреп), прозори и врата померени су из лежишта и фасаде оштећене.

Кадињача

У ноћи између 4. и 5. маја бомбардована је околина Кадињаче, а споменик је још једном угрожен растресањем.

Велика Хоча

На питомом виногорју јужно од Ораховца у Метохији смештено је село Велика Хоча. У изворима се помиње њених 12 цркава: Св. Николе, Св. Јована, Св. Стефана, Св. Недеље, Св. Петке, президане у XX веку; Св. Ане, президане 1912. Рушевине цркве Св. Луке обновљене су 1985, а у остацима су сачуване цркве: Св. Арханђела, Св. Петра, Св. Богородице Пречисте, Св. Илије, док предање помиње и цркву у Дугом Риду.

Током ноћи између 11. и 12. маја 1999. године први пут је стигла вест о бомбардовању ове изузетно значајне споменичке целине.

Срећковац

Село недалеко од Пирота настало је у време турске владавине Балканом. Турци су, наиме, овде населили Черкезе, који су своје насеље назвали Чорин Дол. Тек по ослобођењу ових крајева помиње се у шематизмима под именом Срећковац. Судећи по већем броју уклесаних натписа, који носе годину 1871, свакако је подигнута око средине XIX века. Неистражена, она ужива претходну заштиту.

Током дана 12. маја 1999. године четврти пут је бомбардована област око Пирота. Тада су на мети поново била и села Извор (где је већ регистровано оштећење цркве) и Срећковац, у којем је гађан али није погођен репетитор). Како се репетитор налази у близини цркве, црква је од детонација знатно оштећена.

Буштрање

У селу, које се налази 18 км јужно од Врања, смештена је црква Св. Димитрија. Као споменик културе, црква ужива претходну законску заштиту.

Током поподнева 12. маја 1999. године бомбардована је област јужно од Врања све до пограничног појаса према Македонији. Као један од циљева у вести је поменуто и ово село.

Винча, Бело Брдо

Археолошки локалитет Винча, категорисан као налазиште од изузетног значаја, налази се у селу Винча на десној обали Дунава, непосредно поред ушћа реке Болечице.

Према извештајима са локалитета, добијеним 13. маја 1999. године, на око 50 метара од заштићене зоне пала је бомба која није експлодирала. Наша бојазан за судбину овог, светски најзначајнијег неолитског налазишта оправдана је, упркос чињеници да у овом тренутку нема оштећења.

Горње Неродимље

У селу се налазе: манастир Св. Арханђела, црква Успења Богородице или манастир Св. Уроша, где је, по предању, скончао цар Урош – византијска палата; тврђаве Велики и Мали Петрич; манастир Св. Арханђела; црква Успења Богородице (манастир Св. Уроша)

У ноћи између 13. и 14. маја 1999. године бомбардовано је село Горње Неродимље.

Током дана 23. маја 1999. године и још једном у ноћи између 23. и 24. маја, поново је, осим касарне у граду, бомбардована и околина, чиме је угрожен споменички комплекс у Неродимљу.

Житорађа

Према вестима, у нападу НАТО на Житорађу током дана 13. маја 1999. године оштећена је и црква.

Смедерево

Током дана 17. маја поново је бомбардовано складиште Југопетрола код Смедерева. Иако оно није смештено у ужој заштићеној градској зони, силаина детонација као и сагоревање изузетно запаљивих материја још једном су угрозили споменички фонд.

Током дана 21. маја седми пут су бомбардована постројења Рафинерије, што је јаким детонацијама утицало на даље растресање зидова старог градског језгра са тврђавом.

Палић

Просторно културно-историјска целина, заштићена 1993. године.

Насеље Палић уз истоимено језеро простире се уз северну границу Југославије са Мађарском, 10 км од Суботице. Половином XX века на северној обали језера је због лековитог својства воде и муља основана бања са излетиштем. Први објекти изграђени су 1845. године.

ВИЛА ЈОЖЕФА СИГЕТИЈА (ЗГРАДА МЕТЕОРОЛОШКЕ СТАНИЦЕ) – смештена је на Обали Лајоша Вермеша бр. 12. Од 1946. године овде је смештена метеоролошка станица, један од првих таквих објеката у нас.

Према Извештају комисије Међуопштинског завода из Суботице, у ноћи између 19. и 20. маја бомбардован је источни приобални део заштићене зоне Палића. Три пројектила начинила су кратере пречника 20 и дубине око 6 м, зграда Метеоролошке станице је потпуно разорена као и зграде у којима су се налазили пријемник и одашиљач Радио Суботице. Оштећења су евидентирана и на летњиковцима дуж Сплитске алеје и другим вилама у непосредном окружењу Метеоролошке станице. Услед детонација оштећења су претрпели остали објекти у заштићеној зони и то:

Сурдулица (слике 1–10)

Слика 1 *Срушене куће Александра Милића, Улица Змај Јовина број 5, Сурдулица, где је 10 лица изгубило живот, 27. 04. 1999. године*

Слика 2 *Ближи изглед срушених кућа испод којих је пронађено 10 тела*

- Велика тераса, појединачно заштићени споменик културе од 1997. године – разбијена стакла на прозорима дуж централног засведеног пролаза;
- Женски шtrand – оштећен кровни покривач;
- Рибља чарда – пострадали прозори и врата;
- Багољвар – срушена камена тераса са јужне стране грађевине;
- Мала гостиона – на делу терасе отпао је плафон, а поломљена су сва стакла;
- Конференцијска зграда Еко центра – страдао кровни покривач;
- Абазја – страдали су кровни покривач и прозори.

Срушена метеоролошка станица поново је била мета бомбардовања спроведеног током дана 30. маја. Том приликом додатно су страдали околни објекти.

Шабач

ТВРЂАВА – Заслон, који се први пут у писаним изворима појављује средином XV века.

У ноћи између 21. и 22. маја, као и следеће ноћи између 22. и 23. маја 1999. године жестоко је бомбардован стари град, страдала је железничка станица, затим стара зграда у којој је смештена Скупштина општине, као и насеља месних заједница Баира и Камичак.

Од последица јаких детонација изазваних експлозијом разорних пројектила у непосредној близини и дејстава тепих-бомби 25. маја 1999. године, видна су оштећења на зидинама утврђења и пукотине на сводовима.

СТАРО УРБАНО ГРАДСКО ЈЕЗГРО – насеље на Сави помиње се још 1454. године. По ослобођењу од Турака формира се нова чаршија, која процват доживљава у време заповедника нахије Јеврема Обреновића, брата кнеза Милоша. Тада је подигнут низ кућа у духу балканске традиционалне архитектуре у новопресеченим улицама и изграђена црква Св. Петра и Павла (1827–31). Крајем XIX века град постаје културни, трговачки, занатски и привредни центар, па се у урбанизованом језгру гради низ репрезентативних грађевина у академском концепту еkleктичне архитектуре (Владичин двор 1854, Полугимназија 1857, Окружна болница 1865, Арамбашића кућа – данас седиште Шабачко-ваљевске епархије, Крсмановића кућа 1892, и друге). Изградња се истим интензитетом наставља током прве половине XX века (Окружно начелство 1906, Суд 1907, Шабачка банка 1930, Соколана 1931, хотел Зелени венац 1931. и др).

Дана 22, 23. и 25. маја 1999. године, од последица јаких детонација изазваних експлозијом разорних пројектила у непосредној близини и дејстава тепих-бомби у близини, растресене су зграде у центру града и разбијена стакла на готово свим кућама у блоковима улица Маршала Тита, Масариковој, Јевремовој, Карађорђевој, Јанка Веселиновића и Мике Митровића.

Газиместан

У ноћи између 22. и 23. маја два пројектила пала су недалеко од Споменика косовским јунацима.

Током ноћи између 29. и 30. маја подручје Газиместана још једном се нашло под ударом НАТО бомбардера.

Текериш (Спомен-костурница на Церу)

На југоисточним огранцима планине Цер одвијала се од 15. до 19. августа 1914. године битка у којој је једну од блиставих победа однела српска над аустро-угарском војском. Знаменито место Церске битке, са обележјем прве победе сила Антанте у Првом светском рату, налази се у селу Текериш. Споменик је пројектовао архитекта Бојић, а откривен је 28. јуна 1928. године. Над костурницом, у којој су сахрањени остаци погинулих 3500 српских ратника и војника 28. прашког пука, уздиже се споменик у облику пирамиде завршене орлом раширених крила са лаворовим венцем у кљуну.

Услед више бомбардовања у непосредној близини, 25. маја дошло је до растресања споменика и појавиле су се пукотине на зидовима капеле, а музејска поставка је оштећена од малтера који је падао са таваница. Бисте српских војвода испред костурнице оштећене су од удара камена и земље која је летела.

Села у околини Краљева

ЈАРЧУЈАК И СОВЉАК

У њима су, као и у многим другим бомбардованим селима по Србији, сачувани изворни градитељски облици традиционалне архитектуре која поседује статус заштите. Највреднији су конаци угледних и имућних сеоских домаћина и њихових задруга из XIX века, са натписима о времену градње и власнику, мајстору и трошковима, као и гостинске куће – зграде посебне намене за примање гостију и прославу породичних празника, које илуструју развијен обичај гостопримства. Надгробни споменици, познати као крајпуташа, често су кенотафи подизани крај пута војницима умрлим и сахрањеним далеко од куће, у ратовима за ослобођење Србије током XIX и у првој половини XX века.

Наведена села (у загради) бомбардована су током дана 29. маја.

Ћуприја

СТАРА УПРАВНА ЗГРАДА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ДОБРА ДОБРИЧЕВО – налази се у централном делу великог комплекса пољопривредног добра, лево од пута Ћуприја – Сење.

Зграда је оштећена од последица бомбардовања комплекса пољопривредног добра више пута крајем маја и почетком јуна.

Током дана 7. јуна Добричево је гађано још једном, овог пута са 7 пројектила.

Дрсник

ЦРКВА СВ. ПЕТКЕ – 3. јуна, црква је срушена.

Мрсаћ

Ово село у околини Краљева гађано је током дана 7. јуна са 4 разорна пројектила и том приликом је још једном угрожена црква брвнара.

Текериш (Спомен-костурница на Церу)

На југоисточним огранцима планине Цер одвијала се од 15. до 19. августа 1914. године битка у којој је једну од блиставих победа однела српска над аустро-угарском војском. Знаменито место Церске битке, са обележјем прве победе сила Антанте у Првом светском рату, налази се у селу Текериш. Споменик је пројектовао архитекта Бојић, а откривен је 28. јуна 1928. године. Над костурницом, у којој су сахрањени остаци погинулих 3500 српских ратника и војника 28. прашког пука, уздиже се споменик у облику пирамиде завршене орлом раширених крила са лаворовим венцем у кљуну.

Услед више бомбардовања у непосредној близини, 25. маја дошло је до растресања споменика и појавиле су се пукотине на зидовима капеле, а музејска поставка је оштећена од малтера који је падао са таваница. Бисте српских војвода испред костурнице оштећене су од удара камена и земље која је летела.

Села у околини Краљева

ЈАРЧУЈАК И СОВЉАК

У њима су, као и у многим другим бомбардованим селима по Србији, сачувани изворни градитељски облици традиционалне архитектуре која поседује статус заштите. Највреднији су конаци угледних и имућних сеоских домаћина и њихових задруга из XIX века, са натписима о времену градње и власнику, мајстору и трошковима, као и гостинске куће – зграде посебне намене за примање гостију и прославу породичних празника, које илуструју развијен обичај гостопримства. Надгробни споменици, познати као крајпуташи, често су кенотафи подизани крај пута војницима умрлим и сахрањеним далеко од куће, у ратовима за ослобођење Србије током XIX и у првој половини XX века.

Наведена села (у загради) бомбардована су током дана 29. маја.

Ћуприја

СТАРА УПРАВНА ЗГРАДА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ДОБРА ДОБРИЧЕВО – налази се у централном делу великог комплекса пољопривредног добра, лево од пута Ћуприја – Сење.

Зграда је оштећена од последица бомбардовања комплекса пољопривредног добра више пута крајем маја и почетком јуна.

Током дана 7. јуна Добричево је гађано још једном, овог пута са 7 пројектила.

Дрсник

ЦРКВА СВ. ПЕТКЕ – 3. јуна, црква је срушена.

Мрсаћ

Ово село у околини Краљева гађано је током дана 7. јуна са 4 разорна пројектила и том приликом је још једном угрожена црква брвнара.

КПД „Дубрава“ код Истока – Пећ (слике 1–15)

Слика 1 Шири изглед КПД „Дубрава“ – Исток – Пећ бомбардованог 19. и 21. маја 1999. године где је погинуло 95, а повређено 196 лица на издржавању казне

Слика 2 Улаз у КПД „Дубрава” – разрушена пријавница

Слика 3 Један од бомбардованих објеката у КПД „Дубрава”

Слика 4 Део срушеног зида КПД „Дубрава“

Слика 5 Бомбардована управна зграда КПД „Дубрава“

Слика 6 Место удара пројектила у један од павиљона КПД „Дубрава“

Слика 7 Ближи изглед места удара пројектила у павиљону КПД „Дубрава“

Слика 8 Место удара пројектила у павиљону КПД „Дубрава“

Слика 9 Павиљон у коме је погинуло више затвореника

Слика 10 Ходник са затвореничким ћелијама

Слика 11 Лешеве у једној од ћелија у КПД „Дубрава“

Слика 12 Пеш једног од затворених лица

Слика 13 Настрадали затвореник

Слика 3 Ближи изглед оштећене куће Драгана Стефановића, у непосредној близини места пада пројектила

Слика 4 Поглед на оштећену кућу Слободана Милошевића, Улица Змај Јовина број 5 у Сурдулици

Слика 14 Леш затрпан рушевинама

Слика 15 Настрадали затвореник у рушевинама КПД „Дубрава“

Жежељев мост у Новом Саду (слике 1-2)

Слика 1 Срушени Жежељев мост на Дунаву – Нови Сад, дана 26. 04. 1999. године – пружни део (други напад)

Слика 2 Изглед срушеног Жежељевог моста из правца Новог Сада

ЗАПИСНИК О УВИЂАЈУ

Сачињен дана 26. 04. 99. год. поводом бомбардовања Жежељевог моста у Н. Саду који се налазио на Дунаву спајајући новосадску и петроварадинску страну. Увиђај се врши на десној обали Дунава, на петроварадинској страни, на остатку срушеног моста услед НАТО бомбардовања.

ПРИСУТНИ:

од стране Суда:

истражни судија
ЈАДРАНКА БУЉЕВИЋ

заменик ОЈТ:
ЗВЕЗДАН ЖИВАНОВ

од стране СУП-а Н. Сад:

оперативни радници:
МАРЈАНОВИЋ ЖЕЉКО
ДАНИЛОВАЦ РАДОВАН
ЛАИЋ МИРОСЛАВ

крив. техничари:
РАДОВАНОВИЋ КОСТАДИН
НИКОЛИЋ ЂОРЂЕ

Увиђај започет у 9,15 сати.

Лице места представља десна обала Дунава у Н. Саду, поред Жежељевог моста, са петроварадинске стране.

У ноћи, 26. 04. 1999. год. услед НАТО бомбардовања у потпуности је срушен Жежељев мост. Увиђај врше на мосту две увиђајне екипе тако да друга екипа ради на левој страни Дунава, са новосадске стране.

Са петроварадинске стране мост је предомљен на месту споја моста и прилазног асфалтног дела уз насип. Један део моста, уз саму обалу вири из воде у висини од око 12 до 15 м, удаљен од обале око 10 м. Цео остатак моста, до средишњег стуба у средини Дунава који је такође разорен, у правцу новосадске стране односно леве обале, у потпуности је под водом. Потпуно је уништена и потопљена водоводна и гасна цев. Видљив је само део цеви уз саму обалу док је остатак потонуо.

У околини моста, са петроварадинске стране, у радијусу од 500 м нема објекта. На удаљеним кућама нема материјалне штете, а нема ни повређених ни настрадалих лица.

На трави су разбацани ситни делови бетона и пројектила у радијусу од око 100 м од моста.

Услед пада моста у реку, уз десну обалу, од моста низводно, створени су јаки вирови и водени ковитлац, док уз леву обалу вода ствара лимане. Због тога је пло-

видба преко Дунава, са мањим пловилима, знатно отежана па је остатак моста уз десну обалу и средишњи стуб моста, фотографисан с бродице „Јелица” и то са максимално безбедне удаљености од 30 до 40 м од остатака моста.

Остала оштећења моста с петроварадинске стране фотографисана су и снимљена камером са обале, а што све представља саставни део овог записника. Фотографисана је и камером снимљена и обала уз мост где су видљиви остаци бетона и пројектила.

Увиђај довршен у 11,00 сати.

М.П.	Истражни судија Јадранка Буљевић
------	-------------------------------------

Да је фотокопија верна оригиналу, тврди и оверава:

Председник Окружног суда у Новом Саду
Жикица Дроњак
М.П.

Слика 3 Шири изглед леве стране срушеног моста за друмски саобраћај „Остружница“ преко Саве дана 29. 04. 1999. године

Слика 4 Шири изглед десне стране срушеног моста „Остружница“

Слика 5 Шири изглед срушеног моста на сурчинској страни са преврнутим аутомобилом и лешом возача Арсић Небојше, снимано из правца Остружнице

Слика 6 Ближи изглед преврнутог аутомобила и леша возача Арсић Небојше

ЗАПИСНИК О УВИЂАЈУ

Сачињен од стране дежурног истражног судије Окружног суда у Београду, на дан 29. 4. 1999. године, поводом рушења новог Остружничког моста који је у изградњи и који се налази на 13. км леве обале реке Саве, а услед бомбардовања НАТО снага.

УВИЂАЈУ ПРИСУТНИ:

Истражни судија,
Душан Слијепчевић

Заменик начелника
VIII одељења УКП
Драган Ћосић

Заменик ОЈТ-а у Београду,
Мирослав Влајић

Начелник дежурне службе
Драган Миловановић

Телефонским путем сам на дан 29. 4. 1999. године, негде око 09 часова, обавештен од стране Дежурне службе ГСУП-а Београд да је дошло до гранатирања новог моста, преко Саве у Остружници, од стране НАТО снага.

Са радницима милиције изашао сам на увиђај истог дана око 10 часова, ради обављања увиђаја.

На лицу места нису затечени радници органа унутрашњих послова Одељења за увиђајно-оперативне послове, јер су они свој део посла већ били завршили, тако да је увиђајна екипа МУП-а Р. Србије већ била сачинила свој записник о увиђају, фотографисала лице места и лице места снимила видео камером. Уз овај записник о увиђају прилажем записник о увиђају МУП-а Р. Србије који је сачинио старији заставник Милета Шћекић, заједно са извештајем бр. 1313/99 од 29. 4. 1999. године.

На лицу места су затечени само заменик начелника VIII одељења УКП Драган Ћосић и начелник Дежурне службе Драган Миловановић, од којих сам добио податке да се ради о мосту који је био у изградњи и који се налази у Остружници на 13. км од Ушћа леве обале реке Саве. Мост је дужине 1870 м а ширине 14,40 м. Према усмено добијеном извештају поменутих радника МУП-а Р. Србије приликом обрушавања моста из правца Сурчина ка Остружници, код првог стуба који се налази у реци Сави, наишло је путничко возило марке „фолксваген цета“ жуте боје у коме су се налазили возач и власник возила, који је задобио тешке телесне повреде и који се налази у УЦ у Београду, као и сувозач који је преминуо на лицу места. Уз овај записник о увиђају прилажем извештај Одељења за увиђајно-оперативне послове који је урадио старији заставник Милета Шћекић, од 29. 4. 1999. године, из ког се види о којим лицима је реч.

Непосредним опажањем истражни судија је констатовао да се ради о потпуно новом мосту, челичне конструкције чији коловоз је од асфалта, а део моста је асфалтиран у потпуности и остало је само да се офарба и пусти у саобраћај. Мост је обрушен у дужини од 200 м у реку Саву и то између првог и другог стуба који се налазе у води са сурчинске стране а то растојање уједно представља и најдужи распон на мосту између бетонских стубова. Голим оком су видна оштећења на десној

страни моста између трећег и четвртог стуба који су такође у води и то оштећења металне челичне конструкције као и металне ограде самог моста. На мосту између трећег и четвртог стуба се уочавају и две рупе неправилног облика димензија 90 x 70 cm, са видним оштећењима асфалтне подлоге, тј. колосека у дужини од око 10 м. На самом необрушеном делу моста у близини ове две рупе затечени су делови пројектила зелено-жуте боје који су видно оштећени.

Место догађаја је фотографисано и снимљено ВХС камером. Фото-документација и горе поменути извештаји чине саставни део овог записника.

Увиђај је завршен у 10,20 час.

Истражни судија
Душан Слијепчевић
(потпис)

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
Секретаријат унутрашњих послова у Београду
УПРАВА КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ
Одељење за увиђајно-оперативне послове
Број: 1313/99
Дана 29. 04. 1999. године
Б Е О Г Р А Д

ИЗВЕШТАЈ

Дана 29. 4. 1999. године око 02,30 часова у Београду, Остружница, услед бомбардовања НАТО снага новог Остружничког моста, у делу првог до другог стуба који се налазе у реци Сави са сурчинске стране, који се обрушио у дужини од 200 м, на мосту се у том тренутку налазило пут. возило марке „фолксваген цета” бањалучког рег. подручја 799-М-690, у којем су се налазили власник, возач поменутог возила ВРАЊКОВИЋ НИКОЛА, од оца Душана, рођен 18. 1. 1963. год. у Грахову, са станом у Обреновцу, Гробљанска бр. 2 и сувозач АРСИЋ НЕБОЈША, од оца Радомира, рођен 23. 1. 1964. год. у месту Турјане, СО Бојник, са станом у Обреновцу, Црвеног крста бр. 2, ЈМБГ-2301964714018, којом приликом је Арсић Небојша од задобијених повреда преминуо на лицу места. Смрт на лицу места констатовао је лекар СХП-а др Александар Маринковић у 06,30 часова, о чему је издао писмену потврду која се прилаже уз извештај. По налогу дежурног истражног судије Окружног суда у Београду Душана Слијепчевића, леш је превежен на ИСМ ради обдукције. Овом приликом возач Врањковић Никола је колима СХП-а превежен у Ургентни центар где је др Зечевић код истог констатовао тешке телесне повреде, прелом ребара, прелом десне ноге, десне карлице, леве руке и повреде главе, те је исти након указане лекарске помоћи задржан на лечењу на одељењу шока „Б”. Наведено пут. возило је у потпуности уништено и чија материјална штета за сада није утврђена. Код пок. Арсића затечен је један мобилни телефон марке „Ериксон”, лична карта и возачка дозвола на његово име, саобраћајна дозвола за пут. возило марке „голф”, БГ 351-814, као и бонови за дизел гориво за 165 литара, као и 570,00 динара, који ће бити предати родбини.

У Ургентном центру на одељењу шока „Б” обављен је разговор са повређеним Врањковић Николом који је изјавио да су се дана 29. 4. 1999. године он и његов друг Арсић Небојша враћали из Сурчина ка Обреновцу и око 02,30 часова када су прелазили нови Остружнички мост у једном моменту је зачуо јаку детонацију, потом видео светлост и тада је његово возило заједно са делом моста пало на обалу реке Саве, када је изгубио свест и више се ничега не сећа.

Крим. техничар Пејовић Марко фотографисао је леш и лице места у затеченом стању.

Прилог: записник о увиђају

старији заставник
Милета Шћекић
(потпис)

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
Секретаријат унутрашњих послова у Београду
УПРАВА КРИМИНАЛИСТИЧКЕ ПОЛИЦИЈЕ
Одељење за увиђајно-оперативне послове
Број:
Дана 29. 04. 1999. године
Б Е О Г Р А Д

ИЗВЕШТАЈ

Дана 29. 4. 1999. године око 02,30 часова у Београду – Остружница, услед бомбардовања НАТО снага дошло је до рушења новог Остружничког моста који је у изградњи, који се налази на 13-том км леве обале реке Саве, који је дужине 1870 метара, ширине 14,40 метара, који је погођен са више пројектила.

Овом приликом је дошло до оштећења моста и његове металне конструкције између првог и другог стуба на реци Сави са сурчинске стране, који се у дужини од 200 м обрушио у реку, док су видна оштећења на десној страни моста између трећег и четвртог стуба и то метална челична конструкција, ограда моста. На самом мосту се уочавају две рупе неправилног облика димензија 90x70 цм са видним оштећењима асфалтне подлоге тј. колосека у дужини од око 10 м. Поменути метална ограда као и челична конструкција испод металне ограде су видно оштећене и скидане.

Приликом обрушавања моста из правца Сурчина ка Остружници код првог стуба који се налази у реци Сави, наишло је пут. возило марке „фолксваген цета“ жуте боје, бањалучког рег. подручја 799-М-690, у коме су се налазили возач и власник возила, ВРАЊКОВИЋ НИКОЛА, од оца Душана, рођен 18. 1. 1963. год. у месту Стожишта, СО Грахово, са станом у Обреновцу, Гробљанска бр. 2, као и су-возач АРСИЋ НЕБОЈША, од оца Радомира, рођен 23. 1. 1964. год. у Бојнику, са станом у Обреновцу, Црвеног крста бр. 2, које је услед тога заједно са делом моста пало са висине од око 20 м на леву обалу реке Саве. Овом приликом Арсић Небојша је преминуо на лицу места, док је Врањковић задобио тешке телесне повреде и задржан на одељењу шока „Б“ Ургентног центра.

Крим. техничар Пејовић Марко фотографисао је лице места у затеченом стању.

Прилог: записник о увиђају

старији заставник
Милета Шћекић
(потпис)

Слика 5 *Срушене куће Илић Драгана и Стојковић Верице, ул. Југословенска бр. 5 и 7 у Сурдулици*

Слика 6 *Шири изглед потпуно срушених кућа породице Ристић Радице, ул. Београдска 20 и Цветковић Драганке, ул. Београдска 18*

ЗАПИСНИК О УВИЂАЈУ

састављен у име МУП-а Р. Србије Секретаријат унутрашњих послова Београд,
на основу члана 154 ст. 2 у вези члана 238 Закона о кривичном поступку

Београд – Остружница, нови Остружнички мост дана 29. 04. 1999. год.
(локација места где се врши увиђај)

Увиђај предузима овлашћено службено лице
Милета Шћекић и крим. техничар Пејовић Марко

Прс предузимања увиђаја, утврђује се следеће:

Излазак на место догађаја извршен је поводом обавештења да је дошло до
бомбардовања од стране НАТО снага новог Остружничког моста.
29. 04. 1999. г. у 02,30 часова.

Увиђају присуствују:

Увиђај је започео у 07,00 часова

Увиђајем на лицу места утврђено је:

Да се поменути мост који је у изградњи налази у Остружници, а који је на 13-
том км од ушћа леве обале реке Саве. Мост је дужине 1870 м, а ширине 14,40 м.
Мост је обрушен у дужини од 200 м, у реку Саву и то између првог и другог стуба ко-
ји се налазе у води са сурчинске стране, док су видна оштећења на десној страни мо-
ста између трећег и четвртог моста који су такође у води и то металне челичне кон-
струкције као и металне ограде самог моста. На мосту између трећег и четвртог сту-
ба се уочавају две рупе неправилног облика димензија 90x70 цм са видним оштеће-
њима асфалтне подлоге, тј. колосека у дужини од око 10 м. На самом мосту у близи-
ни ове две рупе затечени су делови пројектила зелено жуте боје који су видно оште-
ћени. На једном од делова пројектила затечен је натпис са бројем BRUSE ON MK-
84, WING ACSEMBLY, 96214 ASSU 872129-1, serial NO 78-402792, 75/78.

Код првог стуба са сурчинске стране на асфалтној подлози непосредно на са-
мој левој обали реке Саве у делу порушеног моста затечено је пут. возило марке
„фолксваген пета” бањалучког рег. подручја 799-M-690, на крову са видним оште-
ћењима возила у пределу предње стране и крова, док је поред самог возила затечен
леш пок. Арсић Небојше.

старији заставник
Милета Шћекић
(потпис)

Слика 7 Изглед срушеног „Сарајевског моста” на путу Лесковац – Врање у Грделичкој клисури, дана 29. 04. 1999. године (четврти пут)

Слика 8 Ближи изглед срушеног „Сарајевског моста”